KRETSPREDIKANTEN

EN BERÄTTELSE FRÅN HJÄLTARNES TID

AF

EDWARD EGGLESTON

ÖFVERSÄTTNING

AF

K. A. JANSSON.

STOCKHOLM,
Gullberg & Hallbergs Boktryckeri
1895.

FÖRSTA KAPITLET.

Korntröskningen.

Subtraktion är det svåraste räknesättet i boken. Femtio eller sextio år tillbaka i tiden är lätt nog för räknesinnet; men det är svårt att i föreställningen försätta sig så långt tillbaka. Det är svårt att sätta sig in i den gamla goda tiden, som din mormor talar om — den där gyllene tidsåldern, då folk icke stektes lefvande i en sofvagn på järnvägen, utan helt beskedligt kördes öfver ända på en stenig väg af en drucken skjutskarl.

Han var riktigt förträfflig, den gamla tiden, då gossarna artigt togo af sig mössan för en predikant eller skolmästare och sedan kände en hjärtlig förnöjelse, då de bakom långrockens rygg gjorde grimacer. Det var lyckliga dagar, då prästmännen voro klädda i styfva hvita halsdukar samt gingo omkring med stärkt värdighet och likväl ej höllo sig för goda att äta och dricka hvad folket bjöd på; då kongressmännen voro så hederliga att de afskydde att taga mutor, men endast genom höga ämbetsmäns mellankomst kunde förmås att ej taga lifvet af hvarandra. Det var

under denna gamla tid, då folket i Hissawacheenybygget i södra Ohio gjorde sig i ordning att deltaga i korntrösken ned hos kapten Lumsdens.

Det ligger ett egendomligt nyhetens behag i den tillställning, som börjar årstidens förlustelser. Tröskningen hos Lumsden hade den fördelen, att framom den hägrade dunkelt en mängd andra tröskningar och täckstickningar och vedklyfningar och äppleskalningar, som skulle komma, för att nu icke tala om de enkla och oskyldiga folkfäster, som anordnades blott för nöjes skull.

Lumsdens säd låg färdig för tröskning i en ljusbrun, lång vålm, fem eller sex fot hög. Kaptenen var icke likgiltig för ekonomiska skäl. Han visste mycket väl, att det skulle hafva blifvit billigare i längden att tröska med sitt eget gårdsfolk; utgifterna för bränvin och andra nödvändiga saker, samt vårdslösheten, hvarmed trösken skedde, för att nu ej nämna skyldigheten att sända hjälp till andras trösk, gingo upp till mycket mer än det frivilliga arbetet. Men hvem kan stå emot den allmänna meningen, som fordrar att man skall vara en gentelman enligt grannarnes begrepp? Kapten Lumsden hade rykte om sig, att han i många fall var hård och orättvis, men om han tröskat sitt eget korn, skulle han helt och hållet hafva förlorat sitt anseende. Det skulle hafva fört honom till samma ställning som den föraktade connecticut-yanken, som hade köpt ett ställe längre uppåt floden och som dristade sig till

att tröska sitt eget korn, att iaktaga åtskillig förbjuden sparsamhet och att taga betalning för sådana småsaker som smör och ägg samt för kött efter en kalf, hvilket han ej själf behöfde. Det hade varit ett allvarligt öfverläggningsämne, om det ej skulle vara lämpligt att doppa den där yanken. En man som var "så tät som barken på ett bokträd" och som därtill var en yanke, ansågs närmast lik en hästtjuf.

Sålunda skulle det bli korntrösk hos kapten Lumsden. "Kvinnfolket" gjorde ytterligare bruk af det fästliga tillfället genom att spänna ut en täckväf på en stickbåge. Och så skulle kvinnorna i sällskapet tillbringa aftonen med att sticka täcke och prata — under det de yngre kvinnorna rodnade invärtes och ibland utvärtes af hopp eller fruktan, då namnet på några af de unga männen nämdes. Hvem kunde säga hvad detta aftonnöje skulle hafva för följder? Ty ehuru "omständigheter åstadkomma förändringar", kunna de likväl icke förändra den mänskliga naturen; och en ung kvinnas historia var i hufvudsak densamma i Hissawachee-dalen för sextio år sedan, som i Murray eller Beacon Street Hill i vår modärna tid. Olikheten i seder och klädedräkt är stor nog — då var klädningen af halfylle, och en och annan gång kunde man få se en kattunsklädning på söndagen, och så buro de snygga, unga flickorna hufvuddukar — men allt sådant är ju endast yttre ting. Den tillgjorda flicka, som med förakt vänder sig

bort från min historia, därför att "folket är så obildadt", anar föga att hennes egen förfining bara är något på ytan — och att, då allt kommer omkring, det är något i naturen, som gör Polly Ann och Saly Jane till nära anhöriga med Jennie och Hattie och Blanche och Mabel.

Det höll på att mörkna — den uppgående fullmånen lyste som en lusteld bland träden på Campbells kulle på andra sidan bäcken — då tröskningssällskapet hastigt samlades omkring kaptenens vålm. De först kommande väntade på de andra och fördrefvo tiden med att se på vålmen och uttala sina meningar om hur många bushel det skulle bli. Kapten Lumsden, en rörlig och häftig man, under medellängd, välkomnade vänligt sina grannar, ehuru med en viss förbehållsamhet. Det vill säga, han tilltalade hvarje nykomling med gästfri hjärtlighet, men slutade med att höja rösten, så att den lät som en pisksmäll. Det var ett slutljud i hans sätt att uttrycka sig, som påminde den tilltalade, att kapten Lumsden, ehuru han visste hur han skulle behandla en man med artighet, såsom det anstod en virginiagentelman, ej var den, hvars myndighet ett ögonblick kunde betviflas. Han sträckte ut sin hand med ett "Hur mår du, Bill?" "Hur mår du Jims? Hur står det till med mor din; eh?" och "Hallå, Bob; jag trodde du hade frossan — du gick ut till sist ändå, eller hur?" Under denna ytliga förtrolighet märktes dock alltid en viss förbehållsam högdragenhet och flinthård egenvilja.

Låt oss nu förstå saken rätt. Då vi tala om kapten Lumsden som en gammal virginiagentelman, så tala vi från hans egen ståndpunkt. I den stat, där han var född, ansågs hans härkomst låg — hans fader var en "uppkomling", som, utom det att han ej var af "godt blod", blifvit ägare af pänningar på ett tvifvelaktigt sätt. Men emigrationen har det goda med sig, att då man kom bland främmande barbarer och var född i "gamla Virginia", så var det betyg nog. Var ej det "gamla landet" presidenters och gentelmäns moder? Och därför plägade kapten Lumsden slå på sina byxor med sin ridpiska af ogarfvadt läder, under det han häntydde på sitt släktskap med de "gamla familjerna" Cary, Archer, Lee, Peyton samt de vidtberyktade William och Evelyn Bird; och han tyckte mycket om att omnämna sitt släktskap med aristokratiska familjer, hvilkas namn, besynnerligt och oförklarligt nog, uttalades på ett helt annat sätt än de stafvades. Ingenting smakar mer af adel än en vid åskilnad mellan stafning och uttal. I allt detta kaptenens hoverande tal fans det likväl en skymt af sanning, i så måtto, att han var släkt till de gamla familjerna genom sin hustru. Ty kapten Lumsden skulle hafva afskytt en ren lögn. Men i hans fruktbärande föreställning växte sanningen alltid — små ållon af sanning växte till stora ekar af dikt.

Så hastigt en hop folk samlas! Under det jag presenterat för eder Lumsden, har kaptenen skakat hand på sitt sätt, gifvit en

vänlig handtryckning och sedan hastigt släppt taget och dragit sin hand tillbaka, liksom han varit rädd att uppoffra något af sin värdighet, oupphörligen utropade: Håhå, Tom! Hur mår du, Stevens? Hallå, Johnson! Är det du? Du kom ändå, hm?

Då sällskapet var nästan fulltaligt, blef nästa göromål att dela sädeshögen. För detta ändamål valdes domare, nämligen Butterfield, en fåordig man, som ansågs veta rätt mycket, emedan han sade så litet och såg på allt så noga, samt Jake Sniger, som också ansågs förstå sig på många saker, emedan han var talträngd och var kvick att utan lång fundering gissa. Butterfield såg på sädeshögen först på ena sidan och sedan från ändan, därpå skakade han tvifvelaktigt på hufvudet och gick omkring den andra ändan, blundade med ena ögat, tog sikte längs öfversta kanten af högen, mätte hur bred den var nederst, gick från ena ändan till den andra med långa steg, liksom om han mätte dess längd, och så tog han åter sikte med ena ögat tillslutet, under det de unga pojkarne med häpnad betraktade honom. Jake Sniger strök baklänges ett långt stycke från vålmen och tog en öfverblick af det hela, såsom en den där föraktade att undersöka något se så där minutiöst noga. Han pekade till vänster och anmärkte till sina beundrare, att han trodde det vara något mer säd i den ändan af vålmen, som var åt vänster, men det var säd med lång halm och stora ax, som var mycket lätt att tröska; då det åter i den andra ändan

var kort, hård säd och ej så obetydligt med förkrymta ax. Han trodde, att hvem som tog ihåll med den där småsäden skulle bli lurad. Det var svårt att säga hvilken del som var värst, men för sin del ansåg han, att båda skulle blifva ungefär lika och att säden borde delas i midten af vålmen. Besynnerligt nog kom Butterfield efter allt sitt siktande och marscherande och mätande till samma svåra och invecklade slutsats, hvilken märkvärdiga öfverensstämmelse bidrog att befästa det allmänna förtroendet för de två domarnes ofelbarhet.

Sålunda mättes sädesvålmen och delades precis på midten. En staketspjäle, som lades mot vålmen från hvardera sidan utmärkte gränsen mellan de båda parternas delar. Därnäst hade man att välja anförare. Lumsden, som var en försiktig man och önskade blifva vald till medlem af den lagstiftande församlingen, vägrade att utnämna dem; han skrattade på sitt inbundna sätt och sade: "Välj, ni gossar, välj själfva."

Bill McConkey var med, och det fans ingen bättre tröskare. Han önskade blifva anförare på den ena sidan; men någon i hopen satte sig däremot, emedan ingen var närvarande, som kunde tröska i kapp med honom.

"Hvar är Mort Goodwin?" frågade Bill. "De säga att han är styfvare än jag. Jag skulle tycka om att pröfva honom en gång."

"Han är icke här."

"Jo, se där ser jag att han kommer bort i stubben", sade Jake Sniger, i det en högväxt, ung man hastigt sågs närma sig. Då han kom till det åttaspjäliga staketet, lade han båda händerna därpå och var öfver i ett hopp.

"Det är han, det är hans hopp det där" sade "lille Kike", en brorsson till kapten Lumsden. "Det är inte många pojkar, som kunde hoppa öfver det där åttasjäliga staketet så lätt."

"Hallå, Mort!" ropade de allesamman, då han kom fram, tog af sig sin bredskyggiga halmhatt och torkade svetten ur sin panna. "Vi trodde att du icke skulle komma. Seså, lotta nu, du och Conkey."

"Låt någon annan göra det", sade Morton, som var blyg och gärna ville lämna en sådan utmärkelse åt andra.

"Jag tror du är rädd!" sade Conkey med ett skratt.

"Nej, visst inte", svarade Mort. "Du sätter ej värde på vänlighet. Hvar är din käpp?"

En käpp kastades af den ene till den andre, som grep tag däri, och sedan flyttade de ömsom handen ofvan den andres hand, och på så sätt blef det snart afgjordt, att Bill McConkey skulle få välja de män, han ville ha i sitt lag, och Morton Goodwin skulle få välja säd. Alla tröskare delades sålunda i två hopar, men kapten Lumsden, som var värd, vägrade att vara på någondera sidan. Goodwin valde den ändan af sädeshögen, som

hade så mycket småkorn. Och så på gifvet tecken grepo alla händer till verket.

Säden skulle tröskas ur, och kastas i en af staketspjälor hopfogad binge.

"Seså gossar, säden i bingen bara!" sade kapten Lumsden, under det han sände flaskan omkring till uppmuntran längs raden af tröskarne.

"Hurra, gossar!" ropade Conkey. "Tröska på, go' vänner. Gå an som råttor i en köttburk! Slå som om åskan ginge! Gå an bara! Tag lofven af dem! Blixt och dunder! Hurra!"

Detta högljudda ropande var afsedt att uppmuntra hans egna män; men i själfva verket äggade det de andra. Morton var mer tystlåten. Han tröskade med all sin makt och sade med återhållen röst till sina kamrater: "Låt dem ropa gossar, bry eder icke om Bill; all kraft som han låter gå genom munnen använda vi för att få ur vår säd. Seså! Kasta icke säden upp i halmen. Inget fusk på den här sidan!"

Goodwin hade tagit plats midt i bland sina män, så att han kunde se dem alla och tröska själf på samma gång. Han visste att hans egen färdighet var värd i det närmaste lika mycket som två mäns arbete. Då ett par af gossarne på hans sida ämnade springa bort till de andra, för att se hur långt de hunnit, befalde han dem med bestämdhet att ställa sig i ledet. "Låt dem sköta sig själfva", sade han; "ni förlorar blott tid; arbeta med all makt i början, mot slutet arbeta alla allt hvad de förmå."

I nära en timme hade tröskarne låtit slagorna gå med oförminskad ifver; den otröskade sädeshögen blef allt mindre, bingen var nästan full med hvita och gula korn, och en stor hög af agnar hade vuxit upp mellan de ifriga arbetarne.

”Hvarför dricker du inte?“ frågade Jake Sniger, som satt i närheten af Morton.

“Han vill ej att Patty Lumsden skall tycka att det luktar illa“, sade Ben North med ett skratt.

Morton slog icke Ben öfver ända, men Ben kunde aldrig tänka sig, hur nära det var att han fått sig ett kok stryk.

Det led nu mot slutet, och nu gällde det. McConkey hade druckit rätt bastant, och han ropade allt högre: ”Gå an, gossar!“ Morton fann det nödvändigt att en eller ett par gånger springa utefter sin rad för att uppmuntra sina kamrater med den försäkran, att de “säkert skulle segra, om de nu höllo i bra.“

De två lagen voro nästan jämnstarka, och männen i det lag, som anfördes af Goodwin, skulle hafva gifvit sig ett tag, om han ej uppmuntrat dem. De andra voro så nära segern, att de började jubla på förhand, och detta hurrarop innan de slutat gjorde att de förlorade segern, ty i det Goodwin ropade till sina kamrater, började han arbeta på ett sätt, som gjorde dem nästan vilda, och under de sista minuterna gjorde de nästan öfvermänskliga ansträngningar. En riktig hagelskur af hvita sädeskorn föll i bingen, och som det sista var urtröskadt, rusade de med

ett hurrarop öfver till det andra laget och grepo några dussin ax, som ännu ej voro tröskade, för att visa att Morton vunnit seger. Och så blef det ett allmänt torkande af svettiga pannor och stor munterhet var rådande. Men Bill McConlsey försäkrade att han "visste hvar det andra laget hade gjort af sin säd", och så pekade han på högen af agnar.

"Jag vill våga", sade Morton, "att jag kan få mer säd ur dina agnar än du kan få ur mina". Men Bill antog icke vadet.

Sedan det som var kvar blifvit tröskadt, begaf sig hela sällskapet till huset och tvättade hufvud och händer i vattensåarne, innan de gingo in i den gamla bygnaden, som var till hälften ett timmerhus och till hälften en slags förvarsbygnad.

Täckbågen var borttagen och en präktig kvällsvard var framsatt i det rum, som vanligtvis utgjorde mottagnings- och arbetsrummen nu fick tjänstgöra som matsal. Kvinnorna stodo uppradade längs väggarna med ett utseende af självmedveten blygsamhet, och de samtalade utan tvifvel om hur deras halfylleklädningar togo sig ut. Ty hvad tjänar det till att karda och spinna, varpa och väfva, klippa till och sy för att få en ny klädning, om den icke togo sig bra ut.

ANDRA KAPITLET.

Förlustelse.

Måltiden var snart undanstökad. Tröskfolket åt med den tölpaktiga förlägenhet, som är så vanlig hos nybyggare då de äro i sällskap — till och med i sällskap med hvarandra. Att äta fint och med lugn, det hör till civilisationens senaste triumf. Och tröskarne i Hissawacheedalen gjorde ifrån sig det otrefliga göromålet så kvickt som möjligt, och det så mycket mer som deras ansträngande täflan hade gifvit dem en den bästa matlust på fru Lumsdens stekta kycklingar, kakor och tårtor. De som stickat täcke hade ätit en timme förut, emedan det ej fans plats vid bordet för båda lagen. Sedan måltiden var slut, dukades det af i all hast, fällbordet slogs ihop och flyttades ut i köket — och så var sällskapet färdigt att roa sig. De unga männen voro klumpigt tröga, och de unga kvinnorna slogo med förlägenhet ned sina blickar; med till sist fick ändå den modigaste en af de gammaldags lekarne i gång. Man ställde till men pantlekar, och Mort Goodwin, som var sällskapets muntrationskamrat och nu fått en duk bunden för sina ögon, bestämde alla

möjliga slags böter för den som innehade panten.

De som tycka om att läsa skildringar ur det moderna sällskapslifvet, anse kanske sådana där bullersamma och rättframma lekar för opassande. Men jag får ändå ej förbigå att omtala, att den ena pantleken följde på den andra, till dess den högljudda munterheten och glädjen nådde den allra högsta höjd.

Goodwin deltog på det sätt, som var vanligt på hans tid, af hela sitt hjärta i de lifliga lekarna; men det var ett som fattades i hans glädje — Patty Lumsden ville icke leka. Han var i själfva verket glad att hon ej gjorde det; han skulle ej hafva kunnat stå ut med att se sina kamrater kyssa henne. Men tyckte hon då om att han tog del i det landtliga nöjet? Han gladde sig i sitt inre att hans ställning såsom blindbock, hvilken hade att bestämma pantlösen, i viss mån fritog honom från nödvändigheten att kyssa någon. Det var visserligen sant, att den svåraste dom han uttalade kunde falla på hans eget hufvud, om panten varit hans. Men hans goda lycka och fyndighet att gissa till då de var hans pant räddade honom.

Slutligen tröttnade sällskapet också vid pantlekarne och hittade på något annat. De satte sig rundt omkring rummet på bänkar och stolar och började sjunga en gammal sång som utgjorde en del af en ringlek. McConsley tog först en näsduk, och under det sällskapet sjöng, låtsade han se sig omkring, obeslutsam hvilken han skulle visa sin

bevågenhet. Men flickorna nickade meningsfullt åt hvarandra och sågo på Jemina Huddlestone. Hvarenda en visste naturligtvis att Bill skulle taga Jemina. Det var förutbestämdt. Alla hade reda därpå utom Bill och Jemina! Bill låtsade att han var i den allra största villrådighet, och Jemina — röd som en pion — vände sitt stora, rödkindade ansikte bort från Bill och betraktade under ett sken af djup fundering en kvist i en golfplanka. Men hennes bortvända blick gjorde att hennes åstundan ännu mer syntes, och sällskapets betydelsefulla fnitter kom henne att slå ned ögonen ännu mer och rodnaden på hennes kinder att blifva allt djupare. Bemödandet att synas likgiltig slutar vanligtvis illa. Men tisslandet och tasslandet och tittande på Jemina hindrade ej att sången fortgick; och så kommo de sjungande till ett ställe i sången, som föreskrifver att den sökande skall falla på knä för den han utvalt. Då skakade Bill plötsligt af sig sin låtsade obeslutsamhet, vände sig om och utbredde sin näsduk framför Jemina samt föll på knä på dess ena kant, under det hon med en låtsad motvilja, också föll på knä på näsduken, enligt lekens regler, och med nedslagna ögon mottog på sin röda kind en så kraftig och smällande kyss, att det uppväckte en storm af skratt och bifall. Bill stod därpå upp med minen hos en man som under svåra omständigheter ändå fullgjort sin plikt. Jemina upptog sedan näsduken, och under det sången sjöngs om igen, utvalde hon någon af männen, som

hon knäböjde för, gaf honom en kyss på samma sätt och lämnade honom näsduken att utbreda framför sin utvalda.

Denna lek hade pågått en stund. Den stackars, förhoppningsfulla, enkla Samantha Britton hade med leenden och förväntningar sett på alla de män, som haft näsduken, men fåfängt. S'manthy kunde icke begripa hvad det kom till att hennes lockande leenden intet förmådde. Men så valdes Betty Harsha af någon — Betty hade ett vackert, rundt ansikte med ljusröda kinder, och hon var viss på att förr eller senare blifva vald. Alla visste hvem hon skulle komma att välja. Morton Goodwin var hennes hjärtas åstundan. Hon klädde sig för att vinna honom; hon fästade blicken på honom i kyrkan; hon ställde sig med afsikt i vägen för honom; hon nödgade honom att göra henne sällskap hem och det emot hans vilja; och då hon nu fick näsduken fästades alla blickar på Goodwin. Hvad beträffade Morton, så var han för ung att vara känslolös för behagen i det lilla runda vackra ansiktet, de uttrycksfulla ögonen och de röda, svällande läpparne; och han var visst icke emot att den vackra flickan, som var klädd i sin nya ljusa halflinnekofta skulle välja honom. Men just i detta ögonblick önskade han att hon skulle välja någon annan. Ty Patty Lumsden, som nu, då alla gästerna voro inträsserade i leken, blifvit befriad från sina omsorger som värdinna, såg på hur den lifliga förlustelsen fortgick. Hon stod bakom Jemina Huddleston

och aldrig hade kontrasten dem emellan framträdt skarpare. Jemina var stor och stark, med högröda kinder, en riktig landtlig skönhet. Patty var spenslig, intelligent, hvithyad, med svart hår och mörka ögon, som gjorde att hennes hy föreföll ännu hvitare; och det beslutsamma draget omkring hennes mun och hennes stolta hållning bidrog att öka det ädla i hela hennes skönhet. Patty bråddes, som folket sade, på sin moder, som var en mycket stolt och rätt bildad kvinna, hvilken icke ville antaga sina obildade grannar råa seder och som därför hade ett så dåligt anseende som man gärna kunde hafva i ett gränsnybygge. Man tyckte att hon var förfärligt styf. Men detta aristokratiska skick behagade mycket kapten Lumsden. Hans familj var en del af honom själf och han tyckte om att tro att de voro bättre än någon annan människa. Men af hjärtat önskade han, att Patty just vid detta tillfälle skulle uppoffra något af sin värdighet för att därigenom befrämja hans politiska inträssen.

Då Goodwin såg Patty stå där i sin nya ljusa kalikåklädning, något utomordentligt fint då för tiden, önskade han att Betty för en gång skulle vända sig till någon annan. Men Betty Harsha gick rätt fram till den förbryllade Morton, och i sin ifver väntade hon ej till dess de hunno till den viktiga strofen i sången och gaf sällskapet tid att stampa med fötterna och klappa med händerna, mycket mindre gaf hon sig tid att svänga om och se sig omkring, utan hon

plumpade ned på näsduken framför Morton, som dröjde till dess hans tid var inne att knäböja. Men bära sig åt hur han ville stod han där, sedan han kysst Betty, helt förlägen med näsduken i sin hand, innan de verser som voro afsedda för Betty ännu voro afslutade. Bettys ifver och den oemotståndliga dragningskraft Morton utöfvade på henne uppväckte ett allmänt skratt, och det föreföll Goodwin, som om han delvis var föremål därför. Ty han var i sanning förbryllad. Att till och med på lek välja någon annan till sin käresta, då Patty var närvarade, det var mer än han kunde göra; och knäböja för henne, det var mer än han vågade. Han tvekade ett ögonblick, han frnktade att såra Patty, ty välja någon måste han. Just i samma ögonblick fick han syn på S'manthy Britton, som liksom sträckte sitt leende ansikte emot honom, alldeles som hon förut gjort mot andra. Morton såg en utväg. Patty kunde icke vara afundsjuk på S'manthy. Han utbredde sin näsduk framför den lyckliga flickan, och ett ögonblick därefter höll hon i sin hand det som berättigade henne att välja sin käraste.

Sällskapets sprätt var "Lilla Gabe", d. v. s. Gabriel Powers den yngre. Hans fader var gamle Gabe, den fattigaste jordbrukaren i hela grannskapet. Men Lille Gabe hade rymt sin väg då han var en gosse och begifvit sig öfver bärgen, förtjänat något pänningar, ingen kunde säga hur, samt för alla sina pänningar köpt kläder i ett klädmagasin.

Han hade dessutom mustacher, och som detta var en okänd uppfinning under dessa primitiva tider, utmärkte det honom såsom en man den där sett världen. Hvar och en skrattade åt honom som en sprätt, och likväl beundrades han af alla. Ingen af flickorna hade ännu vågat välja Lilla Gabe. Men S'manthy var alldeles viss, att det skulle dröja länge innan hon åter blef i tillfälle att välja någon käraste, och hon beslutade att nu måtta högt. Sällskapet skrattade icke, då hon utbredde sin näsduk för Lille Gabes fötter. De blefvo förbluffade. Men Gabe föll ned på sitt ena knä, nedlät sig att mottaga hennes ynnesbevis samt tog med en stor gest näsduken. Han bar på sitt finger en ring med en juvel, som han sade vara en diamant — och åtminstone var han genomskinlig.

Hvem skulle Lille Gabe välja? Det var nu en viktig fråga för alla de unga flickorna i sällskapet; ty till och med flickor i hemmaväfda klädningar likna sina bättre klädda systrar däri att de tycka om sprättar. I sitt hjärta önskade nästan hvarje ung flicka, att Gabe skulle välja henne. Gabe visste att Patty Lumsden höll sig borta från leken, och han visste också, att hon hade ett godt öga till Morton Goodwin, han hade gissat sig till Mortons inre strid och beslutat hur han skulle handla. Han stod alldeles stilla under det de två första verserna sjöngos. Då den tredje började, steg han raskt omkring den stol som Jemina Huddleston satt på och stod så

framför Patty Lumsden, under det alla sågo på med återhållen andedräkt. Patty rodnade ej, hon blef blek, vände sig hastigt och ropade utåt köket:

"Hvad vill du? Jag kommer strax". Och så gick hon helt lugnt ut, som om hon ej gifvit akt på Gabes närvaro eller syfte. Men den stackars Gabe hade redan börjat falla på knä, och han reste sig hastigt, under ett allmänt utbrott af skratt och munterhet. Han gjorde en grimas efter Patty och sade: "Jag visste väl att jag kunde skrämma henne." Men han kunde ej dölja sin förtrytelse.

Då sällskapet till sist skildes åt, tänkte Morton att han skulle få tala några ord med Patty. Han fann henne ensam i köket, och hans hjärta klappade vid den tanken, att hon kanske väntade på honom. Eldskenet från den öppna spiseln upplyste stockväggarne och förlänade åt Pattys hvita kinder en lätt rodnad. Men just som Morton skulle till att tala, hördes kapten Lumsdens raska, knarrande steg i förstugan, och han kom in, skrattade på sitt kalla sätt och sade: "Morton, hvar är din artighet? Det är ingen som följer Betty Harsha hem."

"Jag bryr mig sist om Betty Harsha!" mumlade Morton, men icke så högt att kaptenen kunde höra det. Och så följde han Betty hem.

TREDJE KAPITLET.

Till mötet.

Hvarje berättelse har i ett afseende en viss likhet med evigheten. Börja hvar du vill, så finnes det alltid en begynnelse före början. Och af samma orsak är det alltid ett mer eller mindre skönjbart slut efter slutet! Då vi begifva oss in någonstädes i den mänskliga historiens underliga väfnad — dess varp och väft af kärlek och giftermål, födelser och dödsfall, förhoppningar och farhågor, framgångar och missräkningar, inkomster och besparingar, utgifter och förluster — så hvar vi än börja, är det alltid något strax förut, som behöfver omtalas.

Jag anser det nödvändigt att läsaren från början förstår, att Morton ända från sin barndom snarare betraktat Patty Lumsden med vördnadsfull högaktning än med kärlek. Då barnen i den stora klassen i skolan fingo nummer allt efter deras kunskaper, satt alltid Patty numro ett och Morton numro två. Då vid ett minnesvärdt tillfälle den nästan ofelbara Patty stafvade ett ord orätt, ville ej Morton att hon skulle flytta ned under honom, och så stafvade han också fel på ett ord och

flyttade ned med henne. Då hon sedan återvann sin plats, beflitade han sig alltid om att vara näst henne. Bulwer kallar den första kärleken för ungdomens store beskyddare; och ehuru Morton tyckte om jakt, kapplöpningar, spel och andra förlustelser, som voro vanliga bland de unge männen på hans tid, blef han alltid genom sin tillgifvenhet för Patty och en viss medfödd manlighet bevarad från svårare laster.

Om han haft mindre högaktning för henne, så skulle han för länge sedan hafva friat till henne, men han hade en öfverväldigande känsla af Pattys höghet och sin egen ovärdighet. Dessutom låg ett lejon i vägen. Morton darrade inför kapten Lumsden.

Lumsden var en af de första nybyggarne och ägde nu den största jordegendomen i hela nybygget. Under dessa långlånens dagar hade han förstått att intaga en sådan ställning, att hans makt direkt eller indirekt kändes inom tjugu mils omkrets. Till och med de som sutto på domarnes säten voro i skuld till honom. Vid de sällsynta tillfällen, då han hade blifvit motsagd, hade han låtit sitt straff falla så hänsynslöst och utan att fråga efter medel eller följder, att han blifvit en fasa för alla. Ett par eller tre familjer hade blifvit tvungna att flytta bort från nybygget på grund af hans hämdfulla förföljelser; och så hade hans namn fått en slags myndighet som ingen annans. Morton Goodwins fader var endast en liten jordbrukare och icke synnerligen företagsam, samt hade

förlorat större delen af ett ansenligt arf. Hur skulle under sådana förhållanden Morton våga ett direkt frieri till en så förnäm flicka som Patty, med alla utsikter att få ett afslag af henne och vissheten att få ett afslag af hennes fader? Men Morton närde ändå sitt hopplösa hopp och lefde i en fåfäng förbidan, att någon otrolig förändring skulle inträffa, som gjorde det möjligt för honom att närma sig Patty med bättre utsikter.

I förstone hade Lumsden icke lämnat honom i ovisshet om sin egen mening i denna sak. Han hade gjort narr af Goodwins tillvägagående och behandlat honom med en sådan där nedlåtande värdighet, som är så försmädlig. Men på senare tiden hade kapten Lumsden gifvit akt på hur Mortons karaktär växte i kraft och självständighet samt på det inflytande han hade öfver sina jämnåriga, och kaptenen begrep hur viktigt det var att göra en sådan person sig förbunden, särskildt för valen, som skulle äga rum på hösten. Han hade visst icke för afsikt att låta Patty gifta sig med Morton. Han ville blott leka "ta'-fatt-'en" med honom en tid bortåt. Och om han också haft för afsikt att till sist gifva sitt bifall till äktenskapet, skulle han likväl hafva lekt "ta'-fatt-'en" med dem, blott för nöjet att låta Patty och Morton så länge som möjligt känna hans makt. För närvarande ville han endast gifva Morton så mycket hopp, att han kunde få den kraftfulle unge mannen att verka för sina inträssen. Morton å sin sida resonnerade så,

att om Lumsdens vänlighet fortfor att tilltaga, såsom den gjort under de tre sista veckorna, så skulle han inom kort blifva riktigt hjärtlig. För ungdom som älskar, synas alla goda ting stå i tillväxt.

Söndagsmorgonen efter trösken steg Morton tidigt upp och begaf sig till stallet. Har du någonsin haft lyckan att se en lugn höstsöndag i skogsbygden? Har du då gifvit akt på tystnaden, lugnet, solskenets behag, vindens smekning, kvittret af de stora fogelskaror, som göra sig redo för flyttning, kråkornas hesa kraxande, förmildradt af afståndet, den klipske ekorrens skratt under det han gnager på sin hasselnöt och blickar med sitt skälmaktiga öga på dig, liksom skulle han säga: "jag undrar hvad du nu funderar på?"

Morton såg visserligen ingenting af allt detta. Han hörde aldrig några röster och såg aldrig några syner i det som omgaf honom. Och just den här oktobersöndagen var bestämd till en kappridning där nere vid Vägskälet. Allt hvad vår unge vän hade kunnat förvärfva sig under sin ungdom var en välfödd häst, och han kände sig viss att hon — hon var af god härkomst — skulle besegra alla medtäflare. Han var mycket ifrig på kappridning och steg därför tidigt upp och begaf sig ut i morgonljuset, på det han skulle få se på sin märr, stryka hennes lemmar och än en gång försäkra sig, att hon var i god ordning.

"Allt väl, Dolly", sade han — "du mår bra i dag, gamla gumman. Äh. Du springer

om alla de andra krakarne, eller hur!“ I denna upprymda sinnesstämning och med dessa förväntningar kom Morton till frukosten. Men där hade han så när tappat anden. Hans moder tillsade honom nämligen att rida till mötet med henne. Och det var nästan lika svårt att neka henne, som det var att försaka kapplöpningen vid Vägskälet.

Råa sällskapskamrater hade gjort den unge Goodwin till en rå man. Han var af naturen rätt fram, hjälpsam och sällskaplig, just en sådan som tar intryck af sin omgifning. En förteckning på hans dåliga vanor skulle vara uppskakande för oss, som lefva under dessa söndagsskolmoralens bättre dagar. Han svor ofta värre än en knekt. Han tillbringade sina söndagar med jakt, fiske och kapplöpning, med undantag af då han var tvungen att följa sin moder till mötet. Han spelade kort. Och jag fruktar, att han ibland drack sig berusad. Ehuru han var alltför stolt och manlig att ljuga, och för ren att vara osedlig, var han likväl icke någon lofvande ung man. Möjligheterna att han skulle göra en lycklig färd genom lifvet voro icke så stora, som utsikterna att han skulle blifva ett vrak på grund af dryckenskap och spel. Men genom all denna hans råhet flöt likväl en åder af något ädelt. Denne grofkornige, bullersamme, svärjande unge man hade en ridderlig vördnad för sin moder. Och detta gjorde, att han alltid var färdig att uppoffra sig på hvilket sätt som hälst för att vara henne till tjänst.

Hon å sin sida var i sanning en sådan kvinna, som är värd aktning. Hennes fader hade varit en gammal irländsk gentleman med stora lefnadsvanor, fint utseende, gästfritt sinnelag, kvicka infall, röd näsa och till sist bankrutt. Hans dotter, Jane Morton, hade gift sig med Job Goodwin, en soldat, som återvändt från revolutionskriget — en fattig stackare. Han förlorade sitt arf och, hvad som värre var, sin företagsamhet. På hans hustru hade därför tunga bördor blifvit lagda. Men hennes ansikte var ännu ungdomligt. Och hennes hår, som blifvit hopsnodt till en valk bak i hufvudet, var lockigt. Mortons hår hängde i vågor omkring hans hals. Han tyckte om sina lockar och var stolt öfver att likna sin moder, som han betraktade som en riktig drottning, hvilken borde åtnjuta en kunglig lydnad.

Men det var svårt — då han hade uppfödt sin häst från det hon var en fölunge, — då han under månader hade väntat på denna kapplöpning såsom en riktig triumf — att hans tillgifvenhet för modern just då skulle sättas på ett så svårt prof. Då hon framställde sin begäran, svarade han icke. Han begaf sig ut i stallet igen och klappade sin häst på länden — så rar hon var! — Och så svor han några förfärliga eder. Han hade nära på kommit till det beslutet, att han skulle kasta sadeln på Dolly och gifva sig i väg till Vägskälet, då hans föresats på ett besynnerligt sätt omkastades genom ett ord från hans bror Henry, en tolfårig gosse,

som hade följt Morton ut i stallet och nu stod i dörren.

"Mort" sade han. "Jag skulle rida ändå, jag, om jag vore du. Det skulle jag inte bry mig om. Gå du och rid med Doll och slå Bill Conkeys krake ur brädet. Han tror, du är rädd, om du inte gör det. Gamla mor har inte rätt att tvinga dig att sitta och lyssna till Donaldson en så vacker dag som den här."

"Hvad var det du sade?" utbrast Morton, i det han hastigt såg upp och upphörde att klappa Dollys hals. "Du låter bli att tala om mor på det där sättet. Hon är en utmärkt kvinna, det är säkert. Och hon har icke haft roliga dagar. Det har varit fars olycka, och så ha alla flickorna dött, och så tog det ett dåligt slut med Levis — och du och jag äro icke mycket bättre lofvande. Jag kan inte göra mycket för att göra vägen lätt för henne. Och till mötet skall jag gå för hvarenda dag i veckan, om hon säger så."

"Hon kommer till att göra en presbyterian af dig, Mort; få se om hon inte gör det!"

"Presbyterian — nej, du. Det fins inte en smula af presbyterian i mig. Jag är en hård nöt att knäcka, jag. Jag skulle tycka om att vara en äldste eller predikant, om det funnes något sådant i mig. Jag skulle just tycka om att se leendet på hennes ansikte, om hon komme att tänka därpå. Hör du Hen'! Jag skall säga dig någonting. Mor är omkring fyrtio gånger för god för oss. När jag hade skarlakansfebern, brukade hon

sitta vid bädden och berätta historier för mig om riddare och sådant där, som hon läst om i farfars böcker, då hon var en flicka — det var utmärkta historier, det skall jag säga dig. Jag skulle tycka om att vara riddare, emedan de redo på vackra hästar och voro färdiga att slåss när som hälst med den, de mötte. Men du kan förstå, att det icke var något fusk med det. Och hon berättade för mig, hur riddarne stredo för sin religion och för fröknar och för alla som hade blifvit förtryckta af någon annan. Jag önskar, att jag själf vore en riddare. Jag skulle önska, att det fans någon att strida för, som vore i bekymmer, eller något att slåss för. Men då föreföll det mig, som om jag icke kunde få tag i någonting, som var värdt att slåss för. En dag låg jag och tänkte och såg på mors hvita händer och på hennes ansikte, som kunde passa för en drottning. Och då för tiden lät hon sitt hår hänga ned i långa lockar, och hennes mörka ögon voro strålande, som om det suttit ett ljus i dem, förstår du. Hon var en riktig drottning, det skall jag säga dig. Och på en gång kom det rakt öfver mig som en blixt, att jag så godt kunde vara mors riddare i ondt och godt. Och det har jag varit allt sedan, ser du. Jag tänker att jag ibland ger henne suckar af bekymmer med mina vilda vägar. Och det var nu nära på att jag hade gett mig i väg denna morgon också. Ja, skam till sägandes, höll jag inte på att göra det. Men se, det sker inte nu.

Och så tog han sig före att sadla den oroliga Dolly, under det att Henry satte sadeln på gamla Bläsa, sägande i det han drog till bukgjorden: "För min del bryr jag mig icke om att slåss för någon. Jag vill göra som jag själf tycker." Han tänkte på, hur roligt han skulle få med att jaga ett gräfsvin, sedan mor väl hade gifvit sig i väg till mötet.

Morton förde gamla Bläsa fram till trappan och hjälpte sin mor att stiga upp, satte hennes fot i stigbygeln, ordnade hennes långa ridklädning, och så kastade han sig upp på sin egen märr. Dolly krånade sig och stampade och hoppade och tuggade betslet på ett sätt, som var i hög grad tillfredsställande för Morton, som tyckte att färden till mötet skulle ha varit en ledsam affär, om det icke hade varit för nöjet att låta Dolly begripa hvem som var hennes husbonde.

Det var en lång väg till "kyrkan." Ty det hade aldrig varit predikan närmare Hissawachee-nybygget än på tio engelska mils afstånd. Morton fann predikan mer inträssant än vanligt. Det var där i västern dyningar af striden mellan de gamla och nya presbyterianerna, en strid, som påbörjades långt före revolutionen. Pastor Donaldson hörde till de gamla. Hans anletsdrag röjde stridslystnad, och det låg något af stridslystnad i hans hårda röst. Han gjorde kraftiga angrepp på de nya presbyterianernas slapphet och arminianernas förfärliga villfarelse. Och särskildt angrep han metodisternas buller-

samma möten. Det stora lägermötet vid Caneridge var ännu i friskt minne hos folket, och för hundrade gången angrep Donaldson de presbyterianska predikanterna, som hade stält till med det första lägermötet och satt i gång de vilda upptåg, som nu fortsattes af metodisterna. Han sade, att presbyterianer, som hade något att göra med denna fanatism, voro vilseförda af djäfvulen, och att synoden gjorde rätt i att drifva ut dem. Hvad metodisterna beträffade, förnekade de utkorelsen. Hvad var det annat än att förneka frälsningen af nåd, och detta innefattade också öfverändakastandet af den stora protestantiska läran om rättfärdighet genom tron. Ungefär på det där sättet kom pastorn till sina slutsatser. Han sade visserligen icke att en förnekelse af utkorelsen inbegrep allt det andra, men han samlade sina slutsatser i det påståendet, att dessa galna, olärda, bråksamma, vägstrykande kretsridare voro förrädare mot protestantismen, förnekande rättfärdiggörelsen och lärande frälsning genom gärningarnas förtjänst. Det fans många predikanter då för tiden på båda sidorna, som ansågo, att nitet för deras trosbekännelse rättfärdigade hvilket tillvägagångssätt som hälst; men den tiden är förbi nu.

Mortons stridslystnad kittlades mycket af denna predikan. Och då de åter sutto i sadeln för att rida den tio mil långa vägen hem, försäkrade han sin mor, att han icke skulle ha något emot att komma till mötet oftare, i rägn och solsken, bara predikanten

ville piska på någon för hvar gång. Han ansåg att det icke skulle vara svårt att vara god, om han blott hade någon dålig att strida med. "Kommer du inte ihåg, mor, hur du plägade läsa för mig ur den gamla 'Kristens resa' och visa mig planschen med Kristen, som piskade på Apollion, till dess hans rygg var riktigt genompiskad. Om jag kunde få slåss med djäfvulen, då skulle jag icke ha något emot att vara en kristen."

Morton tyckte mycket om predikanten den dagen, ty pastor Donaldson var belåten med att unga män kommo så långt för att deltaga i mötet. Och i den förmodan, att Morton var i en hoppfull sinnesstämning, hade han inbjudit denne och hans moder, att, innan de begåfvo sig på färden hemåt, intaga några förfriskningar. Det är möjligt, att den gode predikantens körsbärsdricka hade lika mycket att göra med Mortons stridsamma lynne som inflytandet af hans predikan.

FJERDE KAPITLET.

En batalj.

Den strid, Morton så mycket längtat efter, kom snart nog.

Då han och hans moder redo hem och togo en genväg, som var litet använd, fick Morton både tid att tygla Dollys ysterhet och att se sig omkring i skogarne med jägarnes vana och skarpa blick. Så blef han då varse ett anslag, uppfästadt på ett af träden. En kungörelse uppslagen på denna afsides belägna plats, förvånade honom. Han försökte få sin ystra häst att närma sig trädet, på det han skulle blifva i tillfälle att läsa anslaget. Men hennes vilda arabiska lynne skrämdes upp af någonting — en häst af blodet har lätt att se syner — och hon ville icke närma sig trädet. Gång på gång försökte Morton att föra henne fram, men lika ofta strök hon tillbaka. Till slut bad fru Goodwin honom att öfvergifva försöket och att komma med. Men nu hade Mortons anlag att alltid vilja segra blifvit uppväckt, och han sade.

"Rid hem mor, om ni vill. Den här frågan mellan Dolly och mig behöfver diskuteras och afgöras här. Antingen skall hon

komma att stå still här vid sockerlönnen eller också skola vi strida om den saken, hon och jag, till dess en af oss blifvit uttröttad."

Modren nöjde sig med att låta gamla Bläsa beta vid vägkanten. Och inom sig själf beklagade hon, att Morton skulle använda den heliga sabbaten på ett sådant sätt. Men i sitt moderliga hjärta beundrade hon ändå hans viljekraft och mod. Han var så lik hennes egen fader, tyckte hon — en sådan gentleman! Och hon kunde icke annat än hoppas, att han var en af Guds utvalde. Om det var så, hvilken utmärkt kristen han skulle blifva, då han en gång blifvit omvänd. Och ehuru hon till det yttre var lugn, fyldes hennes hjärta i ett ögonblick med ångest, bön och farhågor. Hur skulle hon kunna lefva i himlen utan Morton. Hennes äldsta son hade redan dött en våldsam död såsom en förlorad son borta från hemmet; men Morton skulle säkert blifva frälst.

För sin del brydde Morton sig i detta ögonblick långt mindre om något i himlen än om att få herravälde öfver den rebelliska Dolly. Han red med henne rundt omkring träden. Han slog cirklar med henne först åt det ena hållet och sedan åt det andra till dess märren var så yr i hufvudet, att hon knappast kunde se. Och så höll han henne stilla under det han läste notisen, sägande med ett utrop af förskräckelse: "Se så ja, min gumma, jag tror, du kan stå stilla nu."

Morton hade förut icke tänkt så mycket på innehållet af den uppslagna notisen. Det

var blott en tillfällig nykfienhet. Och till och med nyfikenheten hade trädt åt sidan i striden med Dolly. Men så snart han såg underskriften "Enoch Lumsden, utredningsman för aflidne Hezekia Lumsdens kvarlåtenskap", glömde han sin seger öfver hästen, af inträsse för själfva anslagets innehåll. Det tillkännagafs däri, att på grund af andra från provinsmyndigheten skulle Enoch Lumsden, utredningsman, på offentliga auktion sälja all jordegendom, som tillhört sagde aflidne Hezekia Lumsden, hvilken jordegendom är känd och beskrifven på följande sätt, nämligen etc. etc.

Morton gjorde sig skyldig till ett riktigt vredesutbrott, när han red därifrån. Och jag fruktar att, om han icke haft en sonlig vördnad för sin moder, skulle han hafva svurit. "Det är förfärligt uselt. Är det icke nog för kapten Lumsden att handla illa mot lilla Kike? Nu har han tagit sig för med att rent af stjäla från honom. Han ämnar själf köpa jorden eller — och det är detsamma — hafva någon annan att köpa den åt sig. Det är därför han har slagit upp den här kungörelsen i det här hålet. Domaren är rädd för honom, och så äro alla andra. Stackars Kike! Han skall icke ha en dollars kvar, då han blir man."

"Några borde ställa sig på Kikes sida", sade fru Goodwin. "Det är en skam för ett helt nybygge att vara fega stackare och låta en man regera öfver alla andra. Det är värre än att ha en konung."

Morton tyckte om lilla Kike och hatade kapten Lumsden. Och denna vädjan till den dåtida antimonarkiska känslan rörde honom. Han kunde icke stå ut med att hans moder skulle anse honom feg. Hans stolthet hade allaredan sårats af Lumsdens högdragna nedlåtenhet och det förödmjukande sätt, på hvilket han höll Patty och honom aflägsnade från hvarandra. Hvarför skulle han icke bryta med honom och få ett slut på det, hällre än att stå och åse, hur Kike beröfvades allt hvad han ägde? Men att lägga sig i Kikes angelägenheter, det var att skjuta Patty Lumsden längre bort från sig. Han var nu en riddare, som plötsligt fått syn på sin länge sökte motståndare, under det att hans egna händer voro bundna. Och så föll han i de djupaste funderingar och sade knappast ett enda ord åt sin moder under den återstående vägen. Ty här var å ena sidan hans vänskap för lilla Kike, hans ingrodda antagonism mot kapten Lumsden, hans starka känsla af rättvisa och å andra sidan — starkare än alla andra känslor — hans kärlek till Patty. I de riddareberättelser, som hans moder berättat, hade kärleken till kvinnan alltid varit motivet för ridderliga handlingar. Och hur ofta hade han icke drömt om att uppföra någon tapper handling, under det Patty gaf sitt bifall. Men just nu, då den modiga handlingen skulle utföras, befann Patty sig på andra sidan. Detta oförväntade omflyttande af motiv irriterade honom, såsom en sådan förbryllande ställning alltid gör med en person,

som är fallen för att handla hastigt och enligt hvad han anser vara rätt. Och så hände det, att han red vägen framåt i tystnad, under det att modern, som alltid väntat på några tecken af allvarliga känslor hos sin son, tänkte, att detta var en frukt af predikan som Morton hört, och hon försökte förgäfves att återkalla i sitt minne något bibelställe eller något uttalande, som möjligen fått rum i hans hjärta.

Om Morton verkligen hade blifvit erbjuden att välja, kan det hända att han valt Patty och låtit sin väns inträssen sköta sig själfva. Men han fattade intet hastigt beslut. Han började med att för sig själf ursäkta sig själf: — hvad kunde han göra för Kike? Han hade intet inflytande öfver domarne, han hade inga pängar att köpa egendomen för, och inga inflytelserika vänner hade han. Han kunde uppväcka en agitation i frågan och uppoffra sitt eget hopp och till sist intet uträtta för Kike. Utan tvifvel hade alla dessa betraktelser sin verkan på honom. Men likväl hade han ett oförnöjdt medvetande af att han icke handlade som en modig man, att han, Morton Goodwin, som ofta hade lofvat, att han icke skulle krypa för någon människa, var färdig att blunda för kapten Lumsdens nedrighet, i hopp att en dag få hans bifall att gifta sig med hans dotter. Det var denna förtrytelse på sig själf, som gjorde Morton orolig, och denna oro gjorde att han samma söndagsafton begaf sig ned till Vägskälet och drack två eller tre glas trots

sin goda föresats att icke dricka mer än ett. Det var denna oro, som slutligen förde honom till änkan Lumsdens hydda samma afton för att träffa hennes son Kike.

Kike var 16 år, en af desse gulbleka gossar med rakt, svart hår, som man så ofta får se i sydliga klimat. Han kallades lilla Kike endast till skilnad från sin fader, som äfven hade burit namnet Hezekiah. Han var klen och tillbakadragen, men var mycket känslig, och hans känslor voro icke allenast djupa utan långvariga. Han var klädd i bockskinnsbyxor och hemmaväfd bomullsblus. Och han höll just på att mjölka gamla Molly, då Morton red fram. De halft sorgsna dragen i hans ansikte gåfvo med sig något litet, då han med ett knapt skönjbart leende såg upp och sade:

"Hallå, Mort; kom in, gamle kamrat!"

Men Mort satt kvar på Dolly, under det Kike kom fram och klappade hennes fint böjda hals och uttryckte sitt beklagande öfver, att hon icke deltagit i löpningen vid Vägskälet och besegrat Bill McConkeys häst. Han önskade, att han skulle äga ett sådant djur.

"Men var lugn du", sade han, "endera dagen, då jag kommer mig litet bättre för, skall jag odla upp den där hagen, och sedan skall jag förtjäna något pängar och kunna köpa en häst af rent blod lik Dolly. Kanhända det kan bli en af Dollys fölungar. Ja, hvem vet?" Och Kike smålog med ett halft hopp, då han tänkte på sin framtida framgång. Men

Morton kunde icke le, och icke kunde han stå ut med att tala om för Kike, att hans farbror hade beslutat att tillvälla sig just det landstycket, utan att fråga det ringaste efter de luftslott, som Kike just där uppfört. Morton hade beslutat att icke berätta något för Kike. Hvad skulle det tjäna till? Kike skulle nog i sinom tid få höra talas om sin farbrors bedrägeri. Om han nämt något därom, skulle det blott ha förstört hans egna förhoppningar utan att uträtta det ringaste för Kike. Men om Morton hade för afsikt att vara försiktig och tiga, hvarför stannade han icke hemma, hvad skulle han här att göra, där åsynen af den klent bygde Kike var en oupphörlig äggelse för hönom att tala. Var han icke i strid med sig själf?

"Har du blifvit fri från förkylningen än?" frågade Morton.

"Nej", svarade den svarthårige gossen med ett tonfall af bitterhet. "Jag var nära på bra då jag gick ner till farbror Enoch att arbeta. Men han hade mig att arbeta ute i rägnet. Kom Kike, plägade han säga, i det han skärpte sina ord och kastade dem efter mig som småsten. Ge dig ut i rägnet. Det skall göra dig godt. Din mor har förstört dig med att hålla dig hemma vid spiseln. Du behöfver härdas. Rägn, det är godt för dig. Vatten gör att du växer. Du är ju bara barnet. Ja, det är säkert. Det var icke långt ifrån att han hade gjort slut på mig helt och hållet."

Hvad Morton hade druckit där nere vid Vägskälet, hade utan tvifvel icke förökat hans försiktighet. Såsom vanligt i sådana fall stodo den försiktige Morton och den ifrige Morton här ansikte mot ansikte mot hvarandra. Och såsom alltid är det oförsiktiga jaget benäget att, utan att på förhand säga till, rusa upp och öfvervinna det försiktiga jaget genom öfverrumpling. Och så kastade nu den unge Morton försiktigheten och Patty bakom ryggen och utbrast:

"Din farbror Enoch är en usling", och så tillade han för tonviktens skull åtskilligt annat, som icke lät så vackert.

Han hade härigenom icke berättat hvad han hade beslutat att icke berätta. Men det blef nu för honom mycket svårt att hålla inne med hemligheten, ty Kike blef ej så litet röd i ansiktet och stod tyst en minut. Han själf tyckte om att rundligen klandra sin farbror. Men att klandra en anhörig, det är något, som blott tillåtes "strängt privat." Och detta vilda utbrott från hans väns sida sårade Kikes familjstolthet ej så litet.

"Det har jag reda på såväl som du", var allt hvad han sade.

"Han kunde bedraga sina egna barn", sade Morton, som blef äggad till ett kraftigare uttalande genom Kikes synbara missnöje med hans häftiga ord. "Han skall taga från dig allt hvad du äger innan du har blifvit myndig. Och sedan skall han, om du vågar röra på hufvudet, göra det så hett för dig i

nybyget, att du icke kan vara där.“ Och så såg Morton ned åt vägen.

“Men, hvad är det, Mort, hvarför har du blifvit rasande på farbror Nuch i afton? Han är usel nog, det skall Gud veta. Men det måtte hafva händt dig något galet? Har han sagt dig, att han icke vill, att du skulle tala med Patty?”

“Nej, det gjorde han icke”, sade Morton. Och när nu Patty åter uppkallades i hans minne, kände han sig orolig öfver att han sagt så mycket i den här saken. Hans ton äggade i sin ordning Kike.

“Mort, du har supit. Hvad kommer det till, att du kommit hit?»

Här fick den oförsiktige Morton öfvertaget igen. Patty och försiktigheten försvunno ur hans åsyn på en gång, och den unge mannen svarade något mellan tänderna.

“Kom, gamle kamrat! Det måtte vara någonting galet“, sade den uppskrämde Kike. ”Hvad står på?”

“Ingenting, ingenting“, svarade Morton bittert. »Ingenting annat än att din tillgifne farbror har slagit upp en kungörelse i Jacksons håla i skogen, på den sidan af trädet, som är längst från vägen, och annonserat, att ditt fall är till salu. Det är hela historien. En gammal virginia-gentleman! Gammal virginia-skurk! Kalla en hästtjuf för präst, eller hvad tycker du?“ Och så tillade han åtskilligt om afgrund och fördömelse. De två sista orden hade intet grammatikaliskt samband med de öfriga i hans tal. Men

i Morton Goodwins mening hade de ett mycket logiskt samband med kapten Lumsden och saken i fråga. Ingen är en afgjord universalist, då han blir vred. Alla människor ha en privat och särskild fördömelse för dem, som äro föremål för deras vrede.

Då Morton sålunda hade släppt ut hemligheten, som han hade för afsikt att förtiga, darrade Kike och blef hvit om läpparne. "Jag skall aldrig förlåta honom", sade han modstulet. "Jag skall hålla jämna steg med honom, och så skall jag taga en till hjälp. Du skall få se." Han talade med denna långsamma, hämdfulla ton, som är vanlig hos den svarthåriga södra rasen.

"Morton, låna mig Dolly i morgon", sade han plötsligt.

"Kan du rida henne? Hvart skall du taga vägen?" Morton var icke synnerligen redobogen att låna ut sin häst.

"Jag skall rida till Jonesville för att se till om jag ej kan förhindra den där försäljningen. Och så har jag rätt att välja en förmyndare. Jag ämnar taga en som får upp ögonen på farbror Enoch. Jag skall taga öfverste Wheeler. Han hatar farbror Enoch, och han skall tillse att det går rätt till. Hvad beträffar att rida Dolly, så vet du, att jag kan hålla styr på hvilket kritter som hälst, som har fyra ben."

"Nåväl, så får du väl taga Dolly, då", sade Morton motvilligt. Han visste, att om Kike fick låna Dolly, så skulle kaptenen få veta det, och då, farväl med Patty! Men då

han såg Kike i ansiktet, som uttrycke sådan smärta och vrede, kunde han ej vägra. Dolly fick en förfärlig fart hem, och Morton, som vanligtvis var mycket godlynt, var denna gång outhärligt vresig vid kvällsvarden.

"Hör du Mort", sade Henry förebrående, "mötet måtte hafva haft ett dåligt inflytande på dig. Du är lika ömtålig, som en skuren liktorn."

"Retas icke med Morton, han är trött", sade fru Goodwin. Den ömma modern hoppades, att striden i hans inre var för honom den stora Armageddonskamp, som skulle utgöra början till ett bättre lif.

Morton gick till sängs uppe på loftet full af självförakt. Förgäfves försökte han intala sig att han ej var feg — något som i hans tycke var det brottsligaste af allt. Tidigt på morgonen gaf han Dolly foder och gjorde henne i ordning åt Kike; men ingen Kike kom. Om en stund varseblef han att någon gick uppför backen på andra sidan bäcken. Kunde det vara Kike? Tänkte han gå till Jonesville, tjugu mils väg? Med sin af frossa skakade kropp? Hur grundligt Morton förebrådde sig för den rädsla, som kommit honom att till hälften vägra Kike att få låna hästen! Ty en så känslig människa som Kike uppfattade en half vägran såsom det allra bestämdaste afslag. Men det var icke för sent. Morton kastade sadel och betsel på Dolly och satt upp. Dolly kastade upp hofvarne högt i luften, och inom femton minuter upphans Kike af Morton.

”Nej hör du, Kike; på detta sätt slipper du icke undan! Tag Dolly.”

“Nej, Morton, det vill jag icke. Jag borde icke hafva begärt af dig att få låna henne. Jag vet af ditt tycke för Patty.“

“Jag skulle skämmas, om jag vore så usel, att jag låte dig gå till Jonesville. Jag var en feg usling i går. Se så, tag hästen nu. Och gör du det inte, så får du stryk, det kan du vara viss på”; och så skrattade Morton.

”Ja, men jag har ju sagt dig, Morton, att jag icke vill hafva henne“, sade Kike, “jag skall gå till fots.”

“Ja, det ser du ut för! Du dör innan du kommer halfvägs; du bär dig ju åt som en riktig galning! Om du icke tager Dolly, så är det så godt att jag går med för att begrafva dig. Ty dina ben skulle nog inga roffoglar bry sig om.”

I detsamma kom Jake Sniger gående, han som gjort sig så bemärkt för sin tjänstvillighet mot Lumsden.

“Hallå, pojkar! Hvart skolen I taga vägen?“ frågade han.

”Ingenstädes just nu“, svarade Morton.

“Är ni bara ute för tillfället, eller skall ni någonstädes?“ frågade Sniger med ett leende.

“Jag tror att jag är ute för tillfället, och Kike skall nog någonstädes“, sade Morton.

Då Sniger aflägsnat sig, sade Morton. “Se-så-ja, Kike, nu är allt flottet i elden. Då kaptenen fått reda på hvad du har gjort, skall

Sniger säkerligen tala om att han sett oss tillsamman. På något sätt måste jag nu kämpa striden till slut, och du måste taga Dolly."

"Nej, Morton, det kan jag icke."

Om Kike icke varit så envis, så skulle svagheten i hans knän hafva förmått honom att gifva med sig.

"Nå, så håll då Dolly en stund åt mig", sade Morton, i det han hoppade ned. Så snart Kike fått tag i tygeln, begaf Morton sig hemåt, under det han, så högljudt han förmådde, med sin vackra, klangfulla röst sjöng en folksång. Och icke en enda gång såg han sig om, förr än han kom upp till toppen af kullen. Han hade då den tillfredsställelsen att se Kike sitta i sadeln och skratta öfver det sätt, hvarpå hans vän narrat honom. Morton viftade hjärtligt med sin hatt, Kike nickade och gaf Dolly lösa tyglar, och inom några få minuter hade hon och Kike försvunnit ur Mortons åsyn. Hans moder kände vid frukosten en stor missräkning, då hon varseblef att molnen voro borta från hans panna. Hon fruktade, att de goda intryck, som han under gårdagen erhållit, voro utplånade. Hur litet man ändå förstår arten af den strid mellan Gud och djäfvulen, som försiggår i en annans hjärta! Men långt innan Kike återkommit med Dolly och satt in henne i stallet, hade den känsla af tillfredsställelse öfver självuppoffring, som Morton erfarit, försvunnit, och han kände sig illa till mods vid tanken på följderna af hans handlingssätt.

FEMTE KAPITLET.

En kris.

Morton kunde icke arbeta. Sedan han ätit middag, tog han ned sin flintlåsbössa från väggen och begaf sig ut för att leta efter rådjur — eller rättare för att söka glömma all den oro, för hvilken han var ett rof. Äfven under vanliga förhållanden var det nödvändigt för honom att hafva någon sysselsättning; nu tycktes det vara det enda botemedlet mot han nedslagenhet. Men i stället för att glömma Patty glömde han allt utom Patty, och för första gången i sitt lif fann han det vara omöjligt att jaga med inträsse. Ty då en gränsbo älskar, så älskar han hel och hållen. Han har få inträssen i lifvet, och sålunda blir kärleken en behärskande makt. Sedan han i två timmar sträfvat omkring i urskogen, stötte han upp ett rådjur, men han blef ej varse det i tid för att skjuta. Han hade ej iakttagit nödig försiktighet och tystnad, då han gick genom skogen. Och nu insåg han, att det ej skulle tjäna till någonting att jaga på detta sätt. Han intogs af en innerlig åstundan att träffa Patty och tala med henne än en gång, innan

dörren skulle blifva stängd för honom. Han kunde slå in på gångstigen och hinna fram till nybygget på en timme och komma till Lumsden innan kaptenen kommit hem. Om han skulle träffa henne, så måste det ske då hennes fader var borta, hvilken eljes med säkerhet skulle störa dem i deras samtal.

Så ifrig var Morton i fullföljandet af sin föresats, att då han gått halfva vägen, kom han, utan att märka det, midt i en flock af vilda kalkoner. De skrämdes upp och begåfvo sig åt olika håll, men ett par skott från Mortons bössa nödgade två feta unga kalkoner att stanna på platsen. Han band tillsamman deras ben med ett stycke seg bark, hängde dem öfver bössan, lade denna på axeln och kände sig belåten att ej behöfva begifva sig hem riktigt tomhändt.

Då han denna hösteftermiddag steg in på kapten Lumsdens gård, kunde man ej annat än beundra hans utseende. Han var fullt ut sex fot lång, välväxt, bredaxlad, lagom fet, och hela hans hållning röjde att han ägde ovanliga kropskrafter, om han skulle behöfva använda dem. Hans gång var fast och spänstig. Det fans hos honom intet af tröghet, senfärdighet eller slöhet. Hans hela utseende förrådde fast beslutsamhet. Hans panna var hög, och hans blå ögon och lockiga hår samt en viss värdighet och ett angenämt behag i hans leende var ett arf efter hans moder. Hans egendomliga skinnmössa gaf honom utseende af jägare. Han

bar en hemmaväfd jaktrock, och hans bockskinnsbyxor voro nedstoppade i stöfvelskaften.

Den stora gula doggen, "Vaken", kände väl igen honom, men han liknade en polisman på post och ville icke gärna uraktlåta sin plikt utan rusade upp, mötte Morton vid grinden och luktade på hans stöflar med ett utseende af stor försiktighet. Den unge mannen hälsade på honom med ett vänligt: "Hallå, Vaken!" och den gamle gårdshundens ragg blef en smula jämnare och han viftade tre gånger med svansen till tecken på att han känt igen den nykomne.

Morton hörde hur sländans hjul surrade i den gamla delen af bygnaden, som användes till kök och arbetsrum. Det var en egendomlig, entonig höjning och sänkning i hjulets ton. Först surrade det lågt, så tilltog dess surr och blef allt högre och högre, till dess det kunde höras lång väg; och så tog det af igen och stoppade helt plötsligt — och så började det igen på nytt. Och därtill kunde han höra, hur efter hvarje stegring i hjulets surr fötter skyndade öfver golfvet. Han kände igen de raska, elastiska stegen. Han vände sig därför bort från bygnadens hufvudingång och gick omkring till köksdörren. Det var Patty, såsom han tänkte, och just som han trädde in genom den öppna dörren, höll hon på att drifva upp hjulet till den högsta möjliga fart, hon trampade till dess hjulet gaf ifrån sig riktigt rytande, och samtidigt nickade hon gladt åt Morton; därpå gick hon baklänges och spann ut tråden med

sin vänstra hand som hon höll utsträckt. Då hjulets fart afstannat något och tråden var tillräckligt snodd, fattade Patty tag i hjulet, nystade upp tråden på spolen och vände sig mot dörren samt sträckte vänligt ut handen med ett: "Hur mår du, Morton? Du har skjutit kalkoner, ser jag."

"Ja, en åt dig och en åt mor."

"Åt mig? Jag är mycken förbunden! Kom in och tag en stol."

"Nej, jag gör se-så-här;" och Morton satte sig på dörrtröskeln, tog af sin skinnmössa och torkade pannan med sin röda näsduk. "Fortsätt med din spinning, Patty; jag tycker om att se dig spinna."

"Nå, så gör jag det då. Jag skall spinna två dussin spolar i dag. Jag har hållit på se'n fem i morgse."

Morton var glad att hon spann. Så upprörd som han var, ville han undvika allt samtal, undantagande sådant där afbrutet tal, som kunde pågå under det Patty nystade upp den spunna tråden på spolen eller satte in ny ull. Då Morton såg på henne, tyckte han att hon stod öfver änglarna, och han ryste vid tanken, att han i morgon skulle vara utestängd från hennes faders hus.

Under det han på detta sätt satt och lyssnade till Pattys afbrutna tal och släntans enformiga sång, kom kapten Lumsden in på gården, slog med piskan mot sina stöflar och gick på sitt stötande, hastiga sätt fram till köksdörren.

"Hallå, Morton! Är du här, hm? Har du

jagat? Det lönar sig inte. En ung man, som ämnar sig fram i världen borde inte sitta här i solskenet och tala med flickor. Det kan du göra om kvällarna och om söndagarna. Jag är rädd för att det ej blir någonting af dig, om du ej arbetar bittida och sent. Hm?" Och så skrattade kaptenen på sitt halft återhållna sätt.

Då Morton stod upp för att gå, kände han att hela hans eftermiddagsnöje var sin kos. Han lade den kalkon, som var ämnad åt Patty, innanför köksdörren, tog så den andra och skulle just begifva sig af. Kaptenen hade emellertid gått till brunnen för släcka sin törst.

"Jag såg Kike nyss", sade han liksom tillfälligt, under det han drack — och Morton kände hur blodet steg honom åt hufvudet vid blotta nämnandet af Kikes namn. "Jag såg Kike rida öfver bäcken med din märr. Du borde inte låta honom få rida henne. Hon kommer att bryta halsen af den token. Men se här kommer Kike. Jag undrar hvar han varit?"

Så snart Morton fick se Kike, såg han på hans blick att han var djupt upprörd, Men kapten Lumsden gaf ej akt på något ovanligt med Kike, och han var van att behandla honom mycket föraktfullt, emedan han var släkt med honom.

"Hallå, Kike!" sade han, då hans brorson kom närmare, under det Vaken plikttroget nosade i hans spår; "hvar har du varit och skumpat på den där märren i dag? Jag sade

till Mort, att han var en tok, som lät ett sådant kräk som du rida på den där. — Hon skall bryta halsen af dig en dag, och så skall det finnas en toker mindre.“ Och kaptenen skrattade med triumf öfver sina kvickheter. ”Slå inte åt hunden! Hvilket böksvin du är! Om jag finge uppfostra dig, så skulle jag väl taga något däraf ur dig.“

“Men du har inte fått min uppfostran om hand och skall aldrig få det häller.“

Kikes ansikte var blekt och hans röst nästan ohörbar.

“Kom, kom, och var inte otålig, unge man“, skrattade kapten Lumsden.

“Jag vet inte hvad du kallar otålighet”, sade Kike i det han sträckte upp sig till hela sin längd och skakade, som om han hade haft frossan; “men du är en tyrann och en skurk!“

“Så, så! Kike, du är ju galen; hvad är det fråga om?“

“Du vet hvad det är fråga om. Du vill taga ifrån mig min hage; du har slagit upp en kungörelse därom på baksidan af ett träd i Norths håla utan att rådgöra med mor eller mig därom. Jag har varit öfver till Jonesville i dag och fått öfverste Wheeler att stå som min förmyndare.”

“Ofverste Wheeler? Det är ju en skymf mot mig!“ Och kaptenen upphörde att skratta och blef röd.

“Jag hoppas det. Jag kunde ej få domaren att återkalla kungörelsen om för-

säljningen; han är rädd för dig. Men låt mig nu säga dig något, Enoch Lumsden! Om du säljer mitt land på grund af den där kungörelsen, så skall du förlora mer än du vinner. Jag är hvarken rädd för djäfvulen eller för någon enda af hans änglar. Och jag förmodar, att du är en af de svartaste. Det kommer att kosta dig flere brända lador och döda hästar, kor, svin och får än du kommer att vinna på den där försäljningen. Du bedrog min far, men du skall inte bedraga Lilla Kike också. Jag blir indian och kommer att använda indianlagen mot dig, din gamle tjuf och —

Kapten Lumsden tog ett steg framåt och lyftade piskan. "Jag skall lära dig en smula höflighet, din oförskämda valp."

Kike skälfde i hela kroppen, men rörde hvarken hand eller fot. "Slå till mig, om du törs, Enoch Lumsden, så kommer det att kosta blod. Slå till mig bara en gång, och så fins det en Lumsden mindre inom ett år. Du eller jag skall då komma i kyrkogården."

Patty hade stannat sitt hjul och rent af glömt sina två dussin spolar för dagen samt stod förskräckt i dörren strax bredvid Morton. Denne gick fram och fick tag i Kike. "Kom, Kike, var icke så het," sade han.

"Bort med händerna från mig, Mort Goodwin," sade Kike, i det han slet sig lös. "Jag har en räkning att göra upp, och om han rör en tråd på mina kläder med piskan, så blir det en ond dag för oss båda. Då komma vi att göra upp med hvarandra med blod."

"Det tjänar till ingenting att du lägger dig emellan, Mort," snäste kaptenen. "Jag skall nog en gång göra upp räkningen med er båda två." Och med en ed gick kaptenen in i huset, under det de båda unge männen aflägsnade sig nedåt vägen, Morton utan att våga se åt Patty. Hvad Morton mäst fruktade, det hade nu kommit. Hvad Kike angår, hade han knappast förlorat Lumsden ur sikte, förrän hans svaga gestalt kände efterverkningarna af den förfärliga sinnesrörelsen. Han satte sig på en trästam och grät af vrede och bedröfvelse.

"Det värsta af alltsammans är, att jag har förstört dina utsikter," sade han.

Och Morton svarade icke.

ANDRA KAPITLET.

Höstjakten.

Morton följde Kike hem under tystnad och återvände sedan till sina föräldrars hus, lade sin kalkon utanför dörren och satte sig på en rankig stol bredvid eldstaden. Hans fader, som var sjuklig till lynnet, lomhörd

och sen till att tänka och sen att handla, såg på honom ett ögonblick och sade sedan:

"Är du sjuk Morton? Har du fått en förkylning?"

"Nej."

"Du ser förfärligt dyster ut", sade den äldre Goodwin, i det han stoppade sin pipa full med råtobak, som han gnuggade mellan händerna, och sedan satte han sig på andra sidan om eldstaden.

"Jag tycker, att jag också känner, att det sitter i kroppen på mig. Vi få nog feber här i trakten. Tror du icke det?"

"Jag vet icke, far."

"Hur?"

"Jag sade, att jag icke vet det."

Morton hade svårt att svara sin fader på ett höfligt sätt.

Den äldre svarade bara "uh", då han förstod Mortons sista svar. Han märkte nog att hans son icke hade lust att tala. Och så hängaf han sig åt sin rökning och åt betraktelser öfver hvilka förfärliga följder det skulle hafva med sig, om febern, hvarom det gick ett rykte att den hade utbredt sig till Chillicothe, skulle utbreda sig till Hissawacheedalen.

Fru Goodwin ansåg Mortons nedslagenhet för ett nytt bevis på att den helige Ande verkade i hans hjärta. Och hon började mer än någonsin hoppas, att det måste visa sig att han var en af de utvalda. En gosse, som var så god mot sin mor, skulle ju, efter all sannolikhet, tillhöra den lilla klena hjor-

den. Och med denna tanke gick hon lycklig och glad till sitt arbete, utkaflade den tunna majsmjöldegen på den spade, som då för tiden brukades i stället för panna, för att baka majskakan. Och så satte hon spaden på dess plats vid elden, satte på sassafrasteet för att draga, skummade mjölken, satte fram tallrikarna — hvita med blå kant — samt de gula kopparne, under det hon hela tiden bad, att Morton måtte befinnas vara en af dem, som blifvit utvalda före världens grundläggning att heliggöras och frälsas till Guds ära.

Goodwins spekulationer öfver feberns möjliga utbrott, hans hustrus betraktelser öfver hennes sons förhoppningsfulla tillstånd och dennes pinsamma tankar med anledning af den olycksbådande skilsmässan från kaptenen — allt detta framkalladt af en och samma orsak — afbröts plötsligt vid det den yngste sonen, Henry, visade sig i dörren med en kalkon.

”Hvar har du fått den ifrån?” frågade hans mor.

“Kapten Lumsden eller Patty har skickat den.“

“Kapten Lumsden, åh, då måtte kaptenen vara vid godt lynne, det lofvar jag“, sade fadern.

“Han skickade hit den till Mort med den lilla svarta Bob. Och han skulle hälsa och säga, att det var med fröken Pattys — jag vet icke riktigt — koplingnang kallade Bob det.“

“Komplimang skulle det väl vara“, sade

fadern, i det han log och såg på Morton. ”Nånå, det går riktigt framåt för dig där, Morton. Men hur kommer det sig, att Patty skickar en kalkon?“

Modern såg med ängslan på sin son, då hon märkte att han icke visade någon glädje öfver att få mottaga en sådan besynnerlig gåfva från Patty.

Morton var nödsakad att omtala hur sakerna stodo mellan honom och kaptenen, hvilket han gjorde med så få ord som möjligt. Naturligtvis visste han väl, att användandet af Pattys namn vid tillbakasändandet af kalkonen var ett påhitt af Lumsden för att vålla honom så mycket mer smärta.

“Det är på tok“, sade Mortons far, då han efter måltiden återigen stoppade sin pipa. ”Grälat med Lumsden! Han skall jaga oss härifrån. Vi komma att få febern allesammans“ — ty allt ondt, som Job Goodwin tänkte på, blef strax i hans inbillning oundvikligt. — “Allesammans skola vi få febern, och så få vi lof att slå oss ned på ett annat ställe midt i vintern.” Och i det han så sade, tog Goodwin pipan ur munnen, stödde armbågen mot knäet, och med handen under kinden försökte han anstränga sin inbillningskraft på allt sätt, han kunde, för att riktigt lefvande framställa för sig de värsta möjliga följderna af denna nya, förbättrade ståndpunkt i förtviflan.

Men den förståndiga modern började strax utkasta planer. Och då klockan var ungefär 8, då Job Goodwin glömt febern och

slumrat in i sin halmstol, sade fru Goodwin till Morton, att det bästa, han och Kike kunde göra, var att se till, att de komme bort från trakten till dess kaptenen hade fått tid på sig att blifva afkyld.

"Kike få vi lof skaffa undan innan han gör något förtvifladt. Vi behöfva något kött till vintern, och ehuru det är väl tidigt ännu, är det dock bäst, att du och Kike begifva eder i väg i morgon bittida", sade hon.

Morton, som alltid tyckte om att gå på jakt och som nu var hågad att dränka sin smärta och sina onda aningar i en och annan förströelse, behöfde ingen ytterligare uppmaning af sin mor. Han fruktade de onda följderna af Kikes häftighet, och ehuru han annars hade ringa hopp om eftergifvenhet från Lumsdens sida, önskade han innerligt glömma sin oro under jakt på björn och rådjur. Han tog mössan på sig, sadlade Dolly och red ögonblickligen till Kikes mors hus. Kort efter sedan Morton aflägsnat sig, vaknade hans fader, och då han såg, att sonen gått ut, klagade han, i det han gjorde sig i ordning att gå till sängs, öfver att gossen skulle få feber, då han rände omkring se så där nattetid.

Morton fann Kike i ett utmattadt tillstånd — blek, sjuk och förbittrad. Men Brady, den irländske skolläraren, af hvilken de unga människorna fått det mästa af sin undervisning och månget godt prygel, höll på att efter bästa förmåga få Kike ut ur sin hämdgiriga ställning. Det är ett märkligt

sakförhållande i västerns historia, att en hel mängd skollärare därute voro irländare, om hvilkas föregående ingen visste någonting.

"Hå-hå, är det du Morton", sade Brady, "Det gläder mig riktigt att se dig. Den här pojken, hm, säger, att han skulle ha skjutit sin egen onkel om han hade rört honom med sin ridpiska. Jag har frågat honom, hvarför han då icke skjutit mig tjugu gånger en kula genom hufvudet, emedan jag så ofta har piskat upp honom med bokkäppar. Jag tänkte sannerligen icke på hvilken kruttunna han var. Eljes skulle jag nog hafva undersökt honom, om han haft skjutvapen, innan jag vågat lära honom i hvilken ända af alfabetet begynnelsen var. Han kunde ju riktigt hafva slagit sönder min tomma hjärnkista innan jag hade hunnit säga honom, att a icke var b."

Det var omöjligt för Morton att låta bli att le öfver den rolige gamle fyrens skämt. Brady ville gärna se Kike mildare stämd, ty han var en af hans mäst uppmärksamma och tillika mäst läraktiga lärjungar, som ej var långt ifrån att komma Patty och Morton nära i kunskap.

Kikes moder — en synnerligen begåfvad men olärd kvinna — var mycket orolig att se honom så upphetsad af en så farlig lidelse.

"Ack, om han ändå vore något mindre eller något större", sade hon.

"Hvad menar ni med att önska sådant, min kära madam?" frågade irländaren.

"Emedan", sade änkan, "om han vore mindre, så kunde jag slå det ut ur honom, och om han vore större, skulle han icke vara en sådan tosing. Pojkar äro alltid förfärligt svåra att ha att ta's med, när de hvarken äro det ena eller det andra, hvarken män eller pojkar. De äro ju icke något annat än pojkar. Men de känna sig likväl eller inbilla sig vara som män och prata om att skjuta och allt sådant. Gud bevare mig från de pojkarna, som äro en liten smula för stora att ligga framstupa på knäet och lära sig hvad som är rätt och redlighet. Dock må jag säga, att Kike för det mästa har varit en ovanligt snäll pojke mot mig. Det är blott så, att det är en förskräcklig mängd cayennepeppar i honom, liksom det var i far hans. Och han är icke en af dem, som man kan böja hur man vill. Hvad Enok Lumsden beträffar, så skulle jag vara glad, om han blefve skjuten. Men jag vill icke, att en sådan liten tok som Kike skulle ge sig i strid med en man som Enok Lumsden. Ingen annan än Gud allsmäktig kan någonsin göra rättvisa med honom. Och det är mig en stor tröst, att jag skall få möta honom på domens dag. Ingenting gör mitt hjärta så godt som att tänka på hvilken räkning Nock, då skall ha att göra upp och att han icke där kan skrämma domaren eller sticka en pantsedel under näsan på honom. Det är enligt min mening det enda lyckliga på hela domsdagen. Jag tänker, att där fästa hans uppmärksamhet vid åtskilliga saker. Där skall han icke prata

så mycket om att hans hustru tillhör de bästa familjerna, det lofvar jag.“

Brady skrattade högt och hade innerligt roligt öfver detta fru Lumsdens utfall mot sin svåger, och till och med Kike log litet, dels på grund af hans moders egna sätt att framställa saken, och dels smittades han af Bradys lustighet.

Mortom kom nu fram med sin moders plan, att han och Kike tidigt nästa morgon skulle gifva sig ut på höstjakten. Kike kände nu för första gången sin värdighet som man. Han kände, att han på grund af sitt spända förhållande till farbrodern borde stanna hemma och kämpa ut striden till slut. Men tillfälle att följa med Morton ut på en längre jakt erbjöd sig icke hvar dag, och att skjuta en björn var för hans ungdomliga äregirighet nästan lika angenämt som att skjuta farbrodern.

“Jag vill icke löpa från honom. Han skall då tänka, att jag är rädd“, sade han tveksamt.

“Nu skall jag säga dig något“, sade Brady och blinkade. ”Gå du blott och ställ om, så att du får litet björnfett till att smörja ditt vackra svarta hår med. Om kaptenen understår sig att jaga dig ur hus och hem och sälja jorden under det du är borta, så kan du ju alltid ombesörja eldsvådan när du kommer hem. Ladan är nu ny och har icke hunnit bli riktigt genomtorr än. Den brinner åtskilligt bättre vid den tiden, då du kommer tillbaka, min gosse. Och hvad skjutningen

angår, så kan du ju öfva dig på björn först. Det skulle ju vara synd och skam att spilla krut på din egen käre onkel, kaptenen. Han håller sig nog till dess du kommer igen. Om jag får se någon, som skulle vilja taga sig för att skjuta honom, så skall jag nog lägga ett och annat ord för dig och säga, att kaptenens egen tillgifne brorson har första rätten till att skjuta på honom, emedan han är hans köttsliga släkting."

Kike kunde icke låta bli att le vid denna lustiga framställning af saken, och medan han ännu betänkte sig, sade hans moder, att han skulle gå med. Hon skulle göra hans saker färdiga till tidigt morgonen därpå. Och långt före dagbräckningen begåfvo sig de båda gossarne, hvilka icke sofvit en blund under natten, med sina bössor på axlarne och med den gamla Bläsa till packhäst åstad till jakten. Dolly var alltför ung och ifrig för att kunna följa med i ett så allvarligt ärende.

SJUNDE KAPITLET.

En predikant i knipa.

Om jag i tid hade tänkt på att gifva denna historia en af de välklingande titlar, som äro så mycket på modet nu för tiden

såsom "De vilda jägarne i fjärran västern" eller en af de titlar, hvarmed man nu gör literatur för ungdom och söndagsskolbarn — mjölk för små barn — tilldragande såsom t. ex. "Kike, den unge björnjägaren", så skulle jag hafva kunnat underhålla läsaren med en liflig skildring af den vreda och feta björnens död för Kikes segerrika hand och om den spännande hjortjakten under Mortons ledning. Sedan de i fjorton dagar upplefvat de lyckans omskiftelser, som falla på jägarens lott, funno de det vara nödvändigt att för en dag upphöra med friluftslifvets obekvämligheter och att besöka den närmaste butiken för att skaffa sig nytt förråd af ammunition.

Wilkins butik, som låg midt i nybyget, var en blankfodrad träbygning. I den ena ändan hade ägaren sin butik, där han sålde krut och bly, några fruntimmershattar, billiga vantar och konstgjorda blommor, ett litet förråd af järnsaker och billiga stenkärl, något hemmaväft bomullstyg, några bundtar lärft och blåntyg, garn i härfvor och tråd i dockor, tobak till att röka och tobak till att tugga, litet butiksté — så kalladt i motsats till de vanligen använda tesorterna af salvia, sassafras och konvolvolus — samt ett rikligt lager af whisky och äpplebränvin. Den andra ändan af bygningen utgjordes af ett stort rum, prydt med på tork upphängda pumpor, upplifvadt af elden från en förskräckligt stor eldstad samt upplyst af ljuset från ett litet fönster med fyra glasrutor. I detta rum, som för

öfrigt var möbleradt med tre sängar, samt på vinden ofvanom bodde Wilkins med familj, under det att rummet samtidigt gjorde tjänst som ett första klassens hotell.

Under den gamla tiden helgades söndagen där i västern åt Diana och Bachus. Våra unga vänner besökte Wilkins i nybygget just den dagen, icke emedan de behöfde hvila, utan emedan ensamheten började trycka dem, och de visste att det icke kunde slå fel utan att de på söndagen skulle finna ett och annat slags nöje, och genom att stifta nya bekantskaper femtio mil hemifrån, skulle de kunna finna en omväxling i vildmarkens ödsliga lif under kortspel och andra sällskapliga förlustelser.

Morton och Kike hade kommit till Wilkins butik och krog klockan 10 f. m. och funno där en hel mängd dagdrifvare. De nyankomna deltogo i de olika slag af tidsfördrif, som förekommo där, såsom hoppning, kapplöpning, kastning till måls, brottning, kortspel o. s. v. Och det dröjde icke länge, förrän de ansågos som raska fyrar. En västbo kunde icke uttala ett större beröm — en flink fyr enligt hans mening var den, som utan att bli misslynt förstod att i kortspel förlora det pälsverk, som genom mycket arbete förvärfvats på jakten, som alltid var redo att utbyta sina björnskinn mot bränvin och som kunde träffa ett tre tum stort mål på 200 stegs afstånd utan att bli högfärdig därför. Just då förlustelsen hade börjat mista en liten smula af den första hänförelsen, kom

en man fram till krogdörren. Han var klädd i en hemmagjord dräkt och bar sin ena sko i handen. Likväl liknade han icke riktigt en enkel urskogsmänniska. Han såg ut att vara något öfver 30 år, och en skarp iakttagare skulle af hans utseende hafva dragit den slutsats, att hans lif varit rikt på förvägna äfventyr och fullt af omväxlingar. Det fans också drag, som tydde på motsvarande stridiga böjelser, på en viss styrka och likväl en viss svaghet i karaktären. Den sorgliga historien om goda föresatser, öfvervunna af dåliga lidelser och dålig omgifning stod skrifven i hans anlete.

"Jag törs våga, att det är en eller annan fyr, som är ute för att fiska röster till valen", sade en af Mortons kamrater.

Man skockade sig omkring den främmande, som talade till hvar och en af de tillstädes närvarande, som om de varit gamla vänner. Han begärde en omgång bränvin såsom det säkraste medel att komma till godt förstånd med kamraterna. Och då alla hade druckit, betalade den främmande räkningen icke med skinn utan med klingande mynt.

"Hör du, främling", sade Morton med en slags ondsinthet, "du är fasligt frikostig, du! Hvad är du ute i för ärende?"

"Jo mina herrar, det ha ni väl räknat ut. Jag ämnar uppställa mig till kandidat för dommaresysslan vid nästa val", sade främlingen, som begagnade sig af ett vanligt talesätt för att göra sig populär.

"Nå, hvad heter du då?" frågade en af sällskapet.

"Mitt namn är Markus Burchard, när jag är hemma. Jag bor i Jenkinsville. Jag har börjat som en fattig dräng. Jag är van att gå barfota. Då skorna skafva mina fötter, så är jag tvungen att gå med ena skon i handen den mästa tiden."

Morton satte sitt glas ifrån sig, och med en mycket allvarlig blick på den främmande, sade han torrt: "Den där historien har jag aldrig hört någon tala om så bra förr. Vi skola nog rösta på dig allesammans, för så vidt icke en annan talar om historien ännu bättre än du. Och det tror jag knappast någon kan. Du gjorde din sak riktigt bra."

Burchard var klok nog att instämma i det skratt, som detta uttalande framkallade, och till att söka Morton vänskap, då denna uppenbarligen var sällskapets ledare och det var värdt att försäkra sig om hans inflytande.

Det fins ingenting som man så snart blir trött vid som lätja och lek. Och då det led mot aftonen, hade också kroggästerna blifvit trötta på att höra Burchards utvalda samling af lustiga anekdoter och små historier, som antagligen blifvit berättade i samma afsikt på alla andra krogar och utskänkningsställen i provinsen. Emedan man rakt icke hade någonting annat att göra, kom man öfverens om att gå till en metodistpredikan, som hölls två mil därifrån. De skulle åtminstone kunna få något nöje däraf. Burchard, som förutsåg, att störande uppträden skulle

ifrågakomma, gjorde ursäkter. Han beklagade mycket att han icke kunde vara med om nöjet. Men han måste "kila i väg", och "kila i väg", det gjorde han, vid ett val, där det gälde att skaffa sig tillräckligt med röster, vore icke ens metodiströster att förkasta.

Morton och Kike fröjdade sig vid tanken på denna expedition. De hade hört sägas att metodisterna voro ett obildadt, skräflande, okunnigt folk, som gjorde sig skyldiga till de värsta handlingar under ett sken af fromhet. Pastor Donaldson hade ofta dundrat mot dem från predikstolen, och de kände sig nästan vissa på hans apostoliska bifall, då de slöto sig till det prisvärda företaget, att störa ett metodistmöte.

Predikanten, som de hörde, var en riktig grofhuggare. Hans tal var fullt af dialektiska former och grammatikaliska fraser. Hans illustrationer voro i hög grad besynnerliga. Men däraf följde visst icke, att han icke var en kraftig predikant. Alla dessa brister talade snarare till hans fördel. Urskogsretoriken och urskogsåhörarne passade väl för hvarandra. Men sällskapet från krogen var icke upplagdt för att röras af någonting. De hade kommit för att skaffa sig något roligt. Och de togo sig också med allvar för att göra det. Morton satte en ära i att vara den bäste bland alla dessa nya vänner, alldeles som han var hemma. Och vid detta tillälle gjorde han bruk af sin särskilda talang. Predikanten Mellen höll just på att bli varm af

sitt ämne. Han började utslunga sina grofva metafarer till höger och vänster och vann alltmer och mer makt öfver åhörarne. Men då började Morton Goodwin, som lärt sig buktalarekonsten till nöje i sällskapskretsar och upptåg i Bradys skola, att pipa, som en råtta i en fälla, i det han samtidigt såg på predikanten, som om han vore alldeles upptagen af hans utläggning. Kvinnorna blefvo oroliga, och de allvarliga bröderna vände sina susikten för att gifva de unga männen straffande blickar. Ögonblickligen upphörde pipningen. En liten arg mops gaf sig till att skälla som det tycktes där borta på kvinnornas sida. Broder Mellen stannade och skulle just till att befalla att hunden skulle aflägsnas, då han af den röeelse, som härskade bland de unga männen, började misstänka, att det som störde kom från dem.

"I behöfven icke vara rädda, systrar", sade han. "Valpar skälla alltid, om de också gå på två i stället för på fyra.

Detta plumpa skämt väckte skratt, men skaffade icke predikanten någon nämnvärd fördel, ty då Morton var främmande där, var åhörarnes goda mening honom likgiltig, och han brydde sig endast om att inhösta bifall af de unga supbröderna, med hvilka han kommit dit. Han förhöll sig stilla till dess predikanten åter kom till en klimax, i det han svängde sina starka armar och skrek förfärligt i sitt bemödande att göra domdagen riktigt fasansfull för åhörarna. Då han till sist kom till ogudaktiges räddhåga, utropade

han dramatiskt. "Hvad är det för ett gruf-ligt tjutande jag hör?" Vid denna punkt gjorde han ett uppehåll, som skulle ha varit mycket verkningsfullt, om icke unge Good-win hade varit där.

"Kra! Kra! Kra-a! Kah!" sade han. Det ljöd alldeles som ett kråkkrax."

"Unge man", utropade predikanten, du hänger själf på ett hårstrå och dinglar öfver den afgrund, som ingen botten har."

"Åå, Jesus", pep Morton — rösten tyck-tes icke komma från något håll. Mellen höll nu upp att predika och gick bort till den del af rummet, där de unga männen sutto, uppenbarligen i afsikt att gå summariskt till verket mot en eller annan. Han var en öf-vermåttan stark man, och på hans ansikte kunde man se, att han hade i sinnet att kasta hela följet på dörren. Men de skyn-dade sig alla att springa ut utom Morton, som blef sittande och mötte predikantens vreda blick med en kränkt, oskyldig min. En okropslig röst, som hördes rundt omkring i rummet skulle ha varit för mycket för t. o. m. Herkules. Då den förvirrade talaren återvände för att gå vidare i predikan, pep Morton med ett illaljudande gnäll, men med en god efterhärmning af Mellens röst: "i ett hår och dinglar."

Då den vrede predikanten i all sin för-trytsamhet ämnade gå löst på bespottaren, tog denna till flykten ut genom dörren.

ÅTTONDE KAPITLET.

En lektion i syntax.

De unge männen voro borta till slutet af november. Det var flera som längtade efter deras hemkomst. Först och främst Job Goodwin. Han hade börjat känna sig öfverbevisad om att Morton hade fått febern och dött i skogen. Han var också alldeles viss på att hvarje dag som förflöt skulle blifva vitne till en eller annan fientlig handling från kapten Lumsdens sida. Och då han dag för dag icke fick se något ondt som en följd af hans mäktiga vrede eller höra talas om någon olycka, som hade träffat Morton, transporterade Job Goodwin sina mörka aningar till nästa dag med ränta på ränta. Han slukade citater af sådana skriftställen, som framhålla att människornas dagar få och fulla af möda. Predikareboken var för honom en outtömlig källa med klagovisor — det var honom en fröjd att kunna bygga sina hopplösa aningar på Salomos öfverlägsna visdom. Han motsåg Mortons hemkomst med stort bekymmer, i det han hoppades, att det icke

måtte ha händt honom något värre än att ha fått en arm afskjuten. Fru Goodwin fruktade för sin del för de dåliga inflytelserna af jaktlifvets upphetsning. Hon fruktade för att Morton skulle förfalla i de dåliga vanor, som hade dragit en äldre broder bort från hemmet och varit orsaken till att han hade funnit en förtidig död i ett slagsmål, hvaröfver hon ännu icke hade upphört att sörja.

Och Patty! Då hennes fader den där eftermiddagen hade varseblifvit den kalkon, Morton hade gifvit henne, och i sin vrede sändt den hem till honom med ett bud i hennes namn, hade Patty uppfört sig som den stolta kvinna, hon i själfva verket var. Hon höll hufvudet upprätt, röjde hvarken glädje eller misshag vid sin faders åtgärd och ville lika litet gifva tillkänna att hon närde några ömma känslor för Morton som visa efterlåtenhet mot sin fader. Detta trotssiga sinne hos henne beundrade kapten Lumsden — det bevisade af hvilken karaktär hon var, sade han till sig själf. Patty ville likväl hafva sina två dussin spolar färdiga, om det så skulle ha kostat henne lifvet. Då hennes stränga arbetsdag närmade sig sitt slut, kunde hon likväl sjunga. Och då hon kl. 9 haspade sin sista spole — hon drog en lätt suck, då härfvan blef slut — och samlade sina två dussin spolar tråd, så syntes hon lika så förnöjd som alltid. Hennes sjuka moder, som satt med strumpstickan i handen och med det bleka ansiktet omgifvet af en hvit mössa, såg bifallande på hennes verk.

Patty visste, att hon var af godt blod — det var hennes moders tanke.

Men Patty ? Hon gjorde intet hastverk. Hon satte allt i ordning på sin plats och var tämligen sen att draga sig tillbaka. Men då hon omsider gick upp på sin kammare i den gamla delen af huset och tillslöt dörren med lås och bom samt satte ljusstaken från sig på det höga, gammaldags, hemmagjorda toalettbordet, betraktade hon sig i den lilla spegeln, och där såg hon icke det ansikte, hon hade varit i stånd till att visa, medan andras blickar hvilade på henne. Hon såg där trötthet, missräkning, nedslagenhet. Det var hennes starka vilja, som hade hållit henne uppe. Hon afklädde sig med vanligt lugn, hon stannade till och med för att kasta en medlidsam blick på ansiktet i spegeln, då hon stod framför den för att knyta ihop nattmössan. Men då hon äntligen hade blåst ut ljuset och omtänksamt släckt veken samt klättrat upp i den stora, höga sängen med dess bärg af dynor under takbjälkarna, gömde hon sitt trötta hufvud i kudden och grät länge utan att en enda gång tillstå för sig själf hvad hon grät för.

Dagarne skredo hän. Och emedan hennes far upphörde att tala om Kike och Morton och då hon hörde att de voro borta från bygden, kände hon en ständigt växande längtan efter att se Morton. Ju mer hon sökte stäfja denna känsla, ju mer hon för sig själf nekade dess tillvaro, desto mer tilltog den i innerlighet. När hälst jägare gingo förbi

logen, antingen de nu gingo för att söka vildt eller vände tillbaka belastade med byte från jakt, stannade hon ovilkorligen för att se efter dem. Men det slog aldrig fel att hon ett ögonblick efteråt påtog sig ett likgiltigt uttryck och förebrådde sig en så gagnlös nyfikenhet. Hvad hade hon med jägarne att göra?

Men en afton kommo de vandringmän, hon såg efter, där förbi. De sågo tämligen medtagna ut. Deras bockskinsbyxor voro sönderslitna af törne, deras gång var tung, ty de hade varit i farten sedan daggryningen. Men Patty, som kikade genom ett af skotthålen i blockhuset, kände strax gamla Bläsa, så belastad hon än var med allt slags vildt, björnkött och hudar, och det undgick icke hennes uppmärksamhet, att Morton såg länge och skarpt på kapten Lumsdens hus, som om han väntade att få se en glimt af henne.

Denna blick från Morton uppjagade på hennes kinder en glädjerodnad, hvilken hon icke förmådde att dölja, då hon en minut senare mötte en yngre broders forskande blickar. Men då hon såg sin fader skyndsamt gallopera nedåt vägen, som om han förföljde de unge männen, förvandlades hennes glada känsla till onda aningar.

Det hade lyckats Morton och Kike att i det allra närmaste blifva sina bekymmersamma tankar kvitt under jaktens förströelser. Men då de omsider hade gjort i ordning allt det kött, som Bläsa kunde bära, och allt det pälsverk, som de kunde få tag i, hade

de styrt sina steg hemåt, och då de så gjort, hade de också oundgängligen kommit att vända sina tankar på de gamla förväckligarna. Morton omtalade då för Kike sin afsikt att lämna bygden och att föra en enstörings lif i ödemarken, om det skulle visa sig, att allt vore slut mellan honom och Patty. Också Kike sade, att hans beslut var fattadt. Om han fann, att onkel Enoch hade sålt hans jordlapp, skulle han på ett eller annat sätt hämnas och sedan begifva sig i väg och lefva tillsammans med indianerna. Det är icke ovanligt, att unga män i ett förtvifladt ögonblick fatta förfärliga beslut, som de sedan aldrig försöka utföra. Men västerns ociviliserade lif utvecklade starka känslor och ett hårdnackadt vidhängande vid en gång fattade föresatser. Många unga män, som blifvit bedragna på kärlek eller äggade till hämd, hade allaredan begifvit sig ut i vildmarken och antingen blifvit ensamma eremiter eller våghalsar bland de vildaste. Vid den ålder, då det djuriska kämpar för öfverväldet i mannens själ, är det ofta mycket vanskligt att kunna bestämma åt hvilken sida vågskålen skall väga öfver. Det var då för tiden vid många tillfällen en fråga, huruvida en ung, kraftig människa skulle blifva en vildhjärna eller en klassledare.

Då våra jägare slutligen hade nått bygden, blefvo de mer nedslagna än de förut hade varit. Förgäfves sökte Morton vid Lumsdens gård få se en glimt af Patty. Kike stirrade framför sig full af raseri öfver at

han skulle behöfva komma ihåg att hans farbror fans till, och då de tem minuter därefter hörde hofslag bakom sig och, seende sig tillbaka, varsebletvo kapten Lumsden själf, som galloperade efter dem på sin väl ryktade, gulbruna ridhäst, slogo deras hjärtan hastiga slag. Morton kunde icke begripa hvad kaptenen ville, eftersom det icke var hans vana att gå angripande till väga. Kike nöjde sig med att noga se om fängkrutet på sin flintbössa, under det han bet tillsammans tänderna och fortsatte sin vandring.

"Hallå, pojkar! Hur står det till? Ni ha fått en hel bundt med hudar, hm. Ni ha haft det bra, tänker jag:"

"Ja, ja, tack. Vi ha haft rätt bra, herr kapten", sade Morton, förbryllad öfver hälsningen, men likväl angelägen att, om möjligt, komma på god fot igen med Pattys far. Kike sade icke ett enda ord, men blef krithvit af stum förbittring.

"Det var då en ordentlig last med vildt", sade kaptenen och slog på den med sin ridpiska. "Och ni ha skjutit en björn, ser jag. Hvem var mästaren för det?"

"Kike", svarade Morton.

"Det var riktigt duktigt gjordt af dig, Kike. Nå, har du icke slutat med att vara surmulen öfver den där jordlappen än?"

Kike svarade icke ett ord, emedan han icke kunde svara något.

"Hvilken liten tosing du ändå var, som kunde göra så mycket väsen för ingenting. Jag har naturligtvis icke sålt det, då du icke

så ville. Men du kunde gärna yttra dig på ett litet mera höfligt sätt. Kom till mig en annan gång och ränn icke strax till domaren och gamle Wheeler; om du icke vill vara en tosing, skall du finna, att du i din egen familj har dina bästa vänner. Kom öfver och prata med mig i morgon, Goodwin. Jag har en sak att afgöra med dig. Adjö?“ Med dessa ord galloperade kaptenen hem igen.

Han undgick icke att gifva akt på Pattys frågande blick, då hon såg upp i hans ansikte för att om möjligt kunna utröna, hurudant hans sammanträffande med de unge männen hade varit. Med en för honom utmärkande lust att utöfva herravälde öfver andra, sade han för sig själf, så att Pattys hörde det: “Den där Kike är likväl den värste tvärvigg jag någonsin sammanträffat med.“

Patty tillbringade större delen af påföljande natt med att försöka utfundera hvad det där yttrandet kunde betyda, och det var precis det som kaptenen hade åsyftat.

Hvarken Morton eller Kike kunde begripa, hvad kaptenens vänlighet hade att innebära. Kike var glad öfver att hans jordlapp icke hade blifvit såld. Men därför var han visst icke mildare stämd. Han gladde sig öfver sin seger och hatade farbrodern så mycket mer.

Efter de besvärliga veckorna tillbringade under öppen himmel njöt Morton riktigt af de varma kakorna, sassafrasteet, mjölken och smöret, som han fick vid sin moders bord. Hans far var glad öfver att få sin son

tillbaka frisk och välbehållen, men han var likväl viss på, att de allesammans skulle få feber före jul eller nyåret. Morton talade något öfvermodigt om sitt sammanträffande med kaptenen, men Job Goodwin skakade på hufvudet. Han visste nog hvad det hade att betyda, sade han. Kaptenen, han var inte god att gå till bottnen med. Han skulle nog förstå att slå till en gång, då man inte begrep hvar slaget kom ifrån, och när han äntligen slog, så slog han förfärligt hårdt, det kunde man vara säker på.

Under det de ännu sutto till bords, kom — ja, hvem annan var det än Brady? Han hade hört, sade han, att Morton kommit, och han var glad öfver att få sammanträffa med honom igen. Brady var alltid en välkommen gäst emedan han var alldeles fullproppad af skämtsamma infall och lustiga anekdoter. Han kände till allt sladder i hela nybygget, och dessutom hade han hvarjehanda och mångahanda underrättelser af allahanda slag. Han var alltid välkommen, ty han gjorde samma nytta som en platstidning. Han var en man, som hade läst mycket, men hans intelligens var därför icke synnerligen skolad. Han hade samlat i en hög alla besynnerliga och roliga historier, som han hört eller läst om: blodiga mordhistorier, plötsliga dödsfall, vidunderliga lefnadsskickelser och tilldragelser i med- och motgång, som kända personer hade upplefvat, och särskildt rikt var hans förråd af humoristiska historier, och han hade så många sådana alltid tillhands,

att man ofta drog den slutsatsen, att han själf fabricerat dem. Han åt på roten under den tid skola hölls. Och sedan åt han i tur den öfriga delen af året, om man öfverhufvud taget kunde säga om en man, att han åt i tur, när han så rikligt betalade för sin kost med nöje, nyheter, smicker och tusen andra goda tjänster. Godt sällskap är sällsynt och högre i pris i de västliga bygderna än i de civiliserade samhällena. Och mången husmoder i urskogarne, som var nära att förgås af ledsnad, hade försäkrat, att den liflige Bradys sällskap var lika mycket värdt som hans underhåll — en mening, som både män och barn alltid instämde i; ty om man är välkommen beror hufvudsakligen på kvinnan i huset — ingen man bjuder en annan ett riktigt hjärtligt välkommen, innan han är alldeles viss på sin hustrus sinnelag mot gästen.

Fru Goodwin gjorde med riktigt god vilja en plats i ordning för "skolmästaren." Och Brady höll förhör med Morton angående hans äfventyr. Historien om Kikes första björn väckte den goda irländarens hänförelse, och då Morton omtalade sitt sammanträffande med respredikanten, skrattade Brady hjärtligt, och i hans ögon kunde man icke vara för svår vid en människa, som tog sig före att predika innan han kunde stafva. För öfrigt hade Bradys gramatikaliska kunskaper mer inflytande på hans stafning än på hans tal.

När kvällsvarden till sist var öfverstånden, kom Morton till det underligaste af alla sina äfventyr — sammanträffandet med kap-

ten Lumsden. Men under det han berättade det, voro skollärarens ögon alldeles fulla af skälmaktighet. Och då Morton hade slutat sin historia, började han hysa misstanke om att Brady kände mer till den än han lät påskina.

"Ser ni nu, Brady", sade han. "Jag tror nog, att ni kunde säga oss något om den saken. Hvad kunde det bero på, att den illern gaf sig så snart?"

"Husch, tyst! du borde icke kalla din egen kära svärfader — hm, för iller, du borde ändå ha lärt dig en liten smula manér nu af allt det stryk, som jag gifvit dig för brist på respekt för dina öfverordnade och särdeles för dem, som äro nära släkt med dig." Lilla Henry, som satt ihopkrupen på spiselhällen och kittlade en sömnig hund i örat med ett halmstrå, fann denna pik åt Morton öfverdådigt rolig.

"Ja, men ni svarade icke på min fråga, Brady. På hvad sätt fick ni kaptenen vänd åt rätta hållet; för det var väl ändå ni, som gjorde det?"

"Ja, så minsann var det icke det." Brady såg upp, och hela hans anlete spelade af skälmaktighet. "Jag analyserade bara saken så, att jag fick kaptenen satt i nominativus. Han tycker mycket om att stå i nominativus, kaptenen. Om du någonsin tänker på att vinna det gudomliga väsendet, som kallar honom fader, så bör du komma ihåg att analysera med kapten Lumsten i nominativus."

Brady sände öfver sällskapet en triumferande blick och lät tanktfullt hufvudet sjunka ned mot bröstet.

"Då kommer ni nog att få lära mig det sättet att analysera; den regeln i syntaxen tog ni icke med i fjor", sade Morton, som sökte att pumpa läraren genom att gå in på hans infall. "Hur analyserade ni satsen med honom under det Kike och jag voro borta?"

"Det var mycket enkelt. Har du icke reda på det? Nominativus styr verbet, och så styr verbet nästan hela rästen af satsen."

"Kom med ett exempel", sade Morton, i det han samtidigt efterapade den högtidliga min och den befallande röst, hvarmed Brady plägade framställa frågor till en elev.

"Nå, ja. Jag skall säga dig det, Morton. Men ni skall tiga med det allesammans. Se, jag gick bort för att prata med kaptenen kort efter sedan du och Kike hade gått ut i skogen med edra två tomma hjärnkistor. Och jag såg liksom förtroligt kaptenen i ansiktet och så sa' jag. Kapten, sa' jag, ni borde representera vårt county i den lagstiftande församlingen, sa' jag."

"Tror du det, Brady, sa' han. Det har jag sagt hela tiden, sa' jag, nere vid Vägskälet, sa' jag, ända till dess de allesammans där nere gillade min mening, sa' jag. Ni har mer inflytande, kapten, sa' jag, än någon af de andra, sa' jag. Och ni har förstånd till att göra det gällande, sa' jag, när ni kommer dit, sa' jag."

"Ser du, Morton, det kunde kaptenen

lida. Och så sa' han: Ni ska ha tack, sa' han, för er agitation, sa' han. Nu hade jag fått honom satt i nominativus, som styr verbet, och jag var verket, och jag har i sinnet att styra rästen." Här stannade Brady med ett självbelåtet leende, för att njuta öfver de andras märkvärdiga förvåning.

"Nå, och så sa' jag därnäst till honom: kapten, sa' jag, nu måste ni vara mycket försiktig med att icke fienden får tag i kragen på er, sa' jag. Och då sa' han: Ja väl, Brady, jag skall nog taga mig akt, sa' han. Och då sa' jag: kapten, akta er med den där historien med Kike, om jag får vara så dristig, sa' jag, för den ska' de bruka öfverallt, sa' jag. De prata allaredan om den, sa' jag. Och då sa' kaptenen: väl, Brady, jag ser, att jag kan lita på er, sa' han, och då sa' jag: Det kan ni, kapten Lumsden, ni kan lita på en irländsk gentelmans ära, sa' jag. Brady, sa' han, det där med Kike, det går icke för sig nu, sedan den valpen gått och fått den gamle Wheeler ini't, sa' han. Nej, det kan ni vara lugn för, kapten, sa' jag. Hvad skall jag göra, Brady? sa' han. Jo, nagla kanonerna, kapten, sa' jag. Hur så? sa han. Gör allt klappadt och klart med Kike och Morton, sa' jag. Hvad Morton beträffar, sa' jag, så är han den duktigaste unge man, sa' jag, och jag lade tryck på *unge*, sa' jag. Han är den duktigaste unge man i hela distriktet, sa' jag. Och om ni kan sluta en allians med honom, sa' jag, så är ni den duktigaste äldre man och den duk-

tigaste unge man, sa' jag, och om ni kan sluta en äktenskaplig allians mellan det gudomliga väsendet, eder förtrollande dotter Patty, sa' jag, och Morton, så har ni fått honom i tömmarne för lifstiden, sa' jag, och då äro kanonerna naglade, sa' jag. Och då sa' han: Brady, ditt irländska hufvud är ändå inte så galet, sa' han. Jag ska' tänka öfver det, sa' han. Och det är på det sättet jag hade kapten Lumsden i nominativus till att styra verbet, d. ä. mig, och så regerar verbet hela rästen. Men jag är väl tvungen att gå bort och snacka med Kike, eljes kan den lilla svarthåriga tosingen gå och spoliera hela mitt anslag och analysera med kapten. Med Morton, Kike och kapten har jag fått ett stort tal i reguladetri att räkna ut. Jag tänker nog, Morton, att jag denna gång skall få facit riktigt, min gosse!" Med dessa ord klappade Brady honom på axeln och gick. Så stack han hufvudet in genom dörren igen för att säga, att facit i boken var — fru Patty Goodwin.

NIONDE KAPITLET.

Respredikantens ankomst.

Öfverste Wheeler var oafhängighetsflaggans bärare i Hissawachee-dalen. Han hade varit kapten i revolutionskriget. Men revolutionstitlarne hade en utpräglad tendens att växa under det fjärdedels århundrade, som följde närmast efter krigets slut. En f. d. officers grannar sköto fram honom i samma mån som han åldrades. En slags ideel titulär-befordran tillkännagaf sålunda, hur man värderade militärtitlar allt eftersom revolutionen öfvergick till historia och hjältarne blefvo allt färre. Utvandringen förskaffade också en man åtskilliga grader, emedan nya grannar, som icke med säkerhet kände hans rang, voro benägna att gifva honom en högre titel snarare än en lägre, och så mycket som möjligt föröka den glans, som nykomlingen förde till bygden. Och på så sätt hade kapten Wheeler i Maryland blifvit major Wheeler i det västliga Pennsylvanien, och vid tiden då han företagit sin andra flyttning till Hissawachee, hade han blifvit en fullfjädrad öfver-

ste. Och likväl kan det vara möjligt att jag tager fel. Kanske det icke var flyttningen, som gjorde det. Till och med om han hade stannat kvar i östern, är det möjligt att han passerat igenom en slags kanoniseringsprocess i samma mån som han blef äldre, som skulle hafva gifvit honom öfverstes rang. Andra gjorde det. Ty hvad är en öfverste annat än en kapten, som har gått i frö.

Man kanske tycker, att uttrycket: "gått i frö" är ett gatuttryck. Men vare det långt ifrån mig att jag skulle vilja använda ett uttryck från gatan. Men jag vet intet, som bättre kan lämna en beskrifning på Wheeler. Hans hår var starkt gråsprängdt, hans axlar hade en kronisk böjning, underläppen sköt fram med ett slags uttryck af en alltid befintligt motståndslystnad och hans framskjutande haka och panna tycktes hafva blifvit klämda mot hvarandra — rummet dem emellan var alltför litet. Han hade en defensiv min, och hans sätt var att alltid intaga en viss försvarsställning. Ända från barndomen hade han insupit kolonisternas sinnelag. Han var född såsom en motståndare till konungar och till all myndighet, och det fans en familjtradition, som sade, att han fått stryk, när han var en gosse, emedan han med en bössa hade skjutit midt midt i ansiktet på ett porträtt af den regerande konungen. Då han slog sig ned i Hissawachee-dalen såg han sig naturligtvis om efter en makt, som han kunde bjuda motstånd, och det dröjde icke länge förrän han fann denne motståndare i sin

granne, kapten Lumsden. Han var den enda motståndare som kapten Lumsden icke kunde antingen kufva eller få att flytta sin väg. För Wheeler var striden mot Lumsden den enda förnöjelsen i hela Hissawachee. Han hade nu den tröstefulla utsikten att kunna tillbringa sitt lifs afton i denna fruktbara dal. Och det fans en mäktig fiende, hvilkens öfvergrepp mot grannars rättigheter och privilegier skulle gifva honom ett outtömligt förråd för trätor och på ett synnerligen behagligt sätt ägga hans stridslystnad. Och så hade han nu i flere år spisat sin middag med bättre aptit på grund af striderna, som han hade med Lumsden. Mordekai kunde icke hafva känt hälften så mycken glädje, då han vände sig emot den ogudlige Haman, som Esaias Wheeler kände, då han mötte kapten Lumsden på vägen utan att så mycket som med en nick hälsa på honom. Och Hamans känslor blefvo icke häller djupare sårade än Lumsdens.

Öfverste Wheeler var icke riktigt lyckligt gift. Ty i hemmet fans det ingenting, som han kunde motsätta sig. Hans hustrus fulländadt goda karaktär afväpnade till och med hans stridslystnad. Han hade börjat sitt äktenskapliga lif med att bekämpa sin hustrus metodism. Men då han kom till Hissewachee och fann metodismen vara opopulär där, började han försvara metodismen.

Sådan var den man, som Kike hade valt till sin förmyndare — en man, som med alla

sina obehagligheter dock var en hederlig person, hvilken dygd icke är oförenlig med stridslystnad. Men Kikes förnämsta bevekelsegrund för att välja honom var att han visste, att detta val skulle vara ett slag i ansiktet på hans farbror, och dessutom var Wheeler den enda människa, som skulle våga trotsa Lumsdens vrede genom att åtaga sig förmynderskapet.

Wheeler bodde i ett bjälkhus upp i backen. Till detta hus kom dagen efter Mortons och Kikes återkomst en främmande ridande. Det var en bredaxlad, groflemmad, mörklagd man, omkring 35 år gammal, med ett allvarligt men tilldragande utseende, en bredskyggig hvit hatt, en rock af hemmaväfdt tyg utan rockslag och igenknäppt upp till halsen. Hans stöflar voro af ogarfvad oxhud, och halfylledamaskerna voro knäpta omkring benen nedanför knäna. Han red på en starkt bygd häst och hade med sig ett par väldiga sadelpåsar.

I det han höll in med hästen utanför öfversten hus, ropade han, som sed och bruk är ute i västern: "Hallå, hallå här i huset!"

Vid detta rop började en hundkvartett med ett förfärligt väsen, som klang i alla register ända från den gamla mopsens eländiga diskant och ned till den väldiga gårdvardens djupa bas.

"Hallå här i huset" ropade den främmande.

"Hallå, hallå", svarade Esaias Wheeler tillbaka, i det han öppnade dörren och ropade till hundarne: Kom hit Bull, hut valp, så

ut med er allesammans?" Han lät denna befallning beledsagas med att lyfta en käpp, hvarvid två af hundarne sprungo sin väg och en tredje krypande drog sig tillbaka. Men gårdvarden vände sig morrande om, och utan att i minsta mån lägga ned det på ända stående håret marscherade han långsamt tillbaka till huset, i det han med en förtrytsam morrning protesterade mot det myndiga afbrottet.

"Hallå, främling, hur har du det?" frågade öfverste Wheller, i det han försiktigt och utan synnerlig hjärtlighet närmade sig. Han ville icke kompromettera sig genom ett alltför oöfverlagdt välkommen — främmande folk måste först tagas i betraktande. "Vill ni icke sitta af?" sade han efter några ögonblick. Den främmande steg af hästen, medan öfversten befalde en af sina söner, som i detsamma kom ut, att föra den främmandes häst in i stallet och gifva den foder." I det han därpå vände sig till den nykomne och fixerade honom ett ögonblick, sade han: "Predikant förmodligen?"

"Ja, jag är metodistpredikant, och jag fick höra, att er hustru är medlem af metodistkyrkan och att ni själf var mycket vänligt sinnad; därför tog jag denna omväg för att höra efter, om ni icke ville öppna er dörr för ordets förkunnande. Jag är ledig på min rundresa ett par dagar, och så tyckte jag att jag likaså väl kunde taga Hissawacheedalen med på turen, så framt jag icke fann något hinder därför."

Emellertid hade öfversten och hans gäst nått dörren, och den förstnämde sade blott: "Ja, låt oss gå in och se, hvad mor säger. Jag är icke öfverens med er, metodister, i allting, men jag tror, att I utfören ett godt verk, och därför tillåter jag aldrig någon att säga något emot respredikanterna utan att inlägga mitt genmäle!"

Fru Wheeler, en värdig kvinna med ett mildt och fromt ansikte — ett af de ansikten, där de religiösa skruplerna hållas i jämnvikt af ett lugnt temperament — var i detta ögonblik sysselsatt med att doppa garn ned i blå färg i en järngryta vid elden. Hon skyndade att tvätta och torka sina händer, så att hon kunde få en god, gammaldags metodisthandtryckning af broder Magruder, den förste metodistpredikant, hon hade sett sedan hon lämnade Pittsburg."

Öfverste Wheeler samtyckte gärna, att herr Magruder skulle få predika i hans hus. Metodisterna hade samma rättigheter i ett fritt land som andra människor. Han "antog att Hissawacheebygden icke tillhörde en man, och han hade i sin tid slagits med kungen af England, och han var likaså färdig till att slåss med kungen af Hissawacheedalen." Öfverstens läppar nedlätо sig nästan till ett leende, då han sade detta. För öfrigt, menade han, var hans hustru metodist, och det hade hon ju rätt till, om hon tyckte om det. Han själf var icke någon fiende till religionen, fastän han icke hörde till dess bekännare. Om hans hustru icke tyckte om att

gå med ringar och konstgjorda blommor, så slapp han ju att släppa till pängar till sådant, och det hade väl ingen att säga något om. Gentemot den nye predikanten visade öfverste Wheeler sitt vänliga förhållande till religionen i allmänhet och mente verkligen, att det kunde föras honom till godo på kreditsidan af det konto, på hvilket han trodde att en eller annan änglalik bokhållare uppförde alla hans handlingar. Han ville hafva uttaladt, att "han kände sig tämligen viss på, att han, i betraktande af de böner som uppsändts för honom af en *sådan* hustru, som han hade, och hans eget vänskapliga sinnelag mot predikanterna och metodistförsamlingarna, till sist nog skulle blifva frälst *på det ena eller andra sättet*. Det föll icke mannen in, att hans "vänskapliga sinnelag" mot predikanter hade sin upprinnelse från hans hat till kapten Lumsden.

Ofverste Wheelers son sändes ut i bygden för att underrätta allmänheten, att det skulle bli predikan i hans hus samma afton. Underrättelsen blef omtalad vid Vägskälet, där det alltid fans en skock dagdrifvare, och då hvar och en af dem samma eftermiddag begaf sig hem, ropade de utanför hvartenda hus, de gingo förbi, ett "hallå", och då hälsningen besvarades inifrån, omtalade de, att "emedan husfolket kanske icke hört talas om det, ville de underrätta, att predikanten hade kommit till öfverste Wheeler." Till svar utropade då i de flesta fall hustrun i huset, som med spänd uppmärksamhet lyssnat till under-

rättelsen: "Gud nåde och bevare oss väl! Det är väl icke sant? En metodist! En af de "skrålhalsarne", som slå folk öfverända, när de predika! Hvad skall kaptenen göra? De säga, att han hatar metodisterna värre än etter och förgift. Han har ju en gång haft spektakel med dem. Nå, jag vill dit bara för att se, hur tokigt metodisterna bära sig åt."

Underrättelsen blef äfven omtalad i Bradys skola, som hade börjat för vintern, och från detta centrum spreds den också snart ut öfver bygden. Den kom till Lumsden mycket tidigt på förmiddagen.

"Godt!" sade Lumsden upphetsad och likväl med sitt egendomliga tysta skratt. "Jaså, Wheeler har tagit emot metodisterna? Det komma vi nog att sätta p för! Den som för sådant folk in i bygden förtjänar att lynchas. Men jag skall nog ta lofven af metodisterna. Hvar är Patty? Patty! Hej, Patty! Bob, spring och sök miss Patty!"

Den lille negerpojken sprang ut och ropade: "Miss Patty! Hej, Miss Patty! Hvar är ni?"

Han såg in i rökhuset och sprang därpå ned åt ladan, i det han skrek: "Miss Pat-ty! Hej! miss Pat-ty!"

Hvar kunde väl Patty vara?

TIONDE KAPITLET.

Patty i mjölkboden.

Patty hade den morgonen som vanligt gått ned i mjölkboden för att skumma mjölken.

Är det möjligt att någon af mina läsare icke vet hvad en mjökbod är? Nå, det är en liten timmerstuga, sex fot lång och fem fot bred, utan golf, bygd på ett ställe, där en klar och iskall åder kommer upp ur kullens sluttning. Den lilla stugan, som liknar en koja, ligger alltid ner i dalen. Då man närmar sig den, ser man ned på dess ojämna spåntak; man ser den gröna mossan, som vuxit på taket, och de grofva bjälkväggarna, man ser den nyfödda bäcken, som sorlar fram under träblocken, hvilka dölja dess vagga; man lyfter på den hemmagjorda klinkan och öppnade den låga dörren, som knarrar på sina trähängen; man ser den stora alltid rinnande ådern bryta ut ur sitt underjordiska fängsel; man ger akt på, hur dess klara, kalla vatten ringlar sig omkring lerkrukornas sidor. Ock i den svaga belysningen och den friska kylan

och omgifven af kärl med skummande grädde, känner man sig poetiskt stämd på ett sätt, som icke kan uttryckas i ord.

Det var just i en sådan mjölkbod, som Patty Lumsden hade gömt sig.

Hon hämtade rena lerkrukor utifrån, där de stått på en hylla för att luftas, så att de skulle hålla sig friska. Hon höll silen med sin vänstra hand och hälde mjölken igenom den, till dess hvar och en af krukorna var i det närmaste full. Hon ställde dem till rätta på sin plats mellan stenarne, så att de stodo till hälften nedsatta i källvattnets kyliga ström. Hon lade det släta furulocket på hvarje kruka och sedan en sten därpå för att hålla det stadigt.

Medan hon på det sättet sysslade med mjölken, voro hennes tankar hos Morton. Hon kunde icke förstå, hvad hennes fader hade sagt till honom dagen förut. I sitt innersta hjärta fattade hon det beslutet, att om Morton älskade henne, så skulle hon gifta sig med honom, om än hennes fader satte sig aldrig så mycket däremot. Hon hade aldrig gjort uppror mot hans järnvälde, men hon kände sig full af kraft och uthållighet. Hon kunde resa bort med Morton till ett ödsligt ställe. Där skulle de bygga sig en med ler tätad och struken trähydda med klossgolf och hål i taket för röken att gå ut genom. Likasom andra fattiga nybyggare skulle de sofva på en bädd af torra löf, och de skulle lefva af den föda, som Mortons aldrig felande bössa skulle hemföra från skogen. Sådana voro de

vackra luftslott, hon gick där och bygde. Alla unga kvinnor väfva på framtidens brokiga duk. På Pattys duk var riddaren klädd i bockskinnskläder och vargskinnsmössa och förde med sig hem icke sköldar eller annat byte, taget från fienden, utan hästlaster af vildt och björkött till en hustru klädd i halfylle och bomullstyg, hvilken icke blickade ned från någon balkong utan ur en kojglugg och som rökte sina ögon då hon hängde sina grytor på kroken öfver den stora eldstaden i kojan. Jag vet att det låter gammalmodigt och sentimentalt att säga så, men likväl, hvad gör det för ett hjärta, sådant som Pattys, hurudana bilderna äro på den där framtidsduken, bara varpen består af kärlek och väften af tro.

Morton, för sin del, höll samtidigt på att uppgöra en plan, hur han och Patty skulle kunna få det tillsammans för framtiden. Men han gjorde i ordning en vackrare tafla än hon. Ty han hade icke längre någon anledning att frukta kapten Lumsdens ovilja. Han skulle just nu gå för att sammanträffa med kaptenen, vandrade därför gångstigen genom skogen, sparkade de torra löfven i moln framför sig och sjöng en skotsk kärleksång, som han hade lärt sig af sin mor.

Han uppgjorde ett utkast för framtiden, hon ett annat. Några år därefter kunde de båda två hafva skrattat vid tanken på, hur långt verkligheten kom att afvika från deras föreställningar. Stigen, som Morton följde, gick förbi mjölkboden. Och medan Patty

stod därinne på stenarne, uppfångade hon ljudet af hans vackra röst i det han närmade sig och sjöng de där orden, som kommo hennes hjärta att nära upphöra att slå. Och då han kom midt framför mjölkboden, sjöng han med lägre röst, på det att han icke skulle bli hörd; men likaväl så tydligt, att Patty, som lyssnade, kunde höra hvarje ord i den sista versen. Och just som hon lyssnade till de sista orden, fick Morton se att mjölkbodens dörr stod på vid gafvel, och då vände han sig åt det hållet och höll handen öfver ögat, för att se om möjligen Patty kunde vara därinne. Han såg henne, sträckte ut sin hand och hälsade henne hjärtligt. Men hans ögon, som icke voro vana vid dunklet därinne, kunde icke se rodnaden på hennes kinder, och hon fruktade att han kanhända skulle gissa sig till allt som hon för en stund sedan hade drömt om. Men hon beslutade att, hur det än gick, visa sig mera vänlig mot honom just därför att hon antog att hennes fader hade på något sätt låtit Morton vara föremål för sitt misshag. Och så lade hon locket öfver den sista krukan och kom fram och ställde sig vid hans sida i dörröppningen, och hon talade i samma vänliga, ömma ton som genomgått sången, och hon protesterade icke utan svarade lika vänligt och nästan lika varmt.

Och på så sätt hände det, att den lilla negerpojken Bob slutligen fann Patty vid mjölkboden och Morton hos henne.“ För Guds skull, miss Patty. Jag har letat efter eder

nästan öfverallt. Er pappa vill tala med er.“ Vid dessa ord vände Bob ut hvitögat, öppnade sin svarta mun till ett bredt grin och såg skälmskt på Morton.

ELFTE KAPITLET.

Rösten i öknen.

“Ha-ha, god morgon Morton!», sade kaptenen. “Ni har uppehållit Patty nere vid mjölkboden i stället för att hon nu borde ha suttit vid väfven. Då jag var ung, gick icke ungdomen och slog dank under morgontimmarna. Visiter skall man göra på aftnar och söndagar. Nå, Patty, hör nu på: Wheeler har fört in här i bygden en af dessa fördömda metodistpredikanter. De där respredikanterna äro värre än tredjedagsfrossan. De tala illa om dans och konstgjorda blommor och kunna icke tåla att man sjunger visor, läser romaner och har alla andra nöjen. De ställa till, hvart de komma, så att folk får krampanfall. Satan är i dem. Kan du nu arrangera en dans till i afton och bjuda så många du får tag i. Det är ingenting, som skulle göra predikanten så galen, som om I

dansen midtför näsan på honom; och så hålla vi också många borta, hvilka annars kunde få kramp eller falla omkull och kanske bryta halsen af sig."

Patty ville alltid gärna dansa, och hon sade blott: "Ja, om Morton ville hjälpa mig att sända omkring inbjudningarna."

"Det vill jag", sade Morton, och så berättade han om den förvirring, han hade åstadkommit i ett metodistmöte under det han var borta. Han hade nöjet se, att berättelsen i hög grad roade kapten Lumsden.

»Vi komma att få Wheeler på hal is en gång, eller hur, Mort?" sade kaptenen skrattande. Morton tyckte icke om detta yttrande, ty oaktadt teologiska skiljaktigheter angående nådavalet var fru Wheeler en god väninna till hans moder. Han undgick att svara genom att strax gå för att rådfråga sig med Patty och hennes mor angående gästerna.

De, som fingo inbjudningen, dansade nästan hela natten. Morton dansade med Patty af hjärtans lust, och i sin lycka öfver att vara viss på Mortons kärlek och öfver det inträdda omslaget i hennes faders sinnesstämning var hon en verklig drottning. Hon bar ett par antika öronringar, som voro ett arf i hennes mors familj, och en glänsande bröstnål, som hennes fader hade köpt åt henne. Dessa samt hennes nya klädning af engelsk kaliká gjorde henne till föremål för allas afund. Den vackra Betty Harsha blef uppbjuden nästan till alla danserna af en eller annan, men hon hade gärna gifvit bort

dem allesammans för en dans med Morton Goodwin.

Emellertid höll Magruder sin predikan. Se här i Hissawacheedalen världens ondska i miniatyr! Här äro religion och nöjen åtskilda — ställda mot hvarandra som två fientliga läger.

Brady, som för några dagar hade uppehållit sig hos änkan, fru Lumsden, följdes till mötet af Kike och hans moder, och på vägen dit utvecklade han för dem sina åskådningssätt.

"Jag är icke metodist, fru Lumsden. Min fader var katolik och min mor presbyterian, och som en slags kompromiss gjorde de mig till medlem af den episkopala kyrkan och ville framför allt göra mig till präst, men de vunno icke annat härmed, än att göra mig oduglig till allt utom till att vara skollärare i dessa hedniska urskogar. Men det förefaller mig likväl, som om metodisterna äro de enda, som kunna göra någon nytta här. Hvad skulle en präst från det gamla landet göra här? Han kunde tala så grammatikaliskt som någon professor utan att det skulle gagna någon själ. Hvad nytta har jag väl af min egen grammatikaliska talang, då det gäller att reformera bygden? Med all min grammatik kan jag icke få pojkarne till att upphöra med att sätta Guds namn i nominativus framför några mycket stygga ord. Nåja, Koike? Nu äro ju metodisterna mycket inskränkta människor; men om man vill göra ett vattenflöde starkt, så skall man tränga ihop det.

Jag har läst en hel del historier, och såvidt jag kan förstå, ha de gamla engelska puritanerna och metodisterna blifvit såsom snabba floder, ty båda äro inneslutna inom trånga bräddar. Metodisterna förbjuda att bära smycken och att dansa och sjunga en visa, och det är, efter min mening, grufligt sjåpigt; men det är ju naturligt, att kvarndiket, som vrider det hjul, som föder värden, icke tycker om den lugna bäcken, som spiller sin tid mellan de mossbelupna stenarne och icke mal någon säd. Men bäcken är då likväl häller icke så dålig, fru Lumsden?“

Fru Lumsden svarade, att så tyckte hon med. Han var mycket bra, då man skulle vattna boskap.

“Det var ett sant ord, fru Lumsden“, sade skolmästaren leende. “Och i mina ögon är den ringlande bäcken, som går hvar han vill och gör hvad honom lyster, mycket trefligare att se på än det raka jämnlöpande kvarndiket. Men önskligt vore, att dessa metodister kunde omvända några af de här unga pojkarna, så att de upphörde med att spela, svärja, kapprida på hästar och dricka sig fulla, och det kunde ju hända att, om några af dem blefvo omvända, de icke vore så ifriga med att skalpera sina egna onklar, eller hur Koike?“

Kike fick ingen tid till att svara, äfven om han hade velat, ty i detta ögonblick hade de kommit till öfverste Wheelers dörr. Trots dansgillet voro där från när och fjärran så många tillstädes, som huset kunde rymma;

ty de, som icke fingo någon inbjudning till Lumsdens, hade en dubbel orsak att gå till mötet. Lusten att hämnas denna uraktlåtenhet ökade deras nyfikenhet att få höra metodistpredikanten. Dansgillet höll borta sådana, hvilka sannolikt skulle förstöra mötet; de, som voro uteslutna, kände icke någon förpliktelse att behaga kapten Lumsden genom att göra spektakel. Kike hade blifvit inbjuden, men hade med förakt afslagit att dansa i sin onkels hus.

Båda rummen nedtill i Wheelers hus voro fullpackade med människor. I dörren mellan rummen var en liten plats lämnad fri för predikanten, som nu banade sig väg genom den täta mängden. Han hade nyss förut hållit bön i de gammaldags metodistpredikanternas omtyckta bönkammare, skogen.

Magruder var en liten, starkt bygd man med breda skuldror, kraftiga armar, buskiga ögonbryn och sträft, svart hår. Han läste upp en psalm två rader i taget och ledde själf sången. Han bad med det allra djupaste allvar, men med en stämma, som skakade fönstren och gaf de enfaldiga människorna en djupare vördnad för predikantens heliga mission. Han bad som en man, hvilken talade ansikte mot ansikte med den allsmäktige domaren öfver människosläktet; han bad med en orubblig visshet om att själf hafva funnit förbarmande och med den innerligaste öfverbevisning om den förfärliga fara, i hvilken hans syndfulla åhörare sväfvade. Det är icke bevis, som göra intryck på folk, utan öfver-

bevisning; och en Elias från Tisbe, som kan dundra som en åska ur ett hjärta, som icke hyser något tvifvel, är, då det gäller ögonblickliga och praktiska syften, värd lika mycket som tusen skarpsinnige författare af sinnrika apologier.

Då Magruder uppläste texten: "Bedröfven icke Guds helige Ande", syntes han åhörarne lik en profet, som var kommen för att blotta deras hjärtan. Magruder hade icke blifvit lärd till sin predikantverksamhet genom årslånga studier i hebreiska och grekiska, i exeges och systematiskt teologi, men han visste det, som var af oändligt större betydelse för honom — hur han skulle läsa och uttolka hjärtana hos de mottagliga, enkla, hänsynslösa människor, bland hvilken han verkade. Han var just af samma ämne som de själfva.

Han började med ett våldsamt angrepp på kapten Lumsdens dansgille, hvilket han sade vara föranstaltadt af djäfvulen själf för att hålla människor från att komma in i himmelen. Med ett halft dussin dristiga drag skildrade han Lumsdens egenkära högmod och otillständiga låghet så nöjaktigt, att åhörarne blefvo slagna med förvåning. Magruders samvete var mycket känsligt; men ett sådant samvete duger icke till något, om det icke är skarpt äfven mot en själf. Whitefield sade, att han aldrig höll en predikan för andra, förrän han först hade hållit den för George Whitefield, och Magruders stränga ord hade så mycket större verkan, som hans

åhörare kunde se, att de hade full giltighet för honom själf.

Det är svårt för oss att förstå de orsaker, som samverkade för att åstadkomma sådana otroliga väckelser, som dem, hvilka blefvo resultatet af de första metodistpredikanternas predikan. Hur t. ex. vid ett möte under öppen himmel 500 människor, som en timme förut voro likgiltiga för allt af det slaget, kunde under en predikan blifva gripna af fruktan — kunde ropa till Gud om barmhärtighet, i det några af dem föllo i hänryckning och kataleptisk medvetslöshet, och hur ur denna känslosvallning vid många tillfällen kunde framgå ett nytt och bättre lif som frukt — det synes oss vara en olöslig gåta. Men västerns forna inbyggare voro så lätt antända som blånor, de reflekterade icke, utan fördes till sina föresatser genom en slags smittosam uppskakning. Och aldrig har någon fullkomligare förstått konsten att uppväcka rörelse genom tal än de gamla predikanterna i västern. De enfaldiga jägare, för hvilka de predikade, hade den mest absoluta tro på det osynliga. Domens dag, de ogudaktigas fördömelse och de rättfärdigas salighet var lika så verklig och handgriplig för deras uppfattning, som hvilken som hälst känd och säker tilldragelse i lifvet. All slags förfining var främmande för dem. Indiankrigens faror, deras oförsonliga hämdgirighet, de hastigt utförda lynchningarna, de fågelfries förfärliga ogudaktighet och regulatorföljets (en slags hemlig rätt) hänsynslöshet —

allt detta var en god bakgrund för den mäst materialistiska uppfattning af helvetet och det mäst bokstafliga förståendet af domens dag. Män, sådana som Magruder, förstodo, hur de skulle behandla dessa få positiva ideer på ett sådant sätt, att de blefvo i sanning förfärliga vapen.

Denna afton fäste han uppmärksamheten vid folks särskilda synder såsom något, hvarigenom de förjagade Guds ande. Åhörarne skälfde allt efter som han fortgick i sitt rättframma tal och sin högtidliga harm. Alla kände sig, hvar och en i sin tur, framkallade inför sitt samvetes domstol. Öfverallt i huset var det rörelse. Några voro vreda, andra snyftade högt, då han gjorde hänsyftningar på "löften, som voro afgifna till döende vänner" — heliga "löften till Gud vid deras barns nyss gräfda grafvar" — ty Västerns vägrödjare äro mycket mottagliga för allt som anslår deras känslor.

Då han omsider kom att tala om hämden, kände Kike, som uppmärksamt hade hört på allt ifrån början, sitt bröst arbeta tungt. Predikanten visade, att den hämdgirige var "lika så väl en mördare som den, hvilken allaredan hade dräpt sin fiende och gömt hans lemlästade kropp i skogens löf, där ingen utom vargen någonsin kunde finna den."

Vid dessa ord vände han sig om mot den delen af rummet, där Kike satt, blek af sinnesrörelse. Magruder, som alltid såg efter verkningarna af sina pilar, märkte Kikes

rörelse och teg. Församlingen var ytterst stilla, undantagande då och då en snyftning från en eller annan ängslig själ. Folket satt som om det väntade sin dom. Kike såg allaredan farbror Enochs lemlästade gestalt ligga gömd i löfven, söndersliten af hungriga vargar. Han väntade att få höra sin egen dom fällas. Hittills hade predikanten talat med häftighet; nu stannade han och började så åter under tårar och med en af rörelse bruten stämma, i det han som af en tillfällighet såg bort till det hörn, där Kike satt: "O, unge man, det är blodfläckar på dina händer. Hur vågar du räcka upp dem inför allas domare? Du är en annan Kain, och Gud skickar i dag sitt sändebud till dig för att spörja efter honom, som du allaredan har dräpt i ditt hjärta. *Du är en mördare!* Intet utom Guds nåd kan rädda dig från helvetet!"

Allt detta ljuder utan tvifvel rått i bildades öron; men betyder det dock intet, att Kikes synder genom dessa rättframma ord blefvo blottade för hans samvete? Att Kike i detta ögonblick hörde Guds röst som anklagade honom för hans synder, och han darrade för denna röst? Kan man göra en människa någon större tjänst än att lära henne känna sig själf i ljuset af den högsta rättskänsla, som hon är i stånd att fatta? Hvad Kike angår, så böjde han sig för predikantens tillrättavisning som för Guds dom. Hans skröpliga gestalt skakade af fruktan och ånger, såsom den förut hade skakat af förbittring. "O, Gud! hvilken usling jag dock

är!" utropade han och gömde sitt ansikte med händerna.

"Tacka Gud, att har visat dig det, min unge vän", svarade predikanten. "Hvilket under, att dina synder icke hafva drifvit bort den helige Ande, ty då hade du, sedan du syndat bort din nådatid, varit så godt som allaredan fördömd!" Därpå vände han sig om och talade ännu mera uppfordrande till de öfriga, som allaredan kände sig smittade af Kikes ånger, så att det till slut hördes rop och snyftningar från alla sidor. Några skyndade sig hastigt bort för att icke komma att gifva efter för sina känslor, medan många föllo på knä och bådo.

Predikanten fann det nu lägligt att ändra ton och bjuda någon tröst. Man kunde väl kanske säga, att hans åskådning af försoningen var krass, konventionell och kommercionell; att han missförstod skriftens bildliga uttryck och tog dem för formulerade postulat; men hur ofullkomliga hans liknelser än voro, lyckades det honom dock att lära sina åhörare känna Guds nåd, och det är visserligen hufvudsaken. Talesättet är blott ett käril; den stora sanningen, att Gud är barmhärtig mot syndare, hvad är den väl annat än lifvets vatten? — Och icke mindre vederkvickande, därför att det framföres i en simpel kruka! Predikantens hela uppträdande förändrades. Många af dem, som gräto och snyftade, slogo nu om i den motsatta ytterligheten och gräto högt af glädje. Måhända öfverskattade Magruder den förändring, som hade försiggått

med dem; men är det då intet, om en människosjäl har böjt sig i ånger för Guds rättfärdighet och så höjer sitt ansikte i barnslig tillit till Guds nåd? Det är svårt för den, som en gång upplefvat denna erfarenhet, att icke därifrån datera en riktig omskiftning i sitt lif. Det var utan tvifvel många, som icke hade mycken fasthet i sig, men bland Magruders åhörare den dagen fans det också sådana, som lefde ett halft hundrade år därefter och räknade den bättre delen af sitt lif från den stund, då han så kraftigt framstälde Gud såsom den, hvilken hatar synden, men förbarmar sig öfver syndaren.

Men med Kike gick förändringen icke hastigt. Öfvervältigad af sin syndkänsla reste han sig och knäböjde långsamt, darrande af rörelse. Då predikanten slutat sitt tal, började han midt under de många ljudliga utbrotten af sorg och glädje att sjunga på en känd melodi en psalm:

Förgäfves söker du gå fri,
Jag släpper ej, då jag dig har.
Är du den man, som dog för mig,
Så gör din kärlek uppenbar.
Jag håller i, ej släpper dig
Förr än du nu välsigar mig.

Mötet varade till sent på kvällen. Kike blef stilla liggande på knä, medan tårarna föllo ned mellan hans fingrar. Han lät icke ett ord eller rop undslippa sig. Under hela förvirringen höll han sig stilla. Hvilken grundlig uppgörelse han då företog med sina fel-

steg, kan ingen människa veta. Tanklösa läsare kunna måhända håna den stackars ynglingen från urskogarne i hans nöd; men hvilken af oss skulle icke blifva bättre, om vi kunde blifva ställda ansikte mot ansikte med våra egna själar? Hans enfaldiga, ångerfulla tro gjorde kanske mer för honom än all vår filosofi har gjort för oss.

Omsider tog mötet slut. Brady, som varit djupt gripen vid åsynen af Kikes själskval och ånger, fann det bäst, att han och Kikes moder nu gingo hem, medan de öfverläto till den unge att följa efter när han själf ville; men Kike blef obevekligt liggande. Hans skuldmedvetande hade blifvit för honom men riktig själsångest. Alla de ursäkter vi i en mera intelligent tidsålder göra på grund af ärfda egendomligheter och en bristfällig uppfostran kände Kike icke något till. Han trodde, att all hans hämdgirighet var frivillig; han hade en känsla af, att om han icke fick en försäkran om Guds nåd, skulle han icke kunna lefva till nästa dag Predikanten och fru Wheeler samt ett par bröder som kommit från angränsande bygder, stannade därför hos Kike och bådo och talade med den olycklige ynglingen till efter midnatt. De gamla metodisterna ansågo denna ihållighet såsom ett säkert tecken på en "verklig" väckelse.

Till slut föll predikanten åter på knä bredvid Kike och uppmanade "syster Wheeler" att bedja, Intet var så verksamt vid de gamla metodistmötena, som kvinnornas

ljudliga böner, Kvinnor hafva oftare än män gåfvan att bedja. Fru Wheeler började att mildt och ångerfullt bekänna icke Kikes synder utan sina egna och de andras; hennes ånger öfverensstämde med Kikes; hon bekände t. o. m. samma synder, hvaröfver han sörjde. Därpå började hon långsamt — långsamt såsom någon, som väntar att en annan skall följa efter — att tala om tro och förtröstan. Som ett litet barn talade hon till Gud; under inverkan af hennes bön snyftade Kike högt. Han syntes liksom känna inflytande af hennes tro; äfven han såg hän till Gud som till en fader, äfven han kände barnets tillitsfulla frid.

Den stora striden var förbi. Kike var icke längre hämdgirig. Han var icke mer full af hopplöshet och fruktan. Han hade "lagt sig vid Guds hjärta" och funnit ro. Man må nu kalla det hvad man vill; men när en människa genomgår en sådan andlig kris, lika mycket hur den kommer till stånd, så skall den åtskilja med ett djupt svalj det lif, som har gått, från det lif, som följer efter.

Kike, den nye Kike, förlåtande och förlåten, reste sig efter bönens slut och trykte, med lugn i sitt ansikte, predikantens och brödernas händer, glad öfver detta nya broderskap. Han sade intet, men då Magruder sjöng

O, hur salig den är,
som har frälsaren kär
och har lagt upp sin skatt hos vår Gud;

det kan aldrig förstås,
hvilken glädje som fås,
då en själ först blir frälsarens brud!

då skakade Kike åter hand med dem alla, sade dem god natt och gick hem ungefär vid samma tid, som hans vän Morton, upphettad och trött af dans och förlustelse, lade sig till hvila.

TOLFTE KAPITLET.

Brady profeterar.

Metodisterna hade verkligen åstadkommit en skism i nybygget. Dansgillet hade icke kunnat hålla dem ute. Det var icke längre fråga om att blifva "af" med Wheeler och hans metodistiska hustru för att sålunda undanrödja smittan. Där skulle nu bildas en "klass", utnämnas en klassledare och upptagas en regelbunden predikoplats. Hissawachee skulle blifva en del af det stora hjul, som kallades en "krets»; där skulle uppstå väckelser och ske omvändelser — nybyggets ro skulle bli störd, ty nu kunde man aldrig mer dansa i "lekstugan", dricka whisky vid ett "tröskgille" eller täfla på kapplöpning om söndagen utan att ådraga sig en förmaning af en eller annan Det kunde till på köpet

vara af ens egen hustru. Gaf man blott metodisterna något insteg, kunde man aldrig veta sig säker.

Lumsden såg, hvad honom vidkom, ännu allvarligare följder. Genom sin opposition hade han olyckligtvis på förhand ådragit sig metodisternas fiendskap. Predikanten hade offentligt talat emot honom. Kike ämnade sluta sig till klassen, och metodisterna skulle naturligtvis motsätta sig hans äregiriga sträfvan. Inga medgifvanden från hans sida skulle hjälpa, när de icke lydde på] fullständig underkastelse. Han fattade därför det beslutet, att låta metodisterna känna med hvem de hade att göra.

Brady var vid godt humör. Pratmakare äro alltid nöjda, när det händer något utöfver det vanliga. Det ger dem ämne, något att öfva sitt vetande på. Låt oss icke vara för hårda mot sladdrandet. Det är en af formerna för den intellektuella meddelelseverksamheten. Brady kunde under andra omständigheter hafva blifvit en journalist, som skrifvit smakfulla ledare i "dagens frågor"; ty hvad är väl journalistiken annat än skvallrandet satt i system. Den störste välgöraren för en afsides liggande bygd är den man eller kvinna, som har talang till ett godmodigt skvaller. En sådan person förhindrar att det blir ett riktigt stillastående, han sprider upplysningar och vidmakthåller en gagnlig offentlig mening rörande lokala spörsmål.

Brady ville gärna smaka fru Goodwins "kungliga kaka", det var den orsak han

anförde för sitt besök aftonen efter mötet. Han var alltid hungrig efter sådan kaka, när det hade händt något, som han gärna ville tala om; men denna afton tog Job Goodwin till en början kommandot öfver samtalet.

"Brady", sade han, "hvad skall det dock blifva af oss allesammans? De där metodisterna göra ju folk galna af krampanfall, hör jag. Å-å! Det är grufliga ting, jag hör om dem. Åh, Jesus, det är som om allting skulle komma öfver oss på en gång. Å-å. Febern grasserar i Chillicothe, säga de, och om vi nu skulle komma i krig med England, ni vet, och om indianerna skulle komma och skalpera oss, så blefve det icke många öfver förutom dem, som blifva galna och dem som blifva skalperade. Icke många, det skall jag lofva. Hå-å!"

Goodwin knackade askan ur sin pipa och lade bort den, rörde tankfullt i elden och ansträngde sin inbillningskraft med att uppdaga en ny och mörkare färg att sätta på sin framtidsbild; men då han icke kunde hitta på något bedröfligare än metodisterna, indianerna och febern, satte han eldtången in i vrån, drog en modlös suck och såg frågande på Brady.

"Ni är såsom nattuglan, Goodwin. Ni ser allting från den mörka sidan. Hvar är Morton? Han har icke varit i skolan ännu, sedan detta kvartal började!"

"Morton. Ja, han har väl nog orsak till att bli borta. Min gikt är grufligt svår, och jag är mycket dålig. Jag tror icke, att skör-

den blir god nästa år, och vi få säkert grufligt svårt på hösten, isynnerhet om vi få feber allesammans, och metodisterna fortsätta med sina uppväckelser och göra folk galna med kramp, och krig bryter ut med England och indianerna komma öfver oss. Men där är ju Mort."

"Ha! Morton, var du icke på mötet i af'se? Du har väl hört hvilket bestyr vi hade? De blefvo nästan allesammans slagna, så när som jag själf och några andra förhärdade syndare. Du har väl hört om Kike; jag tror att kaptenen är nöjd med att han har blifvit en kristen människa, — det är kanske en garanti för kaptenens skalp. Hvad skulle du nu säga, Morton, om Kike går åstad och blir predikant?"

"Han är då väl icke en sådan galning", sade Morton, för hvilken Kikes väckelse var ett obehagligt ämne. "Det sliter nog Kike snart af sig igen."

"Det skall du icke vara så säker på, Morton. Du sliter nog somliga tider något af dig. Du svär på, att du aldrig skall svära mer, och du talar alltid om att lefva som en god man; men köttet är dig emot. När Kike är ond, så är han ond alltigenom; stryk kan icke taga det ur honom, det har jag själf pröfvat. Nu, då han har blifvit god, skall djäfvulen få lika mycket arbete med att göra honom ond, som jag har haft för att få honom god. Jag är mycket glad öfver, att det nu är djäfvulen och icke hans skolmästare, som tagit sig före att försöka med honom. Han

kunde alla sina läxor i dag och bröt icke mot en enda af skolans regler! Hvad säger du om det, Morton? Där får djäfvulen händerna fulla, eller hur, Morton?“

”Ja, men han blir aldrig predikant. Han vill blott bli rik för att trotsa kaptenen.“

”Ja, men trotsigheten har rent af gått bort med det öfriga, Morton. Jo, han blir nog predikant. Fick jag kanske icke ett förmaningstal nu i morgse till frukost? Tänk, den lille oförskämde lymmeln vågar säga till sin gamle lärare, att han skall ångra sina synder! Han talade också till sin mor, så att hon grät. Han vill, att hon skall tro, att hon är en stor synderska, och så är hon ändå icke på minsta sätt dålig utom i sin grammatik, ty den kan icke vara värre. Det har jag själf talt med henne om. Nu skall jag säga dig symptomerna på en predikant bland metodisterna, Morton. De som taga det makligt och icke falla en till besvär, dem behöfver man icke vara rädd för; men de som taga saken hett och bli besvärliga och blanda sig i allting och genera folk — det gäller tio mot ett, att de bli predikanter. Den pojke, som angriper sin lärare och sin mor till frukost just morgonen efter sen han erfarit nåd, medan han så att säga ännu är ett dibarn, och predikar för dem på tumannahand, han sticker af genaste vägen tvärs öfver alla marker till att bli en predikant af det värsta slaget, en af det slag, som är så hvass, som en tistel.”

“Men, hvarför kunna de icke hålla sig

för sig själfva och låta andra vara i fred? Det är det, jag icke kan tåla hos dem", brummade Morton.

"Minsann, Morton, det var just det, som Akab och Isebel hade emot den gamle Elias! Det är ingen af oss, som tycker om, att någon kommer och blandar sig i vår ogudaktighet eller vår likgiltighet. Det var ju också denna inblandning, som fariseerna undanbådo sig, och om den välsignade Jesus icke hade varit så besvärande, så skulle han aldrig ha blifvit korsfäst."

"Hå-hå, Brady, ni går ju själf och blir metodist", sade Job Goodwin.

"Aldrig i tiden, Goodwin. Därtill är jag för lat. Att gå se så där och kika efter min själs inre tillstånd och att så hela tiden gå och jaga upp åt backar och ned åt dalar efter mina synder, det kunde aldrig passa för min svaga konstitution. Att så få min andliga puls undersökt hvar vecka vid klassmöten, och så detta vakande och bedjande, det är icke något för sådana tröga personer som jag. Jag är naturligtvis allt för godmodig till att behandla mig själf på det sättet. Har ni aldrig lagt märke till, att de högsta dygder icke äro möjliga för en verkligt godmodig människa?"

Just nu såg fru Goodwin till kakan på spaden fram vid elden och fann den godt brynt. Aftonmaten var färdig, och samtalet öfvergick till och vände sig om Mortons förestående öfverenskommelse med kapten Lumsden, att han skulle uppodla hans nya rödjeland

uppe i backen. Mortons fader ruskade på hufvudet med en elak min. Han trodde icke, att det var kaptenens allvar, och om så vore, kunde Morton ju få feber till vintern, eller dö, eller komma att hålla sig i sängen. Det dugde på intet sätt att lita på löften af det slaget.

Men oaktadt hans faders dåliga spådomar höll Morton sig dock till kaptenens löfte och till hoppet att vinna Patty. Dock gjorde han bestämdt motstånd mot kaptenens planer i afseende på att hetsa pöbeln emot Wheeler; däremot var han villig nog till att vara med, då det skulle skämtas med de föraktade läsarne, och han organiserade också ett band, som skulle afbryta Magruder med en kastrullkonsert, när han åter skulle predika, men under hela denna tid var Morton full af oro. Hvad hade det blifvit af hans drömmar om att bli en hjälte? Medan Kike med tålamod bar alla slags förföljelser, i det han offrade sig för andras välfärd, hade alla hans egna föresatser om ett ädelt och ridderligt lif hopplöst sjunkit ned i ett moras af motiga omständigheter. En människa af Mortons temperament måste antingen blifva bättre eller sämre, och då dessa förvecklingar förbittrade hans sinne, spelade och drack han mer öppet än någonsin.

TRETTONDE KAPITLET.

Två mot en.

Magruder hade blifvit så glad öfver sin framgång med att bilda en "klass" i Hissawacheebygden, att han beslutade att hålla en söndagspredikan där på sin nästa rundresa. Han plägade predika två gånger hvar söckendag och tre gånger hvar söndag, såsom då var sed bland de arbetsamma respredikanterna. Och emedan det var hans afsikt att lämna Hissawachee, så snart mötet var slut, beslutade han att hinna dit innan frukosttiden för att kunna ha ledighet att stadfästa bröderna och ordna arbetet.

Då den söndag, som var bestämd för den andra predikan, närmade sig, gjorde Morton med kapten Lumsdens lifliga bifall sina horn färdiga för att afbryta predikanten med en serenad. Men Lumsden hade äfven andra planer, om hvilka Morton icke hade någon kännedom.

John Wesleys regel lydde, att en predikant skulle stiga upp kl. 4 på morgonen och använda timmen till kl. 5 med att läsa, anställa betraktelser och bedja. Kl. 5 satt Magruder i sadeln på vägen till Hissawachee och tänkte på den predikan, han skulle hålla.

Då han hade ridit en timme och hållit sig själf sällskap med att sjunga psalmer af hjärtans lust, kom han plötsligt upp på en höjd, hvarifrån han hade utsikt öfver Hissawachee-dalen. Den grå dagningen genombröt molnen. Predikanten höll in sin häst och skådade ut öfver dalen, hvars mera betydande ställen framträdde i morgongryningen, liksom en general blickar ut öfver valplatsen, innan slaget börjar. Så steg han af, och, knäböjande i stoftet, bad han med apostolisk värme om seger öfver "syndens och djäfvulens härskara." Då han omsider åter steg i sadeln, kastade vintersolen sina första vågrätta strålar i hans ögon och hela den östliga himmelen stod i lågor. Magruder hade för vana att gifva hela skapelsen andlig betydelse, och nu, då han red ned för backen, sjöng han, så att det rungade i skogen, John Wesleys psalm, som godt kunde vara diktad under liknande sceniska förhållanden.

Du lifvets, ljusets Ande huld,
Din kärleks kraft oss gif;
Lyft upp vår själ, tag bort vår skuld
Och gif i Kristus lif.

Låt i vårt mörker ljus uppgå,
Låt oss hans klarhet se,
Att intet moln bortskymma må
Hans ljusa anlete.

När han hade slutat den andra versen, förde honom det ridspår, han följde, in i en

tjock skog af bok och mapel, och han såg där två män till utseendet som ett par slagskämpar komma emot honom. Det var inga andra än våra gamla bekanta, Bill McConkey och Jake Sniger.

”Hör du där”, sade Bill, i det han grep predikantens häst vid tygeln, “ned med dig!“

“Hvarför då?“ sade Magruder.

“Därför att vi vilja ge dig stryk, tills du lofvar att vända om och att aldrig mer sätta din fot i Hissawachee-dalen.“

“Det lofvar jag icke.”

“Nå så göra vi af med dig då.”

”Ni äro två mot en. Vill ni ge mig tid till att taga af mig rocken?“

”Ja, det kunna vi gärna göra.”

Predikanten steg af hästen med stort sinneslugn, band tygeln vid en bokgren, uppsände en stilla bön till Simsons Gud och lade därpå sin rock tvärs öfver sadeln.

“Mina vänner“, sade han, “jag vill icke gärna prygla upp er. Jag råder er därför att låta mig vara i fred. Som amerikansk medborgare har jag lof att gå hvart jag vill. Min fader var revolutionssoldat, och jag har i sinne att kämpa för min rätt.”

”Håll nu din mun”, sade Jake med en ed och närmade sig predikanten från ena sidan medan Bill närmade sig från den andra. Magruder var en af dessa starkt bygda män, hvilkas muskelstyrka och uthållighet äro utan gränser. I sina oomvända dagar hade han varit berömd för sina segrar i åtskilliga strider. Fastän han icke ens då sökte strid,

hade han icke desto mindre, när en eller annan äregirig slagskämpe hade kommit långa vägar i afsikt att pröfva styrka med honom, städse känt sig förpliktad att gifva honom "det, som han hade kommit efter." Hans erfarenhet i knytnäfskamp gaf honom därför nu en betydlig fördel öfver de två.

Innan Jake hade blifvit riktigt färdig med sina inledande eder, hade predikanten öfverraskat honom med att rikta åt honom ett slag, som sträckte honom till jorden; men Bill hade samtidigt begagnat tillfället att slå Magruder hårdt på kinden. Då Jake hade känt vikten af Magruders tunga näfvar, var han litet långsam att fatta sig, och därunder fick predikanten tillfälle att ge Bill ett mycket bitande slag på näsan; i det han därpå plötsligt vände sig om, störtade han som en retad tjur rätt på Sniger och gaf honom ett kraftigt slag, som knäckte två af hans refben och sträckte honom till jorden så lång han var; men nu rusade Bill på Magruder bakifrån, slog omkull honom och kastade sig ofvanpå honom efter Västerns regellösa stridssätt. Intet utom Magruders utomordentliga styrka räddade honom. Han reste sig rätt upp med Bill på sig, spände med en hastig rörelse ben för motståndaren och slog honom till jorden. Han tordes dock icke begagna sin fördel, ty Jake hade kommit på benen och närmade sig honom försiktigt; men då Sniger såg Magruder åter komma störtande emot sig, gjorde han ett hastigt återtåg in mellan buskarne och lämnade Magruder att kämpa

ut striden med Bill, som trots sin till utseendet bedröfliga näsa åter var beredd; dock gick han nu icke rakt på, utan drog sig långsamt tillbaka, i det han ropade: "Kom bak på honom, Jake! Kom bak på honom!" Men den förbluffade Jake hade fått en slags vidskeplig fruktan för att predikanten hade näfvar både fram och bak och hade lika så många armar, som en hinduisk gudomlighet. Bill fortsatte att gå baklänges, till dess han snubblade och föll öfver en liten buske, hvarpå han sprang upp igen och flydde sin väg, i det han brummade:

"Jag tänker visst icke slåss ensam med honom. Djäfvulen själf är i honom!"

Inemot kl. 9 samma söndagsmorgon kom den irländske skolmästaren, hvilken nu logerade hos Goodwins, från ett tidigt besök vid Vägskälet för att berätta litet nytt, och tilltalade Morton sålunda:

"Har du hört den senaste nyheten, Morton? Bill Conkey och Jake Singer ha fått sig en liten morgonförfriskning i dag. De försökte smörja upp predikanten, då han red igenom Norths håla i morgse; men de togo icke med i räkningen det irländska blodet hos Magruder. Han pryglade dem båda, fastän han var ensam. Jake har fått några refben knäckta, och du skall skratta, när du får se Bills näsa. Kaptenen har nog haft litet enskildt inträsse i det där spektaklet, eller hur, Morton?"

"Det är ändå förskräckligt lumpet!" sade Morton; "två mot en, och det är en predikant.

Jag säger blott, ack, om han hade slagit ihjäl dem, bägge två.“

“Och din blifvade svärfader med till på köpet! Hvad, Morton? Men hvad var det jag sade om Kike? Predikantens käkar äro skadade af en smocka, som Bill gaf honom, och Kike skall tala i hans ställe. Jag sade dig ju, att han hade den stridbare profetens ande i sig.”

En så manhaftig karaktär som Mortons måste reagera, när den blir för starkt ansatt, och han tillkännagaf nu för dem, som skulle hjälpa honom att störa mötet, att om det skedde något afbrott, så skulle han nog åtaga sig att straffa öfverträdaren. Han ville icke kämpa sida vid sida med Bill McConkey och Jake Sniger, och han hade nästan lust till att söka anledning till tvist med Lumsden för att kunna känna sig tillfredsställd med sig själf.

FJORTONDE KAPITLET.

Kikes predikan.

Under den tid, som förlupit mellan Kikes omvändelse och Magruders andra besök, hade Kike vid klassmötena visat sig äga betydliga gåfvor att tala. Vid den tiden bidrog hvarje

inflytande i metodistsamfundet till att göra en man med allvar och karaktär till predikant. Den respekt, som från folkets sida visades en oegennyttig predikant, ersatte rikligen den fattigdom och möda, som följde med kallet. Att vara predikant var det samma som att bli kanoniserad i lefvande lifvet. Så snart en ung man visade ifver och hade talgåfvor, uppmärksammades han strax af alla bröderna och systrarna som en, hvilkens plikt det var att predika evangelium; man sporde honom, om han icke kunde känna, att han hade en gudomlig kallelse; han blef uppmanad att gifva akt på sina inre rörelser för att komma till klarhet om han icke torde vara en af profetsönerna. Det var mer än en, som mot sitt bättre vetande kände sig som en riktig Jonas, hvilken ville åsidosätta sin plikt och som stod i fara att uppslukas af hvalfisken i form af en eller annan tillskickad olycka. Kike behöfde dock intet af allt detta för att drifva honom till predikoämbetet. Han var en människa med profetiskt temperament — en af det slags människor, som trosföremålet griper med starkare makt än de synliga tingen. Det tillkommande lifvet, sådant det förkunnades af de gamla metodisterna, med all dess glädje och alla dess grufliga plågor, blef för honom den mest substantiella verklighet. Det var honom en ständig källa till förvåning, att folk kunde tro dessa ting teoretiskt och icke låta detta inverka på deras praktik. Om människorna hufvudstupa ginge förtappelsen till mötes och kunde blifva frälsta och

förda in i ett paradis fullt af evig salighet genom predikan, hvilken ädlare gärning kunde då tänkas, än den att frälsa dem? Man må ha hvilken åskådning man vill om det eviga lifvet, så var Kikes mening likväl den riktiga — ingen gärning är så upphöjd som den att hjälpa människor till ett bättre lefverne.

Kike hade läst några metodistiska lefnadsbeskrifningar, som han hade lånat, och endast den ädle Fletchers lefnad motsvarade hans ideal. Metodismen predikade helighet för sina lärjungar. Kike hade redan lärt af fru Wheeler, som var klassledare i Hissawacheebygden, och af metodistliteraturen, att han måste "låta allt ligga på altaret." Han måste vara redo att handla, lida, sätta lifvet till för Herren. Han hörde ofta i förmaningstal de strängaste utsagor af Kristus om att försaka fader och moder och att hata sitt eget lif och sin egen släkt. De flesta människor taga ingen skada af att förstå bildliga uttryck efter bokstafven. Slöhet och självviskhet äro kraftiga motvikter mot fanatism och gå ofta och gälla för sundt förnuft. Kike hade icke några sådana kryckor; han hade lärt att mottaga evangelii ord efter den torra bokstafslydelsen som föreskrifna lagbud, och han var för ärlig för att taga skärpan ifrån dem, för allvarlig till att slappa af i sin lydnad. Han var redan beredd att taga på sig hvarje börda och hålla ut i hvarje pröfning, som skulle blifva honom pålagd såsom prof på hans lydnad. All hans naturliga självfaktning, ömtålighet och ihärdighet fann använd-

ning i hans religiösa lif, och de enfaldiga bröderna pekade på hans förändring såsom på en "skön omvändelse", ett stående under. Det var det verkligen, och så som alla moraliska under hade det frambrakts i samma riktning som individualiteten, icke i strid med den.

Det var en sorglig missräkning för den lilla flocken metodister, att Magruders ansikte var så uppsvullet efter hans utkämpade strid, att det hindrade honom att predika. De hade beräknat ett godt resultat af denna dags arbete, och nu syntes det som djäfvulen nära på skulle afgå med segern. Fru Wheeler rekommenderade lifligt Kike som ställföreträdare, och Magruder skickade i hast bud efter honom. Kike var glad, att predikanten önskade tala med honom personligen. Hans bleka ansikte rodnade af glädje, då han, den spinkige gossen, stod gentemot Guds sändebud.

"Broder Lumsden", sade Magruder, "är du redo att lyda och lida för Kristus?"

"Det vill jag hoppas", sade Kike, som icke riktigt kunde fatta hvad predikanten menade.

"Du ser, hur djäfvulen har haft för afsikt att ödelägga Herrens verk i dag. Mina läppar äro svullna och mina käkar så styfva, att jag knapt kan tala. Är du redo att fullgöra den plikt, Herren vill lägga på dig?"

Kike skälfde från hjässan till fotabjället. Han hade ofta tänkt att hålla sin första predikan i en främmande trakt; han hade också

valt sin text därtill; men att plötsligt uppträda inför sina egna skolkamrater, inför sin moder, inför Brady och, värre än allt annat, inför Morton — det var förskräckligt. Och dock, hade han icke just denna samma morgon afgifvit det högtidliga löftet, att icke vika tillbaka för själfva döden?

"Tror ni, att jag är lämplig till att predika?" sporde han undvikande.

"Det är ingen af oss! Men här komma två eller trehundra människor, som hungra efter lifsens bröd. Herren har mättat dig; nu räcker han dig brödet till att utdela mellan dina vänner och grannar. Vill du af människofruktan låta förleda dig att förneka den välsignade Herre, som har tagit dig upp ur den grufliga kulan och satt dina fötter på den eviga klippan?"

Kike skälfde ett ögonblick och sade sedan: "Jag skall göra allt hvad ni säger, om ni vill bedja för mig."

"Det skall jag, min broder. Tag nu din bibel och gå in i skogen och bed. Herren skall visa dig vägen, om du sätter all din lit till honom."

Predikantens häntydan på lifvets bröd gaf Kike ett ämne, och han samlade snart några få tankar, som han nedskref på omslagsbladet till bibeln i form af ett utkast; men så föll det honom in, att han icke hade ett ord mer att säga om lifvets bröd än det som stod på hans utkast. Ju klarare detta stod för honom, desto större blef hans ångest. Han knäböjde i det bruna löfvet bredvid ett

kullfallet träd, han erinrade Herren om hans löfte att vara med dem, som han hade sändt, och då föll i hans minne ett skriftställe: "Ty det skall blifva eder gifvet i samma stund hvad I skolen tala." Med de äldre metodisternas mysticism tog han det som afgjordt, att stället på öfvernaturligt sätt var honom "ingifvet", och det gjorde honom lugn. Solen stod nu så högt, ett han tyckte att det måtte vara omkring tiden för mötet; han gick därför tillbaka till öfverste Wheelers hus, men förfärades vid den syn, som där mötte hans ögon. Alla nybyggets invånare och många från andra bygder hade kommit tillstädes. Huset, gården, gärdena voro fulla af människor. Kike greps af en häftig frossskakning. Han kände sig icke i stånd till att gå rätt igenom en sådan trängsel. Han tog en omväg och kröp som en förbrytare in genom en bakdörr; ty rampfeber — denna fruktan för människors närvaro — är icke något som kan öfvervinnas af viljan. Känsliga naturer äro alltid utsatta därför, och moraliskt eller fysiskt mod kan icke afvända dem.

En stol hade blifvit framsatt för Kike i husets hufvuddörr, så att han kunde predika för menigheten inne och den mycket större utanför. Magruder satt med ombundet hufvud på en träbänk rätt utanför dörren. Kike smög sig bort och satte sig på den tomma stolen i den öppna dörren med en känsla, som om han trängde sig fram till ett ställe, där han icke hade något att göra. Bröderna

sjöngo som ett slags inledning den psalm som börjar så:

Jag har ett kärt bestyr,
En Gud att gifva pris,
En själ att frälsa, som är dyr,
Och få till paradis.

Magruder såg Kikes fruktan, böjde sig ned till honom och sade: "Om du blir förvirrad, så tala om, hvad du själf erfarit." Denna utväg hade de gamle predikanterna alltid, och den var en säker nyckel till åhörarnes sympati.

Kike genomgick mycket bra de inledande andaktsöfningarna. Han kunde bedja, och under bönen tillslöt han ögonen och anropade med skälfvande hjärta Gud om hjälp. Han hade varit villrådig i valet mellan två eller tre texter, af hvilka hvar och en särskildt kunde begagnas som utgångspunkt för de anmärkningar, han ville framföra; men då han nu stod där, förfärad öfver sin ställning gentemot en sådan mängd åhörare, var det en text, som i synnerhet fäste sig i hans tankar. Han reste sig och läste med darrande stämma:

"Här är en liten gosse, som har fem bjuggbröd och två små fiskar; men hvad förslår det till så många?"

Texten fängslade strax allas uppmärksamhet. Ehuru Magruder icke förmådde tala utan smärta, kunde han dock icke uraktlåta att säga högt med gammal metodistisk frihet: "Må Herren mångfaldiga bröden! Väl-

signa och bryt dem åt mängden!“ ”Amen!“ svarade en gammal broder från en annan bygd, “och Herren hjälpe gossen!” Men Kike kände nog, att den fördel, texten hade gifvit honom, blott skulle blifva af kort varaktighet. Det nya i hans ställning gjorde honom förvirrad. Hans ansikte blossade, hans tankar löpte rundt för honom; han vände ryggen mot åhörarne utanför och talade hastigt till de få vännerna där inne; de gamla bröderna lutade ned hufvudet i händerna och gåfvo sig till att bedja. Hvilket andligt bistånd deras böner än kunde hafva tillfört honom, så gjorde dock deras bedröfliga suckande och hörbara, klagande böner ”Herre hjälp!“ Kike öfvermåttan nedslagen och lät honom ännu tydligare se den afgrund, framför hvilken han stod. Han pröfvade den ena efter den andra af de punkter, han hade antecknat på omslagsbladet i bibeln, men hade just icke mycket att säga om någon af dem. Till slut kunde han icke ens tydligt se åhörarne af ren förvirring — han såg blott oklart en mängd hufvud framför sina ögon. Han stannade tvärt, och Magruder, som väntade, att han nu skulle sätta sig, beslöt att “förmana“ om ock smärtan skulle taga lifvet af honom. Emellertid logo de elaka åt Kikes uppenbara nederlag.

Men Kike hade icke i sinnet att sätta sig. Löjena väckte hans stridslust, och stridslusten återgaf honom hans självbehärskning. Envisa människor börja sin framgång där andra sluta med undergång. Han var färdig

med sin predikan, och den hade räckt jämt sex minuter. Gossens få lifsmedel hade icke blifvit mångfaldigade. Men han kände sig lättad. Då predikan nu *var* slut, behöfde han icke längre bry sig om hvarken att tala på bestämd tid eller att iakttaga en predikants yttre skick.

"Se så", sade han frimodigt, "nu ha'n I allesammans sett, att min predikan icke är en styfver värd. Då David gick ut att slåss, var han så förnuftig, att icke taga på sig Sauls rustning. Jag var sjåpig nog till att pröfva på att gå med broder Magruders. Nu är jag färdig med den. Texten och predikan äro slut. Men jag skämmes icke vid Jesus Kristus. Och innan jag sätter mig ned, vill jag berätta för er, hvad han har gjort för en sådan stackars förtappad syndare som jag."

Kike berättade sin historia rättfram och allvarligt. Framställningen om hans egna synder var på samma gång en bestraffning öfver andras; med darrande stämma och en enfaldig uppriktighet, som var rent af elektriserande, berättade han om sin egen hämdgirighet och om den verkan, Magruders predikan hade gjort på honom. Och då nu hans känslas slussportar voro öppnade, försvann all ängslan, och i dess ställe kände han sig uppeldad af ett riktigt hjältemod. Han kunde hafva trotsat hela världen. Att öfvergå från talet om sitt eget lefverne till andras var lätt. Han riktade hugg till höger och vänster. Det for såsom en susning af förfäran öfver den lättrörda mängden, då han slag

på slag bestraffade hvarje enskilds synder med en grundlighet, som var honom möjlig, emedan han hade känt dem noga i hela sitt lif. Magruder glömde att svara, han lutade sig blott tillbaka och såg förvånad och med öppna ögon och mun på den eldige gossen, hvilkens smittande liflighet var på god väg att uppröra hela mötet. De, som sutto ute på marken, trängde sig långsamt närmare. I ett nu hördes ett ljudeligt stönande från andra sidan af gärdet, där en hade fallit framstupa och nu låg och skrek, som om den eviga förtappelsens portar gapade rakt inför hans ögon. Magruder banade sig väg fram till syndaren och fann, att den som låg och vred sig icke var någon annan än hans motståndare från samma dags morgon — Bill McConkey! Bill hade gömt sin sönderslagna näsa bakom ett träd, men hade blifvit dragen närmare af trollkraften i Kikes högtidliga allvar och dignade nu äntligen under verkningarna af sin egen fruktan. Detta McConkeys ångestfulla utbrott göt olja på elden, och rörelsen utbredde sig till alla delar af åhörarekretsen. Kike gick från man till man och förmanade och tillrättavisade hvar och en särskildt. Brady, som icke brydde sig om att höra en offentlig utläggning öfver sitt lefverne, vaggade åstad, då han såg Kike närma sig; hans moder grät bittert öfver hans förmanande tilltal, och Morton satt stilla på gärdesgården, medan han till hälften rädd, till hälften vred lyssnade till Kikes offentliga redogörelse för hans synder.

Omsider närmade Kike sig sin farbror, ty kapten Lumsden hade kommit dit för att roa sig öfver Mortons utförande af de aftalade spektaklen. Han hörde ett ögonblick på Kikes förmaningar, och motstridiga känslor — oro vid tanken på Guds dom, och vrede öfver Kikes oförskämdhet — kämpade hos honom, men då han skyndade att komma till sin häst, blef han angripen af den besynnerliga närvaffektion, som hade sitt ursprung från dessa religiösa väckelsetider och försvunno med dem. Han fick de häftigaste krampattacker, hvilket förökade hans upphetsning, men därmed blefvo blott skakningarna desto häftigare. Denna närvaffektion var utan tvifvel en naturlig följd af häftig sinnesrörelse; men den tidens människor trodde, att den frambraktes af en eller annan öfvernaturlig kraft, i det några tillskrefvo Gud, andra djäfvulen den; åter andra menade, att den åstadkoms af predikanterna genom användande af ett eller annat hemligt trollmedel. Lumsden måste uthärda de där krampaktiga skakningarna hela vägen hem, och han förbannade metodisterna mera bittert än någonsin.

FEMTONDE KAPITLET.

Mortons flykt.

Det skulle vara svårt att förklara de känslor, hvarmed Morton hade lyssnat till Kikes varma förmaningstal. Förgäfves resonerade han, att man icke behöfde vara metodist och "gå och tjuta och skråla hela landet rundt", för att vara en god människa. Han visste, att Kikes lefverne var bättre än hans eget och att han icke hade kraft nog att bryta med sina vanor och förbindelser, utan att ställa sig i direkt strid med dem. Han fördömde sig själf i sitt stilla sinne, ty han var rädd för Lumsden, och han bannade innerligen Kike, därför att han sagt honom den rättframma sanningen. Men hvar gång han kände en maning till att sluta striden och söka fred med sig själf genom "att dristigt ställa sig på Herrens sida", såsom Kike uttryckte sig, tänkte han på Patty, hvilken i sin aristokratiska stolthet skulle anse ett äktenskap med en metodist för värre än döden.

I förfärlig rädsla för att han skulle blifva så mycket hänförd af sina känslor, att han förifrade sig, störtade han ut från svärmen, skyndade hem, tog ned sin bössa och red bort, blott för att slippa ifrån väckelseröran.

Då han red hemifrån, mötte han kapten Lumsden på dennes skyndsamma flykt från mötet, han ledde sin häst efter sig, emedan de krampaktiga vridningarna af hans kropp icke tilläto honom att rida.

"Hvarför — blå — blå — hvarför blå-ste du icke i din — i — i — i —" men vid detta tag blef krampen så våldsam, att hatten skakade af honom, och den beröfvade honom målet, så att han blott kunde skära tänder och skynda sig hemåt med oregelbundna steg, öfverlämnande åt Morton att mäta höjden af kaptenens förbittring efter de ofrivilliga förvridningarna i hans ansikte.

Morton red likgiltigt framåt utan att bry sig om hvart han tog vägen; han sträfvade blott att dämpa sitt samvetes uppror och att tänka sig in i framtiden, då han kunde hoppas vända tillbaka och vinna Patty trots Lumsdens motstånd. Då mörkret inbröt, befann han sig utanför stadshotellet i Jonesville; han var glad öfver att här träffa politikern Burchard, som han för en tid sedan träffat hos Wilkins' i egenskap af kandidat till ett ämbete.

"Hur mår ni, Morton? Hur står det till?" sade Burchard hjärtligt; emedan han blott hade hört Mortons förnamn, tog han det för att vara hans tillnamn. "Det gläder mig riktigt att träffa er här i byn. Bor ni här på trakten? Jag trodde, att ni var hemma i vårt distrikt och räknade därför på att få er röst."

Att Morton och Burchard sammanträffade en söndagsafton, eller någon afton alls,

det var detsamma som att de skulle hafva ett parti kort, och då Burchard var den duktigaste och just för ögonblicket i stor förlägenhet för mynt, var det åter detsamma som att hela innehållet i Mortons fickor skulle vandra öfver i Barchards, så mycket mer som Morton i sin kamp mot morgonens religiösa väckelse beredvilligt hängaf sig åt spelet. En våldsam religiös väckelse har en skarp motsats — den har sändt mången hufvudstupa i satans våld. Då Morton som en vansinnig hade satt alla pängarna på spel och tappat dem, insatte han sin bössa, därefter sin farfars ur — ett gammalt urverk, som Burchard undersökte med mycken nyfikenhet. Då han hade förlorat det, bortspelade han fickknif, hatt, öfverrock och erbjöd t. o. m. sina stöflar som insats, men dem afslog Burchard. Spelraseriet hade emellertid fått tag i den unge mannen. Han hade ingen svårighet att öfvertala Burchard att taga hans sto som säkerhet för ett hundra dollars, hvilka han nu gaf sig till att spela bort på det enkla sättet att vinna en gång och förlora två gånger.

Då den sista dollarn hade gått, var hans ansikte mycket blekt och lugnt. Han lutade sig tillhaka på stolen och såg såg under tystnad ett eller ett par ögonblick på Burchard.

"Burchard", sade han slutligen, "jag är en plockad gås. Jag vet icke, om jag har något i förståndskistan eller ej; men om ni vill låna mig den bössa, ni har vunnit, medan jag laddar ett skott till afsked, så skall jag

snart komma på det klara med hvad som finnes inne i detta våpiga kokosnötskal."

Burchard var icke utan sina goda sidor, och han blef förskräckt. "Nå, Morton, gå nu icke och blif förtviflad. Ni har icke lyckan med er, men det kan bli bättre en annan gång. Här är er hatt och er öfverrock, dem må ni så gärna behålla. Jag har så många gånger varit alldeles utblottad, men jag har dock alltid funnit någon utväg. Jag skall betala er räkning här i morgon bittida. Upphör nu att tänka på något förtvifladt. Det finnes mycket att lefva för ännu. Ni krossar kanske hjärtat på ett eller annat flickebarn, om ni tar lifvet af er."

Detta utfall sårade Morton känbart; men det var Burchards fasta beslut att få honom bort från självmordstankarna.

"Se-så, gamle fyr. Ni är upphettad. Gå ut i luften. Då ni kom hit, såg ni ut som om det var något i olag för er. Jag kan tänka mig, att det är något i vägen hemma. Om det så är" - Burchard betänkte sig litet — "om det är något i vägen hemma, så kan jag föra er på spår efter några fyrar, för hvilka det också har varit något i vägen. De hjälpa hvarandra. Naturligtvis har jag icke något att beställa med dem; men de skulle bli mycket glada öfver att få fatt i en fyr, som är en god skytt och icke är rädd."

För ett ögonblick tycktes till och med fogelfriheten tilldragande för Morton, så helt och hållet hade hoppet dött ut i hans hjärta.

Men blott för ett ögonblick — då ryste hans sedliga natur tillbaka.

"Nej, jag vill då hällre skjuta mig själf än skjuta andra. Den vägen kan jag icke gå, Burchard."

"Nej, naturligtvis", sade Burchard med ett tvunget leende. "Det visste jag ju nog; jag ville bara vända edra tankar bort från kulor och från allt sådant. Men hör nu, Morton —"

"Mitt namn är icke Morton. Mitt tillnamn är Goodwin — Morton Goodwin." Denna rättelse framfördes så, som man alltid gör, när man fäster sig vid småsaker, emedan man söker att afgöra ett viktigt spörjsmål.

"Morton Goodwin?" sade Burchard och såg skarpt på honom, medan de två stodo midt emot hvarandra i månskenet. Sedan han tegat ett ögonblick, tillfogade han: "Jag hade en gång en god vän vid namn Lew Goodwin. En ganska hård nagel var han, men god af sig. Han blef ihjälslagen vid ett slagmål i Pittsburg."

"Det var min bror", sade Morton.

"Er bror? Hvad! Det menar ni då väl icke! Låt oss se; han berättade mig en gång, att hans far hette Moses — nej, Job. Ja, så var det — Job. Heter er far så?"

"Ja."

"Jag kan tänka, att de gamla tagit sig Lews öde nära. Det tog väl lifvet af dem, eller hur?"

"Nej."

"Äro de båda två i lifvet ännu?"

”Ja.”

“Och nu vill ni taga lifvet af dem båda två genom att begå självmord. Ni skulle tänka litet mera på er mor —“

“Håll mun“, sade Morton, och vände sig rasande mot Barchard; han såg plötsligt som i en syn det kval, hans mor skulle lida.

“A, blif nu icke tokig. Jag tror, att jag skall låta er få er häst och bössa tillbaka, men ni får gifva mig en förskrifning på dem, så att jag kan vara säker på, att ni icke spelar bort dem igen till en annan. Ni skall på ert hedersord inlösa dem om ett halft år med hundratjugufem dollars. Så mycket vill jag göra för min gamle vän Lew Goodwins skull; han har hjälpt mig i mången knipa och var likväl en godhjärtat kamrat i alla fall.“

Morton tog emot detta erbjudande, och Burchard lämnade gästgifvarestället. Då det nu var öfver midnatt, gick Morton icke i säng. Klockan 2 gaf han Dolly foder, och innan daggryningen red han ut från byn, men icke hemåt. Att han hade spelat och tappat skulle hastigt omtalas hemma och hos kapten Lumsdens, och därtill skulle Kike förfölja honom värre än någonsin. Han red ut från byn i en riktning, motsatt den, han skulle ha följt, om han hade velat vända tillbaka till Hissawachee, och han visste blott, att den var motsatt. Han ville försöka det, som så många andra förgäfves hade pröfvat på, nämligen att löpa bort från sig själf. Men hvarken den kvickaste arab eller det snabba-

ste iltåg har ännu gjort det möjligt för någon att lämna ett obehaglig 'Jag' bakom sig. Den vise vet bättre — han vänder sig om och möter det ansikte mot ansikte.

Framåt middagen närmade sig Morton, som följt ett otydligt och i krökar gående spår, som han icke kände till, ett lågt bjälkhus med hjorthorn öfver dörren, ett tecken till, att hyddan var helgad åt gästvänliga syften — ett ställe, där de främmande kunde få en smula föda, en hviloplats på golfvet och öfverflöd af whisky. Ett dussin hästar stodo bundna utanför vid några träd, och Goodwin steg af och gick in af ren nyfikenhet. Stället var visserligen icke mycket tilldragande. Värden såg på den inträdande med en slyngelaktig blick under lugg, gästerna därinne hade allesammans svart skägg, och Morton hade snart orsak misstänka, att dessa skägg icke voro äkta. Han själf blef föremål för många obehagligt forskande blickar, och dock kunde han knappast hålla sig från ett småleende vid tanken på hur besviken en röfvare skulle blifva, om han försökte plundra honom i hans närvarande pänningslösa tillstånd. Det allra värsta, som kunde hända honom, var att mista Dolly och bössan. Snart blef han underkunnig om, att detta ställe måtte vara "Brewers hål", ett tillflyktsställe för Micajah Harps bekanta röfvarband, ett ställe, dit blott få hederliga män någonsin vågade sig.

En af männen gick hastigt bort till fönstret, satte upp foten på den låga karmen,

tog fram ett stycke krita och drog ett streck från tån till det öfversta på sin ena stöfvel.*) Flere af de andra följde hans exempel, och af hänsynslöshet och lust till äfventyr tog Morton kritan och märkte sin högra stöfvel på samma sätt.

"Vill du dricka något?" frågade mannen, som först kritat sin stöfvel.

Goodwin tog emot inbjudningen, och då de stodo tätt vid hvarandra, kunde Morton tydligt urskilja, att han supbroders skägg var falskt. Plötsligt fästade den andre sina ögon på Goodwin och frågade i en likgiltig ton: "Skära eller bära?"

"Bära", svarade Morton utan att känna betydelsen af detta tjufspråk, men han befann sig nu en gång i omständigheter, hvarur han icke kunde frigöra sig, utan han måste följa med strömmen. Få minuter därefter stacks honom i händerna en pung, som syntes innehålla flere hundra dollars, och då Morton icke visste, hvad han skulle göra med den, ansåg han det vara bäst att taga den med sig. Han steg till häst och red bort i en riktning, motsatt den, han hade kommit. Han hade icke hunnit mer än tre engelska mil, förrän han mötte Burchard.

---

*) I det jag berättar detta, omnämner jag blott traditionen sådan som den ännu berättas där i trakten. Det tyckes icke vara något klokt förfaringssätt för att känna medlemmarna af ett hemligt band, att krita stöflarna; men jag anser ej häller dem, som slå sig på röfvarhandtverket, vara synnerligen kloka.

"Hvad, är det ni, Burchard, hur har ni kommit hit?"

"Åh, jag har tagit en genväg."

Burchard sade icke, att han hade färdats under natten för att undgå att bli sedd.

"Håhå, Goodwin!" ropade Burchard. "Ni har fått krita på er stöfvel! Jag hoppas då, att ni icke har slutit er till —"

"Nej, jag skall säga er, hur det gick till, Burchard. Jag träffade den största hop förklädda mördare, ni någonsin kan tänka er, där borta i det lilla hålet bakom oss. Det är icke värdt, ni går dit, om ni icke önskar att blifva af med alla de pängar, ni vann i natt. Jag såg, att de kritade sina stöflar, och så kritade jag äfven mina för att se, hvad som skulle komma däraf. Och här är det, det kom sig däraf." Med dessa ord framvisade Morton pänningpåsen. "Nå", fortfor han, "om jag kunde finna rätta ägaren till dessa pängar, skulle jag gifva honom dem; men han ligger väl begrafven i en eller annan grop utan likkista och grafsten. Nu kan ni få det, ni har till godo; rästen förer jag till Vincennes eller något annat ställe och begagnar dem som mina. Hvad jag hittar, det är mitt, vet ni nog."

Burchard såg mörkt på honom ett ögonblick. "Se nu här, Morton — Goodwin menar jag. Ni mister ert hufvud, om ni gör sådana narrstreck med krita. Om ni icke lämnar dessa pänningar till den förste, som begär dem, så är ni dödens. Det där folket låter icke rätt länge hålla sig för narrar: De

komma efter er. Det är nu icke annat att göra än att hålla pängarna i ordning och lämna dem till den första, som kräfver dem, och prisa ni er lycklig, om han icke därförinnan skjuter er. Jag skall ett stycke ned åt denna väg. Jag skall bort och språka med gamle Brewer. Han har ett stort politiskt inflytande. Farväl.“

Morton red oroligt framåt, tills han två mil längre bort kom till ett ställe, där ett annat spår mötte det, som han följde. Här stod en man med ett väldigt skägg, ett täcke öfver skuldrorna med hål i till armarne, ett bälte med pistoler och knifvar och en vargskinnsmössa. Den främmande trädde fram till honom, sträckte fram handen och sade icke något. Morton var blott alltför glad att få lämna pängarne, och han lät Dolly sträcka i väg efter bästa förmåga, på det han så hastigt som möjligt kunde komma ut ur detta “Skär- eller Bär“-förbunds område. Han kunde icke låta vara att spekulera öfver, hur Burchard synbarligen kunde känna dem så väl. Han var icke mycket glad vid den tanken, att Burchards handlingssätt mot honom hade förpliktat honom till att stödja denne herres politiska syften, när han hade tillfälle därtill. Detta vänskapliga förhållande till tjufvar var just icke trefligt. Han ville sätta synnerligen stort värde på sin kandidat, men ett oblidt öde tycktes draga alla hans höga mål ned i smutsen. Det var likasom en af de gamla sagor, han hade hört sin mor förtälja, om människor, som hade börjat in-

låta sig i små öfverenskommelser med djäfvulen och därefter plötsligt funnit sig intrasslade i svåra förvecklingar på alla sidor.

SEXTONDE KAPITLET.

Kort process.

Men Morton hade icke tid till att sysselsätta sig med småaktiga skrupler. Bröd och kött äro af större betydelse för en frisk människa än samvetet. Han hade inga pänningar. Han kunde hafva aflägsnat sig från spåret för att jaga; det var också det, han hade tänkt på, då han bröt upp, men ju längre han red, desto mer hågad hade han blifvit att komma bort från sig själf. Han var nu hela 60 eller 70 engelska mil från hemmet, men han kunde icke besluta sig att stanna för att sysselsätta sig med jakt. Vid fyratiden på eftermiddagen låg Mustoga-dalen framför honom, och Morton fortfor likväl att utan mål rida vidare. Omsider återkommo hans sedvanliga tankar på det, som han var skyldig sin mor, och han började bli villrådig huruvida han skulle fortsätta. När det kom till stycket, tycktes hans flykt dåraktig. Patty behöfde icke vara förlorad ännu, och, med afseende

på Kikes väckelse, icke behöfde han underkasta sig sådant, för så vidt han icke fann det för godt?

I denna pinsamma ovisshet beslöt han att stanna och begära skydd för natten vid vadstället öfver floden. Han var så mycket mer böjd därtill, som Dolly, som hade sprungit styft hela dagen utan foder, började visa omisskänliga tecken på trötthet, och det nu började snöa. Han ville gifva henne en natts hvila och så måhända ta vägen tillbaka till Hissawachee eller färdas ut i vildmarken och jaga.

"Hallå här i huset!" ropade han. "Hallå!"

En lång, ranglig man i grå vadmalskläder öppnade dörren och svarade med ett "hallå!"

"Kan jag få lof att bli här i natt?"

"Nej, det tror jag icke, främling. Här är fullt hus i afton. Men ni kunde kanske få plats en mil längre upp; där kunde ni slå er till ro i natt. Här kunna vi på intet sätt ha er."

"Min häst är förskräckligt trött, och jag kan ligga hvar som hälst", sade Morton bevekande.

"Hon ser sannerligen liksom något medtagen ut, ja så, minsann, gör hon så! Hvar har ni fått henne ifrån?"

"Jag har själf uppfödt henne."

"Hvar då?"

"I Hissawachee."

"Nej — nej då! Hur långt har ni ridit på henne i dag?"

”Från Jonesville.”

”Femtio styfva mil och på uppblött väg! Det är eljes ett vackert kreatur det här! Mycket bra ben. Hon är knubbig! Och det är er egen, säger ni?”

“Åh, icke just min egen. Det vill säga —” Morton stannade.

”Främling”, sade nybyggaren, “ni kan på inga vilkor få lof att sätta henne här i stallet. Jag tog emot en af er för en månad sedan, och han red bort med mitt röda sto midt i natten. Jag skall borra ett hål igenom honom, om jag någonsin får syn på honom.” Mannen hade försvunnit in i huset innan Morton hann svara.

Att vara ute i snöväder utan att kunna få tak öfver hufvudet, var obehagligt, att blifva nekad logis och anses för en hästtjuf, var dock den beskaste dryck för Morton. Han vände långsamt hästens hufvud mot floden. Där fans ingen färja, och strömmen hade så svällt upp, att han nödvändigt måste låta Dolly simma öfver.

Han drog till bukgjorden hårdare och klappade vänligt Dolly med en känsla, som om hon var den enda vän, han hade kvar. “Ja, Dolly“, sade han, “det är nog mycket hårdt, att du skall simma en sådan dag; men det hjälper icke. Drunkna vi, så följas vi åt.“

Den trötta Dolly lade sitt hufvud upp till hans kind med stum tillit.

Genom den branta backen på den motsatta sidan hade en väg blifvit gräfd, så att de resande kunde rida ned till kanten af vatt-

net. Unge Goodwin visste, att han måste landa på detta ställe och red ut i vattnet så långt upp i floden, som han kunde finna ett lämpligt ställe. I det han därpå höll hästens hufvud i vädret, började han sätta öfver. Dolly simmade tappert nog, tills hon nådde midten af strömmen; men då hon nu märkte, att hennes kraft nästan var uttömd efter den långa färden och af sin herres börda, nekade hon att styras af honom och vände sitt hufvud rakt mot vägen, där den enda landningsplatsen erbjöd sig. Den starka vilda strömmen förde häst och ryttare med sig; men Dolly kämpade ännu tappert och nådde omsider land rakt nedanför vägen. Morton tog fatt i buskarna öfver sitt hufvud, äggade Dolly till större ansträngningar, och det lydiga djuret uppbjöd rästen af sin ovanliga styrka och nådde lyckligt vägen. Då steg den unge mannen af och klappade Dolly, och i det han såg tillbaka på vattnet, undrade han, att han hade velat kämpa så mycket för att bevara ett lif, som han icke förmådde inrätta ordentligt och som blott lofvade honom elände och bedröfvelse.

Det snöade nu tätt, och Morton dref sitt trötta sto framåt ännu en mil. Åter präjade han ett hus. Denna gång blef han bjuden välkommen af en gammal kvinna, som till svar på hans fråga sade, att han gärna kunde sätta in hästen i stallet. Hon tog annars icke gärna mot resande, men det var ju ett alltför grufligt väder för någon lefvande människa att vara ute om natten. Hennes son

Jake skulle snart komma in, och hon trodde icke, att han ville mota ut någon i en sådan natt. Det var godt tio mil till närmaste hus.

Morton skyndade sig att sätta Dolly in i stallet, gifva henne foder och taga plats vid elden.

I detsamma kom sonen in.

”Hur står det till, främling?” sporde den unge mannen med en misstänksam blick på Morton. “Är det ert sto, hon ute i stallet?“

”Ja-a“, svarade Morton långsamt, oviss om han kunde kalla Dolly sin, eftersom hon var bortförskrifven till Burchard.

“Hvarifrån kommer ni?”

“Från Hissawachee.”

“Hvart skall ni hän?“

“Det vet jag icke riktigt.“

“Nej, hör nu gode herre! Jag må väl säga, att det är en alltför fin häst för en sådan, som icke kan säga, hvart han skall, om det så skulle gälla hans lif. Vi hysa icke sådant folk, som rider på fina hästar och icke kan gifva ordentligt och klart besked om sig själfva. Jag vill nu be er, att ni lägger sakerna på er häst igen och packar er i väg. Vi kunde komma i förtretligheter genom att hysa er.“

”Ni vill väl icke jaga mig ut i ett sådant mörker, när jag redan har ridit femtio mil i dag?“ sade Morton.

“Hvad säger ni — har ni ridit femtio mil i dag? För hästens skull, kan jag tänka. Nej, främling, jag har icke mer än ett ord att säga er, och det är detta: packa er i väg.

Packa er i väg strax! Förfoga er bort från det här stället. Det är allt. Packa er af bara!"

Den unge mannen syntes böjd för att öka vikten af sitt befallande maktspråk med ännu flere ord, då han såg, hur litet hugad Morton var att lämna sin varma plats vid spiseln. "Packa er af, säger jag! Jag är icke rädd för någon af ert band. Det är allt hvad jag har att säga."

"Ah, sade Morton, "jag har också blott ett ord att säga — jag *vill* icke. Ni har ingen rätt till att om natten kasta en främling ut i ett sådant väder."

"Nå ja, så skall jag nog anmäla er för 'reggilatörerna'."

"Ja, gör det", svarade Morton och flyttade sig närmare elden.

Den unge mannen rätade på sig och såg förvånad på Morton, mer och mer öfverbevisad om, att blott en stråtröfvare kunde drista sig så långt, och mindre och mindre böjd för att försöka bruka makt, eftersom han blef mer och mer viss i sin sak med hänsyn till Mortons farlighet. Goodwin roade det icke litet; hans gamla lust att skämta vaknade hos honom, då han såg, hur den unge mannens mod föll.

"Om ni tror, att jag är en af Micajah Harps band, hvarför tar ni er icke litet i akt för, hur ni behandlar mig? Bandet kunde ju vålla er förtret. Tag fram någon mat. Jag har icke fått något sedan i går afton och är färdig att dö af svält."

"Mor", sade den unge mannen, "sätt något

fram till honom. Han har tagit in med våld i huset, och det kunna vi icke hjälpa."

Morton hade icke ätit något på tjugufyra timmar, och hans glädje öfver att han lyckats med sin djärfhet, och den behagliga njutningen af att få mat ofvanpå den långa fastan, återgaf honom hans goda lynne.

Då han nästa morgon vaknade i sin simpla säng uppe på loftet, hörde han, att det var människor samlade i rummet nedanför, och han kunde höra, att de talade om honom. Han klädde på sig raskt och gick ned. Det första han lade märke till, var, att den nybyggare, som hade nekat honom logis aftonen förut, bildade gruppens medelpunkt; det nästa, att de hade lagt beslag på hans bössa. Samma nybyggare hade väckt "reggilatörerna", och de hade satt öfver ån i en pråm några mil längre ned och gått längs strömmen, fast beslutna att fånga den unge hästtjufven. Det är ett besynnerligt erkännande af hästens värde, att ibland barbariska eller halfciviliserade folk hästtjufnad räknas för en skändligare förbrytelse än dråp. I ett sådant samhälle anses det att stjäla en häst för det gröfsta tjufveri — det är att beröfva en människa trappsteget till civilisationen.

Men till dylika filosofiska spekulationer som den sista hade Morton ingen tid. Han var i händerna på en förbittrad hop, af hvilken några hade mistat hästar och andra ägodelar under Micajah Harps beryktade bands plundringar, och där alla voro lifvade för att kräfva det förlorade af denna tarfligt klädda

unga man, hvilken red en häst, som var mycket för god för honom.

Morton fördes tre engelska mil ned åt floden till ett bjälkhus, en offentlig krog, där det passade att fälla domaren Lynchs utslag och där dessutom de, som blefvo utmattade genom sitt ihärdiga arbete i den offentliga rättvisans tjänst, kunde få behöriga förfriskningar i form af whisky och tobak. Det hölls icke något förhör efter laga former. Vitnesförklaringen afgafs i en osammanhängande och tillfällig form; juryn bestod af hela svärmen, och hvad kväkarne kalla församlingens mening, slöt man sig till af hvad folket ropade. Emedan nybyggarne uppvuxit i indiankrigen och från början måst sakna domstolar eller rättsliga former, hade de kommit till den tron, att deras eget summariska tillvägagångssätt gentemot fredens och ordningens fiender stod långt öfver sakförarnes och domarnes vidlyftiga metod.

Hvad Morton angick, så var ju intet klarare än att han måste vara en af bandet. Nybyggaren, som hade nekat honom logis, talade först:

"Sen I", började han; "jag kunde ju se med ett halft öga, att hästen icke var fyrens egen. Han såg likasom något lurfvig ut. Nå, jag gaf honom ju några frågor, och jag tror nog, jag förstår det bättre än någon annan i vårt skogsdistrikt. Jag spordə honom, hvar han var ifrån, och det undslapp honom då, att han hade ridit öfver femtio mil, och jag fortfor att prata mycket och berömma

hans häst, tills jag fick honom att försäga sig, och så, innan han visste något af, hade jag fångat honom. Jag sporde honom bara, om hästen var hans, och så jamade han och jamade han och sade: "Åh, icke just min egen", och så bad jag honom ge sig i väg."

"Sade han, att öket just icke var hans?" afbröt den unge man, hvilkens ovilliga gästfrihet Morton hade njutit.

"Ja."

"Nå, då har han ljugit den ena eller andra gången, det är både visst och sant. Till mig sade han, att han var det. Och då jag så frågade honom hvart han skulle hän, sade han, att det visste han icke. Så fick jag ju anledning att misstänka honom och sade, att han skulle sticka af, men han ville icke. Så skulle jag just ta min bössa och skjuta honom en kula genom hufvudet, men mor, hon blef rädd och sade, att jag skulle låta vara, och så tyckte jag också att det var bäst att låta honom vara, ty jag trodde nog, att någon af er kanske kom öfver och snappade honom eller att det kanske kunde komma en eller annan och fråga efter det här öket. Så flög han upp och sade till den gamla, att därest hon icke gaf honom något att äta, så skulle hon få af Micajah Harps band. Han sade, att han var medlem af bandet, och han sade, att han icke hade fått något att äta sedan i förrgår afton, och att han hade ridit i tjugufyra timmar."

"Jag sade icke —" började Morton.

"Håll mun, tills jag är färdig. Kan ni

icke vara ordentlig? Jag sade honom ju, att jag icke brydde mig så mycket som en pris snus om hela hans band och Micajah Harp till på köpet, men den gamla hade liksom blifvit något rädd för att hon hade fått en riktig hästtjuf i huset, och så gaf hon honom något att äta, och I kunnen väl förstå, att han högg i sig!“

Den unge pojken hade upprepat denna berättelse redan ett halft tjog gånger, sedan de lämnade hans hem med fången; men han kunde icke blifva trött af den. Morton försvarade sig så godt han kunde och bad dem sända bud till Hissawachee och spörja, men svärmen trodde, att detta var en list, och att Micajah Harp och hans band skulle komma öfver dem, om de uppskjöto hans afrättning.

Pöbeldomstolen röstade som en man för hängning. I ropet: “Kom, folk, och låt oss hänga upp honom!“ instämde man flere gånger, och man gjorde min af att kasta sig öfver honom, men kom aldrig längre än till det inledande stadiet, af den goda grund, att ehuru många voro hågade att få honom hängd, ingen dock var riktigt dristig till att lägga repet om hans hals. Å ena sidan fruktade de lagen, och å den andra sidan ryste de vid tanken på Micajah Harp och hans banditers hämd. Den belägenhet, i hvilken folkhopen befann sig, var mycket invecklad; men dessa utöfvare af improviserad rättvisa tröstade sig med att hviska till hvarandra, att det var bäst att vänta tills det blef mörkt.

Den unge mannen, som så ifrigt försäkrat, att "han icke var rädd för hela bandet och Micajah Harp på köpet", började vid middagstiden komma på den tanken, att han nog gjorde bäst i att gå hem — den gamla kunde ju gå och blifva förskräckt. Hon var grufligt rädd af sig och kunde ju gå och få slag.

De tråkiga väntetimmarna förgingo. Hur villigt än Morton i ett ögonblicks förtviflan kunde ha begått själfmord, såg lifvet dock nu mycket tilldragande ut, då dess varaktighet mättes af den nedgående solen. Och hur kan icke utsikten till den vissa döden skärpa samvetet! Under dessa timmar ljöd Kikes röst oupphörligt i hans minne såsom den gång, då han tillrättavisade honom för hans skamlösa lefverne. Han såg, hur förfeladt hans lif hade blifvit; han längtade efter en utsikt att kunna försöka lefva det om igen. Men om det icke skulle komma hjälp från ett eller annat oväntadt håll, insåg han, att hans pröfvotid var slut.

Det är ju icke omöjligt, att folkhopen genom att vänta kunde ha blifvit så modlös, att man hade låtit Morton gå eller åtminstone öfverlämnat honom till myndigheterna, om icke samtidigt Mellen, den stränge och ogrammatikaliske metodistprästen, som Morton så hade skämtat med i Wilkins' nybygge, hade ridit förbi. Då han skulle predika på femtioåtta predikoplatser under loppet af en månad, förde han ett rätt nomadlikt lif och var nu skyndsamt på väg till en predikosta-

tion där i närheten. En af hopen, som såg Mellen, föreslog, att Morton skulle få tillåtelse att tala med prästen och blifva "beredd", innan han dog. Några af de andra gjorde invändningar. Det kunde — som de velat svära på — icke vara för svårt för en hästtjuf i den andra världen. De hängde icke folk för att sända dem till himmelriket, utan till ett annat ställe.

Mellen blef emellertid tillkallad, och han igenkände strax Morton såsom den ogudaktige man, som hade hånat honom och förstört gudstjänsten. Han förmanade honom att ångra sig och säga, hvem som var hästens ägare, och att söka sin frälsare, som ändock var redo att förlåta den ångrande röfvaren på korset. Förgäfves betygade Morton sin oskuld. Mellen sade honom, att han icke kunde rädda hans lif, fastän han rådde hopen att utlämna honom till borgmästaren. Mellens nu tillkomna vitnesbörd om Mortons dåliga karaktär hade beröfvat honom den sista utsikten att blifva utlämnad till rätten. Så snart Mellen gick sin väg, började förberedelserna till hans hängning vid mörkrets inbrott att antaga en bestämd form, och ett rep blef slaget öfver en gren rätt inför den dödsdömdes ögon.

På hvarje af de femtioåtta ställen, där Mellen sedan predikade på sin nästa rundresa, begagnade han med god verkan historien om denne förhärdade unga människa, som hade börjat såsom en bespottare och sorgligt nog slutade såsom en ångerlös tjuf.

Morton satt i en slags dvala och såg på, under det solen sjönk ned mot horisonten. Han hörde böbelsvärmens råa röster omkring sig. Men han tänkte på Patty och sin moder.

Medan hopen sålunda väntade på mörkret och Morton på döden, kom det en äldre man förbi på vägen. Han var nästan utom synhåll, innan Morton kom till sig så mycket, att han märkte honom. Just då han försvunnit, slog det Goodwin, att det måtte ha varit Donaldson, den gamle presbyterianske prästen, hvilkens predikningar han så ofta hade hört i det skotska nybygget. Var det tanken på hemmet och hans mor, som hade fört Donaldson i hans tankar? I alla fall var till och med det svagaste hopp nog värdt att hålla sig till i en så förtviflad stund.

"Kalla honom tillbaka!" ropade Morton. "Är det icke någon, som vill kalla den gamle mannen tillbaka? Han känner mig."

Ingen var böjd för att tjäna missdådaren. Anförarne sände hvarandra betydelsefulla ögonkast och vredo på axlarne.

"Därest I icke kallen honom tillbaka, gören I er till en flock mördare!" ropade Goodwin förtviflad.

SJUTTONDE KAPITLET.

Befrielse.

Pastor Donaldson var på resa ned till Cincinnati — då för tiden en blomstrande småstad på ett par tusen människor — för att öfvervara presbyteriets möte och manligt strida mot några af sina bröders syndfulla slapphet i afseende å deras förhållande gentemot väckelserna. I det ögonblick, han passerade krogen, där Morton satt dömd till döden, var han ifrigt upptagen med att göra utkast till ett tal, genom hvilket han hade i sinnet att splittra sönder de falska lärdomarne och för alltid tillintetgöra den begynnande fanatismen. Hans stora, kantiga hufvud hade sjunkit ned mot hans bröst, och han märkte blott att omkring krogen var samlad en svärm ogudaktiga och stojande människor. Han hade ingen tid att vidare lägga märke till något, ty Sions öde tycktes bero på vikten af det tal, som han hade för afsikt att hålla i Cincinnati. Han var nästan ur synhåll, då Morton först fick blicken på honom; och då den unge mannen — när ingen ville gå efter honom — af alla krafter ropade hans namn, hörde Donaldson det icke eller tänkte i allt

fall icke ett ögonblick på, att någon i denna människosvärm kunde ropa hans namn.

Mortons enträgna böner rörde omsider en af hopen.

"Nå, det är det samma", sade han, "jag skall kalla honom tillbaka. Det låter ju alldeles som om han ljuger, och jag tror hvarken han känner den gamle, eller att den gamle känner honom. Det är antagligast, att han bara ställer sig så för att hålla oss för narrar; men det kan ju inte göra någon skada att kalla honom tillbaka." Med dessa ord besteg han sin magra häst och red bort efter Donaldson.

"Hallå, främling! Hör, ni där! Åhoj, hallåh! ni gamle man på hästen!"

Med dessa höfliga uttryck afbröt sändebudet den vördige Donaldsons teologiska betraktelser.

"Nå, hvad är det?" frågade prästen och vände sig litet förtretat om mot sändebudet, ungefär såsom en, som blir väckt och alls icke finner behag däri.

"Det är en fyr här bakom, som vi ha tagit som hästtjuf, och vi ha nu i tre kvart beslutat att hänga honom; men han säger, att han känner er, och om ni kan göra honom något godt, så hoppas jag, att ni skall göra det; ty jag kan icke lida att se på, att någon blir hängd, det är både visst och sant."

"En hästtjuf säger, att han känner mig?" sade prästen, utan att ännu riktigt fatta situationen. »Verkligen? Jag har mycket brådtom. Hvad önskar han? Han vill förmodligen,

att jag skall bedja med honom. Nå, det är aldrig för sent. Gud utväljer oss af nåd, och ofta tycks han uppsöka de stora syndarne, för att han därigenom skall kunna göra sin nåd ännu mera uppenbar och förvärfva sig ett stort namn. Jag skall komma och tala med honom."

Med dessa ord red Donaldson tillbaka till krogen, bemödande sig att föra sina tankar ut ur det teologiska spår, hvari de hela dagen hade löpt, för att kunna finna några ord, passande för en illgärningsman; men då han stod framför den unga människan, studsade han tillbaka af öfverraskning.

"Hvad? Morton Goodwin! Har ni slagit er på att stjäla hästar? Jag skulle dock ha trott, att er brors olyckliga vädjobana, som så hastigt blef afbruten genom Guds rättfärdighet, skulle ha varit er en varning. Min käre unge man, hur kunde ni dock bringa så mycken skam och vanära öfver er fa —"

Innan Donaldson hade hunnit så långt, gick det ett mummel af öfverraskning genom mängden. De trodde, att fångens eget vitnesbörd hade vändt sig emot honom, och att den andliga till hälften godkände det berättigade i det våldsdåd, de tänkte på att utöfva. Då Morton märkte detta, afbröt han prästen med otålighet och ropade:

"Ja, men tig då, Donaldson; ni har dömt mig alltför hastigt. Detta folk tänker hänga mig utan något som hälst vitnesbörd, undantagande att jag red en god häst. Nu vill

jag gärna, att ni skall säga dem hvems den där hästen är.“

Donaldson såg på hästen och försäkrade folkhopen, att han hade sett denne unge man rida samma unghäst för öfver ett år sedan, och att, om de förde sak emot honom för att ha stulit detta ök, handlade de mycket oförsvarligt.

“Hvarför kunde han icke säga oss, hvems ök det var och hvart han skulle taga vägen?” frågade mannen från den andra sidan af floden.

“Det vet jag icke. Hur har ni kommit hit, Morton?”

“Jo, jag skall berätta er historien hel och hållen. Jag spelade i söndags afton —“

”Och öfverträdde två bud på en gång”, afbröt prästen.

“Ja, det vet jag, och jag tappade allt, hvad jag hade — häst och bössa och allt — jag var liksom rent förstörd. Jag tappade hundra dollars mer än jag hade, och jag gaf honom, jag spelade med, en förskrifning på min häst och min bössa. Så gaf han mig lof att resa, hvart jag ville, och behålla dem ett halft år, och jag skämdes att bege mig hem. Så red jag bort som en galning och hoppades finna ett ställe, där jag kunde tjäna pängarna igen till att lösa min häst med. Därför var det, jag icke gaf något tydligt svar på, hvems hästen var och hvart jag skulle hän.“

“Nå, kära vänner, jag tycker det är klart, att I få’n låta den unge mannen gå. I kunnen tacka Gud, att han i sin misskund-

samhet bevarade er från att utgjuta oskyldigt blod. Han är sannerligen en mycket hederlig man och besöker ofta kyrkan med sin moder. Det gör mig blott ondt, att han har fått några dåliga vanor."

"Jag är mycket glad öfver att slippa från ett förhatligt stycke arbete", sade en af de tillstädesvarande, och då de öfriga icke gjorde några invändningar, skar han af repet, hvarmed Mortons armar voro bundna, och lät honom gå. Värden hade satt in Dolly i stallet och gifvet henne foder, i hopp om, att hon vid ett eller annat tillfälle skulle falla i hans händer. Mannen från den andra sidan af ån hade tagit hans bössa som sin del, "i betraktande af den olägenhet, han hade haft." Hästen och bössan blefvo nu ogärna utlämnade, och skaran fick brådtom att komma åstad, i det de alla som en man plötsligt tänkte på ett eller annat, som ögonblickligen skulle uträttas. Om en liten stund satt Morton på sin häst och lyssnade till några mycket allvarliga ord af prästen om det syndiga i att spela och bryta sabbaten; men Donaldson, som hade hört om metodiströrelsen i Hissawachee-bygden, öfvergick därpå lätt till att tala därom och bad enträget Morton att icke hafva något som hälst att göra med denna svampreligion, som växte upp på en natt och vissnade igen på en dag. Den gamle mannen levererade verkligen för Morton största delen af det tal om det onda i den religiösa väckelsen, på hvilket han hade förberedt sig i anledning af presbyterimötet. Därpå

tryckte han hans hand, tog det löftet af honom, att han skulle taga raka vägen hem, och skildes därpå från den unge mannen med några passande ord om Guds nåd, som hade räddat honom från en ynklig död. Hur det nu kunde vara, så gick det därefter slätt icke så ledigt med hans tal. Var det måhända dock icke, när allt kom omkring, bättre, om denne unge man blefve dragen in i den metodistiska väckelsens malström, än om han blefve en spelare? Dock, sen prästen hade betänkt sig en stund, hjälpte hans logik honom lyckligt och väl ut ur denna kvicksand, i det han kom till den förnuftiga slutsatsen, att religiös väckelse blott kan sluta med andligt högmod och pelagianism, och att den, som lät fånga sig däri, lika så säkert blef förtappad som en spelare eller en tjuf.

Medan Donaldson anställer sina religiösa betraktelser, har Morton satt öfver ån på ett bättre ställe än föregående afton och rider nu raskt hemåt; och allt efter som han aflägsnar sig från skådeplatsen för den nyss öfverståndna faran och närmar sig hemmet, blir hans ställning mer och mer pinsam. Blott han kunde vara säker på sig själf i framtiden, skulle det finnas något hopp. Men för en så energisk natur som hans är det blott möjligt att handla snörrätt och af fullt hjärta.

Morton hade blifvit tillrådd att på återvägen följa ett spår, som förde honom hemåt på en mycket kortare väg än den, på hvilken han hade kommit. Då han hade ridit tjugo engelska mil, kom han just vid solens

nedgång till ett nybygge. Tillfälligtvis var i det hus, där han fann en gästfri aftonmåltid och natthärbärge, redan utlyst en metodistpredikan samma afton. Efter aftonmåltiden ställdes upp längs väggarna halmstolar och grofva bänkar, och mellanrummet lämnades öppet till att fyllas med de stolar, som vänligt sinnade grannar ville medföra. Morton slutade sig af samtalet till, att predikanten icke var någon ringare än den berömda Valentine Cook, som hade ett sådant rykte, att man till och med trodde att han var begåfvad med profetisk inspiration och underbar helbrägdagörelsegåfva. Denna "klass" hade blifvit bildad som en frukt af hans predikan i hans krafts dagar; nu hade han för länge sedan upphört att "resa" på grund af försvagad hälsa. Han var vid denna tid lärare i Kentucky och var öfverhufvud den lärdaste af de kringresande väckelsepredikanterna. Han hade begifvit sig på resa till de olika församlingar, där han hade arbetat, för att söka styrka bröderna, hvilka voro såsom en ringa flock i öknen. De gamla österländska församlingarna mottogo icke Pauli sista besök med hjärtligare välkomsthälsning än församlingarna i urskogarna mottogo Valentine Cook på hans afskedsrundresa.

Då Morton se så där åter kom rakt in i en metodistförsamling, blef han litet beklämd. Hans moder hade hört Cook i hans yngre dagar, och han kände därför hans rykte som människa och predikant. Morton var icke blott nyfiken att få höra honom, utan han

hyste också ett svagt hopp om, att den store predikanten kunde föra honom ut ur hans andliga svårigheter.

Efter aftonmåltiden ströfvade Goodwin litet omkring i det fria för att samla sina tankar; ett ögonblick var han bestämd för att blifva metodist och göra slut på striden, i det nästa ville han trotsigt stålsätta sig mot den predikan, han skulle få höra. Då han hade kommit något afsides från huset in i en buskskog, stötte han plötsligt på predikanten själf, som knäböjde i allvarlig och ljudelig bön. Så försjunken var den gamle mannen i sin andakt, att han icke märkte Goodwins ankomst, förrän denne, slagen af häpnad öfver att se en man tala ansikte mot ansikte med sin Gud, darrande stannade och blef stående. Då såg Cook honom, och i det han stod upp, räckte han den unge mannen sin hand och sade med rörd röst: "Var trogen intill döden, så skall jag gifva dig lifsens krona."

Morton sökte med ett par stammande ord ursäkta sitt afbrytande, men den ärevördige gubben tycktes nästan strax hafva glömt hans närvaro, ty han hade satt sig på en trädstam och syntes försjunken i begrundande.

Morton vände tillbaka just i rätt tid för att försäkra sig om en plats i hyddan, som nu var nästan full. Medlemmarna af församlingen, män och kvinnor, knäböjde, när de trädde in, i stilla bön, innan de togo plats. Och dock knapt "stilla", ty de gamla meto-

disterna kunde icke göra något utan ett visst buller, och till och med när de knäböjde i, hvad ansågo för stilla bön, utbröto de ständigt i ljudliga utrop, såsom "ack! — ack!" "O Herre, hjälp!" "Ha!" och andra uttryck för den inre striden — många gånger voro de af en beskaffenhet, som omöjliggör hvarje skriftligt återgifvande. Hos de flesta var denna enkla sed ett oförhållsamt uttryck af obildade människors känslosamhet; senare underläto icke hycklare och skrymtare att lägga sig vinning därom såsom ett bevis på öfverlägsen gudsfruktan.

Men nu är stugan full. Folk står tätt packadt i gången. Den gode gamle klassledaren har tillslutit ögonen och vändt sitt ansikte uppåt. Med ens faller han raskt in och leder sången för menigheten:

Hur sorglig och dyster den stund,
Då Jesus ej längre jag ser.

Då han nådde den värs däri säges:

När alltid blott Jesus är när,
Jag fruktar, jag räds ingenting;
Bland dödliga sällast jag är;
Min sommar når året omkring

hördes utrop af "Halleluja!" "Lofvad vare Herren!" och så vidare. Vid den sista värsen, som lyder sålunda:

O, visa dig åter igen
Och skingra de moln, som jag ser;

Sist tag mig till himmelen hän,
Där moln ej bortskymmer dig mer,

genljöd ett allmänt "Amen!" fastän det måtte hafva blifvit uttaladt i poetisk bemärkelse. Jag kan icke tro, att någon af de förträffliga bröder, till och med i detta fröjdefnlla ögonblick, på allvar skulle hafva önskat att blifva öfverflyttad till världen ofvan molnen.

Försjunken i betraktelser hade predikanten glömt sin församling ett mycket allmänt drag af själsfrånvaro hos Valentine Cook. Då därför denna psalm var slut, intonerade en af systrarna, som hade en vacker, men oskolad röst, den lifvande sång, som börjar så:

»Kom bröder, som i trångmål må
Igenom världens öken gå,
Här under korset böjd.
Glöm bort din fruktan och ditt kval,
Se upp från denna jämmerdal
Till himlens ljusa, höjd!»

Psalmen var lång, och vid det lag, då den var slut, trädde predikanten, som plötsligt kommit till sig själf, skyndsamt in och trängde sig fram till den plats, som var afsedd för honom. De torra pumpor, som hängde som fästonger ned från bjälkarne, nådde nästan hans hufvud; ett talgljus, som stod vid fönstret, kastade ett svagt ljus på hans ansikte, medan han stod där, hög, mager, vänsterhändt, väderbiten, med djupt liggande, skarpa, bruna ögon, en låg panna, fram-

skjutande näsa, groft, svart hår, som ännu motstod ålderdomen, och som ett helt ganska litet lofvande, men högst egendomlig. Han började strax med att utgifva denna psalm.

»Jag såg en hänga uppå trä,
I själakval och blod;
Hans matta blick var vänd mot mig,
Som tätt vid korset stod.»

Hans röst var entonig, men det var liksom något fänglande i hans blick och det patetiska i hans röst, som darrade af undertryckt rörelse, var obeskrifligt. Innan hans bön var slutad, kände den entusiastiska Morton, att han kunde följa en sådan ledare till världens ända.

Predikanten uppläste sin text: "*Se, dagen kommer*", och kastade sig strax in i en gripande inledning om Guds allestädes närvaro, så att hela huset tycktes fyld af Gud, och Morton vågade knapt andas, så gripen var han af tanken på Guds närvaro och outsägliga helighet. Så tog han fatt det ämne, som vägbrytarne bland västerns predikanter aldrig uraktläto att behandla, "det syndiga i synden", och snart hördes dämpad gråt i hela huset. Morton kunde knappast känna större självförakt än han känt de två senaste dagarna; men då predikanten nådde höjdpunkten i sin predikan i framställningen af försoningen och syndarnes förlåtelse, då rycktes Morton med som af en flod. I denna stund, med Gud omkring sig, öfver under, utanför och

in i sig, — med en känsla af, att han sedan sin räddning ägde sitt lif på ett slags tvist — med denne varnande profets hänförande och öfverbevisande tal genljudande i sina öron, kastade han bakom sig all mänsklig kärlek, alla äregiriga afsikter, alla erinringar om teologiska vanskligheter och föresatte sig att lefva ett lif i självförsakelse. Med ett sista slag afgjorde han striden om Patty. Han ville handla rätt, ehvad än månde hända.

Morton kom aldrig att känna annan omvändelse. Han kunde icke tala om en strid som Kikes. Det enda, han visste, var, att det hade varit strid. Då han slutligen hade träffat afgörelse, kom harmoni och frid. Då Valentina Cook hade slutat sitt själfulla tal och satt hela församlingen i eld och lågor och han därefter "öppnade kyrkans" dörr genom att sjunga:

»Är jag en korsets krigare
Och följer jag Guds lam,
Skall jag då fly min höfdinge
Och blygas för hans namn?»

var det med ett slags krigisk hänförelse — i trots mot djäfvulen, världen och köttet — som Morton gick fram och tryckte predikantens hand som ett tecken på, att han förenade sig med dem, som skulle

»— segra äfven om de dö?»

Han brukade under senare år — med användande af metodisternas fraseologi —

säga, att "Gud talade frid till hans själ i det ögonblick, då han beslutade sig för att uppgifva allt." Att Gud talar till människohjärtat i de stora kriserna, kan jag icke betvifla; men Gud verkar med, icke emot, själens lagar. Då Morton upphörde att strida emot sina ädlaste begär, var det icke längre någon dissonans, och han var af ett alltför sundt och objektivt sinnelag för att hafva subjektiva anfäktningar. Då friden kom, tog han emot den. Bland de gamla bröder, som den aftonen ställde sig omkring honom och utfrågade honom om hans erfarenhet, var det en, som sade, att "han var rädd för, att det icke var någon riktig djup omvändelse; det var icke kamp och strid nog." Men då den vise Valentine Cook skakade Mortons hand till afsked och såg in i hans klass, sade han: "Håll fast din tros begynnelse, min broder!"

ADERTONDE KAPITLET.

Den förlorade sonens hemkomst.

Omsider hade ryttaren kommit i sadeln. Hur mycket än Morton grämde sig, när han tänkte på Patty, fröjdade han sig dock nu odeladt öfver sin fattade föresats. Allt vack-

lande var förbi. Han var redo att kämpa, att offra sig, att dö för den goda saken. Det hade varit hans barndoms dröm, och hans ungdoms längtan, hur fläckad än hans ungdom hade blifvit genom förvillelser af allehanda slag. I vintermorgonens tidiga gryning red han rakt framåt på vägen till sin första valplats och, som det var hans sedvana, när han var upprymd, sjöng han — dock nu icke längre gamla kärleksvisor och ballader, utan en psalm af Charles Wesley, som han hade hört Cook sjunga den föregående aftonen, och af hvilken några värser hade gjort ett särskildt intryck på honom, då de noga passade för hans nya sinnelag och hans förkänsla af att drabbas af vedervärdigheter och måhända mista Patty såsom följd af sitt religiösa lif.

Med evighetens starka hopp
Till korset jag mig håller;
Jag tager glad mot smärtans dop
Och ingen dust mig fäller.
Min sorgetid jag vandra skall,
Tills min befriar' kommer
Och förer mig från gråtens dal
Hem till sin glädjes sommar.

Hvad äro alla sorger här,
Om, Herre, du mig känner,
När hänryckt jag ditt pris frambär
Med dina kära vänner!
Gif sorg, gif glädje, frid och kval,

Tag lif, tag vänner kära, —
Jag vet, att jag i himlens sal
Skall evigt hos dem vara.»

Långt innan han nådde Hissawachee hade han slutat sjunga. Han sökte pinsamt föreställa sig, huru han skulle bli mottagen hemma och hos kapten Lumsdens.

Hemma satt hans bleka moder i den mörka vinterskymningen och bemödade sig att icke helt tappa modet. Historien att Morton tappat i kortspel hade hastigt nått bygden — med den lilla tillsats, att han hade flytt för att slippa betala sin vanäras skuld, och hade bortfört hästen och bössan, som en annan hade vunnit från honom i spel. Det sista vägrade modern ståndaktigt att tro. Det vore omöjligt, att Morton kunde slita sig lös från alla sin ungdoms bättre böjelser och följa sin förlorade broder Lewis' fotspår; ty Morton hade varit en helt annan gosse än Lewis, och tanken på, att han hade lämnat hemmet och slutligen kommit på afvägar hade vållat fru Goodwin ett själskval, som icke var långt ifrån att krossa hennes hjärta. Job Goodwin hade rent af uppgifvit att arbeta och slagit sig på sin älsklingssyselsättning, att sitta och sucka och klaga i kakelugnsvrån, byggande tallösa slott af tvifvel åt jättens förtviflan.

Fru Wheeler kom in för att trösta sin väninnan. "Jag är viss på, fru Goodwin", sade hon, "att Morton nog blir frälst. Jag har kunnat bedja för honom med tro."

Fru Goodwin inskränkte sig till att litet förtretad svara, att hon skulle önska, att metodisterna aldrig hade kommit dit i trakten, det var de, som voro skulden till Mortons ogudaktighet. Han hade annars utan tvifvel varit en kristen människa för länge sedan.

Skymningen blef djupare, och ur stånd att längre uthärda mörkret tände fru Goodwin ljus. Då hördes ett knackande på dörren. Sedan förra söndagen hade modern, väntande mellan hopp och förtviflan, bleknat hvar gång det hördes fotsteg utanför. Nu sade hon med kväfd röst: "Kom in!" och Brady, som nyss hade stutat skolan, trädde in.

"Jag är icke en, som duger till att trösta andra, min kära fru. Jag är säker på att jag kommer att säga något, som icke passar, när jag försöker tala till någon, som är i vedervärdigheter — något, som skorrar liksom ett verbum, som icke stämmer öfverens med subjekt i numerus och person, om jag så må säga. Men jag tyckte nu, att jag skulle gå in och se till er och säga er, att jag icke tror, att Morton kunde göra något verkligt dåligt, och jag är viss om, att han kommer igen, innan veckan är slut. Det har jag räknat ut med reguladetri. Morton Goodwin förhåller sig till sina nuvarande svårigheter, likasom Morton Goodwin till sina andra förlägenheter — som han ju kom väl ifrån allesammans. Om första och tredje led är det samma, så skall andra och fjärde också vara identiska. Jag talar måhända för lärdt,

men ni är en bildad kvinna, fru Goodwin, och ni kan nog se, att min bevisföring är fullt korrekt. Morton skall nog finna facit hvar gång utan räst eller fel. Det är ingenting oäkta i honom."

"Sa' ni bryggare?" inföll Job Goodwin. Han hade suttit och hållit upp handen till sitt bästa öra för att uppfånga hvad Brady sade "Nej, det tror jag aldrig, att han har lust till att vara. Men det kan ju också vara detsamma, för nu är han ju borta och skall ha blifvit ihjälslagen såsom Lewi, och vi skola få feber allesammans, och det skall bli krig med engelsmännen, och indianerna skola komma öfver oss, och det låter så, som om det icke skall bli något slut på alla de motgångar som skola komma. Håhå!"

I samma ögonblick smälde dörrklinkan upp, och Henry kom instörtande i stugan, flämtande af sinnesrörelse.

"Hvad är det? Indianerna?" frågade fru Goodwin, i det hon sprang upp.

Men Henry bara flämtade.

"Tala!" sade Brady. "Ut med det!"

"Mort — är här — att sätta — Dolly — in i stallet!" sade den andtrutne gossen.

"Sa' du, att Dolly är i stallet?" frågade Job Goodwin och satte sig förbryllad igen. "Då är det några — indianer, röfvare eller några andra — som ha slagit igen Mort, och hon har själf gått hem."

Medan fru Goodwin talade, smög fru Wheeler ut genom den öppna dörren, för att hon icke skulle vara i vägen vid det före-

stående mötet; men Brady — denna muntliga tidning — väntade med äkta journalistisk oblyghet på en "interview." Knapt hade Job Goodwin slutat sitt bedröfliga tal, förrän Morton själf trädde öfver dörrtröskeln och räckte sin moder handen, men hon räckte honom bägge sina och — gjorde, hvad mödrar sedan världens skapelse hafva gjort med förlorade söner, när de kommo hem igen. Hennes man stod där alldeles fjollig i det han sökte samla sina tankar så mycket, att han kunde begripa, huruledes Morton kunde hafva blifvit mördad af röfvare och indianer och likväl stå där. Det var först då modern hjälpte fram honom, och Morton vände sig om för att gifva sin fader handen, som fadern blef af med sin inbillning, att hans son mycket säkert vore död.

"Nå Morton", sade Brady, i det han trädde ut ur skuggan, "det gläder mig mycket att se dig här igen. Jag sade ju, att du kanske skulle vara hemma i afton. Jag räknade ut med enkel reguladetri, att du måtte komma tillbaka ungefär vid detta lag. En dag till att synda, en dag till att pröfva på att springa bort från dig själf en dag till ånger, och nästa dag faller den förlorade sonen sin moder om halsen och biktar sina synder."

Morton var glad öfver, att Brady var tillstädes; han var en säkerhetsvakt mot alltför rörande scener. Och för att undgå mera obehagliga ämnen, gaf han sig strax till att framställa en lång berättelse om sina äfventyr

i Brewers hål och om, hur han hade blifvit arresterad för att ha stulit sin egen häst. Så omnämde han, huruledes han hade blifvit befridad genom pastor Donaldsons mellankomst. Fru Goodwin kände sig i stillhet glad med denna händelse. Det var ett nytt band mellan den unge mannen och prästen, och nu skulle hon nog omsider se Morton omvänd. Sina religiösa intryck förteg Morton; dem ville han blott omtala för sin moder allena, oeh han ville också vara den förste, som underrättade Patty därom. Det gick då så, att då Brady, som han antog hade fått en fullständig berättelse om Mortons äfventyr, var det honom omöjligt att dröja längre eftersom en så utsökt och färsk historia strax måste föras vidare. Han hade redan kommit i dörren, då det föll honom in att, om han icke strax berättade för Morton hvad som hade händt under hans frånvaro, en annan kunde komma honom i förväg. Han var ju i hvarje fall enda innehafvaren af Mortons äfventyr; han ställde sig därför med ryggen upp mot dörren och sade:

"Har du hört hvad som har händt med Kike, medan du har varit borta, Morton?"

"Icke något ledsamt, vill jag hoppas", svarade Morton.

"Du kan anse det för ledsamt eller räkna det för godt, alldeles som du tycker. Du vet ju, hur Kike gick och funderade på att skjuta sin onkel, förrän ni reste bort på hösten. Nå, det är icke längre sedan än i går, som kaptenen möter Kike på vägen och ger

honom några mustiga ord för det han sade till honom förra söndagen. Hvad gör då Kike? Han håller en ny predikan och säger kaptenen rakt fram, att han var en syndare och förtjänade att komma i hälvetet, och att han också skulle komma dit, om han icke vände om och toge skeden i den andra handen. Hvad gör då kaptenen? Han langar honom en på sidan af hufvudet med den flata handen. Jag trodde, att Kike skulle ha trakterat honom, såsom Magruder gjorde med Jake Sniger. Men det blef icke ett dyft däraf! Först blef han eldröd i ansiktet, och så blef han strax blek igen. Så vänder han den andra sidan af sitt ansikte till och frågar kaptenen med darrande röst, om han icke också vill slå honom på den kinden med? Kaptenen bannade honom och skälde ut honom som en hycklare och fick kramp och skumpade hemåt; och sedan har han hela tiden gått och sett ut som en sats, som det icke gick för sig att analysera."

"Jag begriper icke, att Kike tålde det. Jag tror icke att jag skulle hafva kunnat det", sade Morton begrundande.

"Nej, naturligtvis. Du är icke häller en omvänd metodist. Men jag må nu gå. Jag logerar hos kaptenen för ögonblicket."

NITTONDE KAPITLET.

Patty.

Hela Pattys uppfostran bidrog till att nära hennes stolthet, och denna var af konservativ natur; den gjorde det omöjligt för henne att assimilera den henne omgifvande simpelheten. Hon var en lilja bland stockrosor. Hennes moder hade kommit af en "gammal familj" — rättare sagdt af två, tre gamla familjer. De hade allesammans betraktat den saken att vara medlem af den bestående kyrkan som en nödvändig del af deras förnämhet, och de flesta af dem hade under revolutionen tillhört torypartiet. Af sin moder hade Patty ärft finhet, stolthet och en viss högsinnad oböjlighet i karaktären. I denna mottagliga jordmån hade fru Lumsden sått åtskilliga traditionella fördomar. Patty läste den engelska statskyrkans bönbok, och önskade, att hon en gång kunde få öfvervara den högtidliga statskyrkliga gudstjänsten; hon afskydde alla sekter för deras simpla väsende; baptistprästens lirumlarum och den resande metodistpredikantens ropande voro henne lika motbjudande. Hon hade aldrig sett en präst i prästdräkt, men efter

sin moders beskrifning sökte hon att skapa sig en fantasibild af den långdragna högtidligheten vid gudstjänsten i en gammal-virginsk landsbykyrka. Patty hade som de flesta unga flickor vid hennes ålder, en liflig inbillningskraft; men hennes idealer behärskades af stolthet, i hvilken hon var uppfostrad.

För metodisterna hyste hon en särskild motvilja. Metodismen var ny, och som allt nytt saknade den traditionerna, det måleriska och skimrande och allt det andra, hvarigenom religionen hufvudsakligen vinner popularitet. De väckta voro råa, simpla och fattiga. Predikanterna voro obildade och ofta barska i röst och tal; de förde krig mot dans och smycken, och dock hörde dans och smycken ju med till ett godt lefnadssätt. Sedan hennes fader hade blifvit hemsökt af den besynnerliga sjukdom, som kallades "kramp", hade hon hatat metodisterna mer än någonsin. De hade gjort ett angrepp rakt på hennes stolthet.

Mortons spelhistoria hade naturligtvis på behörigt sätt kommit för Pattys öron. I sin ovänliga hårdhet kunde hennes fader icke neka sig nöjet munnen full meddela henne en så rolig nyhet. Han var säker på, att Pattys stolthet skulle uppröras öfver ett så skamlöst uppträdande, och han utelämnade intet af berättelsen — förlusten af häst och bössa, tillbudet att sätta rocken och hatten på spel, tanken på att begå självmord, flykten på den bortspelade hästen — det var de särskilda punkterna i kapten Lumsdens historia.

Han berättade den vid bordet för att förarga Patty så mycket som möjligt i hennes syskons och tjänstfolkets närvaro. Men verkan däraf blef helt olik mot hvad han hade väntat. Med den inkonsekvens, som är karaktäristisk för de mäst känslofulla kvinnor, när de äro förälskade, beklagade Patty blott Mortons vedervärdigheter. Hon såg honom i inbillningen som en olycklig och hemlös vandrare. Hon ville icke slå händerna af honom i hans nöd. Han skulle åtminstone hafva en vän. Det gjorde henne ondt, att han hade spelat, men spel var icke oförenligt med högsinne. Hon hade ofta hört, att hennes moder skulle hafva ärft en plantage, om hennes morfar kunde ha hållit sig från korten. Spel var en förnäm last, en ädel svaghet. Dessutom kastade hon all skuld på den vanliga syndabocken. Det var Kikes upphetsande förmaningstal och metodistväckelsens hänsynslösa våldsamhet, som voro orsaken till Mortons vedervärdigheter. Patty förlät honom på förhand. Kärleken förlåter alla synder undantagande synden mot kärleken själf.

Det var med med mera än allmän glädje öfver att kunna föra nyheter till torgs, som skolläraren den aftonen skyndade hem till kaptenens för att meddela historien om Mortons återkomst och skryta af, att han allaredan hade räknat ut med reguladetri: att det nog skulle klara sig för Morton. Kaptenen, som satt och åt våfflor, med sirap till, gled lätt öfver saken, sporde om han mån tro skulle neka att betala en hedersskuld och

behålla hästen, när han hade tappat den till Burchard i ärligt spel. Men Patty beslutade i sift stilla sinne att visa sin älskare mera ömhet än någonsin förr. Han skulle få känna, att hennes kärlek var oföränderlig, när andras vänskap sviktade. Hon smickrade sig med, att hennes kärlek skulle förbättra hennes älskare, hvilket andra unga kvinnor också hafva gjort och måst betala dyrt.

Patty visste, att han skulle komma. Då hon nästa morgon gick och sysslade i huset gnolade hon på en eller annan melodi för att synas likgiltig; men efter en stunds förlopp föll det henne in, att hennes småsjungande var ett tecken på tankspriddhet; så höll hon upp att gnola. Men nu kom hon att tänka på, att hennes tystnad säkert skulle tolkas som tankfullhet, ögonblickligen tog hon sig för att prata tok uppåt väggarne, tills en af de yngre pigorna frågade: "Huru kan det förhålla sig, Patty pratar så mycket?" Efter detta yttrande höll Patty upp att glamma och tog ännu ifrigare fatt på sitt arbete än förr; men då hon var rädd för, att hennes ifver skulle förråda henne, gjorde hon sig omak att arbeta långsammare, tills också det blef bemärkt. Alla de påfund, hvarmed vi söka att dölja vår oro, röja den i allmänhet. Till sist var Patty glad öfver att kunna få gå in i väfrummet, där hon kunde tänka, utan att man gissade till hennes tankar. Där skulle hon också vara allena, när Morton kom.

Den stackars Morton, som hade talat med sin moder om sin religiösa förändring, fann

det ganska svårt att tala med Patty därom; men han var viss på, att hon skulle klandra honom för att ha spelat, och då skulle det blifva så mycket lättare för honom att förklara för henne, att det enda sätt, på hvilket han kunde slippa ut ur lasten, var genom att sluta sig till metodisterna och så uppgifva allt för ett bättre lefverne. Han hade redan tänkt ut hvad han skulle säga med detta antagande som grund. Men sedan han uppbjudit allt sitt mod och mången bedt om nåd att "bekänna Kristus för människorna", fann han dock nu korset utomordentligt tungt att bära; och då han satte foten på tröskeln till väfrummet, satt hjärtat i halsen på honom, och hans kinder brände af blygsel. Ack, svaga natur! Han rodnade icke öfver sina synder, utan öfver sin ånger!

Då Patty såg hans förvirring, beslutade hon att låta honom känna, hur full af tillgift kärleken var. Hon såg något ädelt i själfva hans blygsel, och hon beslutade ädelmodigt, att hon icke skulle begära, icke en gång tillåta, någon bekännelse. Hon räckte honom hjärtligt handen och såg strålande på honom, hur glad hon var öfver, att han hade kommit tillbaka och — och — nå — — hon kunde icke hitta på att säga något mera, men tvang honom till att sätta sig genom att finna på ett eller annat, som hon kunde säga — tystnaden var så tryckande. Men att tala för talets egen skull är alltid svårt. Man talar som man andas — bäst, när viljan intet har att göra därmed.

Tystnaden var besvärlig för Morton, men dock icke hälften så besvärlig som Pattys tal; ty det var icke det slags inledning, han hade väntat. Om hon hade lastat honom för hans spel, om hon hade visat honom förakt, skulle vägen varit jämn; men nu, då hon älskade honom och förlät honom, hur kunde han nu gifva hennes stolthet ett slag i ansiktet genom att säga henne, att han hade slutit sig till den obildade, simpla, fanatiska sekten, till de bullersamme metodisterna, som hon så ytterligt afskydde? Fienden hade i sanning lagt en oväntat snara för hans fötter. Han hade beslutat att vilja bekänna sin religiositet med hjältemod, men han hade icke väntat att blifva afväpnad på det sättet. Hon pratade om allt annat, han drog ut tiden, han lät henne föra samtalet hvart hon ville, alltsammans i det fåfänga hoppet, att hon skulle göra en häntydning på hans spel. Men hon gjorde det icke. Kunde det vara möjligt, att hon icke hade hört därom? Skulle han då äfven afslöja det för henne?

Medan han öfvervägde detta spörjsmål, gaf Patty sig, i den tanken, att han förebrådde sig sitt syndfulla och dåraktiga spel, till att glamma om hvad som senast tilldragit sig på trakten om Jake Sniger, som "föll för kraften" på söndagen och torsdagen därefter tog sig en florshufva: "Mera blir det ju aldrig efter detta metodistsväsen, det vet du nog", tillade hon. Morton tyckte, att det skulle vara stötande, om han i detta ögonblick busade på med, att han var metodist;

det skulle få en anstrykning af motsägelselusta, om han nu kom med bekännelsen; han blef därför sittande stilla, medan Patty gjorde narr af allt det snyftande och suckande och rop och bedjande, som hade varit vid mötet. Morton fick en känsla af, att det hvarje ögonblick blef mer och mer svårt för honom att tillstå sin omvändelse. Han trodde det vara bäst att vända tillbaka till spelet för att få en utgångspunkt.

"Har du hört, hvilken dålig yngling jag har varit Patty?"

"Åh-ja! Det gör mig ondt, att du kom i en så svår belägenhet; men tala icke mer om det, Morton. Du är med alla dina fel allt för god för mig, och du skall icke göra så mera."

"Ja, men jag vill berätta för dig det hela, och hvad som har händt, medan jag var borta. Jag är rädd för, att du skall tänka alltför illa om mig —"

"Ja men jag tänker alls icke illa om dig, och jag bryr mig icke om att höra något om det; då det icke är så trefligt. Det blir nog bra alltsammans till sist; jag vill mycket hällre, att du är litet vild i början, än att du vore en så styf metodist som t. ex. Kike."

"Ja, men —"

"Jag säger dig, Morton, jag vill icke höra ett ord. Icke ett enda ord. Jag vill att du skall känna, att hvad än alla andra kunna säga, så vet jag, att du likväl är den, du är."

Ni finner Morton mycket svag; men vet

ni, hur utomordentligt ljuft det är att finna tillit hos den, man älskar, när alla andra blott skänka oss tadel, misstanke och olycksbådande förutsägelser? Den stackars Morton kunde icke låta vara att bada sig i solskenet ett ögonblick ofvanpå så mycken motgång. Det är icke nordanstormen, utan de ljumma sunnanvindarne, som äro farliga för isbergens resa till soliga kimat.

Till slut reste han sig för att gå. Han kände, att han var en Petrus: han hade förnekat sin Herre!

"Patty", sade han beslutsamt, "jag har icke varit ärlig mot dig. Jag hade i sinnet att säga dig något, så snart jag kom, och det gjorde jag icke. Det är hårdt att nödgas uppgifva sin kärlek; men jag är rädd för att du icke skall bry dig om mig, när jag säger dig —"

Mortons allvarliga ånger rörde blott Patty ännu djupare.

"Morton", sade hon afbrytande, "om du har gjort något stygt, förlåter jag dig utan att känna det. Men jag bryr mig icke om att höra mera om det, det vill jag säga dig." Med dessa ord höll den rådnande Patty kinden fram till sin älskade, för att han skulle få kyssa den, och då Morton, själfvande af motstridande känslor, hade kysst henne för första gången, smög hon hastigt från honom för att hindra honom i att komma med pinsamma bekännelser.

Ett ögonblick stod Morton liksom förtrollad af hennes godhet. Då han trodde,

att han hade segrat, fann han sig öfvervunnen.

Han tillryggalade största delen af vägen hemåt i en slags bedöfning. Han kunde ju skrifva till henne om det. Han kunde låta henne höra därom genom andra. Men han förkastade båda delarne som ovärdigt en man. Minnet af kyssen genomskakade honom, och han kände sig frestad att kasta metodismen öfver bord och fröjda sig af Pattys kärlek, som han nu var säker på. Men plötsligt tyckte han sig själf vara en Judas. Han hade förnekat Herren — han hade förrådt honom, och med en kyss!

Slagen af rädsla vid denna tanke, skyndade Morton sig tillbaka till kapten Lumsdens. Han gick in i väfrummet, men det var tomt. Han träde in i hvardagsrummet, och där såg han icke blott Patty utan hela familjen. Kapten Lumsden hade i samma ögonblick kommit in från den motsatta dörren. Patty satt och kardade ull med handkardor, och hon såg upp, förskräckt öfver att åter se älskaren, om hvilken hon trodde, att han hade gått hem, full af lycka.

"Patty", sade Morton, fast besluten att icke falla i någon djäfvuls uppsatta snara och att böta för sin stora synd genom att göra bekännelsen så offentlig som möjligt, "Patty, hvad jag ville säga, var, att jag har föresatt mig att vara en kristen, och jag har slutit mig — till — metodistkyrkan."

Mortons inre kamp gaf hans yttrande en trotsig klang, som väckte hela Pattys strid-

barhet. Hennes stolthet var dödligt sårad. Hon hade nog ibland fruktat, att Morton kunde blifva dragen till metodismen; men att han kunde gå öfver till den förhatliga sekten utan ens rådgöra med henne, var mera än hon kunde tåla. Det var alltså på det sättet, han lönade hennes fördragsamhet och tillgift! Där stod hennes fader med ett hånande mefistofelesgrin. Hon skulle hämnas den lidna kränkningen och samtidigt visa, hvilken makt hon hade öfver sin älskare.

"Om du är metodist, Morton, önskar jag aldrig mera se dig", sade hon med stolt högmod och med högtidligt, lidelsefullt allvar, som var fruktansvärdare än en ed.

"Säg icke det, Patty!" stammade Morton, i det han förtviflad utsträckte sina händer; men detta gaf Patty blott ännu större visshet om, att litet bestämdhet från hennes sida skulle förmå Morton till att uppgifva sin metodism.

"Jo, det säger jag, Morton, och jag tar det *aldrig* tillbaka." Det var en stränghet i det bleka ansiktet och en glöd i de svarta ögonen, som icke lämnade Morton något hopp.

Men nu rätade han sig upp till sina fulla sex fots höjd och sade med manlig fasthet: "Då du ger mig valet, Patty, så skall jag icke lämna Herren icke en gång för dig! Men", tillade han med bruten stämma, i det han vände sig bort, "Gud hjälpe mig till att bära det."

Åh! Om Morton vore en riddare i pansar

och plåt, som uppgåfve sin hjärtans kära för munkfromhetens skull, hur beundransvärd skulle han då icke vara! Men till och med i vadmal är han en man, som gör det största af alla offer. Det är icke tidens klädedräkt, som bestämmer det upphöjda i en själs offrande af hjärta och hopp för plikten. Då Morton hade gått, föll kaptenen i ett riktigt hjärtligt skratt och började berömma Patty för hennes mod; men jag har hört glunkas om, att hon nog vedergälde hans komplimanger och uttalade åtskilliga förebråelser mot honom, i hvilka han fick höra mera sanning än till och med Kike hade vågat uttala. Sådana oinkonsekvenser kan en kvinna göra sig skyldig till, när hennes hjärta är såradt.

Det tycks vara en småsak att just här nämna det, då Morton och Patty äro i nöd — men man vill nog höra litet om Brady. Han var samma afton hos öfverste Wheelers och berättade ifrigt om, hur Morton hade sluppit från att lynchas, då fru Wheeler yttrade, hur glad hon var öfver, att Morton hade upphört att spela och hade blifvit metodist.

"Metodist?" Han är icke metodist."

"Jo, det är han", svarade fru Wheeler, "det har hans moder själf sagt mig; och, hvad mera är, hon sade, att hon var glad öfver det." Då hon såg Bradys förvirring, tillade hon: "Ni fick nog icke veta alla nyheterna den gången, Brady?"

"Ja, min kära fru, när jag får tillträde till en familjsammankomst, är det icke pas-

sande för mig att berätta allt hvad jag hörde. Jag visste icke, att saken ännu hade blifvit offentligen bekant, därför var jag tvungen att förneka den. Ni vet, att det gäller en irländsk gentlemans ära.“

Hvilken journalist han skulle hafva blifvit!“

TJUGONDE KAPITLET.

Konferensen i Hickory Ridge.

Mer än två år hafva gått till ända sedan Morton gjorde sin stora uppoffring. Nu kunna vi se honom rida upp till kyrkan i Hickory Ridge ett landskapell uppfördt af groft tillhuggna timmerstockar. Hans kläder äro af hemmagjordt tyg. Med fara för att kompromettera honom för beständigt må jag tillstå, att hans rock är att knäppa ända upp till halsen — ett mod, som af de ogudaktige kallades “sillbuk“ — och hans bästa hatt är hvit med bredt brätt. Ansiktet är friskt ännu, fastän han utstått vedervärdigheter och strapatser under en årslång anställning som predikant i det ödsliga Kentuckys berg och ett år senare kämpat med faror i det sjukliga västra Tennesses sumpipa trakter. Alla de faror, som kunna härröra från indianer,

floder, alligatorer, dålig kost, kalla sängar, röfvare, slagskämpar och feber i förening med en ridt på tretton hundra mil om året, och under samma tidrymd hållande af fem eller sexhundra predikningar förutom omsorgen för flera spridda församlingar i ödemarkerna — allt detta hade gjort sitt yttersta för att gifva honom en allvarlig prägel, och dock är det en ungdomlighet öfver hans solbrända kinder och ett dolt uttryck af skalkaktighet vid ögonen, som står i en sällsam motsats till den hvita hatten och kväkarrocken.

Han har varit predikant, nästan ända sedan han blef metodist. Hvar fick han väl sin teologiska utbildning? Man plägade säga, att metodistpredikanterna blefvo undervisade på det sätt, att de gamla berättade för de unga allt, hvad de visste; men utom denna muntliga undervisning medförde Morton i sina sadelpåsar John Wesleys enkla, solida predikningar, Charles Wesleys psalmer och en bibel. Emedan han blott hade föga af teori och systematisk teologi, stod det honom fritt att skaffa sig lärdom genom praktiska iakttagelser i lifvets stora skola. För öfrigt hade den fria kritik, som han var underkastad af andra predikanter, och beröringen med några få bildade familjer förändrat hans dialekt. Emedan han af naturen var en gentleman i hjärtat, hade han hastigt tillägnat sig en gentlemans sätt att vara. Han betraktas nu af de äldre bröderna som en ung man med en stor framtid för sig; hans klara röst är mycket hänförande, hans starka och manliga

stämma och hans ömma sinnelag göra ett djupt intryck, och från sina två kretsar har han kunnat förtälja om utomordentliga väckelser. Några af de gamla profeterna, "att det är ämne i honom till en biskop", men dylika äregiriga drömmar störa icke hans sömn. Han är icke "nedslagen" för Pattys skull — en kraftig natur kan tåla hårda slag. Men det är en smärta någonstädes — allestädes i hans inre, när han tänker på den där flickan, som satt närmast öfver honom i stafningsklassen, och som såg så gudomlig ut, när hon spann sina två dussin spolar om dagen. Han tycker icke om denna bedröfvade stämning, han beder om tillgift för den. Han bekänner vid klassmötena och kärleksfästerna, att han alltför mycket liknar Loths hustru — hans hjärta är ännu böjdt för att se tillbaka efter de ting, han en gång älskade. Ofta, när han rider i den tysta skogens djup — och urskogen är för honom i särskild bemärkelse den allsmäktiges boning — sjunger han med sin präktiga stämma, eldigt och högtidligt denna värs:

Jag vill bli din, men än jag bär
En afgud i mitt sinn';
Kom med din makt och var mig när,
Besegra all min synd.

Ingen kan deltaga innerligare i ett skämt än han, och ingen kan berätta en historia med större verkan, fastän alla hans ämbetskamrater äro mästare i konsten att berätta.

Han älskar sitt kall, dess faror och svårigheter tillfredsställa hans gossårs äregirighet, och han har icke haft några anklagelser utom ett par gånger, då han hade besökt sina föräldrar i Hissawachee. Då grep längtan efter att se Patty honom, och han var tvungen att skynda sig bort, i det han bad att blifva frälst från alla fiendens snaror.

Han är icke den enda klädd i igenknäppt rock, som närmar sig det enkla kapellet. Där skall hållas konferens, och hälsningarna äro hjärtliga och förtroliga. Alla äro glada öfver återseendet, och efter ett års skilsmässa har ingen af dem råd att hålla på formerna. Knapt har Morton stigit af hästen, förrän ett halft dussin predikanter skynda fram till honom för att trycka hans hand. En högväxt broder med ett groteskt drag i ansiktet ropar:

"Hur mår du, bra Goodwin? Gläder mig se, att alligatorerna icke ha gjort af med dig."

Hvarpå Morton svarar i samma ton; men plötsligt ser han bakom de andra en, som ännu väntar att få hälsa på honom, en ung man med ett allvarligt gulblekt ansikte, tärdt af sjukdom och ansträngningar och omgifvet af det släta, svarta hår, som faller ned på båda sidor. Ofver sina kläder bär han en yllefilt med armhål skurna igenom, och han tycks hvarje ögonblick vänta en frosskakning. Så snart Morton ser honom, skjuter han de andra åt sidan och tar hans matta hand mellan bägge sina med det utropet: "Kike, Gud väl-

signe dig! Hur står det till med dig, käre gamle kamrat? Du ser klen ut."

Kike smålog svagt, och Morton lade armen om hans skuldra och såg honom in i ansiktet. "Jag är sjuk Mort. Nedslagen, dock icke tillintetgjord. Jag hoppas, att jag är färdig att offras."

"Nej visst icke. Du blir nog bättre! Offras? Du är visst icke något offer för en alligator. Hvar bor du nu?"

"Därute." Kike pekade bort mot tälten för lägermötet, hvilka skymtade fram mellan träden. Folket i trakten omkring kapellet i Hickory Ridge hade icke kunnat lämna alla konferensens medlemmar tak öfver hufvudet, hvarför man hade tillgripit den utvägen att anordna ett lägermöte. Det var lättare att sörja för predikanterna ute än inne. Morton skakade på hufvudet, då han följde med Kike bort till det tunna lärftstältet, där ett sofställe blifvit honom anvisadt. Den hvita plätten på Kikes näs别spets och de blå strecken under hans naglar vitnade om att ett feberanfall närmade sig, och Morton skyndade åstad för att finna ett bättre skydd för honom än under detta tunna lakan. Men det var ett svårt arbete. De få bröderna där i grannskapet hade redan sina hyddor fulla af gäster, de flesta med svag hälsa, och Kike, som var en af de yngre och blott bekant för sin fromhet och sina väckelser, hade man icke tänkt på att skaffa någon annan plats än i tältet. Då Morton fann det omöjligt att skaffa sin vän ett hyggligare uppehållsställe,

sökte han få fatt i en läkare. Den enda där i trakten, som praktiserade som läkare, var en presbyteriansk präst, som af hälsohänsyn hade dragit sig tillbaka från sin prästerliga verksamhet. Till honom gick Morton för att bedja om medicin åt Kike.

"Doktor Morgan", sade Morton, "det är en af predikanterna nere i lägret, som blifvit sjuk, och —"

"Och ni vill, att jag skall se till honom", afbröt doktorn honom raskt, i det han strax tog sitt medicinskrin och satte på sig hatten.

Då de två kommo ridande till det tält, där Kike logerade, hölls ett mycket lifligt bönmöte i det tillstötande tältet. Man hörde gråt och suckan, och amen och halleluja om hvartannat på ett sätt, som dock var helt begripligt för Mortons erfarna öron, men alldeles odrägligt för den ordentlige doktorn.

"Det är ett dåligt ställe för en sjuk människa", sade han mycket bestämdt till Morton.

"Ja, det vet jag, doktor", svarade Morton, "och jag har gjort mitt bästa för att skaffa honom härifrån, men jag kan icke. Se, hur tunnt detta tält är."

"Och det är en förskräcklig malaria i dessa skogar. Dessa lägermöten äro på alla sätt skadliga. Och detta *oväsen* är ju nog att göra en patient vanvettig."

Morton ansåg läkaren vara full af fördomar, men han sade intet. De hade nu nått hörnet af det tält, där Kike låg på en halmsäck med hufvudet stödt i händerna. Stojet

från bönmötet var större än hans svaga hjärna kunde tåla.

"Kan ni sitta på min häst?" frågade doktorn och gaf sig utan vidare till att resa upp Kike, utan att ens förklara för honom, hvem han var eller hvart han hade för afsikt att föra honom.

Morton hjälpte till att få Kike i sadeln, men den stackars kamraten skakade så, att han icke kunde sitta kvar där. Så förde Morton fram Dolly — hon var nu hans egen — tog Kikes spinkiga gestalt på sina armar och satte sig upp på hästen med den sjuke framför sig i sadeln.

"Hvart skola vi rida, doktor?"

"Hem till mig", svarade doktorn, i det han steg till häst och hastigt red före för att få en säng i ordning för Kike.

Då Morton red upp till doktorns port, kände den skälfvande Kike sig litet bättre och sade: "Hon är samma gamla, präktiga Dolly, Mort."

"Ja, men litet mera stadig. De långa ridturerna i kärren och det ansvar, som följer med en respredikants lif, har gifvit henne det allvar, som hörer till prästkallet."

En sådan säng, Kike fann i doktor Morgans hus! Efter de grofva björnskinnen, som hade varit hans bädd i de enkla hyddorna i urskogarne, efter de unkna fjäderdynorna uppe på kalla vindsloft och efter madrasserna med vissna blad i, på hvilka han hade skakat af köld eller lidit af hetta och slagits med loppor och moskiter, var denna rena, hvita

säng som en försmak af himmelriket. Men Kike var nästan för sjuk för att vara tacksam. Hans stackars kropp hade med ansträngning hållits upprätt så länge, att han nu; då han låg i en god säng och hade Morton hos sig, tyckte sig ha råd att vara sjuk. Frossan öfvergick till den besvärliga sjukdom, som kallas gastrisk feber. Morton stannade nästan hela tiden hos honom, men infann sig dock då och då vid konferensen för att se den ärevördige biskop Asbury presidera eller höra ett storslaget tal af biskop McKendree. Under mötets tredje dag var han närvarande, då han tillika med de andra, som hade stått som predikanter på prof i två år, skulle framkallas för att svara på de frågor, som alltid föreläggas "kandidater", som skola intagas i konferensen. Kike var den ende, som saknades af dem som skulle hafva hört biskopens hjältemodiga, eldiga förmaningstal och svarat på hans frågor beträffande deras andliga tillstånd.

Ty högre än stora talgåfvor och djup lärdom och skarpsinne aktade de första metodisterna ett gudfruktigt lif; och ingen man ansågs passande att blifva predikant, som icke "längtade allvarligt att blifva fullkomlig i kärleken i detta lifvet." Frågorna stå ännu kvar i kyrkordningen; men många, många unga män, som säga ja till frågan, längta ej efter något så mycket, som efter en stadskyrka med fulla läktare.

Den hemlighetsfullhet, hvari de förestående utnämningarna voro inhöljda, kunde icke

annat än reta nyfikenheten. Morton, som hade rest ett år bland bärgen och ett år i kärren, hyste en stilla önskan att nu få ett år med litet mera bekvämlighet och något bättre underhåll. Det är något romantiskt i att gå luggsliten och trasig för en god sak, men till och med det romantiska blir luggslitet och trasigt, om det varar för länge, och man börjar önska litet nykter verklighet med varma kläder för att mildra en romantik, som, om än beundransvärd nog i och för sig själf, dock blir tråkig, när den blir enformig.

Slutligen kom den högtidliga stunden, då utnämningslistan skulle uppläsas. De modiga männen sutto framför sin biskop och inför sin Gud, ovissa om hvilket öde som väntade dem. Morton kunde icke gissa, hvart han skulle sändas. En dimmig kärrtrakt eller ett cypressmoras kunde blifva honom tilldömdt, eller han kunde måhända — nej, han ville icke hoppas, att hans lott skulle falla inom Ohio. Han var en ung man, och en ung man får taga hvad som gifves honom. Morton var mera bekymrad för Kike än för sig själf. Hvart skulle biskopen sända den svage stackaren? Det kunde gälla lif eller död för Kike, och han ville icke höra talas om att lämnas utan anställning. Det var hans mening, sade han, att på samma gång sluta upp att arbeta och att lefva.

I en slags sublim ovisshet om sina utnämningar sjöngo bröderna med innerlig värme den sköna metodistiska psalmen:

När värld och satan kring mig gny
Och allt är mörkt och svart,
Då är det ljuft till Jesu fly,
Då blir det ljust helt snart.

När släkt och vänner öfverge
Och korset kännes tungt,
Då är det ljuft till Jesus se,
Då blir alltsammans lugnt.

Och då de kommo till de sista värserna, var det en stridfärdig klang i deras röster. Sannolikt skulle några af dem dö innan nästa år, på grund af ansträngning, malaria eller olyckshändelse. Det kom tårar i deras ögon, och drifna af stundens ingifvelse började de att trycka händerna på dem, som stodo närmast, då det led mot slutet af psalmen, hvilken biskopen med eftertryck läste för dem, två rader i sänder, innan de sjöngo:

Mot värld och synd, i lif och död
Jag kraft och rening får
Uti den källan purpurröd,
Som flyter från din' sår.

Sjung Jesu pris! Var glad, min själ,
Han kallar dig vid namn!
Halleluja, Emanuel!
Jag hvilar i din famn.

Alla intogo nu med fuktiga ögon ånyo sina platser, hvarpå den vördnadsvärde Asbury lugnt och med en af ålderdom darrande

stämma höll ett kort tal till dem, i början mildt och sympatiskt, men allvarligare, alltefter som det skred framåt, och fullt af eld och mod i slutet.

"Då det brittiska amiralitetet", sade han, "skulle hafva en man att intaga Quebec, började man med den äldste generalen först och frågade honom: "General, vill ni resa öfver och taga Quebec?" Hvarpå han svarade: 'Det är ett mycket svårt företag'. 'Ni kan gå afsides', sade man. Den ena efter den andra af generalerna svarade mer eller mindre obestämdt, att de nog ville, tills man kom till den siste på listan. 'General Wolfe', frågades det, 'vill ni resa öfver och taga Quebec?' 'Det vill jag, eller dö', svarade han." Här gjorde biskopen ett uppehåll, såg sig omkring på dem och tillade med en stämma full af rörelse: "Han reste och gjorde båda delarne. Vi sända eder åstad för att intaga det land, som är eder tilldeladt. Vi önska blott män, som ha beslutit att göra det eller dö! Några af eder, käre bröder, skola göra båda delarna. Om I fallen, låt oss då höra, att I fallit som metodistpredikanter på er post med ansiktet mot fienden och segerropet på edra läppar."

Detta tal hade en obeskriflig verkan. Från alla kanter af den gamla träkyrkan hördes snyftning och ropen: "Amen!" "Det gifve Gud!" "Halleluja!" Hvar man var redo att gå till den svåraste post, om så fordrades. Högtidlig såsom en, som bäfvar för sitt ansvar, drog biskopen fram sin lista. Ingen

såg mera på sin arbetskamrat. Hvar och en höll ögonen fästade på det papper, från hvilket biskopen läste fördelningen af kretsarne, tills hans egen tur kom. Några sågo glada ut, då deras namn uppropades, andra kunde icke dölja ett uttryck af smärta. Då uppläsningen fortgått till hälften ned på listan, hörde Morton med ej ringa förvåning de orden tillkännagifvas, i det biskopens blickar riktades på honom:

"Jenkinsville-kretsen — Morton Goodwin."

Nå, Jenkinsville låg dock åtminstone i Ohio, men det var den ogudaktigaste delen af Ohio. Morton förmodade nästan, att han hade att tacka sin styrka, sitt mod och sin snarfyndighet för denna utnämning. Slagskämparne i Jenkinsville-kretsen voro värre än alligatorerna i Missisippi; men han var ung, hoppfull och käck och hade icke något emot ett svårt arbetställt. Nu lyssnade han efter Kikes namn. Det kom vid listans slut:

"Pottawottomie Creek — W. T. Smith, Hezekiah Lumsden."

Biskopen hade icke vågat anförtro en krets åt en så sjuk människa som Kike, därför hade han sändt honom som »andre man" eller "yngre predikant" till en krets i Michigans ödemarker.

Då den sista utnämningen var uppläst, slutade en enkel välsignelse konferensen, och bröderna, som hade lämnat hus och hem, fäder och mödrar, hustrur och barn för himmelrikets skull, sadlade sina hästar och kommo

en efter annan till doktor Morgans för att säga ett broderligt "Gud välsigne dig!" till den sjuke Kike; och så redo de bort, hvar i sin riktning, och alla med en självuppoffring för sin sak, som man sällan sett make till sedan medeltiden.

De redo bort, alla utom Kike, som ännu var sjuk i feber, och Morton, som vakade vid hans sida.

TJUGUFÖRSTA KAPITLET.

Tillfrisknandet.

Slutligen har det blifvit bättre med Kike, och Morton kan undvaras. Det finnes icke längre någon orsak, hvarför slagskämparne på Jenkinsville-kretsen skulle behöfva längta efter den starke, unge predikanten, som de hade lofvat att "gifva stryk, så snart de kunde få syn på honom." Dollys ben längta efter att galoppera. Morton och doktor Morgan ha båda två uttömt sina teologiska system i disputer, och nu stiger omsider den otålige Morton på den lika otåliga Dolly och galopperar bort för att predika för de otåliga bröderna och taga ett tag med de otålige spektakelmakarne på Jenkinsville-kretsen.

Kike får stanna kvar i sin lugna hamn för att komma sig. Doktorn har fattat en synnerlig vänskap för den ifrige, unge profeten och ser med bedröfvelse den tid till mötes, då han skall lämna dem.

Ah, lyckliga förnimmelse af lifvet, när lifsströmmen åter vänder tillbaka genom ådrorna! Man har inga smärtor längre; man är icke stark nog att känna något ansvar; man kan icke arbeta; man har icke någon förpliktelse utom denna enda — att hvila sig. Ett så fullkomligt lugn hade Kike aldrig förr känt till. Han kunde blott gå litet. Hela långa dagen satt han vid det öppna fönstret likaså obekymrad som gräset, som böljade för vinden. Hela den förskräckliga känslan af ansvar, af lifvets högtidliga allvar och af hans tillräknelighet hade uppskjutits till framtiden. Att äta, dricka, sofva, vaka och andas, att som ett likgiltigt instrument låta spela sig enligt hvarje tillfällig stämning, det var Kikes lif.

I detta tillstånd blef hans karaktärs stränghet mildrad. Han hörde på doktorns raska och ifriga konversation med stilla glädje; han besvarade fru Morgans moderliga förfrågningar med lugn tacksamhet; han beundrade miss Jane Morgan, deras äldsta och högst exemplariska dotters godhet som en aflägsen åskådare. Det var blott två ting, som hade verkligt inträsse för honom. Han kände den mäst lifliga glädje af att iakttaga svalornas ostadiga flykt, när de kvittrande flögo ut från ladans takfot — det var en sådan

hvila i deras luftiga kringströfvarelif. Och han tyckte mycket om att iakttaga Henriette Morgan, doktorns yngsta dotters hurtiga, sorglösa steg medan hon pratade och skrattade på samma gång, likaså tanklöst som svalorna själfva. Fastän hon var aderton år, var det något i hennes fylliga, barnsliga kinder i hennes smittosamma skratt — ett högst omotiveradt skratt, som kom af sig själft — i det lekande sätt, hvarpå hon ändå utförde sina plikter, — något så motsatt Kikes stränga karaktär, och som så sammanföll med hans nuvarande matthet och lyckliga sorglöshet, att han, när han trött hvilade sitt hufvud på en kudde, tillät det att vända sig från sida till sida, så att han kunde följa henne med ögonen. Så underhållande voro hennes muntra svar, att han snart började att tala med henne blott för att få höra dem. Han hade visst icke glömt Wesleys stränga förmaningar till de unga predikanterna, att vara försiktiga i sitt uppförande i kvinnornas närvaro. Gentemot miss Jane var han mycket försiktig, på det han icke på något sätt skulle säga eller göra något otillbörligt eller väcka hos henne några ömma känslor. Jane var en sådan flicka, som han ville gifta sig med, om han skulle gifta sig. Men Nettie var ett barn — en liflig sommarfågel — likaså uppfriskande för hans trötta själ, som en dryck kallt vatten för en feberpatient. När hon var ute ur rummet, var Kike otålig; när hon kom tillbaka, var han glad. När hon satt och sjöng, drog han den stora länstolen, han satt i, fram till

henne och talade på sitt allvarliga sätt, medan hon till gengäld svarade honom med hundra infall. Hon tycktes lysa allestädes omkring honom liksom solsken. Stackars Kike kunde icke neka sig glädjen af ett så roligt umgänge, och Nettie Morgans vördnad för den unge Lumsdens heliga lif och medlidande med hans sjukdom förvandlades hastigt till kärlek till honom.

Långt förrän Kike märkte eller Nettie anade det, hade doktorn genomskådat alltsamman. Kikes odelade uppgående i sitt kall hade intagit den forne prästen, som sprang omkring på sitt ifriga sätt, medan munnen gick på honom, och aldrig lät han Kike komma mer än halfvägs i sina allvarliga uttalanden — seende och hörande allt, medan han låtsade ingenting märka. Han var icke ovilligt stämd mot en förening mellan de två — det vill säga under förutsättning, att Kike uppgåfve sitt arbete som respredikant. Det var i verkligheten nästan omöjligt den tiden att vara metodistpredikant och "föra en hustru med sig." Blott mycket få predikanter voro gifta, och i de flesta fall nödvändiggjorde äktenskapet "lokalisering" eller utträde ur ämbetet.

Kike satt en dag och talade med henne på det halft likgiltiga sätt, som är egendomligt för konvalesenter, medan hans ögon icke veko från den leende Nettie Morgan, som satt och sydde, då doktor Morgan kom in, satte sitt handapotek från sig på den höga skrifpulpeten, kastade en hastig blick på de två och sade:

"Nettie, jag tycker, du skulle gå ut och hjälpa din moder. Det är strängt arbete för henne att tvinna."

Nittie lade sytyget från sig. Kike följde henne med ögonen, tills hon var försvunnen genom dörren, och så lyssnade han, tills den mera kraftigt snurrande rocken antydde, att yngre händer hade tagit i. Hans glada stämning sjönk märkbart i honom — det kunde dröja timmar, innan Nettie kom tillbaka igen.

Doktor Morgan sysslade eller låtsade som han sysslade med sina medikamenter, medan han iakttog, huru den unge predikantens blickar följde hans dotter, och att hans ansikte återfick sitt vanliga tungsinta uttryck, då hon hade gått. Han tyckte icke, att han kunde taga fel i sin diagnos.

"Herr Lumsden", sade han vänligt, "jag vet icke, hvad vi skola göra, när ni har blifvit frisk. Jag kan icke finna mig i, att ni reser bort."

"Ni har varit alltför god, doktor. Jag är rädd för, att ni har skämt bort mig." Tanken på att resa till Pottawottomie Creek blef mer och mer pinsam för Kike. Alla tankar därpå hade han slagit bort, ty doktorn önskade, att han skulle bevara sinnet lugnt. Nu tycktes doktorn af en eller annan orsak påtvinga honom tanken på den obehagliga framtiden. Hvarför var den icke behaglig? Hvarför hade han förlorat glädjen öfver sitt arbete? Var han verkligen en affälling?

Medan doktorn undersökte sina flaskor och för fjärde gången höll en stor flaska med

påskrift *Sulph. de Quin.* fram i ljuset, som om han räknade efter, huru många gram det var, föranstaltade den unge predikanten en undersökning rörande sitt religiösa tillstånd. Hvarför ville han ogärna begifva sig till Pottawottomie Creek? Han hade trotsat mycket hårdare arbete och större faror. Han skulle ju få en äldre ämbetsbroder, på hvilken hela det administrativa arbetet skulle hvila, och året gaf löfte om att blifva lätt i jämförelse med de föregående. Genom att spörja sig själf, kom han till den slutsats, att det i hans nuvarande sinnesstämning icke fans någon krets, som skulle vara lockande för honom, undantagande den, inom hvilken doktor Morgans hus var beläget. I början lekte Kike Lumsden kurra gömma med sina bevekelsegrunder, liksom andra människor under liknande omständigheter göra, och han var mycket nöjd med sig själf på grund af sin tacksamma tillgifvenhet för familjen. Tacksamhet är dock helt visst en ädel känsla, och hade icke doktor Morgan, fastän hörande till ett annat kyrksamfund, tagit honom i sitt hus och gifvit honom fri läkarevård? Och fru Morgan och Jane och Nettie, hade de icke hjälpt honom, som om han hade varit en broder? Hvad kunde vara mera berömvärdt än att han kände sig ledsen vid tanken på att lämna så goda människor?

Men Kike hade icke haft för vana att bedraga sig själf. Han hade alltid med strängthet tagit vara på Kike Lumsden. Han kunde icke slå sig till ro nu med denna undflykt;

han ville icke vara nöjd med sig själf, där ingen grund därtill fans, och så tog Kike, medan doktorn gick till fönstret och tanklöst undersökte innehållet af en af sina flaskor med påskrift "*Hydrarg.*", en ny och skarpare undersökning af sin själ och såg då, att den, hvilkens förlust skulle vara smärtsam för honom, hvarken var doktor Morgan eller hans förträffliga hustru eller den beundransvärda Jane, utan den lifliga Nettie, till hvilkens spinnrockshjuls stigande och fallande surrande han själf nu satt och lyssnade. Han kom plötsligt till visshet om, att han var förälskad — en visshet, som icke var utan sitt behag, men dock rikligen blandad med smärta.

Doktor Morgans snabba blick uppfångade det uttryck af en ny självbekännelse och af en pinsam oro, som visade sig på Lumsdens panna. Då syntes läkaren på en gång nöjd med sina medikamenter. Flaskorna med "*Hydrarg.*" och "*Sulph. de Quin.*" på etiketterna blefvo nu åter inlagda i sadelpåsarne.

I detta ögonblick kom Nettie själf in i rummet efter ett och annat. Kike hade hört spinnrockshjulet stanna — hade sett mot dörren — hade uppfångat hennes blick, i det hon kom in, och var i samma ögonblick viss om, att han icke var den enda som var förälskad. Hade doktorn då önskat hindra deras böjelse att gå vidare, genom att på ett så finkänsligt sätt erinra sin gäst om, att tiden nu närmade sig, då han borde resa? Dessa tankar väckte upp Kike ur hans långsamma konvalescents tröghet. Nettie gick tillbaka

till spinnrocken och fick den att snurra ännu starkare än förr, men Kike hörde nu i dess snurrande en viss ängslig ton, som oroade honom. Doktorn kom och satte sig hos honom och kände på hans puls, som det tycktes för att se, om han hade feber, men i verkligheten för att foga ännu en led till den beviskedja, som sade att hans förmodan var riktig.

"Herr Lumsden", sade han, "en konstitution, som är så medtagen som er, kan icke återfå krafterna på några dagar."

"Det vet jag, doktor", svarade Kike, "och jag längtar efter att komma hem till mor och hvila ut där, så att jag icke betungar eder mera, och —"

"Ni missförstår mig, käre vän, om ni tror, att jag gärna vill blifva af med eder. Jag skulle önska, att ni blefve hos mig beständigt, ja, jag ville det verkligen."

Ett ögonblick såg Kike ut genom fönstret. Att blifva hos doktorn beständigt, skulle, tyckte han, vara ett himmelrike på jorden. Men hade han icke afstått från hvarje tanke på ett himmelrike på jorden? Hade han icke uttryckligen sagt, att han icke här hade någon "varaktig stad?" Skulle han nu med handen på plogen se tillbaka?

"Men jag bör icke uppgifva mitt arbete."

Detta sades icke i den ton, hvarmed Kike skulle hafva afvisat en sådan frestelse för en tid sedan.

"Herr Lumsden", svarade doktorn, "ni ser ju, att jag är nyttig här. Jag kan icke predika synnerligen mycket, men jag tror,

att jag aldrig har varit till så mycket gagn som sedan jag börjadt praktisera. Jag behöfver hjälp. Jag kan icke både sköta mitt landtbruk och min läkarepraktik. Ni kunde åtaga er jordbruket och predika hvar söndag på fem mils omkrets. Ni kunde ju till och med, när en tid gått, slå er på medicin och taga min praktik, när jag blir äldre. Det blir er död, om ni fortfar med att vara respredikant. Kom och bo hos mig och var min — medhjälpare.“ Doktorn hade så när sagt “min son.“ Det låg honom på tungan, och Kike förstod det.

“Tänk nu öfver det“, sade doktor Morgan, i det han reste sig för att gå, “och kom ihåg, att ingen är pliktig att taga lifvet af sig.“

Och Kike funderade och bad hela dagen och sökte se det rätta; och hela dagen fann Nettie tillfälle att komma in i små ärenden, och för hvarje gång hon kom, tycktes det klart för Kike, att han skulle kunna gå in på att mottaga doktor Morgans tillbud; men så snart hon gick ut, började han att darra, ty han var i begrepp att svika det värf, som var honom anförtrodt.

TJUGOANDRA KAPITLET.

Afgörandet.

Kikes stränga samvete hade slumrat under hans tillfrisknande. Nu var det uppvaknadt. En afton satt han i sitt rum och ansträngde sig för att se den rätta vägen. Efter gammal metodistsed väntade han på en eller annan inre rörelse af Anden — ett "intryck" — som skulle leda honom.

Under den stora religiösa rörelsen i början af århundradet öfverlämnade västerns pietister allt möjligt åt Gud i bön, och tron på omedelbar gudomlig vägledning gick ofta till en otillbörlig ytterlighet. Det berättas om en, som drog sig tillbaka från världen ut i skogen en hel vecka och bad om att få veta, på hvad sätt han skulle låta döpa sig, och att han så kom springande ut ur skogen med det ropet: "Halleluja! Neddoppning!" Man tillgrep alla slags påfund för att få vägledledning — påfund, som icke voro ovärdiga de gamla augurerna. En bekant predikant, Lorenzo Dow, lät sin häst, på bästa sätt han kunde, finna vägen, när han själf var oviss. Det tycks ha varit en favoritförvillelse hos alla tiders pietister, att Gud kunde leda ett liflöst föremål, styra ett stumt djur eller med-

dela människosjälen en blind tillskyndelse, men att han icke var i stånd att upplysa eller leda förnuftet. Att öppna en bibel på måfå för att få en vink genom en värs blef så allmänt under den wesleyanska rörelsen i England, att doktor Adam Clarke fann det nödvändigt att rikta ett väldigt tordönstal mot denna "bibel lottdragning", som han kallade det.

Dessa religiösa förutsägelser, dessa vimplar, som hissades för att skönja riktningen af den himmelska brisen, kunde icke annat än verka på en så allvarlig natur som Kike. Nu bad han ifrigt i sin nöd och öppnade bibeln på vinst och förlust; men han träffade icke på någon fattlig eller blott med god vilja användbar värs, utan på en lista full af svåra namn i ett af de första kapitlen i en af Krönike-böckerna. Denna missräkning ansåg han vara ett prof för hans tro. En tro sådan som Kikes rubbas icke genom missräkningar. Han bad ånyo om vägledning och fick slutligen upp denna värs: "Simon Jonas' son, älskar du mig mer än dessa?" Ett kännetecken på Kikes fromhet var hans hänförande personliga hängifvenhet för Jesus Kristus. Detta spörjsmål tycktes riktigt förebrående till honom likasom till Simon Petrus. Han ville icke dröja längre. Kärleken och till och med lifvet skulle offras för Kristus, som dödt för honom. Så bad han ännu en gång, och i hans själ uppsteg en erinran om det uttrycket att lämna hus och hem och gods och hustru för Kristi skull. Utan tvifvel kom det honom

i hågen genom en fullkomligt naturlig tankeförbindelse; men, hvad kände Kike till ideassociationer eller till någon annan lag för själens verksamhet? Hela hans bibliotek bestod af "Wesleys predikningar" och "Fletchers lefnad" af Benson. För honom tycktes det afgjordt, att detta skriftställe var honom "ingifvet." Det var en kallelse från Kristus att uppgifva allt för honom, och i den mäst upphöjda självuppoffrings ande sade han: "Herre, jag vill icke hålla något tillbaka!"

Men sinnesrörelser och beslut, som om aftonen gå i höga böljor, svalna ofta af innan morgonen. Kike trodde sig stark nog igen till att börja stå upp klockan fyra, som Wesley hade förordnat i sina "regler för en predikants lif", och i följd af samma regler gaf han sig till att använda den första timmen till bön och andakt. Aftonen förut hade allting förekommit honom klart; men nu, då morgonen hade kommit och han skulle skrida till utförandet af sitt stränga beslut, fann han sig uppfyld af tvifvel och rådvillhet. En sådan vankelmodighet var eljes icke van[illegible] hos Kike, men den var ett mått på djup[illegible] af hans känsla för Nettie. Otvifvelaktigt [illegible] hade också hans kropsliga svaghet sin d[illegible]el däri. I den råa och dimmiga daggryning[illegible]n kräfde försakelsen af det paradis af hvila och kärlek, hvari han hade dväljts, visserligen mera mod än han rådde öfver, tyckte han. Nä[illegible] allt kom omkring, hvarför skulle han då r[illegible]esa? Kunde han icke ha tagit miste med hän[illegible]syn till sin plikt? Var han väl förpliktad a[illegible] uppoffra sitt lif?

Han förrättade sin andakt i en mycket tankspridd stämning. Då han såg ett exemplar af Baxters "Den reformerte prästen", tillhörande doktor Morgan, ligga på fönsterplattan, tog han det i hopp om att få ljus från denna boks bevekande ord. Men han kunde icke hålla tankarne samlade. Han vände likgiltigt bladen, tills hans blick föll på en sats på det latinska språket. Kike förstod icke ett ord latin, och just af den orsaken väcktes hans uppmärksamhet särskildt af satsen i det obekanta språket. Han läste den: "*Nec propter vitam, vivendi perdere causas.*" I marginalen fann han skrifven en fri öfversättning: "Låt-om oss icke för lifvets skull uppoffra de enda ting, som äro värda att letva för." Nu knäböjde han och tackade för den, som det tycktes honom, gudomliga vägledningen. Han hade blifvit befriad från frestelsen att offra lifvets stora mål blott för att frälsa sitt lif.

Det gjorde honom ondt att säga farväl till doktor Morgan, hans moderliga hustru och den förträffliga Jane. Det gjorde honom mycket ondt att taga afsked af Nettie Morgan. Hennes uttrycksfulla ansikte kunde illa dölja, hvad hon kände. Hon vågade icke komma till dörren. Kike fann henne ensam i den lilla förstugukvisten på husets baksida, och hon bemödade sig att se likgiltig ut. Då han icke var säker på sig själf, sade han ett torrt farväl till henne och tog kallt hennes hand ett ögonblick; men åsynen af hennes smärtsamt rörda utseende rörde honom på det djupaste: ännu en gång tog han hennes

hand och sade med tårfylda ögon och bruten stämma: »Lef väl, Nettie! Gud välsigne er och bevare er städse!" vände sig därpå häftigt bort, sade de andra ett hastigt farväl och red skyndsamt sin väg, nästan rädd för att se sig tillbaka. Från denna tid vakade han ännu bättre öfver sig själf än förr. Han kunde aldrig mera lita på sitt förrädiska hjärta.

Kike red till sitt gamla hem i Hissawackee. "Vägskälet" hade nu blifvit en hel landtby; dalen höll på att fyllas med folk, som den stora invandringsströmmen sköljde öfver Alleghanibärgen under det första dussinet år af detta århundrade. Hyddan, hvari hans moder bodde, var nästan alldeles likadan, som då han lämnade den. Den gamla af störar gjorda skorstenar visade tecken till bristfällighet; fjärdingen, som tjänstgjorde som skorstenspipa, satt litet på sned och gaf hyddan, tyckte Kike, ett obehagligt utseende — den påminde honom om en man, som fått för mycket af bränvin och skjutit sin hatt på sned samt sömnigt stirrar på en. Hans moder var innerligt glad, då han kom, men hon måste torka sina ögon med förklädet, då hon såg, hur sjuk han hade varit. Brady var tillstädes i änkans hydda, och fastän han stod vid spisen, då Kike trädde in, voro de två halmstolarne dock misstänksamt nära invid hvarandra. Brady hade länge tänkt att "förändra sin ställning", men både han och änkan hyste en dödlig fruktan för Kike, hvilkens stränga dom och allvarliga förebråelser injagade dem skräck. "Om icke Kike vore",

sade Brady till sig själf, "så friade jag till änkan. Men hvad skulle gossen säga om sådant narrspel af mig på gamla dagar? Och änkan är ännu mera rädd för honom än jag. Har man någonsin sett maken till gosse, som gör sin skolmästare rädd för att fria till hans moder och modern för att mottaga uppmärksamhet af en så lärd grammatiker som jag? Olyckan är den, att Kike icke har några svagheter själf. Om han blott hade en, så skulle jag aldrig bry mig om det. Bara jag kunde komma under fund med, att han hade kastat förstulna blickar på en eller annan ung flicka, till och med om det blott vore aldrig så litet, så skulle jag icke fästa mig något vid tadel. Men huru det ock nu än kan vara, så går jag gamle stackare hela tiden och tänker: hvad månne Kike skulle säga?"

Kike hade kommit hem för att få sin söndriga garderob förbättrad, och den omtänksamma modern hade redan sytt honom en uppsättning varma, men icke synnerligen nätta kläder af hemmagjordt tyg. Det kostade Kike mycken ansträngning att lämna henne igen. Hon tyckte icke, att han var vid så god hälsa, att han kunde resa; men hon tordes icke säga det. Huru skulle hon väl drista sig att gifva råd åt en, som för hennes undrande hjärta tycktes vara inne i själfva den allsmäktiges hemligheter? Gud hade lagt sin hand på honom — han var icke mera hennes barn. Hon kunde blott se efter honom med bristande hjärta, då han red bort från hemmet, medan hon tröstlös

stod i dörren och torkade ögonen med sitt förkläde.

Men Brady, som såg honom rida förbi skolan, dristade sig till att gifva honom ett råd — till en del för att utforska, om Kike hade någon "svaghet eller ej."

"Nå, min son Kike, jag hoppas, att ni har öfverseende med mig som er gamle lärare, om jag ger er ett råd, ehuru ni har blifvit en så stor predikant. Ni blir väl icke förnärmad, min gosse?"

"Nej, helt visst icke, Brady", svarade Kike med ett tungsint småleende.

"Nåväl då, ni har en skröplig hälsa, det är likaså säkert, som att ni är född, och det är nu min mening, att ni skulle se efter att få er en god kvinna till att vårda er, och så kunde ni få er ett hem och måhända göra mera godt, än ni gör nu."

Kikes ansikte fick ett mer än vanligt strängt uttryck. Minnet af, hur vacklande han för icke länge sedan varit och känslan af hans ännu icke öfvervunna svaghet stodo lefvande för honom. Han ville icke åter gifva tillfälle åt djäfvulen.

"Mr Brady, det är något, som är viktigare än vår egen maklighet och lycka. Vi äro icke skapade att söka goda dagar, utan att hängifva oss i Kristi tjänst. Se, ert hufvud blomstrar redan för evigheten, och ni talar, som om denna världen vore allt."

Med dessa ord gaf Kike allvarligt skolläraren handen och red bort, men Brady var mera förfärad än han någonsin förr varit.

"Nej, ungersvennen har inga svagheter", sade han modfäld. "Icke en enda svaghet", upprepade han, i det han mörk i hågen gick in i skolan, tog ned en käpp och gaf sig till att tukta Pete Sniger, som, då han var den värste gossen i skolan och en slags ond genius, ofta i allmänhet fick umgälla, när läraren var vid dåligt lynne.

Var Kike olycklig, då han gaf sig på väg till det aflägsna Pottawottomie Creek?

Tror man, att jesuiterna, hvilka som missionärer genomvandrade Amerikas uröknar, enligt pliktens kraf så som de uppfattade det, voro olyckliga människor? Den högsta lycka kommer icke af våra önskningars tillfredsställande utan af deras försakelse i ett högre föremåls tjänst. Jag tviflar icke på, att den lyckligaste människa, som någonsin seglat i de levantiska hafven eller klättrat öfver de kopadosiska bärgen, var Paulus från Tarsus. Tror man väl, att han missunnade vällustingarna på Cypern eller de rike köpmännen i Korint? Kan någon tro, att en af seglarne i de epikureiska hafven eller en af de stoiske dagdrifvarne i Athens täckta hvalfgångar kunde fatta den glädje, på hvars flodbölja Pauli själ lyftades upp öfver alla vedervärdigheter? Ty det är ett slags upphöjd fröjd i självuppoffringen, och Kike trotsade en nordlig vinters stormar och alla vildmarkens svårigheter och faror och alla strapatser under sin ensliga tillvaro med ett uttryck, som ofta kom på hans läppar: "Herre, jag har icke hållit något tillbaka."

Jag har hört, att den unge Lumsden på den tiden plägade elektrisera sina åhörare med sin glödande predikan om den kristnes heliggörelse genom lidande, och att de skarpseende, gamla landtbykvinnorna gärna ristade på hufvudet åt hvarandra, när de däreſter gingo hem, med de orden: "För att vara en så ung människa har han nog utstått en gruflig mängd motgångar." — "Ja, men han har vunnit seger, och hur makalöst vackert han talar om det! Jag har aldrig i mina dagar hört något liknande."

TJUGUTREDJE KAPITLET.

Russell Bigelows predikan.

Två år ha förvandlat Patty till kvinna. Är Kike lycklig genom sin självförsakelse, så är detta icke förhållandet med Patty. Det är ingen läkedom i stoltheten. Hur mäktig den än kan vara som retelsemedel, är den blott en dålig näring, och Patty har icke så mycket att förnöja sig öfver, utom sin stolthet. Den svaga modern hade nu varit död ett år, och Patty är nästan utan sällskap, fastän icke utan friare. Jord skaffar älskare — jordälskare, om icke annat — och Pattys faders

jordagods är icke det enda lockmedlet. Hon är en ung kvinna med en viss förnämhet i skick och hållning; hon är icke hög, men hon förer sig på ett sätt, som ger henne ett befallande utseende. Till och med hennes far har respekt för henne, och just därför söker han hvarje tillfälle att förarga henne. Patty är verksam, och i förra tider var det ingen kvinlig dygd, som hade större dragningskraft ute i västern, än huslighet. Men Patty vill icke gifta sig med någon af de friare, som göra sig räkning på hennes faders svaghet och den sannolika delningen af hans förmögenhet och som i sitt stilla sinne öfverföra den sparsamhet och ordning, de se i kapten Lumsdens hus, till sitt eget framtida hem. Genom att gifva dem allesammans korgen har hon fått rykte om sig att vara högmodig. Det är tider, då ingen ser henne, då hon gråter, knapt vetande hvarför, och sedan moderns död läser hon flitigare än någonsin i den gammalevangeliska bönboken, hvars stränga syndabekännelser och klagande rop finna genklang i hennes innersta själ.

Kapten Lumsden fruktar för, att hon skall gifta sig och lämna honom, och dock är han vred på, att hon afslår alla äktenskapstillbud. Hans hat till metodismen har antagit karaktären af en riktig mani, sedan han föll igenom som kandidat till den lagstiftande församlingen, förnämligast genom metodisternas opposition. All hans maktlöshet har blifvit till det bittraste hat, och tanken på, att det kan vara den aflägsnaste möjlighet, att Patty kunde

gifta sig med Morton, pinar honom öfver alla gränser. Han kan icke utgrunda orsaken till hennes hårdnackade afvisande af alla friare; hennes tilltagande allvar och den myckna läsningen i bönboken äro honom emot. Till och med bönbokens allvar har något metodistiskt i sig; men Patty har ännu aldrig öfvervarit något metodistmöte, och med detta faktum tröstar han sig. Han har gjort sig omak att köpa smycken och tygblommor i öfverflöd åt henne, på det att han, genom att kläda henne fint, må kunna aflägsna så långt från henne som möjligt hvarje frestelse att blifva metodist. Ty i de dagarne, då det icke var allmänt att gå fint klädd, och de landtliga bygderna upprördes af metodismen i dess mäst utpräglade form, var hvarje tygblomma och hvarje öronring ett tecken till motstånd mot den nya sekten — en välklädd kvinna vid ett möte var nästan en utmaning till predikanten. Lumsden tyckte därför, att Patty hade smycken nog såsom preservativ mot metodismen. Och till allt detta fogade han hemliga hotelser, att om något af hans barn skulle gå och sluta sig till dessa förryckta metodistlymlar, så jagade han det på dörren och ville aldrig se det mera. Denna hotelse kom aldrig rättfram — blott såsom en tillfällig antydning, och det pronomen, som användes för att beteckna den obekanta storheten, "en metodist Lumsden", var alltid maskulinum, men Patty förstod nog, hvaråt det syftade.

En dag kom till kapten Lumsdens dörr

ett af dessa utskum från Nya England, som vandrade omkring med blecksaker. Folket i västern hade aldrig hört talas om Yalekollegiet eller något annat, som var en ära för Connecticut eller Nya England; för dem var det blott ett land, som gaf upphof åt en pestilentia af omkringflackande gårdfarihandlare, som sålde blecksaker och träklockor. En kältring därute i västern var färdig att kugga ifrån en både häst och gård, om han kunde passa på ett tillfälle därtill; men denne lumpne säljare af yankee-blecksaker, som kallade ett mjölkfat "en bunke", sade "nee" när han skulle säga nej, och pratade genom näsan, kunde hålla på i en hel timme blott för att kugga från någon fem cents. Bleckkrämaren, en viss Munson, stack sitt spetsnäsiga ansikte in genom Lumsdens dörr och "tog sig friheten spörja", om han kunde få härbärge för en natt, hvilket kaptenen såsom andra nybyggare medgaf utan ersättning. Då krämaren från Connecticut hade aflassat sina blecksaker och satt in hästen i stallet, "tog han sig friheten" att komma med en hel del inledande spörsmål om familjen Lumsden och dess personalhistoria, både i dess helhet och med hänsyn till dess enskilda medlemmar. Efter att så ha gjort de första stegen till närmare bekantskap genom att visa ett närgående inträsse för sina nya vänners välfärd, skred han till att gifva en omständig och sannfärdig berättelse — med variationer — om sina nyligen upplefvade äfventyr, till gränslös munterhet för familjens yngre medlemmar, som

skrattade hjärtligare åt yankens ord och uttal än åt hans historier. Bland annat omnämde han, att han "förliden dag hade varit i Jenkinsville vid något, som metodisterna kallade ett "korgmöte." Men då han hade kommit så långt i sin berättelse, stannade han klokt och "tog sig friheten spörja", hvad kaptenen tänkte om dessa metodister. Kaptenen var icke sen att säga sin mening, och då bleckfyren således hade gjort sig säker genom att undersöka terrängen, gick han vidare och berättade, att "det hade va't en gräslig hop människor vid det mötet." Och som han ju hade ögonen med sig, när det gällde affär, hade han gått fram till de sörjandes bänk för att få förbön. "Det kan ju inte göra en nå'n skada att folk ber för en, ser ni. Nå, ser ni, metodisterna ville ju gärna uppmuntra en sörjande själ, och så köpte de ju allesammans nå't bleckkärl." De hade nära på skilt honom från hela kramet! — Här blinkade krämaren först åt kaptenen med det ena ögat och så åt Patty med andra. — "För det var ju en så gräslig hop människor där. Jag fick också höra en ung predikant, som var förvånande vältalig — pastor Goodwin hette han — och det kun' nog händ', han kun' predika, det är säkert det!"

Patty och kaptenen blefvo oroliga.

"Goodwin?" sade kaptenen. "Morton Goodwin?"

"Ja, justament", svarade krämaren.

"Uppfostrad en half fjärdingsväg häri-

från“, sade Lumsden, “och vi ha icke stora tankar om honom.“

“Jag icke häller”, sade krämaren och firade segel efter Lumsdens vind. ”Jag räknar på, att jag kun' predika nästan li'så bra som han gör, och jag är dock inte undervisad till att predika. Men han har en go' sångröst — en sådan med pinglor i, ni vet, och han har ett så eget manér till att åstadkomma rörelse hos fruntimmerna och hos manfolk med svaga ögon, så att de gråta nå't rent förskräckligt. Sååå, han är uppfödd här, är han? Nå-så! Ja, han är väldigt populär.“ I det han uppfångade kaptenens blick, tillade han: “Ibland fruntimmerna, menar jag.“

“Han går väl nog åstad och gifter sig med någon af de där sjungande flickorna“, sade kaptenen med en blink.

“Ja, det är justament det, han li'som skall“, sade krämaren, förnöjd öfver att ha något nytt att meddela, och då han märkte, att nyheten inträsserade kaptenen och hans dotter, gjorde gårdfarihandlaren ett litet uppehåll. En bit sladder är en alltför god förmögenhet att göra sig kvitt i hast.

”Den gången gissade ni bra“, fortfor bleckmannen. “Jag hörde sägas, att han skulle splissas med en flicka, som kun' be som en riktig ängel. Jag hörde henne be'. Hon hade nära på fått takspånorna till att lyfta sig frå' skolhuset. En sådan rörelse, som hon anstiftade, har jag aldri' hört maken till. Jag gick bort till henne efter mötet och bad henne om att bli ihågkommen i hennes böner.

Det kan ju aldrig skada att ha' en sådan bedjare på sin sida. Och jag var angelägen att riktigt få se på hennes ansikte, för de här predikanterna se gärna till att få kvinnor med vackra ansikten. Predikanterna äro nog i det kapitlet ungefär liksom andra människor, fast de lotsas, som de äro bättre, hva' befalles? Nå-ja, denna här Anna-Lisa Meacham är vacker, det är visst, och de säga allesammans, att han skall till att gifta sig med henne, och det var en som sa', att den presiderande äldste kanske skulle sammankoppla dem nästa söndag vid kvartalsmötet och så dela de härefter arbetet på midten och gå i kompani. Hon be'r och han predikar." Vid dessa ord brast krämaren i ett elakt skratt, viss på, att han hade vunnit både kaptenen och Patty genom sina nyheter. Han kom nu fram med sitt blekkram — åhörarne skulle nu, menade han, vara upparbetade i den rätta stämningen till att köpa.

Patty kunde icke inse, att det var någon orsak hvarför hon skulle känna sig orolig öfver denna smula nytt från Jenkinsville. Hvad var Morton Goodwin för henne? Hon skötte om huset den aftonen, som hon plägade, och sökte dölja hvarje yttre tecken på, att hon kände något. Hon fick likväl öfvertala sin far att köpa ett helt dussin bleckbägare och några mjölkfat — hon smålog åt, att krämaren kallade dem "bunkar". Hon ville icke gärna glädja kaptenen med att visa honom, hur mycken afsky hon hyste för dene skräflande "yankee." Men då hon den aftonen

hade blifvit ensam, hade likväl bönboken mistat sin tröstekraft. Hon var kränkt, retad, förödmjukad på allt sätt. Hon kände sig hård och bitter till mods, framför allt mot den sekt, som först hade åstadkommit skilsmässa mellan henne och Morton, och af sitt innersta hjärta gaf hon metodisterna skulden till alla sina olyckor.

Det hände nu så, att just nästa söndag skulle Russell Bigelow predika. Vidt och bredt öfver hela västern hade ryktet gått om denne store predikant, som, fastän han var född i Vermont, dock var en fullkomlig västbo i sitt lifliga uppträdande. "En talare skall icke bedömas efter sina skrifna afhandlingar, utan efter minnet af den verkan, han har frambragt", säger en fransk skribent, och om vi skulle döma om Russell Bigelow efter det rykte, som ännu den dag i dag är fyller Ohio och Indiana, var han säkerligen en talare af första rang. Han var känd under namnet "den obeskriflige." Underrättelsen om, att han skulle predika, hade satt hela Hissawachee i en feberaktig nyfikenhet att få höra honom. Till och med Patty förklarade, att hon ville gå, till stor förargelse för kaptenen. Mötet skulle icke hållas hos Wheelers, utan ute i skogen, och hon kunde gå denna gång utan att träda in i sin faders fienders hus. Hon hade ingen annan bevekelsegrund än ett svagt hopp om att höra något, som kunde förströ henne; lifvet hade blifvit henne så tungt, att hon behöfde hvarje förströelse. Hon skulle sätta sig längst bort och höra den berömde

metodisten för sig själf. Men Patty klädde sig i alla sina smycken och dyrbara kläder. Hon hade beslutat, att ingen skulle misstänka henne för att ha i sinnet att "sluta sig till kyrkan." På ytan var hennes stämning nyfikenhet, på djupet låg stolt hat och lugnt trots.

Ett uppbyggelsemöte är aldrig angenämare, än när det hålles i skogen! Och ingen skog är så lämplig därför som en bokskog; de vidt utbredda grenarne sträcka sig regelbundet åt alla sidor; sista årets blad bilda en matta liksom ett hyende, medan det täta löfverket utestänger solen. Patty valde att gå till detta möte i bokskogen, eftersom det knapt var en fjärdingsväg dit. Då hon gick öfver en liten skogsäng, såg hon en man ligga nedböjd på sitt ansikte i bön. Det var predikanten. Slagen af vördnad skyndade hon åstad till mötesplatsen. Det var hennes fasta beslut att taga plats längst bort, men då hon var litet förvirrad och själsfrånvarande, lade hon icke strax märke till, hvar talarestolen var upprest och att hon kom in bland åhörarne på den sida, som var närmast predikstolen. Då hon märkte sitt misstag, var det för sent att att draga sig tillbaka, gången bakom henne var allaredan full af stående åhörare; det var intet annat att göra än att taga den enda tomma plats, som var att tillgå. Därmed kom hon att sitta midt i församlingen, och i denna ställning var hon mycket i ögonen fallande; till och med främmande från andra nybyggen sågo med förvå-

ning en präktigt klädd kvinna sitta midt ibland de andäktiga systrarna — ty männen och kvinnorna sutto hvar för sig. Rundt omkring Patty sågs icke en enda tygblomma eller juvel. De flesta af kvinnorna hade på sig solhattar af bomullstyg. Folk från Hissawachee, som kände Patty, voro i det hela taget förundrade öfver att se henne vid mötet. De mindes, hur hon hade behandlat Morton Goodwin, och kapten Lumsden betraktade de som gog och magog i en person. Patty hade en obehaglig känsla af sin uppmärksammade ställning, men hon glömde nu snart sig själf för att lyssna till sången. Det har väl aldrig funnits någon sådan kör, som metodisterna sjungande i urskogarna, och här under träden sjöngo de psalm efter psalm, än med det mildaste patos, än med triumferande glädje, än åter med högtidligt allvar. De sjöngo: "Barn af himlens Gud, vi må" och "Kom låtom oss i denna stund", och "Blåsen i basunen" och "O, hur salig den är!" Under den sista psalmen beträdde den berömde predikanten talarstolen, och bland åhörarne uppstod en rörelse af undran, nästan af missräkning. Hans kläder voro af ett slags billigt bomullstyg, som är kändt under namnet "kadetttyg", och de sutto illa på honom. Han var tämligen liten och hade ett outsägligt tafatt utseende. Håret hängde okammadt ned öfver den bästa delen af hans ansikte — den breda, framspringande pannan. Ögonbrynen voro framstående, näsan, käkbenen och hakan stora. Han hade en bred mun, och mun-

giporna voro neddragna liksom af bekymmer, näsborrarne tunna, ögonen hvassa, och hela ansiktet i hög grad rörligt. Han valde till text Eleasars ord till Laban: "Jag söker en brud åt min Herre", och efter dåtidens sed redogjorde han först för själfva tilldragelsen och skred därpå till att "andliggöra" den genom att tillämpa den på själens bröllop med Kristus. Oaktadt hans oformliga figur och oviga rörelser var det öfver hans väsen något bildadt, som antydde, att han var en man, som icke var ovan att umgås i högre sällskap. Hans ord voro väl valda, uttalet korrekt, språket grammatikaliskt. I alla dessa hänseenden blef Patty gäckad.

Men predikan? Hvem kan beskrifva det "obeskrifliga"? Såsom tjänare öfvergick han till att framställa sin Herres karaktär. Det, som intog Patty, var icke ädelheten i hans tal eller styrkan i hans bevis, men hon tyckte sig kunna se på hans ansikte, att hvarje gudomligt drag, som han skildrade, hade återspeglat sig i hans eget lif. Blott den manligaste man kan tala på ett värdigt sätt om Jesus Kristus, och allteftersom Bigelow fortskred i sitt tal, vann han hennes törstande hjärta för Kristus. För en sådan Herre kunde hon lefva och dö; i ett sådant lif fans just det, som Patty mäst trängtade efter — ett ändamål; i ett sådant lif kunde hon komma bort från känslan af sina egna syftens ringhet och det ovärdiga i sin stolthet. Allt hvad han sade om Kristi kärlek och förnedring fylde henne med en känsla af synd och ovärdig-

het, och hon grät bittert. Det var hundra andra, som voro likaså gripna som hon, men hennes grannars blickar voro alla riktade på henne. Hvilken seger, om Patty blefve omvänd!

Och då predikanten gaf sig till att beskrifva glädjen hos en själ, som för beständigt är vigd vid Kristus och som lefver ett ädelt lif med hans lefnad som mönster, då beslutade Patty, att hon skulle hängifva sig åt detta lif och denne frälsare, och den växande segerglädjen i predikan väckte en motsvarande fröjdefull stämning hos henne. Till slut vädjade Bigelow i sitt tal till det sanna modet och stoltheten — stoltheten i dess bästa betydelse. Hvem ville blygas vid en sådan brudgum? Och då han skildrade de trångmål, några måste genomgå, sedan de mottagit honom, såg Patty sin egen ställning och gjorde i tankarne offret. Då han beskref härligheten i att försaka världen, tänkte hon på sina smycken och den trotsighetens ande, hvari hon hade tagit dem på. Och *där*, midt i församlingen, tog hon af sina öronringar och ref blommorna från sin hatt. Vi kunna småle åt detta onödiga offer för en öfverdrifven bokstafstro, men för Patty betydde det den högtidligaste försakelse af världen — hennes hjärtas vigsel för all evighet med honom, från hvilken allt det ädlaste i lifvet stammar. Naturligtvis var denna handling synlig för de flesta i församlingen — mäst för predikanten själf. Det var den största seger för metodisterna, denna offentliga om-

vändelse af kapten Lumsdens dotter, och de gåfvo sin glädje tillkänna i många fromma utrop. Patty sökte icke att dölja sig. Hon föraktade att smyga sig in i himlarnas rike. Hon tyckte just, att hon var skyldig denna offentlighet. För ett ögonblick voro allas ögon bortvända från talaren. Han stannade, tills Patty hade aflägsnat sinnebilderna på sitt högmod och sin motstridighet. I det predikanten därpå med tårfylda ögon vände sig mot åhörarne, utbrast han med enfaldig uppriktighet och gripande verkan. "Halleluja Jag har funnit en brud åt min Herre!"

TJUGUFJÄRDE KAPITLET.

Klinksnöret drages in.

Intill detta ögonblick hade kapten Lumsden varit åskådare — för att kunna vaka öfver Patty hade han beslutat att riskera ett nytt anfall af "krampen." Men Patty hade kommit så långt fram, att han icke kunde se henne utom emellanåt, när han sträckte på sin smala figur för att smyga sig att se öfver skuldrorna på några högväxte män, som stodo framom honom. Det var först då Bigelow yttrade dessa jublande ord, som han

af folkets hviskning rundt omkring uppfattade så mycket, att Patty var rörelsens medelpunkt. Ögonblickligen gaf han sig till att svärja och trängde sig igenom mängden. Han skulle nog laga att Patty komme hem och lära henne att uppföra sig ordentligt. Den oro, han förorsakade, väckte strax predikantens och åhörarnes uppmärksamhet; men Patty var alltför upptagen af de högtidliga känslor, som fylde henes hjärta, för att gifva akt därpå."

"Hon är min dotter, och hon *skall* få lof att lyda", sade Lumsden med sin vredgade, hetsiga stämma, i det han ihärdigt trängde sig inemot midten af den täta människomassan med den föresatsen att med makt föra Patty bort. Patty hörde denna sista hotelse och vände sig om just i samma ögonblick, som hennes far hade arbetat sig igenom den krets af stående, som omgaf den tätt packade församlingen, och i sin framfusiga vrede rakt ville lägga hand på henne och draga henne bort.

Den tidens metodister voro vanligtvis angelägna att ställa sig under lagens beskydd för att kunna undgå den hos en del af folket rådande lusten att ställa till spektakelmakeri. Det var en fogde och en rättsbetjänt närvarande, och genom att tränga sig igenom de ståendes kordong hade Lumsden stött rakt på den landtliga rättvisans handhafvare, som, fast han icke var metodist, dock hade blifvit starkt påverkad af Bigelows vältalighet, och som än vidare efter landtliga polismyndig-

heters sedvana var böjd för att öfverdrifva sin ämbetsvärdighet. I hvarje fall var han icke litet stolt öfver det faktum, att denne store talare och denna folkförsamling på visst sätt hade ställt sig under lagens majestät, som representerades af hans viktiga person; och att kapten Lumsdens nu kom svärjande och skummande af raseri rakt emot hans heliga personlighet, var icke blott ett brott mot lagen, det var — hvad rättens handhafvare ansåg för ännu värre — förakt för domstolen. Häraf följde ett samtal:

Rätten: Kapten Lumsden, jag är en öfverhetsperson. Genom att störa denna fredliga gudstjänst kränker ni lagen. Jag vill icke gärna arrästera en borgare af ert stånd; men om ni icke upphör med ert störande uppträdande, blir jag nödgad att häfda lagens majestät genom att befalla betjänten att arrästera er för brott mot friden i denna församling. (Här sträcker rättens handhafvare upp sig till sin fulla längd, i sitt bemödande att åskådliggöra lagens majestät.)

Den rasande fadern: Jag vill låta er veta, fogde, att Patty Lumsden är min dotter och att jag har rätt till att ha uppsikt öfver henne, och ni gör bäst i att passa er själf.

Rättens handhafvare: (i det han sänker sin röst till en högtidlig och mycket lagformlig bas): Är hon under aderton år?

En närstående (som icke kan lida Lumsden): Hon är tjugu.

Rätten: Om er dotter är öfver aderton år, så är hon myndig. Om ni lägger hand på

henne, kommer jag att arrästera er för våldsamt uppträdande. Om ni drar henne bort, skall jag föra henne tillbaka genom en utlösningsorder. Jag kunde godt arrästera er på stället och pliktfälla er för ert störande uppträde, och om ni icke ögonblickligen lämnar mötet, gör jag det ock.

Vid detta tilltal blef kapten Lumsden blott ännu mera förbittrad; men en stark klassledare från ett annat nybygge, som var förtretad öfver detta afbrott i predikan och otålig öfver "lagens senfärdighet", drog af sig rocken och spottade i händerna som inledning till att för egen räkning föra Lumsden därifrån. I samma ögonblick började en gammal syster tätt bredvid att bedja högt och innerligt: O, Herre! omvänd honom! Slå ned honom, Herre, där han står, likasom Saulus från Tarsus! O, Herre, krossa den halsstarrige förföljaren med din allsmäktiga kraft!"

Det var för mycket för kaptenen. Han kunde hafva utsatt sig för att blifva arrästerad och för att taga en törn med den herkuliske klassledaren, men han hade redan känt "krampen" och hyste en vidskeplig rädsla för den. Denna bön oroade honom. Han var icke äregirig efter att likna Paulus, och han började tro, att om han blef stående stilla ett ögonblick längre, han helt säkert skulle blifva träffad och slagen till jorden på begäran af denna syster, som tyckte om våldsamma omvändelser. Med en förfärad blick på den gamla systern, hvilkens ögon tillitsfullt voro vända mot himlen, bröt Lumsden

igenom den omkringstående mängden och begaf sig hemåt i en högst ovärdig fart.

Pattys andäktiga känslor blefvo under återstoden af predikan ganska mycket störda af rädda aningar; men hon hade en likaså oböjlig vilja som hennes fader, och nu, då hennes vilja styrktes af pliktkänslan, var den blott så mycket fastare. Då Bigelow förkunnade, att han ville öppna kyrkans dörr, började församlingen sjunga, så att skogen genljöd, en sång af Watts, som alltid varit en af metodisternas rekryteringssånger. Dess tillämplighet på Pattys ställning väckte stor rörelse, då man kom till dessa värser:

Och förs jag hem till paradis
På lättjans blomstertåg,
Då andra kämpa för sitt pris
Och segla blodig våg?

Har jag ej fiende att se,
Ej flod att sträfva mot?
Är världen för de helige,
Att dra mig till Guds fot.

Just då reste sig Patty, som hade suttit och gråtit under det församlingen sjöng, långsamt från sin plats och gick med fast beslut genom den förvånade mängden, tills hon stod framför predikanten, hvilken hon räckte sin hand som tecken på att hon önskade blifva medlem af kyrkan.

Under det hon gick fram, sjöng församlingen med stor kraft och under djup rörelse;

Nej; vill jag segra — höfves strid,
Och gif mig mod, O Gud!
Jag kämpa vill den hårda tid
Med hjälp af Herren god.

Sedan många hade följt Pattys exempel slutade mötet. Alla metodisterna utbytte handtryckningar med de nykomna medlemmarna, särdeles med Patty, och talade vänliga och uppmuntrande ord. Några erbjödo sig att följa henne hem för att upprätthålla hennes mod vid den oundgängliga sammanstötningen med hennes fader, men med äkta dotterlig finkänslighet bad Patty om att få gå ensam. Man utkämpar kampen bäst utan bundsförvanter.

Hennes tio minuters vandring var en tid full af ångest och spänning. Då hon nådde huset, såg hon sin fader sittande på trappan med ridpiskan i handen. Fast hon kände hans närvösa vana att gå omkring med den grofva piskan länge efter sen han stigit från hästen — en vana, som hade sin anledning i hans härsklystna böjelser — var det dock icke utan att hon fruktade för, att han skulle förgripa sig på henne. Men han var lugn af ytterlig vrede.

"Patty", sade han, "antingen skall du på stället lofva mig att uppgifva detta fördömda metodisteri, eller ock kommer du icke in här och fyller mina öron med ditt bedjande och suckande. Är du sinnad att uppgifva det?"

"Jaga mig icke bort, fader", bad Patty. "Du behöfver mig. Jag kan nog hålla ut,

men hvad skall du göra, när du får din gikt till vintern? Låt mig dock få blifva kvar och vårda dig. Jag skall icke besvära dig med min religiositet.“

“Jag vill icke hafva detta gråtande, skrålande, tråkiga prat i mitt hus”, skrek hennes far som vansinnig. Han ämnade säga något mera, men han höll på att kväfvas. ”Du har vanärat familjen“, flämtade han efter ett ögonblicks uppehåll.

Patty stod stilla och sade icke mera.

“Vill du afstå från din dumhet att vara gudfruktig?”

Patty skakade på hufvudet.

”Så packa dig då iväg!“ ropade kaptenen, och med en ed gick han in i huset och drog in klinksnöret. Klinksnöret var en symbol på gästfrihet. Att säga, att ”klinksnöret var ute“, var detsamma som att öppna dörren för en vän; att draga in det var den mäst betydelsefulla och ogästvänliga handling, Lumsden kunde utföra; ty när klinksnöret är inne, är dörren stängd. Dottern skulle icke allenast icke längre vara dotter, hon var nu en fiende, vid hvilkens närmande klinksnöret blef indraget.

Patty hade mycken naturlig finkänslighet. Hon begaf sig bort för att söka ett hem. Hvar? Hon gick i början utan mål och syfte vägen fram. Hon hade blott en tanke, under det hon aflägsnade sig från det gamla hemmet, som hade varit hennes hem från barndomen —

Klinksnöret var indraget.

TJUGUFEMTE KAPITLET.

Anna-Lisa.

Hur skall jag få dig, min läsare, som aldrig varit underkastad den gammaldags metodismens inflytande, att förstå denna bok?

Ända hitintills har jag vandrat i tron. Jag har ej kunnat fatta hur den nuvarande generationen skulle kunna begripa sina förfäders allvar. Men jag har ändå hoppats, att de skulle kunna, om än ofullkomligt, föreställa sig möjligheten af en religiös ifver, som var som eld i benen.

Men nu?

Du har aldrig varit en ung metodistpredikant af det gamla slaget och stått under en "presiderande äldste", som hade ditt öde i sin hand, ja, ännu mera, som var af kyrkan tillsatt att vara din andliga rådgifvare.

Under den gamla tiden isynnerhet voro de presiderande äldste i vanliga fall ledare, de bästa och mäst framstående, som funnos bland de första metodistpredikanterna; bäst med afseende på de egenskaper, som värderas högst i den kyrkliga organisationen — praktisk insikt, handlingskraft, fromhet och andlig smörjelse. Hur skall du kunna förstå kraften i en sådan mans ord, då han ansåg

det behöfligt att gifva en yngre predikant råd eller förmaning?

Vår gamle vän Magruder har på grund af sin talang som organisatör blifvit "äldste", och just nu ansåg han det för sin plikt att tala allvarligt med "vårdhafvande predikanten" på Jenkinsville-kretsen, och det i ett mycket ömtåligt ämne. Magruder var just icke en man med finkänslighet, och han hade ett dunkelt medvetande om sin oskicklighet till det föreliggande värfvet. Det var lördagen före ett kvartalsmöte. Han hade sagt till den "vårdhafvande predikanten", att han gärna ville tala med honom, och nu följdes de åt sida vid sida genom skogen. De sågo icke på hvarandra. Den "äldste" sökte förgäfves finna en punkt, där han kunde börja; den unge predikanten funderade på, hvad den äldste kunde hafva att säga.

"Låt oss sätta oss ned på denna lindstam, broder", sade Magruder i sin villrådighet.

Då de hade satt sig, blef det en paus.

"Har ni någonsin tänkt på att gifta er, broder Goodwin?" frågade han omsider helt plötsligt.

"Ja, det har jag, broder Magruder", svarade Morton kort — han var icke sinnad att vilja hjälpa sin förman ut ur hans knipa. Därpå tillade han: "Men då jag icke har funnit det vara något gagnligt ämne att anställa betraktelser öfver, så har jag vändt mina tankar på andra ting."

"Hm! Men har ni icke tagit något annat

steg i och för äktenskap utan att, som kyrkordningen föreskrifver, rådgöra med edra bröder?“

“Nej, det har jag icke.”

”Ja, men jag har hört sägas, broder Goodwin, att ni har begått en stor orätt mot en värnlös flicka, som är främling i ett främmande land.“

“Menar ni syster Anna-Lisa Meacham?“ sporde Morton, oroad af det allvar, hvarmed den presiderande äldste talade.

”Det gläder mig att ni känner så mycket rörande saken, att ni kan gissa hvem personen är. Ni har uppmuntrat henne till att tro, att ni är sinnad att gifta eder med henne. Om jag är riktigt underrättad, har ni till och med tillrådt hennes förre älskare, Holston, att icke bry sig om henne mer, och ni har ju åtagit er att försvara hennes rättigheter i en process om ett stycke jord. Antingen ni nu har haft i sinnet att gifta er med henne eller ej, så har ni åtminstone gått halfva vägen, och under sådana omständigheter har en kristen och hedersman blott ett att göra.“ Den äldste talade med stränghet.

“Nu skall jag säga er rena sanningen, broder Magruder“, utbrast Morton häftigt och reste sig. “Jag har varit mycket gripen af syster Anna-Lisas vältalighet, när hon beder eller talar vid kärleksfästerna. Men jag har icke haft i sinnet att gifta mig med någon. Jag har alltid försvarat den fattige och hjälplöse. Hon berättade mig sin historia en dag, och det gjorde mig ondt om henne. Jag

beslutade då att vara hennes vän.“ Här stannade Morton litet förlägen och visste icke riktigt hur han skulle fortsätta.

“En kvinnas vän! Det är det oförnuftigaste i världen, en predikant kan göra, min käre broder. Ni kan icke vara vän med en kvinna utan att ställa till förtret.”

“Nå-ja, hon behöfde hjälp, och den kunde jag icke neka henne. Hon omnämde för mig, att hon hade gifvit Bob Holston afslag fem gånger, och att han fortfor med att vara efterhängsen. Så träffade jag en dag Bob ensam och sade honom några tämligen allvarliga ord, och så gick han hela landet rundt och berättade, att jag hade sagt, att jag var förlofvad med Anna-Lisa och ville ge honom ett kok stryk, om han icke hölle sig ifrån henne. Men hvad jag sade honom var endast och allenast det, att jag var Anna-Lisas vän, emedan hon ingen annan hade, och att jag fann, att han som gentelman borde anse fem afslag tillräckliga och icke vänta, tills han blefve slagen rent å ända med idel afslag.”

”Ja, min broder“, svarade den äldste, “men när ni på det sättet åtar er en kvinnas ärenden, så är ni tvungen att gifta er med henne eller också förstör ni henne och er själf med. Om ni icke vore predikant, kunde ni gärna hafva en väninna eller två, och så kunde ni också få hjälpa en kvinna i hennes nöd. Men ni är ett får midt ibland — ulfvar. Hälften af de unga flickorna på er krets ville gärna hafva er till man, och

om ni blott skulle hjälpa en af dem öfver en gärdsgård eller hålla tygeln åt henne medan hon satte sig till häst, eller pratade fem minuter med henne om rofskörden, skulle hon anse sig som halfvägs förlofvad med eder. Men hvad syster Anna-Lisa beträffar, så har ni gifvit anledning till prat för hela kretsen."

"Hvem säger det?" utbrast Morton med stigande förbittring.

„Åh, det säga alla människor Jag hade icke mer än rätt och jämt satt foten innanför kretsen, förrän jag hörde, att ni skulle gifta er nu just vid detta kvartalsmöte. Jag var litet bedröfvad öfver, att ni hade gått så långt utan att rådfråga mig. Jag tog in hos syster Sims' — hon är Anna-Lisas tant, tror jag — och berättade för henne, att ni och syster Anna-Lisa förmodligen snart skulle komma att begära min hjälp, och så satte hon sig till att gråta. Hon sade, att om det hade varit något mellan er och Anna-Lisa, så måste det vara förbi nu, ty ni hade slätt icke stannat där på er sista rundresa. Säg mig nu rena sanningen, broder. Har ni icke en tid umgått med tanken på att gifta eder med Anna-Lisa Meacham?"

"Jo, det har jag. Hon ser bra ut, och jag kunde icke vara tillsammans med henne utan att tycka godt om henne, och så sade ju alla människor, att hon vore som skapad till att vara en predikants hustru. Men jag har aldrig visat henne någon uppmärksamhet, som kunde uppfattas som frieri. Jag slutade

med att gå dit, emedan jag blef begabbad för den orsaken. Jag var rädd för folkprat. Jag skall icke neka, att jag i början var litet intagen i henne, men när jag tänkte på att gifta mig med henne, fann jag, att jag icke älskade henne, som man borde älska en hustru — så mycket, som jag en gång har älskat en annan. Och så vet ni ju ock, att nio af tio, som gifta sig, förr eller senare nödgas lokalisera sig, och jag har ej lust att upphöra med min verksamhet som predikant. Jag tycker, det är hårdt, att man icke skall få hjälpa en ung flicka, som är i nöd, utan att vara tvungen att gifta sig med henne."

"Nåväl, broder Goodwin, vi skola icke ytterligare diskutera den saken", sade den presiderande äldste, som genom Mortons medgifvanden nu var mer än styrkt i sin öfvertygelse om hans tadelvärda uppförande. "Jag hyser förtroende för er. Ni har begått ett stort fel, antingen ni nu ville det eller ej. Det är blott ett sätt att få saken rätt igen. Det är illa om en predikant har på sitt samvete ett krossadt hjärta. Jag ville nu säga er, att jag icke känner någon, som skulle blifva en bättre hustru åt en predikant än syster Meacham. Om sakerna fortfara, som de nu äro, har jag anledning att måhända motsätta mig godkännandet af eder karaktär vid nästa årskonferens."

Det sista var en fruktansvärd hotelse. I den tiden, då predikanterna bodde långt ifrån hvarandra, var en presiderande äldstes ord nästan nog för att störta en man. Men i

stället för att skrämma Morton, gjorde denna hotelse honom blott ytterligt envis. Om den äldste och konferensen kunde vara så orättvisa, ville han bära följderna — gifva efter skulle han aldrig.

Åhörareskaran var allt för stor för att kunna rymmas i skolan, följaktligen predikade den presiderande äldste i skogen. Hela tiden under predikan betraktade Morton Goodwin noga de närvarande för att se, om den nitiska Anna-Lisa var där. Men icke kunde han blifva varse Anna-Lisa. Intet annat än sorg kunde hålla henne borta från mötet. Ju längre Morton tänkte därpå, desto skyldigare kände han sig. Han hade handlat af de ädlaste bevekelsegrunder. Han visste icke alls af, att Anna-Lisas tant — den sjukliga syster Sims — på ett behändigt sätt hade förstått att gifva hans vänlighet sken af frieri. Hur kunde han misstänka syster Sims eller Anna-Lisa för att hysa några sådana afsikter? Gamla predikanter förstå bättre än att obetingadt lita på alla fromma människors godhet och sannfärdighet. Det finnes människor, gudfruktiga på sitt sätt, i hvilkas natur list och bedrägeri äro så inrotade, att de icke själfva hafva någon aning om, att sådant finnes där. List är en af de onda andar, Bunyan talar om — en liten, men mycket ondskefull ande, som under en eller annan förklädnad smyger sig in i staden Människosjäl.

En så mottaglig natur som Morton mottager inflytande af sin omgifning. Han var medveten om, att Magruders förtroende för

honom var försvagadt, och han tyckte, att alla bröderna och systrarna sågo snedt på honom. Då han skulle bedja slutbönen, hade han en känsla af ihålighet i sin andakt, och han började verkligen misstänka, att han möjligen kunde vara en skrymtare.

På eftermiddagen hölls kvartalkonferensen, och inför klassledare, skaffare, lokalpredikanter och förmanare från olika delar af kretsen kände den en gång så populäre predikanten väl, att han hade förlorat något af sitt goda anseende. Han fick femton dollars af de tjugo, som kretsen enligt kyrkordningen var honom skyldig för tre månaders arbete; men hur ringa än beloppet var, tvifladе den nu sjukligt samvetsgranne Morton på, huruvida han var berättigad till dem. Ibland tänkte han på att lugna sitt ovissa samvete genom att gifta sig med Anna-Lisa, antingen det så blefve med eller utan kärlek; men hans stolta, modiga natur upprördes vid tanken på, att han skulle gifta sig af fruktan för Magruders hotelse.

Vid aftongudstjänsten skulle Morton predika, men det gick dåligt. Han såg förgäfves efter miss Anna-Lisa Meacham. Hon var icke tillstädes, för att gå omkring bland folket och med bevekande röst förmå dem, som blifvit i sina samveten öfvertygade, att komma fram till de bedröfvades bänk. Hon var ej där för att högljudt bedja, till dess hvarje hjärta var uppskakadt. Morton var icke den ende, som saknade henne. En så beryktad och nitisk kristen kunde ej vara annat än allas

älskling, och folket var icke sent till att tänka sig orsaken till hennes frånvaro. Broder Goodwin såg blott bortvända ansikten och fick mindre hjärtliga handtryckningar än vanligt; men det gjorde honom blott ännu mera envis. Han hade aldrig haft i sinnet att väcka förhoppningar hos syster Meacham, och han ville icke tvingas till att gifta sig med henne.

Tidigt på söndagsmorgonen vid detta kvartalmöte vimlade det af folk på alla vägar. Alla redo, och nästan hvar enda häst hade två personer på. Klockan half nio började kärleksfesten i den rymliga skolstugan. Ingen fick tillträde utan att hafva medlemskort, och till och med af dem, som hade medlemskort, blefvo några afvisade på grund af deras fåfängliga lockar, syndiga tygblommor eller ogudliga öronringar. I det ögonblick, då "kärleksmåltiden" började, blefvo dörrarna stängda, och ingen senkommande medlem fick inträda. Där sändes nu tallrikar rundt omkring med bröd skuret i tärningar på en half tum, därefter glas med vatten, hvaraf enhvar i sin tur drack några droppar — detta magra traktamente trädde ideelt i stället för en festmåltid. Så öppnades talen af några af de äldre bröderna, som voro särdeles noggranna med hänsyn till dato, såsom t. ex. att till nästkommande tjuguförsta november är det trettiosju år sedan Herren lyste frid öfver min odödliga själ, då jag knäböjde vid de botfärdiges bänk i Loganskolan på stranden af Roanokeflodens sydliga gren i gamla Virginien. Det meddelandet

hade bröderna hört under många år med passande omväxling i daton, alltefter som tiden skred, men nu hälsade de det igen med fromma utrop af tacksägelse. Det var något enformigt i dessa små tal. De flesta af de gamla männen afslutade med att begära sina bröders förbön "att deras sista dagar måtte blifva de bästa" och "att deras väg måtte blifva allt ljusare ända intill fullkommen dag." Snart började de äldre systrarna tala om sina pröfningar och sorger, om hur det gått "uppåt och nedåt", om sina många "krokvägar" och om den religion, som "gör själen lycklig." Under det de talade med värme spreds elden, till dess hela mötet kommit i hvitglödgning och rop af "halleluja!" "amen!" "Herren vare lof!" "pris ske Gud!" och mera dylikt gaf uttryck för deras känslor. Du som står utanför denna atmosfär och som kan döma om det med kallt blod, ler naturligtvis åt denna opassande andakt, och den förtjänar måhända icke bättre; men jag för min del kan icke le. Jag vet väl, hur djupa och lefvande de rörelser voro, från hvilka dessa enfaldiga och allvarliga hjärteutbrott kommo, och jag har svårt att komma ut ur en gammal fördom, att det är viktigare att var from än att bry sig om hvad som anses passande.

Morton såg förgäfves efter Anna-Lisa. Det var också svårt att säga, om hon var tillstädes eller ej. Låt kvinnornas hattar, som alla äro likadana, dölja deras ansikten medan de böja sig framåt och stödja ansiktet i händerna, och låt dem blifva klädda i likadana

hemmagjorda kjolar af simpel väfnad, så skall det icke blifva mycken skillnad öfrig. Om Anna-Lisa Meacham var närvarande, skulle hon efter vana vara en af de första att tala, och det, man saknade mest den dagen, var en af hennes hänförande och vältaliga utgjutelser. Då nu talen och sången hade fortgått en timmes tid, utan att syster Meacham hade låtit höra sin röst, kom Morton till den bedröfliga slutsatsen, att hon måtte hafva blifvit hemma med hjärtat krossadt af missräkning öfver hans likgiltighet mot henne. Däri tog han dock fel. Just i detta ögonblick reste en syster sig i den bortersta vrån af stugan och började tala med svag och klagande röst. Det var Anna-Lisa. Men huru förändrad!

Hon började med att säga, att hon hade genomgått många eldprof i sitt lif. Under den senaste tiden hade hon blifvit förd genom frestelsens djupa vatten, och bedröfvelsens böljor hade gått öfver hennes själ. Just då var det några af bröderna, som suckade, medan några af systrarna sågo bort till broder Goodwin. Djäfvulen hade frestat henne att blifva hemma. Han hade frestat henne att sitta tyst denna morgon, genom att säga till henne, att hennes röst blott skulle göra andra missmodiga. Men hon hade omsider vunnit seger och fått styrka till att bära sitt kors. Här höjde hon stämman, och till slut talade hon i en klagande och dock triumferande ton. Morton kände sig djupt gripen, icke emedan han allmänt ansågs vara orsaken

till hennes bedröfvelse, utan emedan han nu mera än förr började känna, att han i verkligheten hade vållat henne en stor orätt. Han älskade henne nästan, då hon nu stod där, sorgfull och vältalig. Han kände medömkan med henne, och Medömkan bor blott en våning under Älskog.

Hvad Anna-Lisa beträffar, så ville jag icke gärna, att läsaren skulle tänka alltför illa om henne. Hon hade från det ögonblick hon såg pastor Morton Goodwin första gången beslutat att "fånga" honom; men nu är det ju en af de äldsta och mest obestridliga rättigheter, som till och med den högsta civilisation medgifver kvinnan, att hon har lof att "skaffa" sig hvilken man hon vill, om hon kan. Anna-Lisa var icke medveten om något skrymteri, hennes djupa religiositet var äkta. Hon hade en naturlig begåfning för gudsfruktan, — och det är likasåväl en naturgåfva som ett skaldegeni? Men trots hennes vältalighet och hennes sällsynta talang för religiös andäktighet, så var dock hennes begåfning i afseende på ärlighet och sannfärdighet blott svag och ringa. En frenolog skulle hafva beskrifvit en sådan karaktär på följande sätt: "Mycket stort anlag för det spirituella och det upphöjda; samvetsgranhet ringa." Vi ha alla sett detta slags folk, och världen är städse böjd för att göra dem till hycklare; ty världen klassificerar folk *en gros* — den har inga skarpa åtskilnader. Såsom de flesta människor, som hafva sådan där oratorisk begåfning, var Anna-Lisa icke öfver-

drifvet samvetsgrann, då det gälde att åstadkomma effekt. Hon behärskade sin egen stämning lika så lätt som andras. I sitt förhållande till Morton var hon i sina egna tankar ett offer för ett illa användt förtroende. Hvarken i sina egna eller i tantens manövrer såg hon något tadelvärdt. Hon visste blott, att hon hade gjort en bitter missräkning, och lät karaktäristiskt nog tadlet gå ut öfver honom, som var orsaken till missräkningen.

Morton var van att bruka sin tids måttstock vid bedömandet af andra, och en så brinnande andakt var i hans ögon ett vitnesbörd om stor gudsfruktan. En som "lefde så nära nådens tron" — för att begagna ett metodistuttryck — måste vara ärlig, ren och god. Så resonerade Morton. Och henne hade han sårat. Han var skyldig henne upprättelse. Om han gifte sig med Anna-Lisa Meacham, skulle han handla ädelmodigt och klokt, enligt den "presiderande äldstes" mening, och han var den högsta auktoritet, Morton kände. Och då Magruder vid gudstjänstens slut förmanade bröderna att drifva hvarje synd ut från sina hjärtan, innan de vågade deltaga i nattvardsgången, beslutade Morton under många tårar, att han skulle försona all den förtret, hån ofrivilligt hade vållat syster Anna-Lisa Meacham, och gifta sig med henne — om Herren skulle leda det så.

Men han kunde icke fasthålla sitt beslut. Den presiderande äldstes hotelse uppretade hans stolthet. Han ville icke tvingas till att gifta sig. I denna obehagliga sinnesstämning

tillbrakte han natten. Men Magruder hade med sin vanliga fintlighet gissat sig till beskaffenheten af Mortons känslor och märkte, att han hade tagit fel. Då han på måndags morgon steg till häst, stod Morton med bortvända ögon, redo att säga sin förman ett officielt farväl, men icke att taga det sedvanliga hjärtliga afskedet af broder Magruder.

"Goodwin", sade Magruder, i det han såg på honom med uppriktigt medlidande, "förlåt mig. Jag borde icke hafva talat, som jag gjorde. Jag vet, att ni vill handla rätt, och jag hade ingen orsak till att hota er. Var en man, det är allt, lef tadelfritt och handla som en kristen. Det gör mig ondt, att ni har kommit i förvecklingar. Det är måhända bäst att icke gifta sig, fast jag alltid har varit af den meningen, att en gift man *kan* vara präst, om han är försiktig och har en god hustru. Dessutom har ju syster Meacham ju något jord."

Med dessa ord gaf han honom handen och red ett litet stycke. Men så vände han tillbaka och sade:

"Ni har väl hört, att broder Jones är död?"

"Ja."

"Nå", jag tänker att sända bud till broder Lumsden, att han tager hans plats på Petersburgh-kretsen till nästa konferens. Jag antar, att vi nog kunna finna någon ung man, som i Lumsdens ställe går som biträdande predikant till Pottawottomie Creek, och Petersburgh är en för viktig plats att vara utan predikant."

"Jag är rädd för, att Kike icke står ut därmed", sade Morton kallt.

"Åh, det hoppas jag nog. Petersburgh är icke mycket osundare än Pottawottomie Creek. Måhända litet mera frássa. Men det är det bästa, jag kan göra. Tjänsten går framför allt; männen äro Herrens. Emellertid ville jag ogärna mista Lumsden. Han är en god man. Han hälsar nog på er på genomresa. Det är visst bäst, att jag ger er planen öfver hans krets, som jag fick i går." Efter ett litet mera vänskapligt afsked än det första skildes de två predikanterna igen.

Morton satt upp på Dolly. Det var långt lidet på dagen, och han skulle samma afton predika i skolan vid Salta Vägskälet. Han hade ännu aldrig undgått störande uppträden af ett eller annat slag, när han hade predikat för de råa människorna där, och emedan han på sin sista rundresa hade talat mycket skarpt, kunde han nu vara viss på att gå en farlig dust till mötes. Men för ögonblicket fann han nästan en uppmuntran i utsikten att få kämpa med vilddjuren vid Salta Vägskälet. Det skulle afleda hans tankar från allvarligare bekymmer.

TJUGUSJETTE KAPITLET.

Förlofningen.

Man tycker icke om Morton i hans vankelmodiga stämning, under det han rider åt Salta Vägskälet till, vägande mot hvarandra rätt och orätt, plikt och böjelse. Han är ingen romanhjälte, ty en romanhjälte går bara på, antingen han vet det rätta genom omedelbar ingifvelse eller han är, liksom Miltons satan, obesvärad af någon pliktkänsla. Men Morton var hvarken ofelbar eller en djäfvul. En man med ett ömt samvete kan icke ens ofrivilligt krossa ett kvinnohjärta utan att känna kval därvid.

Då Morton närmade sig stället, kom Burchard, som nu hade blifvit en slags fogde i provinsen, honom till mötes och varnade honom att han skulle blifva öfverfallen. Burchard bad honom vända om. Morton hade måhända skrattat åt fogden för hans feghet och tjänstvillighet, om han icke hade känt sig förbunden till honom, och om han icke hade blifvit rörd af detta nya bevis på hans vänskap; men Goodwin hade aldrig i sitt lif vändt ryggen till någon fara.

"Jag har rätt att predika vid Salta Väg-

skälet, Burchard", sade han, "och det vill jag göra eller också dö."

Icke ens i oväsendet vid Salta Vägskälet kunde Morton blifva kvitt sin kärleksaffär. Han kände sig rörd vid att på bordet i skolstugan finna en liten biljett utan namnunderskrift, men skrifven med Anna-Lisas stil, innehållande en liknande varning som den, Burchard nyligen hade gifvit honom.

Det var icke utan en viss hjärtängslan, som Morton vid det matta skenet från de två ljusen såg sig omkring på de upproriska ansikten, som fylde rummet mellan honom och dörren. Hans bön och sång voro litet matta, men då han hade börjat predikan, vände hans mod tillbaka, och hans klangfulla stämma öfverröstade alla de förvirrade, störande ljuden. Emellertid blefvo de störande ropen snart så tydliga, att han icke längre vågade fortsätta. Han stannade så i sitt tal och såg skarpt på spektakelmakarne.

"Såå, I tron, att I skolen skrämma mig. Det är mitt uppdrag att bestraffa synden. Jag vill låta er veta, att I ären ett följe ogudaktiga slynglar och missdådare. Och för edra grannar här kan jag nämna, att de äro några fega uslingar, emedan de låta trampa på sig af laglösa personer. Jag säger: De borde skämmas! De borde sammansluta sig och arrestera er, om det så kostade dem lifvet."

Här hördes ett klickande, som om någon skulle spänna hanen på en pistol. Morton bleknade; men det var något i hans varma irländska blod, sm tvang honom att gå vi-

dare. "Jag kallade er nyss några slynglar", sade han med hes röst. "Nu säger jag, att I ären riktiga banditer. Om I dräpen mig här i afton, skall jag visa edra grannar, att det är bättre att dö som en man, än att lefva som en feg stackare. Lagen skall dock blifva tillämpad på er, antingen I dräpen mig eller ej. Det är några af er, som skulle höra till Micajah Harps röfvarband, om I tordes. Men I ären rädda, därför handlen I blott som spioner och hjälpare åt dem, som icke äro värre, men blott hafva litet mera mod än I själfva!"

Goodwin hade gått för långt med sitt ifriga sinne. Hans strafftal hade urartat till hån, och han insåg, att hans fiender nu voro uppretade öfver alla gränser. Han hade varit dumdristig; ty hvad kunde det gagna honom att sätta sitt lif på spel i ett slagsmål? Det var mord i skurkarnes blickar. Ett halft dussin pistoler blefvo hastigt spända, och han uppfångade glimtar af knifvar. I stugans bakgrund ägde en hastig rådplägning rum, och de få metodisterna i hans närhet skockade sig tillsammans som får. Det var ingen tid att förlora, om han ville rädda sitt lif. Den raskhet och själsnärvaro, som hade utmärkt honom som gosse, svek honom icke heller nu. Det dugde icke att visa sig modfäld. Utan att nedstämma sin skarpa, förbittrade ton, lyftade han sin högra hand och uppfordrade de hederliga medborgarne att komma honom till hjälp för att tysta ned tumultet. Då han sänkte handen, slog han

med det samma på det mest tillfälliga sätt i världen det ena af de två ljusen ned från bordet. Genom att hastigt draga sig tillbaka, lyckades det honom också att vältra omkull och släcka det andra, och det just i samma ögonblick, som den rasande pöbeln gjorde min af att öfverfalla honom. Stugan blef således fullständigt mörk. Morton störtade in i den framrusande hopen. Två gånger blef han fasthållen och tillspord, men han förändrade sin röst och undgick att blifva upptäckt. Då hopen omsider upphörde att leta efter honom och började lämna huset, följde han med strömmen ut i mörkret och rägnet utanför, och då han väl hade kommit upp på Dolly, var han säker mot hvarje förföljelse.

Då den snabbfotade hästen hade fört honom långt bort ifrån all fara, var Morton vid bättre humör, än han hade varit sedan den presiderande äldstes allvarliga tal förra lördagen. Känslan af faran och den vunna segern hade något uppmuntrande med sig. Ett så dristigt tal och en så mästerlig flykt kunde icke annat än demoralisera sådant folk som det vid Salta Vägskälet. Han log litet åt sig själf, ty han hade talat om att dö, och så hade han flytt sin väg; men han föresatte sig att vid första tillfälle förehålla Burchard som hans plikt att fullständigt undertrycka detta laglösa följe. Skulle det vara nödvändigt, ville han själf ställa sig i spetsen för ett angrepp mot dem.

Denna upprymda stämning blef emellertid snart aflöst af nedslagenhet, då hans tan-

kar vände tillbaka till Anna-Lisas biljett. Hur omtänksamt af henne att sända den! Hur finkänslig hon var, som icke underskrifvit den. Hur förlåtande hon måtte vara till sinnet! Hvilket dumhufvud han var, som hade väckt hennes kärlek, och hur vore han icke nu en förhärdad människa, om han krossade hennes gudfruktiga hjärta!

I detta ljus såg Morton förhållandena. En mera misstänksam karaktär skulle hafva resonerat som så, att Anna-Lisa antagligen icke kände mera till Goodwins lifsfara vid "Vägskälet" än hvad som var allmänt bekant där i trakten, och att hennes biljett blott var afsedd att väcka Mortons tankar på henne. En misstänksam person skulle hafva resonerat så, att hennes finkänslighet att icke underteckna biljetten blott var ett sken, eftersom Morton hade lärt sig känna igen hennes egendomliga handskrift i anledning af den rättsak, hvarmed han hade hjälpt henne. Men Morton var icke misstänksam af sig. Hur kunde han också vara misstänksam gent emot en kvinna, öfver hvilken Herrens ande så ögonskenligen var utgjuten? Dessutom skulle någon misstanke ju icke kunnat ifrågakomma, eftersom Anna-Lisa verkligen var ofantligt förälskad i Morton och hyste den största fruktan för den fara, som hotade honom vid Salta Vägskälet.

Men med huru mycken tacksamhet än Morton betraktade Anna-Lisas handling, kunde han dock icke bestämma sig för att gifta sig med henne. Han kunde icke låta vara

att tänka på den morgon, då svarte Bob hade funnit honom i samtal med Patty i mjölkkammaren, och icke häller kunde han låta bli att ställa denna starka kärlek i motsats till den blott svaga känsla, som han med bästa vilja förmådde hysa till den vackra, fromma och vältaliga Anna-Lisa Meacham.

Men under det han reste rundt omkring på kretsen, blef det mer och mer klart för Morton, att hans anseende hade lidit genom hans kalla uppförande mot miss Meacham. Äldre människor tycka om romantik, och de kunde icke förlåta honom, att han icke hade gifvit historien det slut, som de önskade. De enda, som godkände hans beteende, voro en liten klick af unga kvinnor. Han hade då omsider lärt sig känna den där mamsellen.

En af frukterna af metodisternas kretssystem med dess stora kvartalmöten var att folk, som bodde på vidsträckta områden, växte tillsamman till en slags organisk enhet och öfverensstämmelse i mening. Det vidgade synkretsen. Det var ett egendomligt och utan tvifvel äfven välgörande sakförhållande, att öfver hela det vidsträckta, halfciviliserade område, som kallades Jenkinsvillekretsen, hade man nu ett gemensamt ämne för prat och diskussion.

Icke ens på den allra nordligaste af sina fyrationio predikostationer hade Morton kommit från pratet.

"Broder Goodwin", sade syster Skrap, då de sutto vid frukosten. »Människor må nu säga hvad de vilja, så är jag viss på, att ni

gjorde fullkomligt riktigt i att göra slut med syster Meacham. En man är icke pliktig att gifta sig med en flicka, när han fått visshet om att hon ej är den han trodde henne vara. Jag kan väl tro, att en så förnuftig man som ni icke behöfde lång tid för att komma underfund med, att syster Meacham icke alls är den, hon ger sig ut att vara. Jag har hört något om hennes meriter i Pennsylvanien. Dem, kan jag tänka, att ni också har fått reda på."

"Jag har aldrig tänkt att gifta mig med syster Meacham", sade Morton, så snart han hade öfvervunnit det öfverraskande intrycket af syster Skarps ord och kunde afbryta hennes ifriga prat.

"Alla människor trodde, att ni skulle gifta er med henne."

"Ja, då trodde alla människor orätt, och hvad det angår, att jag skulle hafva fått reda på något, så tror jag mig kunna säga, att syster Meacham är en af de bästa och nyttigaste kristna kvinnor i hela världen."

"Det trodde alla andra också", svarade hon elakt, "tills ni så plötsligt upphörde att sällskapa med henne. Sedan har folket varit af en annan mening."

Det skottet gjorde verkan. Morton kunde finna sig i, att folket baktalade honom. Men se, här hotade en hel skörd af baktal om Anna-Lisa att växa upp af hans misstag. I en högst feg och, såsom han själf tyckte, föraktlig vankelmodighet och ovisshet kom han slutligen fram till möteshuset i Mount Zion. Hit hörde Anna-Lisa, och här måste

han bestämma sig, antingen han skulle lämna henne, ett föremål för förtal, och själf förlora sitt goda anseende, eller om han skulle ingå ett äktenskap, som enligt deras mening, som voro visare än han, syntes vara synnerligen förmånligt. Anna-Lisa var icke vid mötet den dagen. Då Goodwin omsider hade uttalat välsignelsen, beslutade han att göra sig kvitt all oro och allt baktal genom att följa det enda hederliga förfaringssättet. Han skulle rida öfver till syster Sims' och göra slut på saken genom att förlofva sig med Anna-Lisa.

Var det månne en dunkel aning om syster Meachams verkliga karaktär, som kom honom att tveka? Eller var det, emedan en man med ett rent hjärta alltid ryser tillbaka för ett äktenskap utan kärlek? Han höll in sin häst vid skiljevägen, och så följde han till slut den andra stigen för att bedja den gamle klassledaren i Mount Zion om gästfrihet, i stället för att mottaga syster Sims' välkomsthälsning. Därmed hade han för afsikt att förhala afgörandet tills eftermiddagen.

Men han kom ur askan och i elden. Klassledaren tog broder Goodwin afsides och anförtrodde honom, att syster Anna-Lisa var mycket sjuk. Hon komme sig kanske aldrig. Man sade, att hon långsamt tärdes bort af hjärtesorg.

Nu kunde Morton icke härda ut längre. Att han hade vållat en så trofast själ, som till och med hade giort sitt till för att rädda hans lif, bekymmer, var allaredan illa nog; att han varit anledning till, att hon blef för-

talad, var ännu värre; men att han så utan omsvep tog lifvet af henne — det var otacksamhet och mord. Han kunde icke fatta sin egen känslolöshet och ogudaktighet. Skyndsamt red han öfver till syster Sims'. Egentligen var Anna-Lisa icke farligt sjuk, och det var mera af någon sumpfeber än af hjärtesorg, fastän hennes förargelse och missräkning också hade något därmed att göra. Oftygad om, att han var orsaken till hennes lidande, kände Morton mera ömhet för henne i hennes nuvarande tillstånd än han någonsin känt för henne i hennes högsta fägring. Han kunde icke tala om någon innerlig kärlek, därför nöjde han sig med att yttra sitt tack för varningen vid Salta Vägskälet. Det var ömtåligt att afgifva förklaringen öfver det förflutna, så att det var lyckligt nog, att Anna-Lisa var sjuk och icke kunde tåla att höra talas om saker af upprörande beskaffenhet. Dessutom tycktes hon icke vara mycket meddelsam. Mortons äktenskapstillbud mottog hon med en beredvillighet, som förvånade honom. Då han red till sin nästa predikoplats, kände han sig icke så lätt om hjärtat, därför att han gjort sin plikt, som han hade väntat. Han kunde icke frigöra sig från den tanken, att den högsinnade Patty med harm skulle hafva afslagit ett äktenskapstillbud under sådana omständigheter och sådana vilkor, som Anna-Lisa hade antagit; och dock kan man ju icke fordra alla möjliga dygder hos en människa. Hvad kunde väl vara skönare än Anna-Lisas innerliga gudsfruktan?

Hon var en annan Hester Ann Rogers, måhända en annan fru Fletcher! Och hur hon måste älska honom för att kunna täras bort! Och hur full af förlåtelse hon var!

TJUGUSJUNDE KAPITLET.

Lägermötet.

Den oupphörliga verksamheten såsom respredikant skänkte icke Morton mycken tid att vara i Anna-Lisas sällskap under hennes förbättring — lyckligtvis; ty när han var tillsammans med henne vid andra tillfällen än vid de religiösa mötena, fann han henne tämligen tråkig. När tal var om religiösa känslostämningar, svarade hon med uppriktig salvelse; men när Morton talade om ädel sträfvan och ett lif, fullt af själfuppoffring, svarade hon blott med en förvirrad blick. Hon förstod honom icke. Han var "så besynnerlig", sade hon.

Men människor, som skola lefva tillsamman, böra försöka göra sitt allra bästa mot hvarandra. Anna-Lisa älskade Morton, och därför kunde hon nog finna sig i det, som tycktes henne vara en ofattlig öfverdrift. Om också Morton fann sig frestad att anse henne

bristfällig i några af de allra förnämsta egenskaper, så tröstade han sig med den tanken, att alla kvinnor måste hafva någon brist i det hänseendet. Ty männen fälde ett allmänt omdöme om kvinnorna, icke på grund af deras bekantskap med många, utan med en, och emedan männen äro egoister, tillåta de att en kvinnas kärlek till dem får dölja en mängd af synder. Och så tog Morton sin tillflykt till andras omdöme. Alla ansågo ju, att syster Meacham precis passade till hustru åt honom. Det är mycket behagligt att hafva allas mening på sin sida, när ens eget hjärta är i ovisshet.

Ack! Ibland for dock hågkomsten af en gammal kärlek genom Mortons själ och vållade honom en öfvergående känsla af förskräckelse. Men Patty var ju något som tillhörde denna världen och som han högtidligen afstått ifrån. Om hennes omvändelse hade han icke haft någon underrättelse. Postgången var långsam och portot var en fjärdedels dollar för hvarje bref. För fattigt folk var brefskrifning därför en lyx, som man icke hade råd till, utan i anledning af ett dödsfall eller ett bröllop. Ett bref om året var det högsta, man hade råd till. Som sakerna st[illegible]do, var Morton hvarken mycket lycklig [illegible]er mycket olycklig, då han en vacker midsommarseftermiddag red upp till lägermötesplatsen vid New Kanaan med Anna-Lisa vid sin sida.

Syster Meacham blef icke i saknad ett gästligt mottagande. En så allvarlig

begåfvad kristen kvinna var välkommen öfverallt, och nu, då hon hade en slags rätt till den populäre predikanten, skulle hvarje tält i hela lägret hafva ansetts hedradt genom hennes närvaro. Morton fick härberge i predikanternas tält, där dessa, hvilka voro tillstädes till ett antal af ett halft dussin, hade en syskonbädd, som i storlek äfverträffade jätten Ogs. Det har alltid varit en djup hemlighet för mig, huru de systrar, som bäddade denna säng, så konstigt kunde sammanfoga lakanen, yllefiltar och stickade sängtäcken, att de bildade en sammanhängande betäckning.

Mötet hölls precis sex veckor efter det kvartalsmöte, som omtalades i förra kapitlet. Goodwins krets låg på västra stranden af Stora Wiakifloden, och detta "lägermöte" hölls på östra sidan af denna flod.

Det var en allmän sed, att alla predikanterna i en viss trakt lämnade sina egna kretsar för att deltaga i arbetet vid ett lägermöte. Alla krafter som stodo till buds dragas dit för att göras i ordning till en riktig drabbning. Med sin klangfulla stämma, sitt allvarliga föredrag, sitt aldrig sviktande mod och sina träffande kvickheter hade Morton en ovanlig begåfning för den hårda kampanjen, och som han var den närmaste predikanten, väntade man naturligtvis hans hjälp.

Den presiderande äldstes befallning till Kike att begifva sig till Jonesville-kretsen hade förföljt den ifrige predikanten som "en pil efter en vildgås", och han hade just fått

den i rätt tid för att han skulle afsluta sina göromål på Pottawortomie-kretsen och hinna till lägermötet på väg till sitt nya arbetsfält. Hans utmagrade ansikte öfvervältigade Morton med skräck. Den gamle kamraten befarade, att döden, som Kike nästan längtade efter, icke kunde vara långt borta. Och till och med nu ville den nitiske och stränge unge predikanten endast gå in på att stanna så länge, att han kunde predika den första aftonen ty han ville oförtöfvadt komma fram till sin nya församling i Petersborough. Hans stämma var svag, och hans allvarliga ord öfverröstades ofta af det spektakel, som åstadkoms af en pöbelhop, som hade kommit just i afsikt att göra slut på mötet.

Så våldsamt motstånd gjorde orostiftarne från Jenkinsville och Salta Vägskälet", att bröderna tappade modet. Efter gudstjänstens slut samtalades de i gruppen oeh rådslogo om huruvida det icke var bäst att inställa mötet. Men på predikstolen stodo två obetvingliga män och sågo ut öfver scenen. Utan minsta tanke på att gifva tapt rådgjorde Magruder och Goodwin om hvilka polisanordningar man skulle vidtaga.

"Broder Goodwin", sade Magruder, "vi hafva fogden' här i morgon. Jag är dock rädd för, att han icke har tillräckligt skinn på näsan till att handskas med dessa fyrar. Känner du honom?"

"Buchard? Ja, honom har jag känt i två, tre år."

Morton kunde icke annat än tycka om

en man, som så ädelmodigt hade efterskänkt honom hans spelskuld, men han hade orsak till att tro, att en fogde, som gick till "Brewers håla" för att skaffa sig röster, skulle känna sina händer bundna på grund af politiska förbindelser.

"Goodwin", sade Magruder, "jag vet icke, huru jag skall kunna låta någon annan än er predika och förmana, men du måste taga hand om polisen och hålla ordning."

"Ni gjorde bäst i att icke öfverlåta det åt mig", svarade Goodwin.

"Hvarför?"

"Emedan det blir slagsmål, om jag får kommandot. Jag tycker icke om att låta spektakelmakare få öfverhand. Får jag myndighet och lagen att stödja mig på, så kommer en eller annan att få stryk innan morgondagen. Fridstörarne hata mig, och jag har just icke heller något godt öga till dem. Jag har önskat mig ett sådant här tillfälle att få taga ett nappatag med de där slynglarna från Jenkinsville och "Salta Vägskälet" ända sedan jag kom hit på platsen."

"Gifve Gud, att ni kunde gifva dem så att de blefvo nöjda", sade den bistre gamle presiderande äldste, i det en krigisk eld flammade till i hans ögon under de buskiga brynen.

Morton fick snart bröderna organiserade som polis. Hvarje man skulle bära en tung påk. Några hade väpnat sig med pistoler till bruk i yttersta nödfall. En del af styrkan red på hästar, en annan del marscherade till

fots. Goodwin sade, att hans fader hade kämpat mot kung Georg, och han skulle icke låta besegra sig af en pöbelhop. Genom att så blåsa på glöden af revolutionstidens patriotism lyckades det honom att ingjuta hos dem något af sitt eget mod.

Vid midnattstiden satt Morton Goodwin på predikstolen och utsände sina spioner. På båda sidor af talarestolen voro uppresta sex fot höga ställningar af tjocka grenar, betäckta med jord. På dessa brann ett bål, som kastade sitt sken öfver hela platsen innanför tältkretsen. Där utanför stod en mängd stora vagnar med segel öfver, i hvilka människor långt borta ifrån sofvo i brist på annat skydd. I mörkret utanför hade Morton gifvit befallning att resa andra ställningar, på hvilka man nu var i färd med att antända bål.

De vid midnatt tillbakavändande späjarne berättade, att fristörarne på grund af de omfattande försiktighetsmåtten lämnat lägerplatsen. Morton var den ende, som icke var böjd för att lita på detta förrädiska vapentillstånd. Han sände ögonblickligen sin beridne späjare ännu längre bort och lät dem postera sig på alla de vägar, som förde till lägerplatsen, med befallning att genast låta honom veta, om man skulle få se några män närma sig.

I följd af sin föregående bekantskap med befolkningen, var Morton viss på, att där i hopen funnos flera, som voro mer än misstänkta för att tillhöra Micajah Harps tjufband. Andra stodo i hemligt förbund med

tjufvarna — de voro män af det slag, som vackla mellan laglösa böjelser och en nyttig fruktan för lagen, men hvilkas skydd och hjälp äro det förnämsta stödet för allt hvad laglöshet heter. Utom dessa var det också några gudlösa, unga män, som störde lägermötena af ren lust till att ställa till puts — ynglingar, som ännu icke voro tjufvar, men ur hvilkas led tjufbanden rekryterades. Med dessa sistnämda kände Morton af egen erfarenhet ett visst medlidande. Emedan dessa folkklasser hade öfvervikten då det var fråga om' val till något ämbete, visste Morton väl, att han icke kunde vänta synnerligen mycken hjälp af en sådan röstfiskare som Burchard.

Omkring klockan fyra på morgonen kom en af de ridande förposterna, som hade plats längst bort, i full galopp med den anmälan, att tumultanterna ryckte fram i samlad styrka från Jenkinsville-sidan. Detta hade Goodwin beräknat, och han väckte strax hela sin skara, samlade de spridda afdelningarna och lade dem i bakhåll på båda sidor om vagnsspåret, som förde till lägerplatsen. Med ett dussin ryttare, väl beväpnade med påkar, tog han själf plats på ett smalt ställe af vägen, där löfverket på båda sidor var tätast, förberedd att hindra hvarje tillträde till lägret. Männen i bakhållet hade order att falla fienden i ryggen så snart striden skulle begynna frammanför. Det var en ganska enkel krigslist, som han hade lärt af indianerna.

Fridstörarne redo framåt två och två, tills anförarne vid en svängning af vägen fingo

sikte på Morton och hans närmaste man. Först höll man förvånad in hästarne, men i nästa ögonblick gjordes ett plötsligt utfall. Med det första slaget fällde Goodwin sin man, och den fria hästen lopp tillbaka genom leden. Orostiftarne grepos af häpnad, och innan de hunno ordna sig, utstötte Morton ett rop till sitt folk i buskarne, hvilket gaf signalen till ett angrepp från båda sidorna. Fridstörarne kämpade tappert, men segern var från början tillförsäkrad de vakthafvande, då de hade bakhållet och öfverraskningen på sin sida. Det enda som var att göra, det var att taga så många som möjligt till fånga, ty Morton hade befallt, att hvar enda en, som vakten kunde få fatt på, skulle arresteras. Men så hårdnackad var striden, att blott tre blefvo tagna. En af vakten sårades illa af en pistolkula. Goodwin upphörde icke att förfölja de retirerande fienderna förrän han såg dem kasta sig i floden midtemot Jenkinsville. Så red han tillbaka, och då det höll på att ljusna, kastade han sig ned vid ena sidan af den stora syskonbädden i predikanttältet och sof, tills han blef väckt af trumpetstötarne, som från predikstolen kallade folket tillsammans till morgongudstjänst.

Då fogden Burchard kom tillstädes den dagen, var han synbarligen förskräckt på grund af Mortons eftertryckliga försvar. Han var en sådan där politiker, som till och med skulle hafva försökt att åstadkomma en kompromiss med hvem som helst. Han var i en svår knipa, i det han å ena sidan fruktade

hopens fiendskap och å den andra gärna ville ställa sig in hos metodisterna. Begagnande sig af den sistnämda känslan lät Morton honom insätta sig som underfogde och fick arresteringsorder utfärdad mot dem, som han visste vara fridstörarnes ledare. Därpå ordnade han sin vakt som väpnad styrka, och då han så hade fått lagen på sin sida, meddelade han att, om orostiftarne skulle komma tillbaka, skulle hans vakt följa honom, tills de vore helt underkufvade.

Burchard tog honom afsides och varnade honom, att dylika ytterligt gående förhållningsregler skulle kosta honom hans lif. Några af dessa män hörde till Harps band, och han skulle icke vara säker någonstädes, om han gjorde dem till sina fiender.

"Ni bör icke kasta bort ert lif", sade Burchard bevekande.

"Det har man just lifvet till", svarade Morton. "Om en människas lif är för godt till att kastas bort i striden mot djäfvulen, så är det icke värdt att äga." Detta sade Goodwin på ett sådant sätt, att Burchard skämdes öfver sin feghet. Men Kike, som stod där, redo att taga afsked, kunde icke låta vara att tänka, att, om Patty vore i Anna-Lisas ställe, Morton nog skulle tycka, att lifvet vore mer värdt än att kastas bort i en strid med fridstörare.

Då alla tecken tydde på, att det skulle blifva störande uppträden vid aftongudstjänsten, och då ingen kunde besvärja stormen så väl som broder Goodwin, blef han utsedd

att predika. En ung teolog i våra dagar skulle hafva drifvit hjälplös omkring på en sådan folkhops böljor. När man har en menighet framför sig, som hör på, emedan det är dess plikt, så kan man nog ha råd till att vara prosaisk; men en åhörarekrets, som blott vill höra på, när den blir tvungen därtill, är den bästa tuktomästare för en talare. Den skall lära honom sådana homiletiska metoder, som lärda författare om den andliga talekonsten aldrig hafva drömt om.

Oordningen hade allaredan börjat, då Mortons höga gestalt visade sig på platformen. Halfciviliserade människor mottaga lätt intryck af yttre omständigheter, och det låg något af trumpetklang i Mortons stämma, som var väl ägnadt till att göra intryck på dem. Goodwin tyckte om strid; all hans kropsliga och andliga förmåga verkade kraftigast, när ett oväder närmade sig. Han var för klok till att välja en text. Han måste taga mängden genom att väcka dess nyfikenhet.

"Det står en man där bak ibland folket", började han och pekade i en riktning, där det rådde mycken oro, och så gjorde han ett uppehåll, tills allt var stilla; "han erinrar mig om en rolig historia, som jag hörde en gång." Då han hunnit så långt, funno "Belials oroliga söner", som icke tyckte om något så mycket som en rolig historia, för godt, att dröja med sitt spektakel, tills de hade fått något att skratta åt. Och skrattade gjorde de, först åt en lustig historia och så åt

en till — historier utan någon särskild moral så när som den, hvilken ligger i att skratta. Broder Mellen, som satt bakom Morton, och som aldrig mer än till hälften förlåtit honom, att han icke hade fått en dålig ändalykt som lön för att han stört ett möte, kände sig illa till mods öfver Mortons tanklösa prat på predikstolen, men Magruder, den presiderande äldste, han var alldeles förtjust. Han skrattade åt alla historierna och högt nog, så att Goodwin kunde höra det och känna sig uppmuntrad af sin förmans bifall. Men på ett eller annat sätt — hopen visste icke huru — och vid en viss punkt i sitt föredrag — spektakelmakarne från "Salta Vägskälet" lade icke märke till hvar — höll Morton utan att blifva upptäckt inne med skämtet och berättade historier, som framkallade tårar i stället för skratt. Hopen var afväpnad, och genom att ständigt hålla dess nyfikenhet spänd, gaf Goodwin dem icke tid att återvinna fattningen. Närhelst det gjordes försök till ett afbrytande, vände predikanten åhörarnes skratt mot störaren och vann så sympati hos den råa massan, som hade för sed att skratta med den vinnande i hvarje kraftprof, lekamligt eller andligt. Då Morton visste, att det skulle komma att blifva slagsmål innan natten var förbi, var han i högsta grad äggad till kraftiga ansträngningar. Kunde han blott få det religiösa intresset väckt, så skulle han måhända kunna frälsa några af dessa människor i stället för att straffa dem. Hans själ kände innerlig medömkan

med folket. Till slut nedslog hans vältalighet hvarje motstånd — det hördes gråt och snyftningar öfverallt, några utstötte rop af rädsla, andra sprungo i förfäran sin väg. Till och med Burchard skälfde af sinnesrörelse, då Morton beskref, huru en ung människa steg för steg blef värre och värre, och så berättade hvad han själf hade upplefvat. Till slut härskade där den allra största rörelse. Så snart denna känslostorm hade nått förvirringens höjdpunkt, bröto tumultanterna den förtrollning, hvari Mortons tal hade fängslat dem, och började sina störande upptåg. Goodwin inbjöd strax de ångerfulla till det lilla inhägnade område, som kallades altaret, och hela platsen blef full med knäböjande, hvilkas gråt, suckar och rop gåfvo genljud i skogen. Men i samma ögonblick blefvo orostiftarne ännu mera larmande, och då Morton såg, att Burchard icke var i stånd att lugna dem, steg han ned från predikstolen och tog själf kommandot öfver sin lägerpolis

Hopen skulle dock måhända icke gifvit tillräcklig anledning till allvarligt inskridande, om icke predikant Mellen hade varit. Så snart han märkte det sig närmande ovädret, kände han sig uppfordrad att försöka verkan af sin stentorsröst. Han begärde icke den presiderande äldstes tillåtelse att få tala, som det varit hans plikt att göra, utan så snart det blef ett uppehåll i sången, började han sitt förmaningstal. Hans uttryck voro i högsta grad våldsamma och tjänade blott till att

uppreta hopen. Han började med de gamla metodisternas äkta homeriska kraftord, hvilka han lät explodera som granater. "I hängen och dinglen öfver helvetet som på ett hår!" ropade han.

"A nej, säger du det!" svarade en af spektakelmakarne till oändlig munterhet för för de öfriga.

I hela fem minuter fortsatte Mellan att drypa detta slags religiösa skedvatten på den ostyriga mängden, som blef mer och mer ostyrig genom hans uppretande behandlingssätt. Då han märkte, att han sannolikt själf skulle komma till korta, vände han sig till Goodwin med den begäran, att lägerpolisen skulle hålla ordning. Men Morton funderade just på ett riktigt mästerstycke, som i ett slag skulle omintetgöra tumultet, och han ville icke våga ett obetänksamt angrepp.

Broder Mellan fortsatte då sitt förmaningstal, och eftersom små doser salpetersyra icke hade dämpat hetsigheten, fann han det nödvändigt att bruka större. "I gån till helvetet", ropade han, "och när I kommit dit, skola edra retben icke blifva annat än ett halster att steka edra själar i!"

"Hurra för halstren!" skreko de oförfärade slynglarne, och broder Mellan uppgaf striden, i det han häftigt förebrådde Morton, att han icke höll ordning på pöbeln. "Jag trodde, att ni var en man", sade han.

"De skola få nog innan daggryningen", svarade Goodwin förtrytsamt. Skaffa er en

påk och håll er invid min sida broder Mellen. Ni är väl en man hoppas jag.“

Mellen gick efter sin häst och sin påk, medan han hela tiden brummade öfver Mortons senfärdighet.

“Hvar är Burchard?“ ropade Morton.

Men Burchard stod icke att finna, och Morton kände svåra misstankar på grund af Burchards feghet.

Goodwin hade befallt sina späjare, att de skulle anmäla för honom det första försök, fridstörarne gjorde att samla sig. Han hade icke låtit narra sig af deras finter här och där i lägret, utan hade sammandragit sitt folk. Han visste, att hopen hade en ledare, och att det enda tillfyllesgörande sättet att slå hopen var att slå den så att det förslog.

Omsider kom en ung man springande dit, där Goodwin stod, och sade: “De rifva omkull ett tält!“

“Där skall striden komma att stå”, sade Morton, i det han genast besteg sin häst. ”Fången alla dem I kunnen fånga, gossar. Skjuten icke, om I kunnen undvika det. Hållen er tätt tillsammans. Vi komma att få rida hela natten.“

Han hade stärkt sin vakt genom att inrullera hvarje vapenför man med undantag af så många, som voro behöfliga för att leda mötena. De flesta af dem voro metodister, men såsom folk från gränsbygderna visste de alla, att man ofta blott vinner fred och civilisation genom att spräcka hufvudskallar. Då vakten bröt upp, var hela lägret i den ytter-

sta förvirring. Kvinnorna sprungo omkring i alla riktningar, barnen gräto och männen voro otåliga på Goodwin för hans senfärdighet.

Sedan Goodwin delat sin ridande vakt i två hälfter, sände han den ena delen, femton man, i en riktning ut från lägret, medan han själf red med den andra hälften för att angripa hopen från den motsatta sidan. Den gående polisen sändes i en mellanliggande riktning för att angripa en tredje punkt.

Såsom Morton hade beräknat, gjorde hans dröjande orostiftarne trygga. De hade redan förstört ett tält och voro nu under stor hänryckning i färd med ett annat; då kom Mortons kavalleri in på dem från två sidor och utdelade tunga, nästan dödande slag med sina påkar af järnträd och valnötsträd. Så kom fotfolket och angrep dem i fronten, och nu blefvo tumultanterna tvungna att sprida sig och söka komma på sina hästar, bäst de kunde. Då Morton hade tagit några af dem tillfånga, gjorde de öfriga ett anfall till häst för att befria dem. I två, tre minuter ägde en häftig strid rum. Orostiftarne gjorde flere angrepp på Morton, och blott de fruktansvärda slag, Mellen utdelade rundt omkring, räddade anföraren från att falla i deras händer. Sedan de affyrat en del skott och sårat en af vakten, drogo de sig emellertid till slut tillbaka, och Goodwin uppfordrade enträget sitt folk till att fortsätta angreppet. Då spektakelmakarne voro bortdrifna ett litet stycke, såg Morton vid skenet från ett af

bålen på ställningarne den samme underligt klädde man, som hade mottagit pengarne ur hans hand den där dagen vid Brewers hål. Denna människa med det långa skägget och vargskinnsmössan försökte nu komma förbi Mellen in i lägret genom att krypa genom buskarne.

"Slå ned honom!" skrek Goodwin till Mellen. "Jag känner honom — det är en tjuf!"

Knapt hade det blifvit sagdt, förrän Mellens påk slog honom till jorden, och om icke buskaget hade tagit emot något af slaget, skulle det nästan hafva dräpt honom.

"För honom tillbaka och stäng in honom", sade Morton till sina män, men de på den andra sidan gjorde ett häftigt inhugg och bortförde den fallne röfvaren.

Så flydde de, och denna gång lät Morton de mindre skyldige undslippa, hvaremot han förföljde de välkända tjufvarne och deras förbundskamrater in i och genom Jenkinsville och sedan vidare ut åt landet, tills de jagade fyrarne lämnade sina hästar i sticket och till fots flydde in i skogarne. Ännu i två dagar fortfor Morton att oroa dem, i det han då och då arresterade en af dem, tills han hade fångat åtta, eller tio stycken En af dem jagade han in i själfva Brewers hål. Under hans vilda flykt hade skorna blifvit rifna från hans fötter af törnbuskar, och han efterlämnade blodspår på golfvet. De rättänkande inbyggarne där i trakten fingo ett sådant mod genom Goodwins käcka och stränga upp-

trädande, att de slöto sig tillsammans mot våldsverkarne och togo saken i sin egen hand, i det de jagade bort några af tjufvarne och tvungo de öfriga till att förhålla sig lugna.

Lägermötet fortsattes emellertid under stor triumf.

Burchard var försvunnen — hvar han var, visste ingen. Några veckor därefter berättade en främling, som passerade Jenkinsville, att han hade sett en man med hans utseende lämna Cincinnati med en pråm för att gå till nedre Missisippi, och det blef snart ett allmänt antagande, att Burchard hade funnit ett hem i New Orleans, detta tillflyktsställe för skeppsbrutna och äfventyrare. Ingen kunde begripa, hvarför han hade flytt.

TJUGUATTONDE KAPITLET.

Patty och hennes patient.

Vi lämnade Patty stående rådvill på vägen. Klinksnöret till hennes faders hus var indraget; hon måste finna ett annat hem. Hvarje metodisthydda skulle naturligtvis öppnas för henne. Öfverste Wheeler skulle blott bli alltför glad öfver att mottaga henne. Men

öfverste Wheeler och alla metodisterna voro hennes faders förklarade fiender, och dem kunde hon af finkänsla icke sluta sig alltför nära till. Hon ville dock icke spärra hvarje utväg till försoning. Goodwins hem kunde hon icke tänka på. Det var blott ett ställe, och det var hos Kikes moder, änkan Lumsden, hvilken som släkting också var hennes första naturliga tillflykt i hennes hemlöshet.

Här blef hon hjärtligt mottagen, och här fann hon skolmästaren, som ännu svärmade för änkan, fastän hvarken han eller hon vågade tänka på äktenskap, med Kikes fruktansvärda misshag i bakgrunden.

"Ja, ja", sade Brady, då den hemlösa Patty hade fått tillåtelse att blifva hos sin tant, "ja, ja, det går underligt till i denna världen, miss Lumsden. Ni gaf till och med Morton afsked, emedan han var metodist, och nu är det ni själf, som får lof till att segla af." Så tillade han halft funderande: "O, att Morton bara visste det! Hämden är ljuf, och den hämden skulle vara ännu ljufvare af många orsaker."

Den hjälplösa Patty kunde icke säga något härtill, och Brady såg ut genom fönstret och fortfor i ett slags samtal med sig själf: "Det kunde nog hända, att Morton skulle blifva glad. Ha, ha! Han skulle säga, att djäfvulen aldrig spelade honom ett bättre puts än genom att förleda kaptenen till att jaga er på dörren. Det gör sakerna enklare för Morton. Ett tal är lättare att räkna, när det blir förenkladt. Och när nu Morton får höra

det, skall det blifva likaså lätt för honom som två gånger en är två — likaså enkelt som att lägga två halfvor tillsammans till att utgöra en hel." Här gned skolmästarn sina händer af fröjd. Han var förnöjd med sin väl lyckade liknelse. Så brummade han: "De skola stämma öfverens i kön, numerus och deklination."

"Jag tycker icke, att ni borde skämta med mig, mr Brady."

"Skämta med er! Gud välsigne ert kära lilla hjärta, det kunde nog aldrig falla er gamla skolmästare in att skämta med er, när ni har gjort er plikt. Jag ville ju blott lyckönska er till, hur lätt Morton nu kunde konjugera hela historien, när han finge höra den."

"Ja, mr Brady", svarade Patty och rätade upp sig i sin gamla stolhet, "jag vet nog, att det är de, som skola säga, att jag har slutit mig till kyrkan för att få Morton tillbaka. Jag kan berätta er, att Morton skall gifta sig — han har sannolikt blifvit vigd i dag — och det har jag vetat allaredan för några dagar sedan."

Brady såg slokörad ut. "Sakerna få aldrig det riktiga slutet", sade han, i det han själsfrånvarande tog hatten på. "Ni talar om en särskild försynens ledning", småpratade han, i det han gick bort, "och jag trodde, att jag omsider hade funnit en. Men det ser understundom ut, som om en irländare sådan som jag själf kunde styra universum bättre, om jag hade tag i rodret. Men pytt! Jag har blott ett par kjälgrisar att ha ögonen på,

medan vår Herre skall skaffa män till alla fruntimmerna — utom åt de gamla flickorna. Och somliga fruntimmer skola hafva två, bland hvilka jag hoppas, att änkan Lumsden skall vara. Men metodismen vänder upp och ned på allting. Kike är så religiös, att han icke kan tycka om andra än vår Herre, och han förstår sig rakt icke på att känna medömkan med dem, som tycka om någon annan. Och Kike har gjort oss båda två förskräckligt rädda för sin godhet. Gifve Gud, att han själf en gång kunde blifva dödligt förälskad, så att han finge veta, hurudan den förnimmelsen är!"

Patty kom snart underfund med, att hennes fader icke kunde tåla henne där i grannskapet, och att han uppfattade änkans gästfrihet mot henne som en fientlig handling mot honom. Följaktligen måste hon se sig om efter medel att komma bort från trakten och samtidigt finna en utväg till att förtjäna sitt bröd.

Tillfälligtvis kom Magruder vid denna tidpunkt till ett kvartalmöte i den krets, hvartill Hissawachee hörde, och då han fick nys om Pattys ställning, erbjöd han sig att skaffa henne sysselsättning som lärarinna. Han hade hört, att de behöfde en lärinna i trakten omkring Hickory Ridge, där konferensen hade hållits. Och så blef Patty anställd som lärarinna. I tio timmar dagligen undervisade hon barnen, huru de skulle räkna sina "stycken", hon förhörde deras läxor i läroboken, lyssnade medan de långsamt gingo

igenom de moraliska dikterna i den "undervisande" afdelningen af den gamla läseboken, och lärde dem att stafva ända från "a-b-ab" till de långa obegripliga orden på åtta stafvelser. Hon fick kost och logis fritt; men då doktor Morgan, den forne presbyterianprästen, erfor, att hon var Kikes kusin och led för sin religions skull, erbjöd han henne att få tillbringa sina söndagar i han hus. Och då han nästan var lika så mycket präst som läkare för befolkningen, kom han snart underfund med, att Patty kunde vara honom till utmärkt hjälp i hans kall bland de fattige och sjuke. Det var något fint och bildadt i hennes manér, som gjorde henne till ett högre väsende för de fattiga nordcarolinerna, som flyttat ned i dalgångarne, och hennes vänlighet blef så mycket mera erkänd på grund af hennes värdighet. Hon var en "förnäm dam", försäkrade de, och dessutom "nästan liksom en slags ängel i sitt sätt att vårda sjuka." De tyckte mycket om att berätta, huru hon vårdade Bill Turners hustru i den värsta gulsot, man kunde tänka sig, och hela natten vyssjade mrs Coles lille den afton, hennes man blef buren hem med ett skott i armen, som han hade sin skamliga vårdslöshet att tacka för. Hon var bättre än "fyratio doktorer med både rötter och té."

En dag kom d:r Morgan till skolan, just då stafningsklassen hade slutat och Patty just skulle sända barnen hem. Doktorn blef sittande på sin häst, medan gossarne, den ene efter den andra, med hatten i ena handen och

matkorgen i den andra gingo till dörren och efter dessa goda gamla dagars sed vände sig om och gjorde en otymplig bugning för lärarinnan. Några fälde hufvudet ned mot brösten, andra böjde det åt sidan, åter andra, som voro mera häftiga, böjde kroppen, så att den blef som en halfmåne. De tycktes alla rätt glada, när de hade öfverstått denna afskydda ceremoni, som var den enda ceremoni af något slag som förekom i hela deras tillvaro. Bakefter kommo flickorna i sina korta kjolar af hemmaväfdt tyg samt hemmafärgade förkläden, och de gjorde några nigningar, som skulle hafva satt en danslärare i förvåning.

"Miss Lumsden», sade doktorn, då lärarinnan visade sig, "det gör mig ondt att se er så trött. Jag ville gärna hafva er med mig hem. Jag har något arbete åt er i morgon."

Den tiden hade man inga fjädervagnar. De flesta vägar voro blott till att rida på, och de, som kunde befaras med stora, starka körredskap, skulle hafva skakat en lätt fjädervagn i bitar. Patty klättrade upp på en gärdsgård, och doktorn red så tätt som möjligt fram till gärdsgården där hon stod. Så lät han henne sätta sig på hästen bakom honom, och de två redo bort tillsammans.

Doktor Morgan omtalade nu för Patty, att det låg en främmande man sårad i huset hos en familj vid namn Barkins, nära Higgins' Run. Mannen nekade att uppgifva sitt namn, och familjen ville icke säga hvad de visste om honom. Emedan Barkins hade ett dåligt

rykte, var det tämligen antagligt, att den främmande hörde till ett eller annat tjutband, som lefde af att stjäla hästar och plundra emigranter. Han tycktes vara i stort själskval, men hyste uppenbar misstro till läkare. Doktorn önskade därför, att Patty skulle blifva hos Barkins om lördagen och göra, hvad hon kunde, för patienten. "Det är vår plikt att göra mannen något godt", sade doktor Morgan, "icke att få honom arresterad. Evangelium är alltid bättre än lagen."

Lördags morgon lät doktorn lägga damsadeln på en häst åt Patty, och så redo han och hon till Higgins' håla, en öde, klippfull dal, hvarest en gång hade lefvat en beryktad bandit, efter hvilken stället hade fått namn, och där nu bodde en man, som var misstänkt för att gifva de tjufband, som hemsökte trakten, mycken indirekt hjälp, fastän hans lamhet förbjöd honom att taga verksam del i något som hälst dristigt företag.

Barkins nickade knarrigt åt Patty, då hon beträdde dörrtröskeln, och mrs Barkins, ett bredaxladt, knotigt fruntimmer, såg halfvägs ut, som om hon hade lust till att göra hvarje kvinna inträdet öfver hennes dörrtröskel stridigt. Patty kände sig genomskakas af en rysning vid tanken på att stanna hela dagen på ett sådant ställe; men doktor Morgan hade en viss myndighet gentemot sådant folk. När han blef kallad till en patient, ställde han hela huset under krigslagen.

"Jag hoppas, att er patient är bättre, mrs Barkins. Han är i behof af att det blir

mycket gjordt för honom i dag, därför har jag tagit skolfröken med för att hjälpa er, då jag vet, att ni har huset fullt af barn och mer än nog att utträtta."

"Ja, jag har nog en mängd sysselsättningar att fullgöra, doktor Morgan, men därför kunde ni då gärna haft bättre förstånd än att taga hit en skolfröken för att utspionera ens hushåll, utan att gifva en så mycket som den minsta smula tid till att städa litet. Hon har väl aldrig varit i ett hål som vårt tillsammans med tio af de värsta barn, som finnas, samt en vanför tiggare."

Gnatig torkade hon af en stol med sitt förkläde och bjöd Patty den, men med hastig uppfattning af ställningen lade Patty sin solhatt på sängen, och medan doktorn gick in i husets enda kammare för att se till den sjuke, tog hon hustruns handuk och gaf sig till att torka de gula kärlen allt eftersom mrs Barkins diskade, och för att häjda den vresiga invändning, som denna kvinna var tillreds med, gaf hon sig till att berätta, huru hon som liten flicka hade försökt torka af tallrikarne, men hade kommit till att välta bordet och rifva alltsammans på golfvet. Hon såg mrs Barkins in i ansiktet med så mycket förtroende och hon log med en sådan förvissning om mrs Barkins instämmande, att den fyrkantiga utseendet blef litet mildare, och mrs Barkin till och med började visa en tilltagande vänlighet genom att gifva "Jane Marier" en på örat, emedan hon "stod så nära och glodde på Patty."

I detsamma öppnade doktorn den gnällande dörren och vinkade åt Patty.

"Jag har gifvit er den enda medicin, ni kan hafva något godt af", sade han hastigt till den sjuke. "Detta är vår lärarinna, miss Lumsden, och hon är den bästa af alla sjuksköterskor. Hon blifver hos er en timmes tid."

Patienten vände sitt bleka ansikte och såg matt på Patty. Han såg ut att vara en man på omkring fyratio år, men lidandet och det orakade skägget hade gifvit honom ett förtärdt utseende, och han kunde godt vara tio år yngre. Han hade uppenbart något af en gentlemans vanor, ty han såg sig omkring i stugan efter en stol åt Patty. "Jag skall nog sörja för mig själf", sade Patty muntert, då hon förstod, huru gärna han ville visa sig artig.

"Jag skall skrifva ett recept till er", sade d:r Morgan och tog fram blyerts och papper. Då han räckte Patty receptet, lydde det så:

"Jag kvarlämnar er här som ett lamm bland ulfvar. Men herden är här! Det är det enda medlet att rädda den stackars människans lif eller ock hans själ. Om en timme skall jag skicka Nettie hitöfver med några syltsaker, och om ni så vill följa med henne hem, så kan ni. Jag kommer här förbi till middagen."

Därmed sade han henne farväl och gick. Patty gjorde snygt i rummet, badade den sjukes tinningar, och han föll snart i sömn.

Då han vaknade, badade hon åter hans ansikte med kallt vatten.

"Så plägade min moder också göra", sade han.

"Är hon död?" frågade Patty aktningsfullt.

"Det tror jag icke. Jag har varit en elak människa, och det är ett under, att hon icke är död af hjärtesorg. Jag ville gärna se henne?"

"Hvar är hon?" sporde Patty.

Patienten såg misstänksamt på henne. "Hvad kan det gagna att bringa min vanära till hennes dörr", sade han.

"Men jag tror, att hon skulle bära er vanära och hvad som hälst blott för att kunna bada ert ansikte, som jag gör."

"Det tror jag också", sade den sårade bäfvande. "Jag ville gärna komma till henne, och allt sedan jag drog bort, har jag haft i sinnet att komma, så snart jag kunde få bukt på mina dåliga vanor; men jag blir städse värre. Nu dör jag väl snart, och det bryr jag mig icke om. Ju förr, desto hällre", och han suckade djupt.

Patty hade den takten att icke motsäga honom.

"Har er moder någonsin läst för er?" frågade hon.

"Ja, hon läste gärna bibeln om söndagen, och jag brukade springa min väg för att icke höra det. Jag ville gifva hvad som hälst, om jag nu kunde få höra henne läsa."

"Skall jag läsa för er?"

"Tack, om ni vill."

"Skall jag läsa er mors älsklingskapitel?" frågade Patty.

"Huru kan ni veta, hvad det är för ett? — Jag vet det icke."

"Tror ni då icke, att den ena kvinnan vet, huru den andra känner?" sporde Patty, och så satte hon sig vid det lilla fönstret med de fyra rutorna, tog fram sitt ficktestamente och läste de tre odödliga liknelserna i Lukas femtonde. Mannens nyfikenhet var nu lifligt väckt; han lyssnade till berättelsen om det förlorade och återfunna fåret, men då Patty såg på hans ansikte, var det missnöjdt; han hörde på historien om pänningen, som var tappad och blef funnen, och ännu såg han på henne med ett svagt uttryck af, att han bemödade sig att gissa, huru hon skulle kunna kalla det för hans moders älsklingskapitel. Så läste hon långsamt och med uppriktig rörelse den sannaste af alla dikter, berättelsen om den förlorade sonen, och hans hunger, och hans goda föresats, om hans hemvändande i trasor, och om den gamla faderns glädje. Och då hon såg upp, kunde hans slutna ögon icke dölja de frambrytande tårarne.

"Tror ni, att det är hennes älsklingskapitel?" sporde han.

"Det må det naturligtvis vara", svarade Patty afgörande. "Och ni skall lägga märke till, att denne villfarande son icke väntade tills han blef bättre, icke ens tills han kunde få en omgång nya kläder."

Den sjuke teg stilla.

I detta ögonblick kom den knotiga mrs Barkins till dörren och sade:

"Doktorns flicka är härute och vill tala med er."

"Ni går då icke ännu?" sporde patienten ängsligt.

"Jag stannar här", svarade Patty, i det hon gick ut.

Nettie med det friska ansiktet och små gropar i kinden stod fruktande vid ytterdörren. Patty mottog syltsakerna ur hennes hand och sände doktorn en biljett.

"Patienten har det bra på alla sätt, och jag är på det säkraste ställe i världen — i det jag gör min plikt."

Då doktorn läste detta, sade han på sitt korta, närvösa sätt: "Fullständig ängel!"

TJUGUNIONDE KAPITLET.

Pattys resa.

Till och med sår och yttre skador botas raskare, då sinnet upplifvas, och då Patty, efter att hafva varit hos patienten lördag och söndag, fortfor att komma hvarje morgon och gifva honom hans frukost, innan hon gick till

skolan, blef han stadigt bättre och bättre till mods, så att doktorn kort och godt förklarade, att han "klarade sig nog." Men Patty kom icke blott som kvinna, utan också som metodist. Hon läste i bibeln för mannen och talade med honom om ånger; men hon kunde icke genomtränga hans inbundenhet. Hon visste icke, om det som hon sade gjorde något intryck på honom eller ej. En gång blef hon förskräckt och förlorade all tro på ett godt slut af sina bemödanden, i det hon nämligen tillfälligtvis genom att snygga upp i rummet stötte på en otäck vargskinnsmössa och ett stort, falskt kindskägg. Hon hade hela tiden mer än en gång misstänkt, att hennes patient var en röfvare, men åsynen af den förklädnad, hvarunder han hade begått sina missgärningar, kom henne att rysa, och hon frågade sig själf, om en man, som var så förhärdad, att han var i stånd till att begå stöld — måhända också mord — någonsin kunde blifva bättre. Hon tog sig sedan för att tänka på, huru den sårade skulle se ut med en så fruktansvärd mask. Men så erinrade hon sig allt, hvad hon hade läst om metodisternas tro på den gudomliga Andens verkan på de värsta syndare, och hon tog sitt testamente och läste högt historien om den korsfästade röfvaren.

Då hon på torsdags morgon hjälpte honom med hans frukost — han satt uppe i sängen, stödd af kuddar — gjorde han henne på allvar förskräckt. I det han lyftade sina ögon upp och stirrade på henne med den skarpa

blick, som är en följd af svaghet, sporde han:

”Har ni någonsin känt en ung metodistpredikant vid namn Goodwin?“

Patty trodde, att han ville utforska henne; hon vände sig bort för att gömma sitt ansikte och svarade:

“Ja, vi gingo tillsammans i skola, då vi voro barn.“

“Jag hörde honom hålla en predikan för någon tid sedan“, sade patienten, ”och den kom mig att darra i hela kroppen. Han är en stor predikant. Ack, att jag vore likaså god som han.“

Patty anmärkte något om, att han hade varit en god gosse.

“Nå, ja, det vet jag icke“, svarade den sjuke. ”Jag har hört, att han skall ha varit litet vidlyftig — svor och drack och spelade, för att icke tala om, att han dansade och ingick vad på hästar. Men de sade, att det var en ung flicka, som höll honom för en narr den tiden. Jag kan tänka, att han blef förfallen, emedan hon narrade honom, eller måhända snarare hon lät honom gå, emedan han var en ostadig person. Vet ni något om det?“

“Ja.“

”Hon är väl en hjärtlös människa?“

Patty blef röd, men den sjuke såg det icke. Hon skulle till att försvara sig — han kunde ju veta att det var hon — men hur skulle det gå till? Hon kom att tänka på att han ju icke hade gjort annat än upp-

repat det, som hade varit föremål för allmänt tal, och med en något skalkaktig känsla svarade hon:

”Hon bar sig illa åt — hon gaf honom korgen, emedan han blef metodist.“

”Men jag tror, att det var något i vägen före det. Då han en natt spelade bort öfverrock och hatt.“

”Något i vägen med hennes fader, tror jag nog“, sade Patty, medan hon spekulerade på, huru hon skulle få talet öfver på något annat.

“Lefver hon ännu?“ frågade han.

“Ja.“

“Jag vill våga, att hon nu gåfve sitt hufvud för att blifva gift med Goodwin“, sade mannen.

Patty gjorde nu en undskyllan; hon måste skynda sig till skolan. Den morgonen glömde hon att läsa i bibeln för sin patient. Det var likaså godt. Det är själstillstånd, då blott den mest privata andakt är af något värde.

Fredags afton hade Patty i sinnet att se in i hyddan ett ögonblick, men då hon kom där i närheten, såg hon hästar bundna utanför, och modet svek henne. Hon tänkte, att dessa hästar måste tillhöra medlemmar af bandet, och hon ville ogärna komma in midt ibland dem i skymningen. Men lördags morgon fann hon, att de främmande ännu icke begifvit sig bort, och hon hörde dem tala om den sjuke som “Pinkey.“ “Alltför vekt! Mycket för blödigt!“ sade en.” Vi skulle hafva

sökt få honom undanröjd.“ — Här afbröts samtalet.

Hon fann den sjuke, som de andra kallade Pinkey, mycket orolig. Han var glad öfver att se henne och sade, att hon nödvändigt måste stanna hos honom. Han tycktes med längtan vänta, att männen skulle begifva sig bort, hvilket de omsider också gjorde. Så lyssnade han, tills mrs Barkins och hennes barn hade blifvit högröstade nog för att han utan fara kunde tala.

”Jag vill att ni skall rädda en människas lif.“

”Hvilkens?“

“Predikant Goodwins.”

Patty bleknade. Hon hade icke mod till att framkomma med ett spörsmål.

“Lofva mig, att ni icke skall förråda mig, så skall jag berätta er allt.“

Det lofvade Patty.

”Han skall blifva ihjälslagen, när han på söndagseftermiddag går igenom Wildcatskogen. Han predikar i Jenkinsville klockan elfva och i “Vägskälet“ klockan tre. Under mellantiden skall han slås ihjäl. Ni må själf gå. Ingen skall misstänka er för ett sådant ärende. Om någon man lämnar bygden här och en varning gifves, så blir han skjuten. Ni måste gå genom skogen under natten. Om ni beger er åstad på dagen, blifva vi måhända dräpta båda två. Vill ni göra det?“

Patty hade sin rikliga andel af fruktan; men hon såg som i ett ögonblick Morton Goodwin ligga ihjälslagen.

"Jag vill begifva mig åstad."

"Ni får icke säga doktorn ett ord om, hvart ni skall hän. Ni får icke heller säga Goodwin, hvarifrån ni har underrättelsen."

"Han skall måhända icke tro mig."

"Hvar och en skulle tro er."

"Men han skall antaga, att jag har blifvit narrad, och han kan icke fördraga att gälla för en feg stackare."

"Det är sant", sade Pinkey. "Gif mig ett stycke papper. Jag skall skrifva ett ord, som skall öfvertyga honom."

Han tog ett litet stycke papper, skref ett ord och hopvek det. "Jag kan väl lita på, att ni icke öppnar detta papper?" sade han.

"Nej, det skall jag icke", svarade Patty.

"Och nu må ni bege er åstad och icke komma hit tillbaka förr än på måndag eller tisdag. Lämna äntligen icke bygden förrän kl. fem. Barkins skall hålla ögonen på er, när ni går härifrån. Gå icke till d:r Morgans före aftonen, så skall ni undslippa all misstanke. Följ den östra vägen, när ni ger er åstad; skulle så någon lura på er, så skall han tro, att ni skall till nedre delen af bygden. Vänd så om vid Wrights hörn. Det skall vara mörkt vid det laget, när ni kommer fram till "Långa botten"; men där är blott ett spår genom skogen. Ni måste rida hela natten, annars kan ni icke nå Jenkinsville i morgon. Jag tänker nog, att Gud skall hjälpa er, om han eljes hjälper någon, hvilket jag icke tror mer än till hälften."

Patty gick bort i stor förvirring. Själfva resan tycktes icke så fruktansvärd som den långa väntan. Hon fick icke låta märka något gentemot de människor, hon logerade hos. Framemot aftonen berättade hon för dem, att hon ämnade resa bort till måndagen, och kl. fem stod hon vid doktorns dörr, skälfvande vid tanken på, att hon genom ett eller annat missöde icke skulle kunna få en häst.

"Huru har ni det, Patty?" sporde doktorn och betraktade skarpt hennes oroliga ansikte. "Ni var icke hos Barkins som jag hade väntat, då jag kom dit i morgse. Den sjuke sade icke mycket. Är det något på tok? Hvad har skrämt er bort?"

"Jag vill bedja er om en tjänst, doktor."

"Ni skall få hvad ni önskar."

"Men jag vill gärna bedja er om att låta mig få det på god tro, och att ni hvarken skall komma med spörsmål eller göra invändningar."

"Jag skall lita på er."

"Jag måste strax hafva en häst till en resa."

"Nu i afton?"

"Ja, i afton."

"Ja, men Patty, jag sade, att jag skulle lita på er; men att begifva sig i väg så sent, med mindre det gäller lif eller död —"

"Det är just lif eller död det gäller."

"Och ni kan icke anförtro mig hvad det är?"

"Det är icke min hemlighet. Jag har lofvat att icke säga er något."

"Ja, så måste jag väl bryta mitt löfte och komma med spörsmål då, Patty. Är ni säker på, att ni icke blir bedragen? Kan det icke vara en eller annan komplott? Får jag icke följa med er? Är det sannolikt, att en röfvare kan hafva något intresse för den persons lif, ni talar om?"

Patty såg litet förskräckt ut. "Det kan så vara, att jag blir bedragen, men jag känner mig så säker på, att jag bör resa åstad, att jag vill försöka att gå till fots, om jag icke får en häst."

"Jag tycker icke om detta här, Patty. Men jag kan ju lita på ert säkra omdöme. Ni borde icke hafva förpliktat er till att icke säga mig något."

"Det gäller lif eller död, att jag kommer i väg. Det gäller lif eller död för en annan, att det icke blir bekant, att jag reser. Det gäller lif och död för er och mig, att ni icke följer med mig."

"Är det lif, som ni vill rädda, värdt att ni sätter ert eget i fara? Är det blott en röfvares lif?"

"Det är ett lif, som är mera värdt än mitt. Fråga mig nu icke mera, utan låt Bob sadla åt mig." Patty talade som en, hvilken icke vill hafva afslag.

Hästen fördes ut, och halft ifrig, halft fruktande steg Patty upp.

"När kommer ni tillbaka?"

"Till skoltiden på måndagen."

"Betänk er ånyo, innan ni reser åstad, Patty!" utropade doktorn.

"Det är ingen tid till att betänka sig", svarade Patty, i det hon red bort.

"Jag borde hafva förbjudit henne det", brummade doktorn hundrade gånger för sig själf de nästa fyrtioåtta timmarne.

Då hon hade ridit en engelsk mil åt den väg, som förde till den "lägre bygden", vände hon om i en spetsig vinkel och kom tillbaka på hypotenusan i en rätvinklig triangel, om jag får tala så geometriskt. På det sättet reste hon öfver två mil för att komma till hjulspåret, som förde till Jenkinsville, på ett ställe, som blott låg en mil från hennes utgångspunkt. Hon nådde skogen i "Långa botten" alldeles som Pinkey hade sagt henne, vid mörkrets inbrott. Hon förfärades vid tanken på att hon skulle rida sexton mil under natten genom en tät bokskog. Hon hejdade hästen, sammanknäppte sina händer och uppsände en brinnande bön om mod och hjälp, och så red hon in i tjocka mörkret framför sig.

Det berättas ännu i samma del af Ohio om denna Pattys nattliga ridt. Jag vet, att man skall anse den otrolig, men i de tiderna skedde det ännu vidunderliga ting. Denna legend, som kommit till mig från själfva stället för tilldragelsen, säger, att, då Patty genom bönen hade styrkt sig till sin ensamma och farliga ridt, kommo ur skogens mörker två vackra hundar, af hvilka den ene sprang åstad framför hennes häst och den andre bildade hennes bevakning, som följde efter. Beskyddad och uppmuntrad af dessa stumma

ledsagares närvaro red Patty den villsamma skogsvägen alla de ensliga timmarne. Vid midnattstid kom hon till en nybyggares hus i den motsatta utkanten af urskogen och fick härberge där. Hundarne lade sig på gården. Tidigt på morgonen kom nybyggarens hustru ut och talade till dem, men de togo icke minsta hänsyn till henne. Några få ögonblick därefter kom Patty, då reste de sig och hälsade henne med stumma vänners hela vältalighet, och då de så hade följt henne välbebållen genom skogen och genom natten, sprungo de två hundarne, efter att vänligt hafva viftat med svansen till farväl, åter in djupa skogen, och hvar de så blefvo af, det vet ingen.

Detta är legenden om Pattys ridt, så som jag har den från god källa. Utan tvifvel kunna herrar mytologer bortförklara det hela och påvisa, att det blott var en hund, och att den alls icke var vacker, utan blott en omkringflackande gårdvar med stubbsvans — eller att hela historien blott är ett "påhitt." Men icke en gång medeltiden kan uppvisa en mera nöjsam historia än denna om änglar, utsända i hundskepnad för att gifva en täck dam beskydd på en ädel mission genom en farlig skog. Så mycket är visst, att Patty trodde, att hennes stumma beskyddare voro svar på hennes bön. Hon bjöd dem lef väl då de försvunno i det mysterium, hvarifrån de kommo, och hon red vidare, full af hänryckning öfver ett så talande bevis på Guds nåd till hennes företag. Under

tiden blef hennes hjärta mycket bedröfvadt vid tanken på, att Morton allaredan var en annans man, men den söndagsmorgonen mottog hon undervisning i den svåraste delen af hela katekesen — den tredje bönen.

Klockan half tolf nådde hon Jenkinsville. Mötet hade redan börjat. Hon kände igen metodistkyrkan på hennes fula, fyrkantiga yttre, och i närheten af henne band hon gamle Bob.

Då hon inträdde, höll Morton på att predika. Hennes stora solhatt dolde hennes ansikte, och hon satte sig på den bakersta bänken, lyssnande till den stämma, hvilkens musik en gång var hennes allt. Morton predikade om självförsakelse, och han kom med några hänsyftningar till hans egna vedervärdigheter, då han blef kristen, hvilka rörde åhörarne djupt, men dock ingen så mycket som Patty.

Menigheten var kvar, se'n gudstjänsten var slut, för att hålla "klass", som alltid leddes af predikanten, när han var tillstädes. De flesta medlemmarne sutto i närheten af predikstolen, och då de "utanför stående" hade gått, satt Patty helt ensam på den bakersta bänken, och det var ett stort rum mellan henne och de öfriga. Morton uppfordrade hvarje enskild till att tala och förmanade en hvar isynnerhet. Då alla de andra hade talat, gick han till slut bort, där Patty satt med ansiktet skyldt i solhatten och tilltalade henne sålunda:

"Min främmande syster, vill ni säga mig,

huru det är med er i dag? Känner ni, att ni har någon lott och del i frälsningen?"

Patty svarade mycket allvarligt, enkelt och med en lätt anstrykning af svårmod. Det var något i hennes stämmas tonfall och hennes uttryckssätt, som gjorde ett godt intryck på åhörarne, och då hon tystnade, ljöd det hjärtligt från bröderna och systrarna: "Herren välsigne vår främmande syster", och så vidare. Men Morton? Allt ifrån första ordet kände han sig genomskakad af denna stämmas bekanta klang. Det kunde ju icke vara Patty, ty hvarför skulle hon vara i Jenkinsville? Och framförallt: Huru kunde hon vara på ett "klassmöte?" Han hade icke hört något om hennes omvändelse. Men fastän det förekom honom omöjligt, att det kunde vara Patty, så var det dock i hennes stämma och väsende och val af ord något, som nästan öfvervältigade honom; och ehuru han var känd för att alltid hafva nya råd till hvarje enskild vid ett klassmöte, gjorde känslan af, att han hade känt igen den talande, honom dock så förvirrad, att han icke kunde finna på att säga annat än den så många gånger omsagda frasen, hvarmed de gamle lärarne plägade försöka skyla sin tomhet:

"Ni känner vägen, syster — följ den!"

Så sjöngs en psalm, hvarpå mötet slutade.

Menigheten kände sig förpliktad att tala med den främmande systern. Hon undvek dock deras vänliga spörsmål, då de allesammans kommo och tryckte hennes hand, och

svarade blott, att hon gärna ville tala med broder Goodwin. Predikanten var nyfiken och upptänd att få tala med henne, men en af de gamla bröderna hade hakat sig fast vid honom och beklagade sig öfver broder Hawkins, som veckan förut hade varit med vid ett politiskt gille, och han tyckte, att han hade förtjänt att blifva tillrättavisad, om han icke själf gjorde afbön. Då den gamle brodern var färdig med sin klagan och hade lämnat kyrkan, var Morton glad öfver att se den främmande systern stå och vänta vid dörren. Han räckte henne handen och sade:

”Ni är förmodligen främmande här?”

Icke helt främmande, Morton.”

”Patty, är det ni?” utbrast Morton.

Patty kände sig glad till mods, men hon sade intet.

“Har ni då blifvit metodist?“

“Ja.”

“Men hvad förer er till Jenkinsville?” frågade han med stark rörelse.

“Jag vill rädda ert lif. Jag är glad öfver att kunna gifva er någon upprättelse för den behandling, ni fick, sista gången vi träffades.”

“Rädda mitt lif! Huru?”

“Jag har kommit för att säga er, att om ni reser till ”Vägskälet” i eftermiddag, så skall ni blifva dödad på vägen.”

“Hvaraf vet ni det?”

“Ni må icke fråga. Jag kan icke säga er mera.“

”Jag är rädd för, att ni har trott en eller annan, som ville skrämma mig, Patty.”

Här kom Patty till att minnas den hemlighetsfulla bit papper, som Pinkey hade gifvit henne. Hon räckte Morton det, sägande:

“Jag vet icke, hvad det står häri, men han, som sänder er bud, sade, att ni nog skulle förstå det.”

Morton öppnade papperet och studsade „Hvar är han?“ frågade han.

“Ni må icke fråga”, svarade Patty med ett svagt småleende.

“Och ni har ridit hela vägen från Hissawachee för att säga mig detta!”

”Nej, visst icke. Då jag gick in i kyrkan, drog far in klinksnöret. Jag håller nu skola i Hickory Ridge.“

“Kom, Patty, ni bör hafva något att äta.” Morton ledde hennes häst bort till ett af medlemmarnes hus, presenterade henne som en gammal skolväninna, som hade bragt honom en viktig varning, och bad om, att hon måtte få någon middagsmat.

Han bad därefter Patty att få följa med henne tillbaka eller att få sända en eskort, men hon afslog bestämdt båda delarne. Han lämnade huset, och ett ögonblick därefter höll han vid dörren med sin Dolly. Vid åsynen af Dolly kunde Patty hafva gråtit. Han kallade henne upp till dörren.

”Om ni icke gifver mig lof till att följa med er, reser jag till “Vägskälet.“ Människorna skola få veta, att jag icke är rädd. Jag rider tio mil utomkring, och de skola

aldrig få veta huru det har gått till. Dolly kan nog göra det. Huru skall jag tacka er för att ni har vågat ert lif för mig. Om jag någonsin kan tjäna er, Patty, så låt mig veta det, och jag vill dö för er. Jag ville mer än gärna dö för er.“

“Tack, Morton. Ni är gift, hör jag.“

“Icke ännu, men jag skall gifta mig.” Han talade nästan bittert, men Patty var alltför upptagen af att dämpa sin egen rörelse för att lägga märke till hans ton.

“Jag hoppas, att ni må blifva lycklig.“ Så mycket ville hon säga.

“Jag är olycklig, Patty, och skall blifva det till min död. Jag skall gifta mig med en, som jag aldrig har valt. Jag är ytterst olycklig. Hvarför lät ni mig icke blifva öfverfallen och ihjälslagen? Mitt lif är icke räddning värdt. Men Gud välsigne er, Patty.”

Med dessa ord berörde han Dolly med sporrarne och var snart borta utåt vägen utomkring Wolf Creek — en lång ansträngande ridt, och han hade icke ätit och skulle hålla en predikan klockan tre.

Under den timma Patty spisade och hvilade sig i Jenkinsville, underhöll hennes värdinna med en berättelse om syster Anna-Lisa Meacham, som broder Goodwin skulle gifta sig med. Hon hörde, hur vältalig syster Meacham var i bönen, hur verksam i kristliga gärningar och hvilket mönster af en prästfru hon skulle blifva. Men den goda systern tillade skälmskt, att hon mer än till hälften trodde, att bror Goodwin slätt icke

brydde sig om att blifva gift. Han hade en gång efter bästa förmåga försökt gifva Anna-Lisa respass, men han kunde icke.

Då Patty samma eftermiddag red ut från landtbyn, gjorde hon som en god kristen sitt bästa för att vara bedröfvad till mods öfver, att Morton icke kunde älska den, han skulle äkta. Från förståndets sida betraktadt gjorde det henne verkligen ondt, men i hjärtat var hon en kvinna.

TRETTIONDE KAPITLET.

Skolläraren och änkan.

Då Kike, som vi omnämde, hade visat sig vid lägermötet, var det icke svårt att förutsäga hans öde. Alla kunde se, att han gick till mötes en tärande sjukdom. Ett år, två år högst kunde han måhända hafva kvar att lefva, men icke heller längre. Ingen visste detta bättre än Kike själf. Det var honom till och med en fröjd. Han var en af de sällsynta andar, för hvilka den osynliga världen icke är en dröm, utan en verklighet, och för hvilka den religiösa plikten är en röst, som aldrig kan höras för mycket. Han förstod fullkomligt väl, att han hade offrat sitt

lif för sin religiösa ifver, och det var hans enda sorg, att han icke varit ännu ifrigare. Hvad vore lifvet, när han kunde frälsa, om det så blott vore en själ?

"Ja, men", sade Morton en dag till honom, "du tar fel Kike. Om du hade varit rädd om dig själf, kunde du hafva lefvat och frälst många flere."

"Morton", svarade Kike, "om du hade för ögat en människa färdig att drunkna, och du trodde, att du kunde rädda henne genom att sätta din hälsa på spel, då skulle du icke gifva dig tid till att öfverväga, om du genom att undgå den faran kunde lefva länge ännu och rädda många andra. När Gud låter mig träffa på en själ, så räddar jag denne ene, om det så skall kosta mitt lif. Gud finner nog andra, när jag är borta. Det är härligt att arbeta för Gud, men det är fruktansvärdt. Om en själ skulle förtappas i helvetet genom min försummelse! O, Morton, ansvaret nedtynger mig! Jag blir glad, när Gud skall säga: det är nog."

Det var blott få af predikanterna, som motsade Kike. Han uppfyllde ju blott metodisternas ideal; de beundrade honom, ty det var icke många af dem, som kunde mäta sig med honom.

Men Pottawottomiekretsen var fattig och vild, och den hade blott betalt Kike fem dollars för hela nio månaders arbete. Två af dem hade han gifvit ut till hästskor och två hade han gifvit bort. Den sista hade gått till chinin. Hans kläder kunde icke

hålla tillsammans rätt länge nu. Han ville rida till Hissawachee och få det, hans moder hade kardat, spunnit, väft, skurit och sytt åt den son, hon älskade så mycket mera, som han icke längre tycktes riktigt tillhöra henne. Han kunde komma tillbaka på tre dagar; två dagar till skulle vara nog för att nå Petersborough. Så sände han förut bud rundtomkring i kretsen för att anmäla sin ankomst och red åstad till Hissawachee; men han kom icke tillbaka till lägermötet. Ett feberanfall höll honom hemma i flera veckor.

Äntligen blef det bättre med honom, och han hade nu bestämt en dag till afresan från hemmet. Hans moder såg, att om han någonsin komme hem igen, skulle det blott blifva för att dö, och då detta måhända var hans sista besök, kände mor Lumsden sig förpliktad meddela honom sin afsikt att ingå äktenskap med Brady, medan Brady menade bära sig riktigt klokt åt genom att i all hemlighet skaffa sig äktenskapstillstånd, på det att han, närhälst änkan skulle omtala saken för Kike, strax kunde föreslå denna att viga dem. Det var väl helt och hållet emot den tidens sed, att en präst förrättade vigsel i sin egen familj; men det satte sig Brady helt och hållet öfver. Emellertid svek modet beständigt fru Lumsden, när hon ville försöka närma sig Kike i det där åliggandet; ty han var så upptagen af de himmelska tingen, så full af förmaningar och högt sträfvande tankar, att hon på förhand förtviflade om att kunna sätta honom in i hennes känslor. En gång började

han med att häntyda på hennes ensamhet, hvarpå Kike försäkrade henne, att, om hon satte sin lit till Herren, han skulle vara hos henne. Hvad skulle hon då göra? Huru skulle hon då få en hänförd siare som Kike att förstå allmänna dödligas trångmål? Och det till och med nu, då han redan stod i begrepp att säga världen farväl?

Den sista morgonen hade kommit, och Brady föreställde ifrigt den gråtande änkan, att hon måste gå in i stugan, där Kike nu höll på att stoppa sina få kläder i sadelpåsarne, och omnämna för honom hvad de hade på hjärtat.

"Ah, jag nänns det icke", sade hon. "Jag får honom aldrig att förstå det, och det kunde kanske såra honom, och —"

"Nåväl", sade Brady. "så kommer jag nog att göra det själf."

"Ja, om ni ville det", sade hon bönfallande.

"Men det är då egentligen mycket mera passande, att ni gör det, mrs Lumsden. Om jag gör det, skall det taga sig ut alldeles som om jag beder om ungersvennens samtycke till att gifta mig med hans moder."

"Ja, men jag kan på intet sätt göra det", svarade änkan. "Om ni håller af mig, kunde ni väl befria mig från den bördan."

"Jag skall göra det, om det så tager lifvet af mig, och det strax"; och med dessa ord marscherade Brady in i hvardagsrummet, där Kike, utmattad af sin obetydliga ansträngning, satt och hvilade sig i korgstolen. Brady

tog plats midtemot honom på ett säte, bestående af en omgjord fjärding och tilltufsade oroligt sitt isgrå hår. Till hans öfverraskning började Kike samtalet.

”Jag tycker icke, att ni och mor bära er synnerligt förnuftigt åt, mr Brady“, sade Kike.

”Ni har alltså lagt märke till det“, sade Brady i rädsla.

“Ja, det har jag naturligtvis.“

“Nå-ja, Kike, nu skall jag säga er, hvad jag tänker på. Ni är nu af ett eget slag. Ni förstår icke att hafva medlidande med andra människor, emedan ni hela tiden lefver rakt uppe i himmelen.

“Hvarför lefver ni icke själf mer i himmelen?“

“Ja, jag tror att jag ville pröfva på det, om jag hade någon som hjälpte mig”, svarade Brady betänkligt. ”Men jag hör nu till det ensamma slaget, och jag behöfver dock så väl sällskap. Jag blef hållen för en narr, då jag var ung, och jag trodde, att jag aldrig mer skulle blifva en tok mera. Men, ser ni, ni har ju aldrig i edra lifsdagar varit förälskad, huru skulle ni då kunna känna för andra?“

“Måhända jag dock äfven har varit förälskad”, sade Kike med en förunderlig vekhet i rösten.

”Har ni verkligen varit det? Nej, hvilken skulle hafva trott det?“ Brady såg på honom med stora ögon. “Då kunde ni gärna hafva

en smula fördrag med andras skröplighet", tillade han hoppfullt.

"Det har jag också. Det var därför jag sade, att ni och mor bära er tåpigt åt."

"Nå, ni säger det ju om igen! Hvad menar ni?"

"Jag menar som så: då jag var här förra gången, kunde jag se, att ni och mor hade kommit att tycka bra om hvarandra. Jag trodde att ni skulle vara gifta, och jag kan icke inse någon orsak till, att I icke ären det; men I hafven icke kommit längre ännu. Mor har ingen som sköter hennes jord; jag reser bort och kommer aldrig mer tillbaka. Om jag finge se er gifta, så skulle mitt enda jordiska bekymmer vara borta, och jag kunde dö i frid, när och hvar Herren kallar mig."

"Gud välsigne er, Kike", sade Brady och torkade sina ögon. "Hvarför sade ni icke det förr? Ni är en profet och en ängel, tror jag. Jag skulle önska, att jag vore hälften eller blott fjärdedelen så god. Gud välsigne dig, min gosse! Ack — ack, att du ville söka att lefva länge ännu. Både jag och din mor afva gått och försökt att taga mod till oss ch tala med dig om detta här, och du var så himmelsk, att vi trodde, att du icke kunde lida det. Vill du viga oss, innan du reser?"

"Jag har ingen vigselattest."

"Den är här i min ficka."

"Hvar få vi ett par vittnen?"

"Jag hör några kvinnor, som kommit för att säga dig farväl, i rummet här vid sidan."

"Jag vill gärna viga er nu", sade Kike. "Jag måste iväg om en timme."

Och så vigde han dem. De gräto för honom, och han dolde icke, att han nu drog bort för sista gången. Han red ut från Hissawachee för att aldrig vända tillbaka — icke bedröfvad, men jublande, emedan han hade offrat allt för Kristi skull och snart skulle gå in i de eviga boningarna; ty huru vantrogna vi än äro nu för tiden, så låt oss aldrig förtiga för oss själfva, att en martyrs tro i sanning är en hundrafaldt större källa till lycka, än hus och jord och hustru och barn.

TRETTIOFÖRSTA KAPITLET.

Kike.

För att nå Petersborough måste Kike genom Mortons vidlyftiga stift, Jenkinsvillekretsen. Han kunde icke rida långt. Till och med en så utomordentlig ifrare som Kike måste iakttaga en viss sparsamhet med sina krafter. Han finge icke under resan misshushålla med krafterna, ty då skulle han icke nå sin krets, ännu mindre kunna predika,

uär han komme dit. Vid slutet af den dagen frågade han efter ett metodisthem, där han kunde taga in, och blef visad bort till en "lokaliserad" predikant — en, som förut hade varit "resande" predikant, men som hade gift sig och därför nödgats ägna sig åt denna världens ting för att skaffa bröd åt sina barn. Då Kike red upp mot huset, märkte han förnöjd hästar, som voro bundna vid gärdsgården — ett tecken på, att här måtte vara möte. Han var på Mortons krets. Hvilken kunde veta, om han icke måhända skulle träffa honom här?

Då Kike inträdde, stod Morton i dörren mellan två rum och predikade, med ryggen af en spånstol som predikslol. Han blef ett ögonblick förfärad vid åsynen af Kikes bleka ansikte, som så uppenbart var märkt med dödens tecken; men så inspirerade det honom också, och Morton hade aldrig talat bättre om de gamla metodist-evangelisternas älsklingsämne — hvilan i himmelen — än då han entusiasmerades af åsynen af sin dödsbleka kamrat.

"Åh Kike", sade han, då mötet var slut, "ack, om du hade min kropp."

"Hvarför vill du hålla mig ute från himmelriket Mort? Låt Gud blott råda", svarade Kike med ett förnöjsamt småleende.

Men långt efter se'n Kike den natten hade fallit i sömn, låg Morton vaken. Han kunde icke låta den stackars gossen fortsätta sin resa ensam. Om morgonen kom han öfverens med den "lokaliserade" brodern, att denne

skulle besöka hans predikoplatser under de närmaste dagarna och låta honom rida med Kike någon dag.

"Rid tio eller tjugu, om ni vill"; sade predikanten. "Säden är inbergad, jag har ingenting att beställa och har stor lust till att predika."

Petersborough-kretsen låg sydost från Hickory Ridge, och Morton, som var viss på, att Kike var ur stånd att predika, sökte öfvertala honom att vända om och hvila sig hos d:r Morgans, som bodde blott tio engelska mil därifrån.

"Jag skall säga dig, Morton, jag har icke mycket kraft öfrig, och den kan jag icke använda bättre än genom att frälsa själar. Petersborough har nu varit ledigt i tre månader sedan bror Jones blef sjuk. Jag har i sinnet att göra en eller två rundresor åtminstone och predika af hela mitt hjärta. Så vill jag på en gång upphöra att arbeta och lefva, och hvem vet, om jag icke kan slå flere i min död än under mitt lif?"

Men Morton var rädd för att han icke skulle kunna göra en rundresa ens. Han trodde, att Kike öfverskattade sina krafter, och att han kunde falla ihop hvilket ögonblick som helst. Därför afvisade han på morgonen den nästa dagen Kikes uppfordran att vände om. Han ville i hvarje fall föra honom i säkerhet till hans bestämmelseort.

Men nu inträffade det, att de förlorade spåret och kommo långt bort från sin väg. Det regnade hela eftermiddagen och Kike

blef genomvåt, då de färdades öfver en flod. Han fick frosskakningar, och Morton sökte komma under tak. Han stannade därför framför ett hus.

"Kom in, kom in, bröder", sade nybyggaren, så snart han såg dem. "Ni äro nog predikanter. Ja, bror Goodwin känner jag ju; honom hörde jag vid lägermötet i höst — den gången de höllo konferens vid Ridge. Men den brodern där, han ser klen ut. Han har visst frossan, eller hur? Ni heter —?"

"Bror Lumsden", svarade Morton.

"Lumsden? Ah, så heter just vår skolfröken, och hon är just här för tillfället. Jag tycker, jag kan påminna mig, att det var ni, som låg sjuk uppe hos d:r Morgan, när det var konferens, — var det icke så?"

Morton såg förvirrad ut.

"Hur långt är det härifrån till d:r Morgans?"

"Ah, en tre kvarts väg, tror jag, när man följer vägen. Är det icke syster Lumsden?" Det sista var riktadt till Patty, som i detta ögonblick kom in från sängkammarn och utan att svara på frågan hälsade Morton och Kike med ett glädjerop. Patty hade "flyttande skola", och det var hennes tur att nu uppehålla sig här.

"Huru hafva vi då kommit hit? Vi skulle till Lanhams färgställe", sade Morton förvirrad.

"Ni har nog tagit vilse spår tio mil härifrån. Ni skulle hafva gått förbi Hanks' kvarn."

”Trots alla invändningar af metodistbrodern fasthöll Morton bestämdt, att Kike skulle föras till d:r Morgans. Kike var så sjuk att han var fullkomligt passiv, och han lät viljelöst lyfta sig i sadeln för att rida bort till läkaren. Emellertid sprang Patty tvärs öfver gärdena för att anmäla deras ankomst, så att Kike utan vidare omständigheter hade blifva nedbäddad i samma säng, han förr hade legat i. Så söka människorna löpa bort från sitt öde och störta trots sitt eget bemödande precis rakt i dess armar.

Det fordrades icke mycken läkarekonst för att förstå, hvilket slut Kikes sjukdom skulle få.

“Hur är det fatt med honom, doktor?” frågade Morton nästa morgon.

“Total kroppslig bankrutt”, svarade läkaren på sitt korta sätt.

“Det är icke vatten nog i bäcken till att hålla kvarnen i gång i åtta dagar. Förslösadt lif, min herre, förslösadt lif. Det kunde ingen skada skett, om I, metodister, kunden moderera er ifver en liten smula.“

Kike höll oroligt blicken mot dörren i hopp om att hvarje ögonblick få se Nettie komma in. Men hon kom icke. Han hade önskat undgå hennes faders hus af fruktan för att se henne, men han kunde icke stå ut med att vara henne så nära utan att se henne. Framåt aftonen kallade han Patty till sig.

“Böj dig ned!“ sade han.

Patty höll örat tätt till hans mun, så att ingen kunde höra, hvad han sade.

”Hvar är Nettie?“ frågade Kike.

“Hon är väl någonstädes här i huset“, svarade Patty.

“Hvarför kommer hon icke in och ser till mig?”

”Det är då icke, emedan hon icke bryr sig om dig“, svarade Patty; “hon går nog och gråter halfva tiden.“

Hela den aftonen höll Kike oroligt blicken mot dörren, men Nettie kom icke. Om hon hade kommit in i Kikes rum, så hade det för henne varit detsamma som att röja sin kärlek till honom, som aldrig hade förklarat henne sin. Netties rörda ansikte afslöjade hvarje sinnesrörelse. Det var intet under, att hon helst blef borta, och dock blef längtan efter att se honom nästan starkare än hennes fruktan.

Då doktorn nästa morgon efter frukosten kom in för att se till Kike, såg patienten uppmärksamt på honom.

“Säg mig sanningen, doktor Morgan. Kommer jag någonsin upp igen?“

“Nej, ni kommer aldrig upp, min käre gosse“, svarade doktorn sorgset.

Ett leende af lättnad bredde sig öfver Kikes ansikte. Vid det ordet blef den fruktansvärda bördan af hans ansvarskänsla för världens frälsning, den fruktansvärda bördan af en smärtfull och lifslång själfuppoffring borttagen från hans trötta själ. Nu var det alltså icke annat att göra, än att vänta på mästarens tillåtelse att få frihet. Han tillslöt ögonen och mumlade “Gud ske lof!“ och

så låg han några minuter utan att röra sig. Då doktorn gjorde en rörelse som för att gå, öppnade Kike ögonen och såg stadigt på honom.

"Hvad är det min gosse?" frågade Morgan, i det han strök Kikes släta svarta hår från hans panna och klappade honom som ett barn. "Hvad önskar ni?"

"Doktor —" sade Kike, och så tillslöt han sina ögon igen.

"Ni skall icke vara rädd för att säga, hvad ni har på hjärtat, min käre gosse." Doktorn hade tårar i ögonen.

"Om ni tycker, att det är värdt — kom ihåg, om ni tycker, att det är värdt — så ville jag gärna se Nettie."

"Ja, naturligtvis är det värdt. Det gläder mig, att ni har omtalat det. Det skall göra henne godt, den stackarn."

"Om ni tycker —"

"Ja," sade doktorn, då han såg Kikes dröjsmål, "tala blott ut."

"Helst ensam."

"Ja, ni skall få se henne ensam. Det är bäst." Doktorn hade möda att få fram orden och skyndade sig ut.

Kike låg med ögonen fästade på dörren. Det tycktes dröja länge innan Nettie kom. Det var blott tre minuter — tre minuter, under hvilka Nettie förgäfves sträfvade att aftorka de tårar, som flöto hastigare, än hon kunde aflägsna dem. Slutligen lade hon handen på klinkan. Hon fick ett ögonblick makt öfver sig själf; men då hon öppnade dörren

och såg hans aftärda ansikte och hans mörka ögon, som så ifrigt sågo på henne, då var det för mycket för hennes stackars lilla hjärta. I nästa ögonblick låg hon knäböjande vid hans säng i stark snyftning, och Kike utsträckte sina matta händer och drog det gullockiga hufvudet tätt intill sitt bröst och talade ömmare ord än han själf någonsin i sitt lif hade hört. Och så tillslöt han sina ögon, och på en lång stund sade ingen af dem ett ord. Men sedan Netties gråt hade stannat, började de tala om allt, hvad de hade känt, om det lif, som låg bakom dem, och om det tillkommande. Timmar runno bort, och ingen störde dessa två, som förenade sig med hvarandra för evigheten.

Patty hade väntat utanför i tanke, att hon åter skulle blifva kallad att intaga platsen vid sin kusins säng. Hon ville icke gärna komma i samtal med Morton — det kunde icke vålla dem bägge annat än smärta. Hon kom att tänka på, att hon icke hade sett om sin patient i Higgins' håla, sedan Kike kom. Hon begaf sig ögonblickligen åstad, glad öfver att slippa ifrån den grämelse, Mortons närvaro väckte hos henne, och gripen af ånger, därför att hon så länge hade försummat en man, i hvilkens hjärta hon trodde sig hafva förmått väcka religiösa intryck.

TRETTIOANDRA KAPITLET.

Pinkeys upptäckt.

Pinkey var gnatig. Han tyckte icke om att blifva försummad, äfven om han också vore en röfvare. Han hade stått upp från sängen och dragit stöflarne på.

"Nå-så, ni kunde icke komma och se till mig, därför att det låg en ung predikant sjuk hos doktorns?" sade han, då Patty trädde in.

"Den unge predikanten är min kusin", svarade Patty, "och han är nära att dö."

"Er kusin?" sade Pinkey litet mildare. "Men Goodwin är ju där också? Jag hoppas, att ni icke sade något till honom om mig?"

"Icke ett ord."

"Han borde vara er tacksam, därför att att ni har räddat hans lif."

"Det är han visserligen också."

"Och människor, som äro tacksamma, pläga gärna få andra känslor efter någon tids förlopp." Det var något i Pinkeys sätt att tala, som i hög grad misshagade Patty.

"Så skulle ni icke tala till mig. Mr Goodwin är förlofvad."

"Är han det? Har ni något emot att säga mig hennes namn?"

”Det är en kvinna vid namn Meacham, tror jag.“

“Hvad? — Hvem? — Anna-Lisa? Hur kan det komma sig, att jag aldrig har hört något om det? Med Anna-Lisa! Det är dock en fördömd häxa, den flickan! Ack, att jag kunde omintetgöra spelet för henne denna gång! Goodwin är alltför god för henne, och hon skall icke heller få honom.” Så blef han tyst och stilla, liksom om han funderade på något. Om ett ögonblick fortfor han. ”Hör, miss Lumsden, ni har gjort honom en god tjänst, ni må göra honom en till. Jag vill gärna hafva sänd en biljett till den där Anna-Lisa.“

“Den kan jag icke öfverföra“, svarade Patty skälfvande.

“Ni har frälst hans lif, och nu vill ni icke rädda honom från en ännu värre olycka. Ni skulle icke afslå min begäran.“

”Ni må icke begära dylikt af mig. Det är helt och hållet särskilda omständigheter häruti. Jag gör det icke.“

”Vill ni då bringa Goodwin en biljett?“

“Icke i detta ärende.“

Pinkey blef förskräckt öfver hennes sinnesrörelse och såg forskande på henne: ”Ni har gått i skola tillsammans med Morton — jag menar med Goodwin — och man skulle nästan tro, att det var er, han var kärast i, och att det var ni, som gaf honom korgen, emedan han blef metodist — och så blef ni själf metodist därefter, icke sant?“

Patty svarade icke, men vände sig bort.

”Vid den helige Mose“, sade Pinkey halft för sig själf, “om det är möjligt, så vill jag rifva sönder den där kvinnans nät denna gång, om jag så skall drunkna därvid.“

Patty skulle hafva läst i bibeln för sin patient, men hennes tankar voro så förvirrade, att hon fann det bäst att säga farväl. Pinkey vaknade ur sina grubblerier och kallade henne tillbaka.

“Vill ni svara mig på en fråga?“ sporde han. “Önskar Goodwin gifta sig med flickan? Tror ni, att han är lycklig med henne?“

“Nej, det är jag viss på, att han icke är”, svarade Patty, men på ögonblicket var hon missnöjd öfver att hafva sagt så mycket.

Patty sade några vänliga ord till mrs Barkins, i det hon gick ut, gick sedan raskt framemot gärdesgården, stannade, såg ett ögonblick utöfver ängen, vände om och gick tillbaka igen. Då hon ånyo trädde in i Pinkeys rum, hade han tagit på sig sitt stora lösskägg och vargskinnsmössa, och hon riktigt darrade, då hon såg hans förvandling. Han blef förskräckt, men sade. “Ni skall icke vara rädd, miss Lumsden, jag tänker icke på några tjufstreck. Jag vill sannerligen icke göra er förskräckt, men ni får icke förråda mig. Hvad är det nu då?“

“Gör icke något orätt i denna sak“, sade Patty. “Gör icke något, som skall ligga tungt på er själ, när ni skall dö. Jag är rädd för, att ni skall göra något orätt för mr Goodwins eller — för min skull.“

”Nej, det skall jag icke. Men om jag

kunde rida, hade jag lust till att göra något ofantligt godt. Men det är då för illa, jag är alltför svag att göra något.“

“Jag skulle önska, att ni kastade denna förklädnad på elden och handlade rätt“, sade hon med häntydning på hans förklädnad. “Det är ledsamt för mig att se, att ni vill vända tillbaka till ert gamla lefverne.“

Han svarade icke, men aflade dock sin förklädnad och kastade sig utmattad på sängen. Så gick Patty, nedslagen öfver, att hennes arbete var fåfängt, medan Pinkey mumlade för sig själf: “Det är då ett elände, att jag skall vara så svag!“

TRETTIOTREDJE KAPITLET.

Alabasterflaskan sönderbrytes.

Ingen vågade öppna dörren till Kikes rum, förrän d:r Morgan kom in till middagen. Han fann patienten mycket bättre. Men bättringen kunde icke blifva af lång varaktighet. Det lindrande sinneslugnet och den upplifvande glädjen hade kommit för sent.

“Morton“, sade Kike, ”jag vill gärna att Dolly skall göra mig en tjänst ännu. Nettie skall förklara för dig hvad det är.”

Sedan Morton talat med Nettie, red han bort på Dolly, förande Kikes häst med sig. Doktorn trodde sig kunna gissa hvad Morton red efter, men älskande äro liksom barn; de tycka om att hafva hemligheter, och han försökte icke att tränga in i det, som Kike och Nettie funno glädje i att hafva för sig själfva. Klockan tio samma afton kom Morton tillbaka utan Kikes häst.

"Fick du det?" frågade Kike, som hade blifvit märkbart svagare.

Morton nickade.

"Och du sände bud?"

"Ja."

Kike sände Nettie en förnöjd blick och föll därpå i en god sömn, medan Morton gaf sig till att tala om för doktor Morgan och Patty, att han i månskenet hade sett en beryktad röfvare. "Hans öknamn är Pinkey. Ingen vet, hvem han är, hvarifrån han kommer eller hvart han går. Han fick ett hårdt slag uuder striden med lägermötets polisstyrka. Det är ett under, att det icke krossade hufvudet på honom. Jag letade efter honom öfverallt, men han var rent af försvunnen. Om jag i afton hade varit beväpnad, skulle jag hafva försökt arrestera honom, ty han var ensam."

Patty och doktorn växlade blickar.

"Vår patient, Patty!"

Men Patty sade icke ett ord.

"Ni måste hafva fått den där underrättelsen genom honom!" sade Morton bestört.

Men Patty förblef tyst.

"Jag skall icke komma med någon fråga, men tänk om jag hade dräpt min räddare! Det är i alla fall underligt, att han skulle öfverbringa ett budskap till mig. Jag väntade snarare, att han skulle dräpa mig än rädda mig."

Patty undrade, att Pinkey hade vågat sig ut, medan han ännu var så svag, och hennes hjärta skälfde lätt, då hon skymtade ett hopp, för hvars uppfyllande hon dock visste, att det icke var någon tillfredställande grund.

Lördags morgon blef Kike mycket svag. "Doktor Morgan", sade han, "ni får icke blifva borta länge från mig. Nettie och jag ville gärna gifta oss, innan jag dör."

"Men vigselattesten?" sade doktorn, låtsande som han icke anade Kikes hemlighet.

"Den fick Morton i går. Och jag väntar mor i dag. Jag vill icke gärna vigas, innan hon kommer. Morton tog min häst med och sände bud efter henne."

Lördagen gick, och Kikes moder hade ännu icke kommit. Söndagsmorgon hade han nästan förlorat talförmågan. Nettie hade gått ut ur rummet, och Kike tycktes sofva.

"Ett präktigt lif förspildt", sade doktorn bedröfvad till Morton, i det han pekade på den döende.

"Ja, det är stor skada, att han icke tog vara bättre på sig själf", svarade Morton.

"Patty", sade Kike och öppnade ögonen, "bibeln".

Patty hämtade bibeln.

"Läs Mattei tjugusjette, från och med

sjunde till och med trettonde versen", sade Kike, som om han utgåfve en predikotext.

Och då Patty därpå skulle läsa, sade han: "Vänta. Kalla på Nettie."

Då Nettie kommit, nickade han till Patty, och så läste hon om den alabasterflaska med mycket dyrbar salva, som blef gjuten öfver Jesu hufvud, och beklagandet öfver, att den blef förspilld samt Herrens svar.

"Du har rätt, min käre gosse", sade doktorn djupt gripen, "hvad som bortgifves af kärlek blir aldrig till spillo. Det är en flaska med mycket dyrbar salva, som du har gjutit öfver Kristi hufvud, min son, Herren skall icke glömma det."

Då Kikes moder och Brady på söndags morgon redo upp till dörren, hade människor redan börjat samlas i stora grupper, i förväntan att Morton skulle predika i Hiekory Ridge-kyrkan. Då de hörde, att Kike, hvilkens fromhet var berömd hela trakten rundtomkring, låg för döden, kommo de till doktor Morgans hus och fyllde hela hans gård, sittande i bedröfvade, tysta grupper på gärdesgårdarne och trappstegen eller stående i skuggan af gårdens träd. Då den döende predikantens moder skulle gå in, stego alla vördnadsfullt åt sidan för henne.

Kike var allaredan såsom medvetslös. Han kunde nätt och jämt hälsa på sin moder och Brady, hvilkas sorgebetygelser icke hade någon gräns. Så blefvo Kike och Nettie under allas tårar vigda till äktenskap. Denna slags vigning var mera sorglig än en begraf-

ning. Efter äktenskapets fullbordande knäböjde Nettie vid Kikes sida, och han samlade sina sista krafter för att högtidligt lysa välsignelse öfver henne. Därpå upplyftade han sina händer och utbrast med svag röst: "O, Herre! Jag har intet hållit tillbaka. Amen!"

Hans händer sjönko ned på Netties hufvud. Människor hade strömmat tillsammans i gångar och vid fönstren. En stund trodde alla honom vara död.

En hvit dufva flög in genom ett af fönstren och satte sig på den döendes bröst. Folket ute i västern trodde den tiden på underverk, och Kike var i deras ögon ett helgon. Vid åsynen af den snöhvita dufvan, som sänkte sig ned på hans bröst, studsade alla. Var det en himmelsk gäst? Kike öppnade ögonen och stirrade på dufvan ett ögonblick. Sedan såg han med en betydelsefull blick på Nettie, därpå på folket. Dufvan blef sittande ännu ett ögonblick, såg omkring på dem alla med sina stumma och blida ögon, flög därpå åter ut genom fönstret och försvann i solljuset. Ett småleende spred sig öfver den döendes ansikte, han sammanknäppte sina händer på bröstet, och det dröjde en minut, innan någon märkte, att Hezekiah Lumsdens rena hjältesjäl hade gått till hvila.

Han hade begärt, att det icke skulle sättas något namn på hans graf. "Låt Gud få äran för hvad som kommer af mitt arbete, och låt alla glömma mig så när som Nettie",

hade han sagt; men doktor Morgan lät till grafsten uthugga en skifva af vanlig blå kalksten — marmor fanns icke att få. Devisen på den var en dufva, den enda inskriften: "En alabasterflaska med mycket dyrbar salva."

Döden är icke alltid sorglig. Om man någonsin från en hög bergtopp har varit vittne till en vacker solnedgång, skall man erinra sig, hur förändrad världen såg ut i strålbrytningen, och huru långt efter, sedan ljuset bleknat på skydraperiet backarne börjat förlora sig i ett svalg af mörker, den västra horizonten behöll en dröjande gloria — ett fröjdefullt minne af aftonens lysande prakt. Just så skänte också strålglansen från Kikes död alla dem, som hade sett den, en känsla af att hafva varit vittne till ett upphöjdt skådespel, som de måhända aldrig åter fingo se. Minnet däraf kvarblef hos dem liksom den långsamt försvinnande glöden bakom västerns berg. Ingen kunde känna sorg öfver, att den lidandes dagar hade slutat i frid, och aldrig har en stormig dag följts af en mildare solnedgång än hans. Till och med Nettie hade icke någonsin känt, att han tillhörde henne. Då han hade gått bort, var hon till mods som om en Guds ängel hade omfamnat henne. Hon sörjde öfver att mista honom, men minnet af hans kärlek var henne en fröjd; och hon hade icke hyst något hopp, som kunde blifva sviket.

Den enda hågkomst, som ägnades hans namn, var anteckningen i konferensens pro-

tokoll, där hans minne, liksom andra sådana själars, korteligen hugfästes i de sedvanliga få raderna:

"Hezekiah Lumsden var en gudsman, som frivilligt offrade lifvet för sitt verk. Han var outtröttlig i arbete, tålmodig i lidandet, oförfärad att bestraffa synden, helig i tal och vandel och segerrik i döden."

Man hade icke tid till att hålla loftal. En handfull jord, i hast ett par erkänsamma ord, så kallade krigstrumpeten åter metodisterna till strid. Den döde hade funnit hvilan, de kvarblifna hade blott så mycket mera arbete.

TRETTIOFJÄRDE KAPITLET.

Bröderna.

Patty hade genom Brady fått ett bref från sin fader, hvari denne bad henne komma hem. Men tro nu blott icke, att kapten Lumsden skref ångerfullt och bad Patty om förlåtelse. Kapten Lumsden kunde aldrig göra något, utan att hans simpelhet framträdde. Han skref, att han var sängliggande af reumatism, och han fann det hårdt, att han skulle vara öfvergifven af sin enda dotter, som borde

vara hans ålderdoms stöd. Han kunde icke begripa, huru Patty kunde gifva sig ut för att vara gudfruktig, när hon kunde låta honom vara ensam och hjälplös. De andra barnen voro små och huset i en hopplös förvirring. Om metodisterna icke rent af hade vändt hennes hjärta bort från hennes stackars plågade fader, så komme hon strax och hjälpte honom i hans motgång. Han var villig att glömma det förflutna, och hvad hennes religion anginge, så kunde hon få göra och låta för honom, hvad hon själf ville, om blott hon icke plågade honom därmed. Han trodde dock icke, att det kunde vara mycket bevändt med en religion, som gjorde en dotter uppstudsig mot sin fader.

Patty var alltför glad öfver den dörr, som härigenom öppnades för henne, för att hon skulle känna sig något vidare sårad af anbudets form. Det var en annan smärta, som hade btifvit värre för hvarje dag, som hon lefde tillsammans med Morton. Utom sin egen sorg kände hon också hans. Det var en besynnerlig oro i hans blick, en fjäskighet i allt, hvad han gjorde, som tydde på det fruktansvärda oväder, som rasade i hans inre. Det var den gamla dumdristighetens ande, som kommit öfver honom, och Patty grufvade sig för följderna. Vid det lag, då Kike dog, hade dufvan också tagit sitt bo i hans själ. Han hade fått bugt med sig själf, och den rastlösa oron hade lämnat plats för ett uttryck af självbehärskning och lidande, som var mindre oroande, men dock knappast

mindre pinsamt för Patty, som också hade kvalet att nödgas dölja sitt eget kval. Pinkeys försvinnande hade dock väckt ett svagt hopp hos henne, men icke ett grand af denna svaga förhoppning vågade hon meddela Morton, som för sin egen del blott hade en tröst — han ville sätta till sitt lif i striden, som Kike hade gjort före honom.

Så ifrig var Patty nu att få lämna skolan och skynda hem till sin fader, att hon icke kunde hålla ut och stanna de veckor, som voro kvar af den tid, hon hade förpliktat sig att vara där. Hon hade rådfört sig med d:r Morgan, om det icke skulle vara möjligt att få någon att öfvertaga hennes plats, men båda hade kommit till det resultatet, att de icke kände någon, som var passande därtill, eftersom miss Jane Morgans hälsa var alltför svag. Men till deras förvåning erbjöd Nettie sin tjänst. Hon hade icke gjort synnerligen mer nytta i världen än en kolibri, sade hon, och nu trodde hon, att Kike skulle blifva mera förnöjd, om hon gjorde någon nytta.

Efter att så hafva blifvit aflöst, reste Patty ögonblickligen hem, och Morton, som icke kunde hinna till den aflägsna delen af sin krets, där hans ställföreträdare nu predikade, så tidigt, att han kunde återupptaga sitt arbete — beslöt också att begifva sig till Hissawachee för att se till sina föräldrar. Dock dolde han sin afsikt för Patty, som afreste i sällskap med Brady och hans hustru. Morton vågade icke vara i sällskap med

henne längre; därför red han ut på en omväg och nådde, tack vare Dolly, Hissawachee före de andra.

Jag kan icke beskrifva med hvilken hänförelse Morton blef mottagen hemma. Han hade knappast kysst sin moder och växlat handtryckning med fadern, som var förvånad öfver, att ingen af hans sorgliga förutsägelser hade gått i fullbordan, och hälsat på unge Henry, som nu nästan var fullväxt, förrän modern hviskade till honom, att hans broder Lewis var i lifvet och hade kommit hem.

"Hvad! Lewis lefver?" utbrast Morton. "Jag trodde, att han blifvit ihjälslagen i Pittsburg för tio år sedan."

"Nej, det var ett falskt rykte. Han hade gjort något så att han icke ville vända tillbaka, och så lät han oss tro, att han var död. Men nu har han kommit åter, och han är blott rädd för, att du icke vill taga vänligt emot honom. Han tror förmodligen, att, emedan du är predikant, du skall vara hård mot honom för hans dårskapers skull. Men du skall väl icke vara för hård; lofva mig det!"

"Jag? Nej, det skall Gud veta; jag själf har varit en alltför stor syndare till det. Hvar är Lew? Jag kan riktigt väl minnas, att han plägade skära båtar åt mig, då jag var en liten gosse. Jag minns godt den morgonen, då han sprang bort, och att I sedan den tiden beständigt önskade flytta västerut. Stackars Lew! Hvart har han gått?"

Hans moder öppnade dörren till den lilla sängkammarn och förde brodern ut.

"Hvad! Burchard?" ropade Morton. "Hvad vill det säga? Är ni Lewis Goodwin?"

"Ja, så är det."

"Nå, det var därför, du gaf mig häst och bössa åter, då du fick veta, hvem jag var, och räddade mig den där dagen vid Brewers hål, och det var alltså därför, du varnade mig vid "Vägskälet" och äfven sände mig den andra varningen. Näväl, Lewis, jag skulle under alla omständigheter vara glad öfver att få träffa dig, men nu bör jag icke blott glädja mig som broder utan också emedan jag kan tacka dig för mitt lif."

"Ja, men jag har varit en sämre människa än du tror, Mort."

"Nå, än se'n då? Gud förlåter oss, och det passar sig icke för en syndare som jag att fördöma dig, om du visste, hvilka förtvivlade tankar som frestat mig under sista veckan, så skulle du se, i huru mycket jag är din broder."

I det samma slog Brady hårdt på dörren och öppnade med ett:

"Huru står det till, mrs Goodwin? Huru står det till mr Goodwin? Och Morton, hur står det till med eder?"

"Det är min broder Lewis, mr Brady. Vi trodde, att han var död."

"Åh, jaså! Den förlorade sonen har alltså kommit hem? Ja, jag gratulerar er mrs Goodwin."

Så blef mr Brady föreställd för Lewis.

Patty, som stod bakom, kom fram, och Morton sade: "Miss Lumsden, min broder Lewis."

"Henne behöfver du icke föreställa mig", sade Lewis. Hon känner mig redan. Om icke hon hade varit, kunde jag måhända hafva varit död, och förtappad äfven, antager jag."

"Huru så?" frågade Morton förundrad.

"Hon har vårdat mig i min sjukdom och läst liknelsen om den förlorade sonen för mig och sagt mig, att det var min moders älsklingskapitel.

"Det är det också", sade mrs Goodwin. "Jag har läst den hvarje dag i åratal. Men huru kunde ni veta det, Patty?"

"Åh", svarade Lewis, "hon sade, att den ena kvinnan väl kände den andras känslor. Men du vet icke, hur god miss Lumsden är. Hon kände mig hvarken som Lewis Goodwin eller Burchard, utan i en helt annan roll. Det är väl så godt, att jag strax bekänner, Mort. Så blir det inga öfverraskningar sedan. Kommer du att hata mig, när du får kännedom om alltsammans, så kan jag icke hjälpa det." Med dessa ord gick han in i sängkammaren och kom tillbaka med långt skägg och vargskinnsmössa.

"Hvad! Pinkey?" utbrast Morton i rädsla.

"Ja, den Pinkey, som du ville att den store predikanten skulle slå till jorden, och hvilken du sedan jagade hela landet igenom för att finna."

Då Patty såg det smärtsamma uttrycket

Mortons ansikte vid denna upptäckt, tillade hon: "Den Pinkey, som frälste ert lif, Morton."

Morton reste sig och gick bort till brodern. "Gif mig åter din hand, Lewis. Jag är så glad öfver, att du äntligen har kommit, Gud välsigne dig!"

Lewis satte sig och stödde hufvudet i sina händer. "Jag har varit en mycket dålig människa, Morton, men jag har aldrig begått något mord, mitt fel är meddelaktighet i andras elakhet. Jag blef insnärjd i Micajah Harps band. Jag hjälpte dem, emedan de hade mig i sina händer, och jag var för svag för att riskera följderna af att bryta med dem. Denna meddelaktighet har ruinerat hela mitt lif. Men de förbrytelser, de lassade öfver på Pinkey, hade för det mesta andra begått. Pinkey var en slags gyckelmakare, som fick skuld för allt möjligt."

"Jag får nog skynda mig hem", sade Patty. "Jag gick blott hit in för att hälsa goddag." Hon reste sig för att gå.

"Miss Lumsden", sade Lewis, "ni bad mig förstöra dessa förklädnader. Ni skall få tillåtelse att göra med dem, hvad ni vill. O, att ni kunde taga bort mina synder också!

Patty kastade förklädnaden på elden. "Blott Gud kan taga edra synder", sade hon.

"Icke ens han skall kunna få mig att glömma dem", sade Lewis med bitterhet.

Patty gick hem full af ängslan. Lewis Goodwin tycktes hafva glömt det beslut, han hade fattat som Pinkey: att befria Morton från Anna-Lisa.

Men Patty gick raskt hem och lät tankarne om en möjlig lycka utträngas af tankarne på de plikter, som hvilade på henne för ögonblicket. Hon fann sig i sin faders egendomliga mottagande, tog strax itu med sina förrättningar och gaf sig som en god ande till att bringa ordning i förvirringen. Innan aftonen kände huset, att dess härskarinna hade kommit tillbaka.

TRETTIOFEMTE KAPITLET.

Pinkey och Anna-Lisa.

I mörkningen samma afton gingo Morton och hans broder Lewis en tur tillsammans ut i skogen. Det var icke säkert för Lewis att visa sig om dagen. Å andra sidan stod lagen, i den andra måhända Micajah Harps bands hämd. Men i skymningen omtalade han för Morton något, som i hög grad intresserade denne och som förökade hans tacksamhet mot Lewis. För att man må kunna förstå hvarom detta meddelande rörde sig, måste jag gå tillbaka till en tilldragelse, som föreföll åtta dagar tidigare — det allra sista äfventyr, som Lewis Goodwin upplefde i Pinkeys roll.

Anna-Lisa Meacham hade känt stor missräkning. Hon hade ridit tio mil till Mount Tabor kyrkan — en af Mortons hufvudstationer. Utan tvifvel inbillade sig Anna-Lisa – och hon hade lätt för att inbilla sig hvad som helst — att det var hennes religiösa ifver, som bevekte henne till att rida en så lång väg för att komma i kyrkan. Men hvarför önskade hon då, att hon icke hade kommit dit, när hon i stället för broder Goodwins vackra person med de böljande lockarne blott såg hans ställföreträdare på predikstolen, medan han själf satt vid Kikes sjukläger? Hvarför gick hon icke till eftermiddagsgudstjänsten i grannkyrkan, som hon först hade föresatt sig? Så mycket är visst, att, då Anna-Lisa lämnade den lilla träkyrkan — som hette Tabors berg, förmodligen emedan den låg i en dal — hon kände sig obegripligt nedslagen. Hon ansåg det för en andlig anfäktning, en tydlig brottningskamp med Satan. Hon sade till bröderna och systrarna, att hon måste hem; hon afslog till och med att stanna till middagen. Hon ledde hästen till en stubbe och sprang i sadeln, hvarpå hon red bort på väg hemåt så hastigt som det gamla, klumpiga öket kunde bära henne. Det förargade henne, att Morton just skulle försumma denna del af sin krets för en döendes skull. Han måste dock veta, att det skulle vara en missräkning för henne. Emellertid tröstade hon sig med att i tankarne utmåla, hur kallt hon skulle behandla broder Goodwin, när hon såg honom åter. Hon

tänkte öfver, hur det skulle ske. Men hos de flesta människor finns det ett ännu mera hemligt "jag", som till och med hålles hemligt för dem själfva, och med detta lönliga "jag" visste Anna-Lisa väl, att hon icke skulle våga att behandla broder Goodwin kyligt. Därtill kände hon, att hon icke hade tillräckligt säkert fäste vid honom.

Så hade Anna-Lisa på sin ridt genom de stora bok- och hagtornsskogarne nått Cherry Run, som låg blott en half engelsk mil från hennes tants hus, och den gamla hästen, som nu sporrades vid utsikten att få frihet och komma på bete, hade, efter att hafva passerat bäcken, påskyndat sin fart, då hon med ens såg en man med vargskinnsmössa och långt kindskägg framför sig. Hon hade hört talas om röfvaren Pinkey, och detta måste bestämdt vara han. Hennes hjärta skälfde, hon höll in sin häst, och röfvaren kom närmare.

"Jag har icke något att gifva er. Hvad vill ni?"

"Jag vill icke annat än söka få er till att göra er plikt", svarade han, i det han satte sig på en trästubbe vid sidan af stigen.

"Låt mig få rida vidare", sade miss Meacham förskräckt och dref på sin häst.

"Icke ännu", svarade Pinkey och grep tag i tyglarne, "jag vill prata litet med er." Så satte han sig igen och fortfor att hålla fast i tygeln.

"Hvad är det?" frågade Anna-Lisa, modlös vid känslan af sin hjälplöshet.

"Tror ni, syster Meacham", sade han med gnällande stämma, att ni också handlar rätt? Är det icke något i ert lif, som är oriktigt? Med allt ert bedjande och sjungande och jubilerande är ni dock en ogudaktig kvinna."

Nu uppflammade Anna-Lisas förbittring. "Hvem är ni, som vågar tala på det viset? Ni är en röfvare, det vet ni! Om ni icke känner ånger, är ni förtappad Tro, medan tid är! Ni skall snart hafva syndat bort nådens dag, och hvilken ryslig evighet —"

Miss Meacham hade fallit in i denna förmanande ton, dels emedan det var en vana hos henne och följaktligen i ett svårt ögonblick den lättaste att slå in på, dels emedan den var hennes starka sida och emedan hon trodde, att dessa allvarliga och högtidliga varningar voro hennes bästa vapen. Men då hon kom till orden "ryslig evighet", utropade Pinkey hånande:

"Stopp litet, Anna-Lisa! Så låter jag icke öfverrumpla mig. Jag är nog dålig, det skall Gud veta, och jag är rädd för, att jag nog en gång finner väg till helvetet. Men gör jag det, så är det mitt hopp, att jag skall bjuda er ett höfligt god morgon vid min ankomst eller önska er välkommen, om ni kommer dit efter mig. Ni finner, att jag känner allt hvad som angår er, och det kan icke vara till något gagn, att ni kommer med ert hokuspokus till mig."

Anna-Lisa kunde icke finna på något,

som passade för situationen, hvarför hon förhöll sig tyst.

"Jag hör, att ni nu har fått den unge Goodwin på kroken och har i sinnet att blifva gift med honom mot hans vilja. Är det förhållandet?"

"Nej, det är det icke. Han har själf friat till mig."

"Javäl, ja. Det vill jag nog tro, att han har. Ni fick honom till det."

"Nej, det gjorde jag icke."

"Nej, åh-nej! Det har ni naturligtvis aldrig gjort. Icke ens i Pensylvanien. Huru var det med den unge Harlow? Hvem fick honom till det?"

Anna-Lisa skiftade färg. "Hvem är ni?" frågade hon.

"Och honom, fyren med det mörka håret, hvad är det nu han heter? Honom, som ni en afton dansnde med nere hos Stevens'?"

"Hvarför drager ni fram alla mina gamla synder?" frågade Anna-Lisa gråtande. "Ni vet, att jag har gjort bot för dem allesammans, och nu, då jag söker föra ett annat och bättre lefverne och Gud har förlåtit mig mina synder och låtit mig skåda ljuset från hans försonande anlete —"

"Håll, Anna-Lisa", afbröt Pinkey, "må den onde taga dig, om du icke håller upp med ditt glori-halleluja! Kanske Gud också förlåtit dig, att du är skulden till att Harlow har supit sig till delirium och döden, och att du fått honom, den där andre, till att gå åt helvetet, och så det andra sedan, som du

nog vet. Du skulle icke tycka om, ifall jag nämde det. Du har ett riktigt vackert ansikte, Anna-Lisa, det vet du väl; men broder Goodwin håller icke af dig. Du har snärjt honom, och det vet du, att du har. Har Gud ännu förlåtit dig det? Tror du icke, att du själf gjorde bäst uti att gå till syndarebänken nästa gång i stället för att tala till syndare, som om du vore en ängel? Nåja, Anna-Lisa, se riktigt på dig själf och pröfva så, om du kan sjunga glori-halleluja? Hvad behagas?"

"Låt mig få komma härifrån", tiggde den unga kvinnan i rädsla.

"Icke ännu, du änglalika väsende. Medan jag nu tänker på det, så kläder gudfruktigheten för resten ditt ansikte väl. Nu vill jag blott göra dig en fråga, Anna-Lisa, innan vi skiljas, för att nästa gång kanske mötas därnere. Sedan du nu är så gudfruktig, hvarför kan du icke då vara ärlig? Hvarför kan du icke tala om för predikant Goodwin, af hvad orsak du lämnade Pensylvanien? Hvarför låter du honom icke på förhand veta, hvad slags ök han får, när han tager dig? Är det gudfruktigt att lura en man till att gifta sig med dig, när du vet, att han icke ville det, om han kände hela sanningen? Se nu hit: du pratar så mycket om "Guds domstol", men hvad tror du, att det skall blifva af en sådan bedragerska som dig, när du skall stå inför Guds domstol?"

"Ni är en ogudaktig människa", ropade hon, "då ni framdrager de synder, som jag har kastat bakom min rygg. Hvarför skulle

jag väl tala med — med broder Goodwin eller någon annan om dem?“

Ty Anna-Lisa lugnade alltid sitt samvete med att resonnera som så, att Guds förlåtelse hade gjort med de obehagliga kända tilldragelserna i hennes lif, som om de aldrig funnits till. När hon nu helt hade fått bukt med sina minnen angående vissa punkter, var det mycket obehagligt för henne att se dem marschera upp utifrån med vargskinnsmössa och lösskägg och tala om de allra ohyggligaste saker.

”Jag trodde dock, att du måhända hade något samvete, Anna-Lisa, men det låter icke så. Jag tror, att du är i grund och botten fördärfvad, fastän du tycker om att sjunga och bedja och jubilera. Nå, om en predikant icke kan få en människa att vara hederlig genom att tala vänligt till hennes samvete, så talar han till henne om fördömelsen. Men du tror nog, att du varit så fiffig att komma öfver på den sidan af vår Herre, där han ej ser något, och jag kan väl tänka, att du icke är rädd för själfva helvetet. Då alltså hvarken samvete eller helvete gör något intryck på dig, så vill jag pröfva något annat. Du skall skrifva en biljett till predikant Goodwin och gifva honom hans frihet. Jag skall nog ombesörja, att den kommer fram.“

“Jag skrifver icke en sådan biljett, om ni också skjuter mig!“

“Du är icke rädd för krut. Du tror nog, att du skall segla rakt in i himmelriket på

grund af dina religiösa erfarenheter. Men jag vill icke skjuta dig, och här äro blyertspenna och papper. Nu skrifver du till Goodwin, eller också gör jag det. Om jag skrifver, så aflägger jag en fullständig berättelse om hela Anna-Lisa Meachams lefverne, och jag skall särskildt icke glömma att tala om för honom af hvad orsak du lämnade Pensylvanien och kom hitut för att predika evangelium i öknen och göra kanaljstreck med dina himmelska blå ögon. Men skrifver du, så tiger jag stilla."

"Låt mig skrifva då", sade hon med ångest och bäfvan."

"Nå, nu vill du nog skrifva, min sötnos", svarade hennes hemlighetsfulle plågoande och ledde hennes häst bort till stubben.

Anna-Lisa steg ned, satte sig och tog blyertspennan. Hennes uppfinningsrika själ gaf sig strax till att fundera på ett eller annat medel, hvarigenom hon kunde tillfredsställa den, som så förunderligt väl kände till hennes lefverne, och det oaktadt behålla ett slags tag i den unge predikanten. Men mannen stod bakom henne, och då hon skulle börja, sade han: "Skrif nu, hvad jag säger. Öfverskriften bryr jag mig icke om. Du kan gifva honom så söta namn, du vill. Men du gör dock bäst i att skrifva: Högt, ärade herre!"

"Och Anna-Lisa skref "Högt ärade herre!"

"Skrif så: Förlofningen mellan oss är bruten. Skulden är min icke eder!'"

"Det skrifver jag icke."

"Jo, det gör du, min fromma väninna. Du har ett vackert ansikte, Anna-Lisa; när man en gång blir förälskad i dig, kan man icke helt afstå från dig. Jag tror nog, att jag kommer att hysa en varm känsla för dig, när vi en gång mötas för att aldrig mera skiljas, därnere. Jag har en gång varit kär i dig.

"Hvem är ni?"

"Åh, det kan vara detsamma. Jag ville hafva sagdt, att om jag icke en gång varit kär i dina blå ögon, så skulle jag aldrig hafva gjort mig besväret att resa tjugufyra mil för att förmå dig att skrifva detta bref. Jag var blott en mil från broder Goodwin, som du kallar honom, då jag hörde, att du hade fått honom i fällan. Jag kunde ju hafva sändt honom en biljett, men jag har nu kommit hitöfver för att rädda dig från den ruin, du förtjänar. Jag skulle kunna berätta honom mera än folket själft i Pensylvanien någonsin har vetat. Så, min kära, krafsa nu upp, hvad jag säger, annars berättar jag honom och alla andra människor något, som i hela landet skall taga musiken från dina tacksägelser."

Med darrande hand skref Anna-Lisa, medan hon öfvervägde, om hon kunde sända en annan biljett efter denna och berätta broder Goodwin, att en röfvare, som hyste en vansinnig kärlek till henne, hade mött henne på ett ensligt ställe och aftvingat henne denna. Hon räckte Pinkey biljetten.

"Nå-ja, Anna-Lisa, nu gör du bäst i att

bedja Gud om att också förlåta dig denna synd. Du kan för öfrigt för mig bedja och skråla till din död. Jag skall aldrig säga något, undantaget, om du åter inleder förbindelse med predikant Goodwin. Gör du det, så spränger jag dig i luften."

"Ni är grym och ogudaktig och låg och —"

"Nå-ja, Anna-Lisa, du gaf mig förr sötare namn än sådana, och du ser icke hälften så intagande ut, när du är vred, som när du språkar himmelskt. Vår Herre vare med er, miss Meacham." Med dessa ord gick Pinkey in i täta skogen och förde sin häst ut, hvarpå han red bort, icke åt vägen, utan tvärs igenom skogen.

Om Anna-Lisa hade kunnat gissa, hvilken af hennes många älskare det kunde vara, skulle hon hafva spekulerat på en eller annan plan för att föra honom bakom ljuset; men hemligheten var för mycket för henne. Hon höll uppriktigt af Morton; och den bittra dryck, hon hade skänkt i åt andra, räcktes nu henne själf, och med den kom det en smula ödmjukhet. Nu kunde hon icke mera så lätt glömma sina gamla synder. Hon väntade plötsligt att få se dem komma fram från buskarne vid sidan af vägen.

Efter detta meddelande är det icke nödvändigt, att jag berättar hvad Lewis Goodwin berättade för sin broder den aftonen, då de strövfvade omkring i skogen.

Vid midnatt lämnade Lewis hemmet, där han icke kunde blifva i trygghet längre. Kriget med Storbrittanien hade utbrutit, och han

slöt sig till armén vid Chillicothe under sitt eget namn, hvilket var hans bästa förklädnad Han blef sårad vid Lundy's Lane och skref hem, att han nu var i färd med att tvätta fläckarne från sitt namn. Han reste sedan västerut och lefde hederligt, men minnet af hans vilda ungdom upphörde aldrig att vålla honom smärta. För öfrigt är icke heller något farligare för en förbättrad syndare än glömska.

TRETTIOSJETTE KAPITLET.

Då svaret kom.

Då Patty morgonen efter sin hemkomst gick ned för att sila mjölken, hade hoppet om räddning på ett eller annat sätt genom Lewis Goodwin något så när dödt ut. Om han hade haft något att meddela, skulle Morton icke hafva dröjt så länge att komma och besöka henne. Men, medan hon som i forna dagar stod där i den mossbeklädda mjölkkällaren, drömde hon mot sin vilja om Morton och grubblade öfver, om hon kunde hafva missförstått den vink, som Lewis Goodwin, medan han ännu var Pinkey, hade gifvit. Vid det lag, då den första krukan fyllts med mjölk

och satts på sin plats i det kalla rinnande vattnet, hade hon återkallat i sitt minne den där morgonen för nästan tre år sedan, då hon hade beslutat att lämna fader och moder och hålla fast vid Morton; och då den andra krukan just nätt och jämt var betäckt med den rena träklossen, tyckte hon nästan, att hon kunde höra honom, som hon den morgonen hade hört sjunga.

Både hon och Morton hade i öfverensstämmelse med metodisternas föreskrifter för länge sedan upphört att "sjunga sådana sånger, som icke tjäna till Guds pris", men hon kände längtan efter att höra Mortons stämma åter förvissa henne om hans starka beskydd, som den hade gjort den där morgonen för tre år sedan. Emellertid hade hon fyllt alla krukorna och vände sig nu om för att gå ut genom den låga dörren — då såg hon Morton Goodwin stående där, som han hade stått där den andra morgonen. Han var mera manlig, mera självbehärskad än den gången. De år de hade tillbragt i lifvets skola, hade mognat dem bägge. Han drog sig tillbaka och lät henne träda ut i dagsljuset, så räckte han henne den biljett, Pinkey hade dikterat för Anna-Lisa, hvilken Patty läste:

"Vördade pastor Goodwin!

Högt ärade herre!

Förlofningen mellan oss är bruten. Skulden är min, icke eder.

Anna-Lisa Meacham."

"Det må hafva kostat henne mycket", sade Patty medlidsamt. Morton älskade henne så mycket mera för denna hennes första oegennyttiga tanke.

Han berättade henne rent ut förlofningshistorien, och så satte han och Patty sig ned och talade tillsammans i en lycksalighet, som var så stor, att de glömde allt annat, tills någon kom för att kalla på henne, och så gick Morton upp till huset för att förnya sin bekantskap med den sjuklige och icke längre så stridslystne kapten Lumsden.

"Nå, hvad var det jag sade", inföll Brady, då han sedan fick höra, huru sakerna stodo, "ni har dock fått rätt facit Morton. Det är tokroligt nog. Ja, 'en och en är två'; ja, det är lättfattligt nog, men 'en och en är en', det är det svåraste räknestycke, man kan gifva någon. Ni har nu emellertid räknat ut det, och det gläder mig. Ack, att I aldrig mån konjugera verbet 'att älska' på annat sätt än i presens indikativus, första person pluralis: 'vi älska'. Jag har icke något emot, om I tilläggen futurum och sägen: 'vi skola älska', och icke heller, om I sätten det i perfektum och sägen: 'vi hafva älskat'; men gifve Gud, att I alltid mån hålla fast vid första person pluralis, presens indikativus aktivum!"

Morton vände tillbaka till Jenkinsville med ängslan. Han fruktade, att de gamle bröderna skulle tadla honom mer än någonsin. Men denna gång fann han sig vara föremål för mycken sympati. Anna-Lisa hade

förekommit allt prat genom att förnya sin förlofning med den mycket villige Bob Holston, som smickrade sig mycket öfver, att han då likväl till sist hade undanträngt predikanten. Och då broder Magruder kom under fund med, att han aldrig hade förstått Mortons sak och aldrig heller skulle komma att förstå den, trodde han sig försona hvarje felsteg, som han kunde hafva begått genom att tillråda biskopen att sända broder Goodwin till den krets, som inneslöt Hissawachee. Den utnämningen tyckte Morton bättre om än Magruder hade väntat. I stället för att som en god son bo hos sin moder, inkvarterade han sig snart för det året i kapten Lumsdens hus i den dubbla egenskapen af generalinspektör öfver den dödssjuke mannens affärer och som hans svärson.

Medan jag skrifver dessa sista rader, ser jag i anden de kretsar och stationer, där Morton senare var predikant, och de distrikt, där han en gång blef presiderande äldste; dock allt detta finnes ju upptecknadt i konferensernas protokoll. Men Pattys tysta och anspråkslösa hjältemod och hennes käcka och lifslånga uppoffringar äro blott upptecknade i Guds minnesbok.

SLUT.